

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΪΚΟΥΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΑΙ

ΤΟΜΟΣ 22

ΜΑΡΚΑΛ ΛΕΚΕ

Ματς

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ)

ΕΤΟΣ 11 - 13 Αύγουστου 1937 ΑΡΙΘ. 22

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΔΡΧ. 5

Ίδρυτής: ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής: ΝΙΚ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γραφεία: Οδός Γερμανού Παλαιών Πατρών 5 β
Τηλέφ. 26-135

Συνδρομή έτησια: Έσωτερικού Δρ. 200 Έξωτερικού \$ 7
και δι' όλην τήν Έξάμηνος: 100 \$ 3.50
Αφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκό έτησια συνδρομή σελλίγια 30.

Αἱ έπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικά έμβάσματα δέον νά αποστέλονται πρὸς τὸν
Δ)τὴν τῆς «Οἰκογενείας» κ. Νικ. Καμαρινόπουλον, ὁδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν
Πατρῶν 5 β, Ἀθήναι.

Έν Ἀμερικῇ, έχει αναλάβει τὴν έγγραφὴν συνδρομῶν καὶ τὴν κατὰ φύλλον
πώλησιν, ἡ Έταιρία New York News Agency General P. O. Box
497, New York City, εκπροσωπούμένη παρὰ τοῦ κ. Κ. Καλφοπούλου.

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΤΗΣ
“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ”,
ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΣΤΡΕΜΠΟΥΛΙΕ
ΤΟ ΡΟΜΑΝΤΖΟ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΠΟΙΚΙΛΗ ΥΛΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

16.8.85

35283

Ἐξεδόθησαν μέχρι σήμερον:

- 1] «Λεϊλά» τοῦ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 2] «Τρελλή ἀπὸ ἀγάπη» τοῦ Α. ΝΤΕΛΚΑΝ
- 3] «Τὸ ἡμερολόγιο μιᾶς παντρεμένης»
τοῦ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 4] «Γιατὶ νὰ σ' ἀγαπήσω;» τοῦ Μ. ΡΕΝΟΥΑΡ
- 5] Τὸ «μυστήριον μιᾶς γυναίκας» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 6] «Ἡ Φιλάρεσκη» τοῦ ΠΩΛ ΕΡΒΙΕ
- 7] Τὸ εἰδύλλιον τῆς ὡραίας ντὶ Καρπένα
τοῦ ΖΩΡΖ ΟΝΕ
- 8] «Μιά ἐξωτική ἀγάπη» τοῦ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 9] «Εἰδύλλιον στὸ Βόσπορον» τοῦ ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΡΕΡ
- 10] «Ἡ τέχνη τοῦ φλέρτ» τοῦ ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ
- 11] «Ὁ ἔρως μιᾶς κατασκόπου» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 12] «Γαμήλιον ταξίδιον» τοῦ Γ. ΟΝΕ
- 13] «Ὁ Γάμος τῆς Μαριάννας» τοῦ ΠΩΛ ΖΕΡΑΛΝΤΥ
- 14] «Ραγισμένες καρδιές» τοῦ ΕΝΤΜΟΝΤ ΓΚΟΝΚΟΥΡ
- 15] Ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἀγάπες τοῦ ΑΝΡΥ ΜΠΟΡΝΤΩ
- 16] Ναταλία Μαντορέ τοῦ ΑΜΠΕΛ ΕΡΜΑΝ
- 17] Τὰ ματωμένα τριαντάφυλλα
τῆς ΝΑΤΑΛΥ ΝΤ' ΕΣΤΡΟΥΘ
- 18] Ρωμαντικὲς ἀγάπες τῆς ΜΑΤΘΙΛΔΗΣ ΣΕΡΑΟ
- 19] Σ' ἀγαπῶ Ὑβελίς τοῦ ΓΚΟΥΪΝΤΟ ΝΤΑ ΒΕΡΩΝΑ
- 20] Ὁ ἔρως τῆς Μιρίας Ἰβάνοβνας
τοῦ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΟΥΣΚΙΝ
- 21] Ἕνας ἀριστοκρατικὸς γάμος τοῦ ΟΚΤΑΒ. ΦΕΓΙΕ

I

ΑΝΙΑ

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ στὸ Παρίσι, στὶς τελευταῖες μέρες τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1847.
Ἦταν ἑπτὰ ἡ ὥρα τὸ βράδυ, ἓνα βράδυ χειμωνιάτικο καὶ σκυθρωπὸ, ποὺ γέμιζε τὶς ψυχὲς μὲ μιὰν ἀκαθόριστη μελαγχολία.
Τὸ χιόνι ἐπέφτε ὁλοένα πυκνὸ καὶ μιὰ βαρεὶά κι' ἀδιαπέραστη ὁμίχλη ἐσκέπαζε μ' ἓναν ὑγρὸ μανδύα ὁλόκληρην τὴν ἀπέραντη καὶ γεμάτη ἀκόμα ἀπὸ θορύβους καὶ κίνησι πολιτεία.
Στοὺς θαμποφωτισμένους δρόμους, οἱ διαβάτες περνοῦσανε βιαστικοί, γιὰ νὰ γυρίσουνε νωρὶς στὰ σπίτια τους καὶ πότε-πότε ἀκουγόταν ἀμάξια νὰ κυλοῦνε ἤσυχα καὶ προσεχτικὰ στὴ γλυστερὴ ἀπὸ τὸ χιόνι ἀσφαλτο.
Ἡ ὁδὸς Ἀνζού ἦτανε σιωπηλὴ καὶ σκυθρωπὴ, σὰν τάφος.
Ὁ ἀναγνώστης ἂς μᾶς ἀκολουθήσῃ νὰ τὸν οδηγήσουμε σ' ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα μεγάλα αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Ἀφοῦ ἀνεβούμε τὰ μεγάλα σκαλιὰ μιᾶς θαυμασίας σκάλας μαρμάρινης, ποὺ θερμαίνοντανε περίφημα ἀπὸ ἓναν ἀόρατον θερμαγωγὸ, στολισμένη μὲ ὠραῖες γλάστρες ἀπὸ σπάνια τροπικὰ φυτὰ, μπαίνουμε σ' ἓναν προθάλαμον. Μέσα σ' αὐτὸν τὸν προθάλαμον ἔβρισκονταν μερικὰ ντιβάνια, σκεπασμένα μὲ πράσινο βελούδο, ὅπου δυὸ-τρὶς ὑπηρετὲς, ψηλοὶ κι' ἀλύγιστοι μέσ' στὴ στολὴ τους, κάθονταν, προσπαθώντας νὰ διώξουνε τὸν ὕπνον ποὺ τοὺς τριγύριζε.
Περνώντας τὸν προθάλαμον σιγά-σιγά, γιὰ νὰ μὴν ταραξοῦμε τὸν ὕπνον τῶν ὑπηρετῶν, θὰ συναντήσουμε δυὸ μεγάλα σαλόνια, εὐρύχωρα, ὅπου μπορούσανε νὰ κυκλοφορήσουν ἐλεύθερα περισσότερα ἀπὸ ἑκατὸ πρόσωπα. Τὰ σαλόνια αὐτὰ εἶνε ἔρημα. Στὸ βάθος τους, κρυμμένη ἀπὸ ἓνα κόκκινο βελούδινο παραπετάσμα, φαινότανε μιὰ μικρὴ ἄσπρη πόρτα, μὲ χρυσὲς σειρές, ποὺ ἐκκλίνει μιὰ καμαρούλα. Γιὰ νὰ περιγράψουμε τὴν κομψὴ καλαισθησια αὐτῆς τῆς κάμαρας, ὅσο τῆς ἀξίζει, εἶνε σχεδὸν ἀδύνατον.
Πυκνοὶ μπερντέδες ἀπὸ παλὸν χοντρὸ μεταξωτὸ, στολίζουνε τὸ μοναδικὸ παράθυρον τῆς κομψῆς αὐτῆς καμαρούλας, ἐμποδίζοντας ἐντελῶς τὸ φῶς νὰ περνᾷ μέσα στὴν κάμαρα καὶ κάνοντας ἓνα πλαστὸ σκοτάδι, ποὺ τὸ φωτίζανε δυὸ πολυτελέστατα καντηλιέρια, μὲ ὀχτῶ κεριά, ἀκουμπισμένα πάνω στὸ πράσινο μαρμάρινὸ τζάκι. Ἕνα

πλούσιο χαλί, στολισμένο με πλήθος μικρούς έρωτες, που έφτιαχναν με κομψές κινήσεις μπουκέτα από ρόδα, έσκέπαζε το πάτωμα με το μαχί ύφασμά του. Μικρά καλλιτεχνικά έργα, σπάνιας τέχνης και χαριτωμένα, περίεργα κι' άκριβά μικρά κομψοτεχνήματα, γέμιζαν τα ράφια και τις έταξέρες. Στους σκαλιστούς τοίχους κρέμονταν εικόνες διάσημων καλλιτεχνών.

Τέλος, στη μέση της κομψής αυτής κάμαρας, πάνω σ' ένα έβένινο τραπέζι, που η επιφάνειά του ήταν από χαλκό και όστρακο, θρίσκονταν σωριασμένα με κάποιαν άταξια διάφορα μουσικά κομμάτια, εικονογραφημένα βιβλία, άλμπουμ, νέα μυθιστορήματα, έφημερίδες, περιοδικά και μερικά χρυσόδετα βιβλία.

Κοντά στο τζάκι, σ' ένα αναπαυτικό ντιβάνι, κάθονταν δυο νέες γυναίκες, που από την πρώτη ματιά καταλάβαινε κανένας πως έπλητταν. 'Η νέες αυτές γυναίκες ήταν και η δυο ωραιότερες, γεμάτες χάρι και θέλητρα, χαριτωμένες τόσο, ώστε κι' αυτός ο Πάρις θα θρискότανε σε πολύ στενόχωρη θέση, αν ήτανε να δώσει το μήλο σε μία απ' τις δυο, παραμερίζοντας την άλλη. 'Η ωμορφιά τους όμως ήτανε πολύ διαφορετική.

'Η πρώτη ήτανε μελαχροινή, σαν 'Ισπανίδα. Τα πλούσια μεταξωτά μαλλιά της, γυαλιστερά και ωραία, δένονταν γύρω απ' το κεφάλι της με μία χαριτωμένη άφέλεια κι' έπεφταν σε μικρές μπουκλές στα μάγουλά της. 'Η ανατολίτικη καταγωγή της φαινόταν άκόμης από το κόμμο και πρό πάντων από την έκφραση των μεγάλων μαύρων ματιών της, που άλλοτε χανότανε αποχυνωμένα μέσα σε ακαθόριστα όνειροπολήματα κι' άλλοτε σπιθοβολούσαν από έρωτική φλόγα και δυνατή περιπάθεια. Το χλωμό της πρόσωπο χρωματική φλόγα και δυνατή περιπάθεια. Το χλωμό της πρόσωπο χρωματική φλόγα και δυνατή περιπάθεια. Το χλωμό της πρόσωπο χρωματική φλόγα και δυνατή περιπάθεια.

Τό χειμωνιάτικο και σκυθρωπό εκείνο θράδυ, που αρχίζει η ιστορία μας, η δυο φίλες καθότανε σιωπηλές μέσα στη μισοσκότεινη καμαρούλα και φαίνονταν πως έπλητταν πολύ.

Τώρα και δυο μήνες, η κόμησσα "Αννα ντε Σαρνύ φιλοξενούσε στο μέγαρό της την παιδική της φίλη, τη Μάτζυ, που ο άντρας της έλειπε απ' το Παρίσι εκείνη την εποχή.

Τό χειμωνιάτικο και σκυθρωπό εκείνο θράδυ, που αρχίζει η ιστορία μας, η δυο φίλες καθότανε σιωπηλές μέσα στη μισοσκότεινη καμαρούλα και φαίνονταν πως έπλητταν πολύ.

Πραγματικά, θρискότανε σε μίαν από τις περαστικές εκείνες στιγμές της αηδίας για τη ζωή, που κάνει καμιά φορά να κατσουφιάζουνε τα λεπτά κι' ευγενικά πρόσωπα και των πιό ωραίων κι' ευτυχισμένων γυναικών του κόσμου.

Σωπαίνανε.

Γιατί;

Γιατί είχανε εξαντλήσει πειά όλα τα θέματα της κουβέντας, τα χαριτωμένα εκείνα «τίποτα», που είνε η βάση της κουβέντας όλου του κόσμου, τα χίλια-δυο εκείνα μικρά απόκρυφα των σαλονιών, τα κουτσομπολιά και τις άδιακρισίες, που τόσο πολύ τις αγαπούνε η γυναίκες.

'Η κουβέντα τους για τους χορούς, για τις συναυλίες για τα θέατρα, εξαντλήθηκε. Μίλησαν για τις περασμένες διασκεδάσεις και για τις μελλοντικές. Συζητήσανε και κουτσομπολέψανε όλα τα έρωτικά σκάνδαλα των ημερών τους. Διάφορα τσουχτερά άταξια, πολλές χαριτωμένες ειρωνείες, έκαναν για λίγο τις νεαρές γυναίκες

να γελάσουν. Μά όταν τα είπανε πειά όλ' αυτά... όταν δεν είχανε ν' ασχοληθούνε με τίποτ' άλλο και η κουβέντα τους άρχισε να τις βαρυνε, τότε σωπάσανε.

Αυτήν άκριβώς τη στιγμή, τις θρήκαμε να κάθονται σιωπηλές κοντά στο τζάκι.

Πρώτη, η Μάτζυ, σήκωσε το κεφάλι της.—

— "Αννα... είπε.

— Τι είνε; άποκρίθηκε η φίλη της.

— Τι σκέπτεσαι;

— Τίποτα καλό.

— Αμφιβάλλω...

— Λοιπόν, σκέπτομαι...

— Πώς θαρνούμαστε πολύ, έ; τη διάκοψε η Μάτζυ.

— Αυτό άκριβώς.

— "Εχεις δίκιο.

— Είσαι, λοιπόν, σύμφωνη μαζί μου;

— Βέβαια! Και συ τί συλλογίζόσουν;

— "Εγώ έψαχνα να θρω την αιτία αυτής της ανίας.

— Και τη θρήκες;

— Σχεδόν.

— Ποιά είνε;

— Θεέ μου!, μά δεν είνε δά και τόσο δύσκολο να την καταλάβεις κι' εσύ. 'Η μονοτονία της ζωής μας, η παντοτεινή, ολοένα η ίδια διασκεδάσι, που έρχεται στην ώρισμένη ώρα, με τον ίδιο πάντα ρυθμό... 'Η ζωή μας δεν έχει κανένα άπρόοπτο, καμιά ποικιλία, κάτι που να ίκανοποιή και τη φαντασία. Κάνουμε σήμερα ό,τι θα κάνουμε και αύριο, και μεθαύριο, παντοτεινά, ό,τι έκάναμε χτές, προχτές, ό,τι έκάναμε από την πρώτη μέρα του γάμου μας...

— Άλλοίμονο!, τη διάκοψε η "Αννα με μιά φωνή γεμάτη μελαγχολία, άλλοίμονο και τρισαλλοίμονο! Πόσο ήμαστε δυστυχισμένες!

— Καθόλου, είπε η φίλη της, το αντίθετο, ήμαστε πολύ εύτυχισμένες. Διασκεδάζουμε συχνά, πηγαίνουμε σ' όλες τις συναναστροφές και τα σαλόνια, χορεύουμε σ' όλους τους χορούς. "Ημαστε ωραιότερες, μάς θαυμάζουνε πολύ, άκούμε το κόσμου τα κοπιμένα, που μάς κολακεύουνε και μάς ευχαριστούνε. Πηγαίνουμε στο Μελόδραμα κι' άκούμε την έκλεκτότερη μουσική, δεν αφήνουμε να μάς ξεφύγη καμιά πρεμιέρα στην "Όπερα, μά αλήθεια σου λέω, έπειδη άκριβώς διασκεδάζουμε κάθε μέρα μ' αυτό τον τρόπο, γι' αυτό θαρνούμε φοβερά!

— Θεέ μου! τό ξέρω πολύ καλά, μά τί θέλεις;

— Τι θέλω;

— Ναί.

— Θέλω κάτι άλλο.

— Τι;

— Κάτι καινούργιο.

— Και ποῦ να τό θρωῦμε, λοιπόν;

— "Α! αν τό ήξερα, δεν θα καθόμουνα μήτε στιγμή, μά θα σου έλεγα άμέσως: "Ελα να πάμε!

— Όστε νομίζεις πως μπορεί να ύπάρχη μέσα στο Παρίσι κάτι καινούργιο κι' άγνωστο για μάς;

— Και βέβαια, θα ύπάρχουνε δίχως άλλο, και πολλά μάλιστα, φτάνει μοναχά να θέλαμε...

— Πῶς, αν θέλαμε;

— "Η καλύτερα, αν τολμούσαμε.

— Λοιπόν, άς τολμήσουμε!

— Άδύνατο;

— Γιατί;
— Γιατί έχουμε την αξιολάτρευτη και ποθητή για όλο τον άλλο κόσμο ευτυχία, που όμως για μας είναι μια αληθινή δυστυχία, να αφήνουμε και η δυο στην αριστοκρατική τάξη και γιατί ακόμη σέρνουμε μαζί μας το βαρύ φορτίο του σεβασμού των ανθρώπων.

— Τί θέλεις να πής;
— Άκουσέ με και να είσαι ειλικρινής.
— Συλλογίστηκες ποτέ, αγαπητή μου φίλη, τί χορούμενη και ξενοιαστική ζωή περνούσανε ή καλές μας γιαγιάδες, ή ωραίες και διασημες γυναίκες των παλιών χρόνων;

— Σε βεβαιώνω, πώς δεν το σκέφτηκα ποτέ... Λένε πώς ή χαριτωμένες εκείνες γυναίκες — και πιστεύω πώς αυτό είναι μια κακογλώσσα της ιστορίας και τίποτ' άλλο — ήτανε λίγο... φιλάρεσκες.

— Μόνο φιλάρεσκες; Δεν λές καλύτερα πώς ήτανε λίγο... εξαιρεσιωμένες; τη διάκοψε ή Άννα γελώντας.

— Και γι' αυτό τις ζηλεύεις; Εφώναξε ή Μάτζυ με έκπληξη.
— Εγώ; Ά! μπά, μπά! Μήτε να το σκέφτεσαι!, της αποκρίθηκε ή φίλη της με στεμνοτυφία. Δεν καταλαβαίνω καθόλου τις τρέλλες τους και τα παραστρατήματά τους, που τα κατηγορώ και τα αποδοκιμάζω όσο και συ ή ίδια, μα μονάχα τις ωραίες και σπάνιες διασκεδάσεις τους.

— Εξήγησέ μου τί θέλεις να πής, χρυσή μου, γιατί δεν καταλαβαίνω τίποτα. Μου μιλάς αινιγματικά κι' εγώ ποτέ μου δεν κατάφερα να μαντέψω και το παραμικρότερο αίνιγμα.

— Είνε αλήθεια, πώς ή γυναίκες κείνης της εποχής είχανε μια μεγάλη ελευθερία κι' ένα θάρρος στις σχέσεις τους, στους τρόπους των, στη συμπεριφορά τους, στις πράξεις τους, μα αυτά τα πράγματα επιτρεπότανε τότε από τα ήθη κείνης της εποχής. Τί ωραίο πράγμα που θάταν, ωστόσο, να βλέπεις τις μεγάλες εκείνες κυρίες να ηγαίνονε στους δημόσιους χορούς μασκαρεμένες ή να διασκεδάζονε σε κανένα εύθυμο γάμο κανενός λαχανοπώλη!...

— Άλήθεια!
— Και τί ωραίο, πόσο ρομαντικό πράγμα είναι, να έμπνης έρωτα σε κανένα ώμοφο ή σε κανένα στρατιωτάκο, που σ' είδε μονάχα μια ώρα και θά σε γυρεύη ύστερα σ' όλη του τη ζωή, χωρίς να σε ξαναβρή ποτέ!... Άχ!, αγαπητή μου Μαρία, εκείνα τα χρόνια ήσαν ωραία!

— Μπορεί, μα τί να κάνουμε τώρα;
— Τίποτα... Λοιπόν άς μη μιλούμε πια γι' αυτά, γιατί μας λυπούνε με τις ευχάριστες αναπολήσεις τους. Άς δούμε καλύτερα που θά πάμε άποψε.

— Όπου θέλεις.
— Δώσε μου αυτή την έφημερίδα. Έχει Μελοδράμα;... Ναι... «Βασιλική Μουσική Άκαδημία: Γκιζέλλα. Τα μεσάνυχτα, χορός μεταμφιεσμένων». Ζήτω! Νά ή διασκεδάσι μας άποψε! Θά πάμε εξάπαντος στο χορό του Μελοδράματος.
— Η Μάτζυ έκτύταξε τη φίλη της μ' έκπληξη.

— Στο χορό του Μελοδράματος!, είπε.
— Ναι.
— Μά τρελλάθηκες, λοιπόν;
— Καθόλου. Και μήπως τάχα δέ μπορούμε να πάμε στο χορό του Μελοδράματος, τουλάχιστον για μια φορά, έτσι από μιαν άπλη περιέργεια;
— Μά λένε...
— Λένε βλακείες... Άλλωστε τί μας νοιάζει έμάς για όσα λένε

ή κακές γλώσσες;

— Μά αν τό μαθαίνανε;
— Κι' έπειτα; Αυτό σε στενοχωρεί; Έγώ δέν σκοπεύω να κρύψω καθόλου αυτό που σου προτείνω να κάνουμε. Θά πάμε στο χορό μαζί με τον άντρα μου, που θά δεχτή πολύ πρόθυμα να ευχαριστήσει την περιέργειά μας.

— Μά αν ο δικός μου δέν ευχαριστηθή;
— Πώς να μὴν ευχαριστηθή; Αυτό σκέφτεσαι κι' εσύ, καυμένη; Πρώτα-πρώτα λείπει κι' όσοι λείπουνε έχουνε πάντα άδικο, το λέει και ή παροιμία. Ύστερα βρίσκεσαι στο σπίτι μου, σε φιλοξενώ, όπου πηγαίνω εγώ, έρχεσαι και συ μαζί μου, υπάρχει φυσικώτερο πράγμα άπ' αυτό; Άν ο κύριος ντε Λαγκάρδ ήτανε δώ, θάπαιρνε κι' αυτός μέρος στη διασκεδάσι μας, είμαι βέβαιη. Μά άφου αυτός βρίσκεται μακριά από το Παρίσι, σου χρησιμεύω εγώ για καθολιέρος, είναι πολύ καθαρό το πράγμα: Νά δούμε αν δυσαρεστηθή ο άντρας σου, γιατί σε συνοδεύει ή καλύτερή σου φιλενάδα, για να πäs σε μια διασκεδάσι, να ξεσκάσης λιγάκι...

— Άλλά...
— Δεν έχει άλλά... Σου λέω άκόμα, πώς αν δέν θελήσης νάρ-
της...

— Θά πäs μοναχή σου;
— Καθόλου. Μά δέν θά πάω ούτε κι' εγώ. Θά μείνω έδώ κι' ένω πριν σου έλεγα πώς τρελλανούμαι για να δώ το χορό του Μελοδράματος, σου δίνω το λόγο μου πώς δέν θά λυπηθώ καθόλου αν δέν πάω.

— Πώς; Θά τόκανες αυτό;
— Ναι.
— Λοιπόν, άς είναι, με κατάφερες. Άφου το θέλεις τόσο πολύ και για να μη σου στερήσω τη διασκεδάσι σου, θάρθω.

— Μπράβο!
— Μά πώς πάνε σ' αυτό το χορό;
— Μὲ ντόμινο.
— Δεν έχουμε ντόμινα.

— Σε μια ώρα θά βρούμε.
Και ή κυρία ντε Σερνύ έχτύπησε το κουδούνι και διάταξε τον υπηρέτη που παρουσιάστηκε, να ετοιμάσουνε το άμάξι της.

— Ύστερα, ένω έβαζε το παλτό της κι' έδενε τις καρδέλλες του ωραίου μπλε καπελλίνου της, εφώναξε.

— Θεέ μου! Πόσο θά διασκεδάσουμε!
— Είσαι βέβαιη; ρώτησε ή Μάτζυ.
— Βεβαιότατη.

— Έγώ δέν το καταλαβαίνω. Για πäs μου, αγαπητή μου πώς κι' από τί θά διασκεδάσουμε;

— Δεν έχω ιδέα, μα θά δης πώς θά διασκεδάσουμε. Νά θυμάσαι τουτό μονάχα, φίλη μου, πώς πάντα κάθε τί το καινούργιο είναι διασκεδαστικό. Αυτό είναι βέβαιο και νομίζω πώς δέν θά μετανοιώσουμε καθόλου για την άπόφασί μας να πάμε σ' αυτό το χορό των μεταμφιεσμένων.

Κι' άφου είπε αυτά τα λόγια γελώντας, έπήρε άγκαλξέ τη φίλη της και βγήκανε να πάνε να ψωνίσουνε τ' άναγκαία για την πραγματοποίησι του σχεδίου τους, που ο κ. ντε Σερνύ το δέχτηκε με μεγάλη του ευχαρίστησι.

11

ΜΙΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

⊖ ΑΤΑΝΕ σχεδὸν μιάμιση μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὅταν ἡ δυὸ χαριτωμένες φιλενάδες, ντυμένες μὲ τὰ ντόμινά τους καὶ μὲ τὴ συνοδεία τοῦ ἄντρα τῆς "Αννας, ἔφτασαν στὸ χορὸ τοῦ Μελοδραματος. Ὁ κύριος ντὲ Σερνύ, θέλοντας νὰ κἀνὴ ἀκόμα πιὸ τέλει τὴ διασκεδασί τῆς ὁραδιᾶς, συνώδεψε πρῶτα τὴ δυὸ γυναίκες σ' ἑνα ξενοδοχεῖο, γιὰ νὰ δειπνήσουνε, ὅπου αὐτὲς ἐγίνανε ἀκόμα πιὸ εὐθυμες, μὲ τὴ βοήθεια λίγων ποτηριῶν παλαιοῦ ἐκλεκτοῦ κρασιοῦ τῆς Μαδέρας, ποὺ ἤπιανε.

Μαϊδέρας, πού ήπιανε.
Γι' αυτό, στην αρχή, ο θαυμασμός των ήταν υπερβολικός, όταν πέρασαν ανόμεσα από το πλήθος, για να πάνε στο θεωρείο πού είχε κρατήσει ο κύριος ντέ Σερνύ.

κρατήσει ο κύριος ντὲ Σερνυ.
Πραγματικά, ἡ σάλλα τοῦ Μελοδράματος, ὅταν τὴ βλέπῃ κανεῖς
μιά ῥαδιὰ χοροῦ γιὰ πρώτη φορὰ, ἔχει κάτι τὸ παράδοξο καὶ μα-
γικό. Γύρω-γύρω, σὰ ζωντανὰ τεῖχη, ἡ παράξενες ἐκείνες μορφές, ἡ
ἰδιότροπες καὶ φανταστικές ἐκείνες μεταμφιεσεις, τὰ περίεργα μα-
σκαρέματα, ὅπου τὸ παλὸν ἐνώνεται μὲ τὴν πὺ μοντέρνα φαντασία,
ἡ πολυποικίλες ἐκείνες παρές μὲ τὰ ζωηρὰ χρώματα, ἀπὸ τίς ὁποῖες
ἀκούγονται ἀδιάκοπες κραυγές, φωνές μεθυσμένες, ποὺ δὲν ἀνήκου-
νε σὲ καμμιά γλώσσα. Ὁ ὑπόκωφος κ' ἀκαθόριστος ἐκείνος ὁρρυ-
θος, ἡ βουὴ ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ τίς ἀσυνάρτητες κραυγές τοῦ
πλήθους, κραυγές τρελλές κ' ἄταχτες, ποὺ καμμιά φορὰ σκεπά-
ζουνε κ' αὐτὸ τὸ μεγάλο θόρυβο τῶν χάλκινων ὀργάνων κ' ἀνάμε-
σα σ' ὅλην αὐτὴν τὴν κοσμοχालασίᾳ, ἀνάμεσα σ' ὅλην ἐκείνην τὴ χά-
σιν, μέσα σ' ἓνα σύννεφο σκόνης, ποὺ μεγαλώνει ἀπὸ στιγμή σὲ στιγ-
μή, μὲ τὴν θαμπὴ λάμψι ὅλων ἐκείνων τῶν πολυχρωμῶν φώτων ἄρ-
χιζε ἓνας χορὸς τρελλὸς καὶ λῆγνος, μεθυσμένος, παράφορος, ποὺ
πότε κυμάτιζε, σὰν τὰ κύματα τῆς θάλασσας καὶ πότε στριφογύρι-
ζε καὶ παρὰσύρονταν ἀπὸ μιὰ ἀκατάπαυστη μανία, σὰν καταχθόνιος
κύκλος... Ἄν ἀνεβῇ κανεῖς πάνω στὰ θεωρεῖα καὶ τὰ κυττάξῃ ἀπὸ
κεῖ ὅλ' αὐτά, θὰ νομίσῃ σίγουρα πὼς ὅρισκεται στὰ καταχθόνια ὄρ-
για τοῦ βασιλείου τοῦ Σατανᾶ...

Τὸ παράξενο καὶ ἀσυνήθιστο αὐτὸ θέαμα, αὐτὸ τὸ κινήτῳ πανό-
ραμα, ἐγένετο ἀπὸ ἐκπληξ. καὶ εὐχαρίστησι στὴν ἀρχὴ τὴν κυρία ντὲ
Σερνύ. Σιγά-σιγά ὅμως ἄρχισε νὰ τὴν κουράζῃ καὶ πρότεινε στὴ φί-
λῃ της καὶ στὸν ἀντρα της νὰ κάνουν ἕνα γύρο στὸ καπνιστήριον καὶ
στοὺς διάδρομους, προτοῦ γυρίσουν πίσω στὸ μέγαρο. Ἐπῆρε λοι-
πὸν τὸ μπράτσο τοῦ κυρίου ντὲ Σερνύ, ποὺ πρόσφερε μὲ εὐγένεια τὸ
ἄλλο στὴν κυρία ντὲ Λαγκάρδ καὶ ἄρχισαν νὰ περνοῦνε μὲ γρήγορα
βήματα ὅλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος, τὸ ἄσμενο καὶ γεμάτο αὐθάδεια, ποὺ
κυκλοφοροῦσε μέσα στὸ καπνιστήριον, ἡ δὺο γυναῖκες ἄρχισαν νὰ
ζηλιῶνται καὶ ἐπιθυμῆσαν νὰ φύγουνε ἀμέσως ἀπὸ κεῖ. Ἀμέσως ὁ
πρόθυμος καθ'αλλιέρος τους, τὶς ὠδήγησε πρὸς τὸ μέρος μιᾶς ἐξο-
δοῦ. Κοντεύανε νὰ φτάσουνε κεῖ, ὅταν ξαφνικὰ ἐγένε μιὰ μεγάλη κί-
νησι μέσα στὸ πλῆθος. Ὁ πρῶτος ἐκκοιτῶν τῶν θεμάτων ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ θρίσκονταν,

Σε απόστασι είκοσι βημάτων από τὸ μέρος πού θρίσκονταν, ἕνας εὐγενὴς εἶχε κατεβάσει μιὰ γενναία γροθιά στοῦ μᾶτι ἐνὸς ἀλλοῦ εὐγενή, πού εἶχε πειράξει τὴν ἐρωμένη του, μιὰ νεαρή ἡθοποιό τοῦ ἐλαφροῦ θεάτρου. Ἡ δυνατὴ αὐτὴ γροθιά ἔκανε κεῖνον πού τὴ δέχτηκε νὰ υποχωρήσῃ γιὰ μιὰ στιγμὴ, ὕστερα ἐτοιμάστηκε ν' ἀπαντήσῃ στὸν ἀντίπαλό του μὲ τὸν ἴδιον τρόπο, πού κι' αὐτὸς υποχώρησε γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν πρώτη γροθιά πού τοῦστελνε κατὰ πρόσωπο ὁ χτυπημένος.

Αὐτὲς ἡ διπλῆς καὶ ἀπότομες κινήσεις, ταράξανε ξαφνικὰ τὸ

πλήθος από τη μιά κι' απ' την άλλη πλευρά κι' η παραχή αὐτοῦ τοῦ κύματος ἔφτασε ὡς τίς πλὴν ἀπομακρυσμένες γωνίες τοῦ καπνιστηρίου. Ἐνα κύμα ἀπὸ περιπατητές, ἐσκούντησε ξαφνικά τῇ Μάτζυ, τὴν ἔσπρωξε πρὸς τὰ ἔμπρῳς καὶ τὴν ἔκανε ν' ἀφήσῃ τὸ μπράτσο τοῦ κυρίου ντὲ Σερνύ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὄρεθῆκε χωρὶς νὰ τὴν θέλῃ χωρισμένη. Προσπάθησε τότε νὰ ἔξασυνγκινήσῃ, μὰ στάθηκε ἀδύνατο. Ἐνα ἄλλο ρεῦμα ἐσχηματίστηκε καὶ παρέσυρε τὴν Ἄννα μὲ τὸν ἄντρα της πρὸς τὸ ἀντίθετο μέρος. Ἡ Μάτζυ δὲν τοὺς ἔβλεπε πειὰ Σκέφτηκε τότε νὰ πάῃ στὸ θεωρεῖο, ὅπου χωρὶς ἄλλο ὁ κύριος ντὲ Σερνύ θάρχετ' ἀνεμῶς τὴν ἐξήγησι. Μὰ δυστυχῶς εἶχε ξεχάσει τὸν ἀριθμὸ τοῦ θεωρείου. Τότε, μὲνοντας μόνῃ στὸ ἀποτρόπαιο ἐκεῖνο μέρος, ἡ Μάτζυ ἄρχισε νὰ τρομάζῃ.

Ἡ ζήστῃ ἦτανε πνιχτικὴ σὲ τέτοιο βαθμό, ποὺ ἡ Μάτζυ, ἰδρωμένη καὶ ἀσθμαίνοντας αἰσθανότανε πὼς θὰ λιποθυμοῦσε. Γ' αὐτιά της ἀρχισαν νὰ βουίζουνε καὶ κλονίστηκε. Χωρὶς ἄλλο, θάπρεπε γάμω στὸ πάτωμα λιποθυμισμένη, μὰ εὐτυχῶς ἔρισκονταν πολὺ κοντὰ στὰ καθίσματα, ποὺ ἔκλειναν γύρω-γύρω τὸ καπνιστήρι. Καὶ ἦτανε καιρὸς, γιὰτὶ σ' ἓνα λεπτὸ ἀργότερα δὲν θὰ μπορούσε νὰ κρατηθῇ καὶ θὰ λιποθυμοῦσε.

Ξεκουράστηκε μερικές στιγμές και πήρε λίγη δύναμι και θάρρος. Τότε σηκώθηκε κι' άρχισε νά ψάχνη μ' ανήσυχα βλέμματα, ζητώντας ν' ανακαλύψη τόν κύριο ντὲ Σερνύ καί τήν Άννα. Δέν τοὺς εἶδε ὅμως πουθενά. Ἡ στάσις τῆς ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ, ἡ θέσις τῆς, τὸ περπάτημά της, ἐδείχνανε ἀμηχανία, παρὰ καὶ ἀπορία.

“Ολ’ αὐτά, βέβαια, στὰ ὑποπία καὶ δύσπιστα μάτια ἐκείνων ποὺ συχναῶν στους χοροὺς τοῦ Μελοδράματος, θὰ φαίνονταν σὰν μιὰ κομψότητα τῶν ρούχων τῆς Μάτζυ, ἦταν ἐξάσσια κάτω ἀπὸ τὸ ντόμινο της. Ἡ ἄκρη τῆς μαύρης θελυδίνης μάσκας της, μὲν ἀφῆνε νὰ μαντεύουνε ἓνα χαριτωμένο πρόσωπο. “Ο,τι φαινόταν ἀπὸ τὸ παλτό καὶ τὴ μπλούζα της, ἔδειχνε τὴ νεότητά της ποὺ τὰ φοροῦσε. Ἐτσι ἡ Μάτζυ περικυκλώθηκε γρήγορα ἀπὸ διαφοροὺς ἀναιδεῖς κι’ ἄρχισε ν’ ἀκούη προκλητικὰ ἐρωτικὰ λόγια.

Από παντού, γύρω της, ακούστηκαν τα συνηθισμένα έκείνη λο-
για, που συνηθίζονταν στα θέατρα της απόκριες, μα που την τρομά-
ζανε σε τέτοιο βαθμό, που προσπάθησε άμέσως να φύγει. Μα αυτό
φαίνεται πως δεν ^{ή και κατακόκκινο,} με πλατυούς ώμους και με πυκνά και στριμμένα προς τα πάνω μου-
στάκια.

Ὁ ἄγνωστος αὐτός, μεθυσμένος κι' ἀνάβοντας περισσότερο ἀπὸ τὸν κρότο τῶν χρημάτων του, ποὺ κουδουνίζανε μέσ' στὴν τσέπη του, ἐμάνταψε ἀμέσως μὲ τὴν πρώτη ματιά τὴ θαυμασία ὡμορφία τῆς Μάρτζυ καὶ ὑποσέθηκε στὸν ἑαυτὸ του νὰ τὴν κἀνὴ παρέα του, γιὰ τὴν ὑπόλοιπὴ νύχτα.

περάση ανάμεσα από το πλήθος για να φύγει, την πλησίασε και της είπε με θάναυστο τρόπο:

— Δὲν περνοῦν, ἀγάπη μου!

— Μά, κύριε... ψιθύρισε η Μάτζυ...

— «Ελα μαζί μου, τυφεγό μου πλασματάκι, πάρε το άριστερό μπράτσο μου, το μέρος της καρδιάς μου, το μέρος των κυριών. Σου προσφέρω την προστασία του άντρικού μου στήθους!», εξακολούθησε ο άγνωστος.

Ἡ Μάρτυς δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε τίποτα καὶ οὔτε ἀκουσε, οὔτε κα-
τάλαβε. Ὁ μεθυσμένος ὁμῶς ἐξακολούθησε:

— "Ελα μαζί μου, περιστεράκι μου, σου προτείνω ένα καμαράκι

στού Βασέτ, μιά πέρδικα, άστακό με σάλτσα, σαμπάνια και ντι-
θάνι...

Ο ευγενέστατος αυτός άντρας, έστριψε τó μουστάκι του και ξα-
ναείπε, φουσκώνοντας από την ευχαρίστηση:

— Και ντιθάνι! Δεν είναι ωραίο αυτό, έ; "Ελα, λοιπόν! Δέχεσαι;

Πάμε, αγάπη μου!

Και ό άγνωστος προσπάθησε να πιάση τó χέρι της Μάτζυ. Μά ή
δυστυχισμένη γυναίκα τράβηξε άπότομα τó μπράτσο της, με τούς
καγχασμούς και τά γέλια, που στριμώχνονταν γύρω τούς.

— Κύριοι, σάς θερμopαρακαλώ, αφήστε με να περάσω, είπε με
ικετευτική φωνή.

— Να περάσης! "Οχι δά, μικρούλα μου!, φώναξε κείνος. Σου
χαρίζω την καρδιά μου και θά την έχης, άν όχι με τη θέλησί σου,
τότε διά της βίας! Δυστυχισμένο, άθώο μου περιστεράκι, άρνίεσαι
την εύτυχία σου! Τό καθήκον της έλεημοσύνης με διατάζει να σε
κάνω να τη δεχτής κι' άν ακόμα δεν τη θέλεις!...

Και πραγματοποιώντας τά λόγια του, ό πρωτότυπος αυτός ιπ-
πότης, έκανε μιά χειρονομία, για να πιάση τη Μάτζυ από τη μέση
και να τη σηκώσει.

Η κυρία ντέ Λαγκάρντ έβγαλε τότε μιά άσθενική κραυγή και ή
ταραγμένη της καρδιά μου και θά την έχης, άν όχι με τη θέλησί σου,
τότε διά της βίας! Δυστυχισμένο, άθώο μου περιστεράκι, άρνίεσαι
την εύτυχία σου! Τό καθήκον της έλεημοσύνης με διατάζει να σε
κάνω να τη δεχτής κι' άν ακόμα δεν τη θέλεις!...

Και χειροκροτούσαν με την καρδιά τους.
Ξαφνικά ένας νέος, που πριν από λίγες στιγμές παρακολουθού-
σε ό,τι γινότανε, πέρασε ανάμεσα άπ' όλους, έπλησίασε τη Μάτζυ
και της είπε:

— Σάς παρακαλώ, κυρία, κάνετε μου τη χάρι να δεχτήτε τó χέ-
ρι μου και να μου επιτρέψετε να σάς ώδηγήσω έξω από δω, όπου
δεν βρίσκεσθε στη θέση σας.

Τά λόγια αυτά είπώθηκαν μ' έναν τρόπο τóσον ευγενικό, που ή
κυρία ντέ Λαγκάρντ, καταλαβαίνοντας πώς ήτανε ένας άντρας ευγε-
νικός, δεν έδίστασε ούτε δευτερόλεπτο να στηριχτή στο μπράτσο,
που έκείνος της πρότεινε.

Ο μεθυσμένος όμως άγνωστος, που νόμισε πώς έπαιζε πολύ ά-
νόητο πρόσωπο, φάνηκε στην άρχή πώς παρεξήγησε τó πράγμα. Έ-
στριψε άρειμάνια τά κόκκινα μουστάκια του και είπε, τεντώνοντας
τó ανάστημά του, με προκλητική φωνή, με πύρινο βλέμμα και στη-
ρίζοντας τις γροθιές του στη μέση:

— "Οχι δά, κύριε!...

Ο νέος, που άπομακρυνότανε με τη Μάτζυ, έγύρισε τó κεφάλι
του και διάκοψε αυτόν που τούχε μιλήσει, λέγοντάς του μ' έρωτη-
ματικό τόνο:

— Κύριε:

Μά ή μοναδική αυτή λέξι που είπε, συνωδεύτηκε μ' ένα τόσο ή-
συχο βλέμμα και μαζύ με τόση μεγαλοπρέπεια, που ό κακομοίρης
γύρισε άμέσως τις πλάτες και χώθηκε μέσα στο πλήθος, θλαστή-
μώντας.

Η ΜΟΙΡΑΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙ

Η Μάτζυ στην άρχή είχε στηριχτή έντελως μηχανικά στο μπρά-
τσο, που της προσέφερε ό προστάτης της. Μά ύστερα από λί-
γο, σηκώνοντας τά μάτια επάνω του, άνατρίχιασε χωρίς να τó
θέλη και ό νέος ένοιωσε τó χέρι της να τρέμη ξαφνικά, καθώς στη-
ριζότανε πάνω στο δικό του.

Ο νέος αυτός θά ήτανε είκοσιέξη ως είκοσιεφτά χρονών. Τό ά-
νάστημά του ήταν λίγο ψηλότερο από τó μέτριο. Τά μελαγχολικά
του χαρακτηριστικά, έδειχναν έναν άνθρωπο με διάκρισι και με ά-
νατροφή. Τά μεγάλα μαύρα μάτια του, περήφανα και γλυκά, έκφρά-
ζανε σε μεγάλο βαθμό έξυπνάδα και θάρρος. Τά κομμένα σύρριζα
μαλλιά του, τó μεγάλο του μουστάκι και πρό πάντων ή ταινία τού
παράσημου της Λεγεώνας της Τιμής, που ήτανε στο πέτο του, δεί-
χνανε πως ήτανε στρατιωτικός.

Κατάρθωσε ν' ανοίξη πέρασμα μέχρι μιά έξοδο τού καπνιστη-
ρίου. Έκει, φτάνοντας στον διάδρομο, που χρησιμεύει και σά προθά-
λαμος στά θεωρεία της στοάς, έστάθηκε και ρώτησε τη Μάτζυ, μ' ένα
ύφος κι' έναν τόνο που είχε τόσο σεβασμό, σά ν' άπευθυνότανε σε
καμμία δούκισσα, που ύριζότανε μέσα στο σαλόνι της:

— Πού θά έχω την τιμή να σάς συνοδέψω, κυρία;

Η Μάτζυ δεν άπάντησε άμέσως. Φαινόταν παράξενα συγκινη-
μένη και τó χέρι της στηριζότανε πάντα με δύναμι στο μπράτσο
τού καθαλλιέρου της.

Αυτός ξαναείπε την έρώτησί του. Τότε ή Μάτζυ τού άποκρίθηκε,
μá πολύ χαμηλόφωνα και μ' έναν τέτοιο τόνο, σά να προσπαθούσε
ν' αλλάξη τόν ήχο της φωνής της:

— Έχετε την καλωσύνη, κύριε, να διατάξετε να πλησιάση μιά
όμαξα;

Τώρα ήρθε ή σειρά τού νέου ν' άνατρίχιαση. Θάλεγε κανένας,
πώς ή φωνή που άκουσε, άν και άλλαγμένη από τη μάσκα κι' από
τη συγκίνησι, έκανε την καρδιά του να χτυπήση. Γύρισε με ζωηρό-
τητα τó βλέμμα του και κύτταξε τη νέα που συνώδευε. Τά μάτια τούς
συναντήθηκαν. Ξαφνικά νόμισε, πώς μιά φλόγα τόν διαπέρασε όλó-
κληρο. Για μιά στιγμή, έμεινε άκίνητος και σκεπτικός.

— Άδύνατο!, ψιθύρισε τέλος με χαμηλή φωνή σά να μιλούσε
στον εαυτό του... άδύνατο, άδύνατο...

— Περιμένω.. είπε ή Μάτζυ με φωνή ακόμα πιο χαμηλή

Ο νέος άνατρίχιασε.

— Συγγνώμη, κυρία, είπε... "Ω!... Η φωνή σας, βλέπετε, μου
θύμισε... μου θύμισε... Μου φάνηκε για μιά στιγμή... Μά όχι, ή-
τανε λάθος, γελάστηκα.

— Είπε πολύ άργά, κύριε, είπε ή Μάτζυ, και θάθελα να φύγω.

Η τελευταίες αυτές λέξεις πρόφέρθηκαν με έναν τρόπο σχεδόν
άκατανόητο

— Κι' όμως, έψιθύρισε ό νέος, τέτοια όμοιότητα... άν ήτανε... "Ω!
άν ήτανε...

Έκύτταξε πάλι τη Μάτζυ μέσα στά μάτια. Φάνηκε πώς ζητούσε
να μαντέψη κάτω από τη μάσκα τά χαρακτηριστικά τού προσώπου
και ξαφνικά φώναξε, ύστερα από μιά προσεχτική εξέτασι μερικών
δευτερολέπτων:

— Αυτή είναι! Αυτή είναι!... Δεσποινίς ντέ Βαντενέζ, σείς εί-
στε! "Ω!, δεν είναι αλήθεια, πώς είσαι σύ, Μάτζυ;

— Χαμηλότερα, άποκρίθηκε ή νεαρή γυναίκα με φρίκη..., χαμη-

στην περιουσία των κυρίων τους. Ο κύριος ντέ Βαντενέζ είχε είκοσιπέντε χιλιάδες φράγκα εισόδημα το χρόνο, ενώ η κόμησσα ντέ Μεννάρ ήτανε φτωχή.

Ο κύριος ντέ Βαντενέζ είχε μια μονάκριβη κόρη. Ο Παύλος, ο μοναχογιός της κυρίας ντέ Μεννάρ, ήτανε πέντε ή έξη χρόνια μεγαλύτερος από τη Μάτζυ. Η δυο οικογένειες είχανε μεταξύ τους μια στενή οικειότητα. Οι γονείς βλέπονταν σχεδόν κάθε μέρα. Τα παιδιά ήτανε σχεδόν πάντα μαζί. Σιγά-σιγά έγινε, ότι οι γονείς έπρεπε να προβλέψουν, αν ήξεραν καλύτερα τον κόσμο κι' αν, μη ζώντας ολοένα στην εξοχή, είχανε μεγαλύτερη πείρα των ανθρώπων πραγμάτων.

Πρώτη η κυρία ντέ Μεννάρ το κατάλαβε. Θέλησε τότε να απομακρύνη το γιοί της. Μά ήτανε πειά πολύ άργα. Τότε τα έμπιστευσε όλα στον κύριο ντέ Βαντενέζ. Αυτός είχε για την κόρη του λαμπρά σχέδια γάμου, που τα βοηθούσε η περιουσία του και η εξαίσιος ωμορφιά της Μάτζυ, που βρισκότανε τότε στην πρώτη της άνθισι. Και γι' αυτό απάντησε στην κυρία ντέ Μεννάρ, πως ο γάμος του Παύλου με τη Μάτζυ ήτανε ένα όνειρο πραγματοποιήτο.

Ο Παύλος δεν απέλπιστηκε καθόλου και ώρκιστηκε να κατορθώσει να λυγίση τη σκληρή απόφασι του κυρίου ντέ Βαντενέζ. Ώρκιστηκε στον έαυτό του πως θα κατώρθωνε να κατακτήση σε πολύ λίγο διάστημα μια λαμπρή θέσι. Έφυγε άμέσως για το Παρίσι, ρίχτηκε με τα μούτρα στη μελέτη, έδωσε λαμπρές εξετάσεις και μπήκε στη στρατιωτική σχολή. Όταν πέθανε η μητέρα του, ήτανε είκοσιδυο χρονών και υπολογαγός. Εγύρισε τότε στην Προβηγκία και εξήγησε επίσημα από τον κύριο ντέ Βαντενέζ το χέρι της κόρης του.

Ο κύριος ντέ Βαντενέζ του το άρνήθηκε με τρόπο, μά κατηγορηματικά, μη δίνοντάς του για το μέλλον καμιά έλπίδα.

Τότε ωπλίστηκε με θάρρος, έπούλησε, με την τιμή που του δώσανε, τα λίγα χτήματα, που του είχε κληρονομήσει η μητέρα του στην Προβηγκία και αποφάσισε να μην ξαναγυρίση ποτέ πειά στον καταραμένο αυτό τόπο, όπου είχε αφήσει για πάντα την πληγωμένη του καρδιά.

Η Άφρική του υποσχότανε ένα λαμπρό και δοξασμένο μέλλον, μά γεμάτο από κινδύνους. "Αλλωστε, καθώς τον ακούσαμε και τον ίδιο να λέη, ο Παύλος δεν ήθελε τίποτ' άλλο, από το θάνατο. Αυτός πειά ήτανε η μόνη του έλπίδα, το μοναδικό του καταφύγιο... Έφυγε λοιπόν για την Άφρική, με την απόφασι να πάη να συναντήσει τον θάνατο, περιφρονώντας όλους τους κινδύνους.

Εκεί πέρασε πολλά χρόνια, χωρίς να κρατήσει καμιά σχέση με τη Γαλλία. Σ' όλο το διάστημα με άδριστο και πλάγιο τρόπο, για τους κούσε να μιλούνε, μήτε με άδριστο και περιφρονώντας τον Βαντενέζ. Έχοντας την απόφασι να πεθάνη και περιφρονώντας τον κίνδυνο, έκανε συχνά, με την απέλπισια που τον έσπρωχνε, αληθινά ανδραγαθήματα. Πολλές φορές διακρίθηκε για κατορθώματα μεγάλης τόλμης και θάρρους. Το όνομά του αναφέρθηκε συχνά πρώτο, πρώτο, τιμητικώτατα, από τις πιο ηρωικές ημερήσιες διαταγές και πολύ γρήγορα προβιβάστηκε, χωρίς καθόλου να το επιδιώξη. Τέλος, ύστερα από άπουσία περισσότερων από πέντε χρόνων, νοστάλησε την πατρίδα του και γύρισε, όπως είδαμε, στο Παρίσι, λοχαγός τιμημένος, αξιωματικός της Λεγεώνας της Τιμής, με το παράσημο της ανδρείας, παρμένο στο πεδίο της μάχης.

Στο διάστημα που αυτός έλειπε στην Άφρική, η Μάτζυ παντρεύτηκε. Υποχωρώντας στην έπιμονή και στις συστάσεις του πατέρα της, η δυστυχισμένη κοπέλλα παντρεύτηκε τον μαρκήσιο ντέ

Λαγκάρντ, έναν τίμιο άντρα, πλούσιο και εύγενή, αλλά πολύ μεγαλύτερο της, καμιά είκοσαριά χρόνια.

Ξέρουμε πειά πως και υπό ποιές περιστάσεις οι δυο νέοι ξανα-συναντήθηκαν. Όταν, έπρόκειτο να χωριστούν πειά η Μάτζυ έψιθύρισε:

— Δεν πρέπει πειά να ξαναδη ό ένας τον άλλο!

Η Μάτζυ ντέ Λαγκάρντ χάθηκε σαν όπτασια μπρός από τα μάτια του Παύλου, κάτι παράξενο και τρομερό, σαν κακό όνειρο, πέρασε από το ταραγμένο μυαλό του δυστυχισμένου νέου. Την ξαναείδε, εκείνη, που τόσο πολύ την είχε αγαπήσει!!

Του φάνηκε σαν όπτασια και σαν όνειρο, που βλέπει κανείς στον ταραγμένο του ύπνο... "Ω! ναι, ήτανε μια όπτασια!! Η Μάτζυ, η άγνη και φρόνιμη Μάτζυ, μέσα σε κείνα τα φριχτά όργια, ανάμεσα σε κείνο τον όχλο, στο ακόλαστο εκείνο μέρος, που το λένε χορό του Μελοδράματος! Η Μάτζυ μόνη της και σα να την είχανε εγκαταλείψει! Η Μάτζυ, αφήνοντάς τον άποτομα και λέγοντάς του, ενώ έφευγε, ένα αιώνιο αντίο!!...

"Ήτανε, αλήθεια, άπίστευτο! Εκείνη, πραγματικά, ήταν; Σχεδόν δε μπορούσε να το πιστέψη. Να γελάστηκε τάχα από μια παράξενη και τυχαία όμοιότητα της φωνής και του άναστήματος; Μά η νεαρή γυναίκα είχε προφέρει τ' όνομά του. Αν δεν ήταν εκείνη, πως λοιπόν θα το ήξερε;

Τότε ο Παύλος ένοιωσε τον έαυτό του να χάνεται σ' έναν ώκεανό από σκοτεινές σκέψεις. Έπλεε σαν απέλπισμένος ανάμεσα στα πικρά κύματα της άμφιβολίας και της άβεβαιότητας. Έψαχνε, έψαχνε απέλπισμένα κι' όσο περισσότερο έψαχνε γινά να βρη την αλήθεια, τόσο πιο πολύ άπομακρυνότανε απ' αυτήν.

Υπόφερε φριχτά και θα μπορούσε να καταλάβουνε, εύκολα το μεγάλο θασανιστήριο της καρδιάς του, όσοι ύστερα από πολυχρόνιο και απέλπισμένο έρωτα, τη στιγμή ακριβώς που η πληγωμένη του καρδιά αρχίζει να ματώνη λιγώτερο και να κλείνη τις πληγές της, ξαναβλέπουνε ξαφνικά εκείνην που αγαπήσανε και νοιώθουνε να ξυπνήη μέσα τους το παλιό τους πάθος, μ' όλη του τη δύναμι, να φουντώνη μέσ' στα σωθικά τους ή φωτιά τους και το θασανιστήριό τους.

Όταν η Μάτζυ έφτασε στο μέγαρο, βρήκε την κυρία ντέ Σερνύ πολύ άησυχη. Μόλις είχε φτάσει, και ο άντρας της που τη συνώδεψε ως εκεί, εγύρισε γρήγορα πίσω στο Μελοδράμα, για να ψάξη να βρη τη νεαρή γυναίκα, που την είχανε χάσει μέσα στο συνωστισμό. Η Μάτζυ ήτανε πολύ χλωμή, φοβερά συγκινημένη και μόλις μπορούσε να σταθη όρθια στα πόδια της και να μιλήση.

Η Άννα νόμιζε πως η χλωμάδα αυτή της φίλης της και η συγκίνησή της, ώφειλονταν στη φυσικώτατη ταραχή που είχε πάθει, μένοντας ξαφνικά μόνη της, χωρίς να το θέλη, μέσα σε κείνο το άπαίσιο περιβάλλον. Τηρώτησε γι' αυτό μάθη τί είχε πάθει όταν την έχασαν κι' αυτή άποκρίθηκε πως την προσβάλανε, πως ένας άγνωστος άνελαβε με γεννασιότητα την υπεράσπισή της και πως, στην παράκλησή της, ο ίδιος εκείνος άγνωστος της βρήκε μια άμαξα. "Όλα αυτά ήτανε η καθαρή αλήθεια, εκτός όμως από μια λεπτομέρεια. Μά η λεπτομέρεια εκείνη ήτανε πολύ σημαντική.

Ο κύριος ντέ Σερνύ εγύρισε ύστερα από μια ώρα και όλοι άποτραβήχτηκαν στα κρεβάτια τους για να κοιμηθούνε. Μά η Μάτζυ δεν έκοιμήθηκε καθόλου εκείνη τη νύχτα.

Επ' μερικές μέρες, η Άννα, άστειά και πολύ ζωηρή, καθώς ήτανε, θέλησε να άστειυτή πολλές φορές για τις περιπέτειες του άτυχου εκείνου χορού. Μά έπειδή σε κάθε σχετικό λόγο της, η κυ-

ρία ντέ Λαγκάρντ χλώμαζε πάντα και φαινότανε σά νά υπόφερε, έπαψε σιγά-σιγά νά κάνη λόγοι γιά τò περιστατικό εκείνο.

Ο κύριος ντέ Λαγκάρντ, ύστερα από λίγον καιρό, έγύρισε τέλος στο Παρίσι. Βρήκε τή γυναίκα του λιγάκι άλλαγμένη και, με τò πνεύμα που χαρακτηρίζει σ' αυτές τις περιστάσεις όλους τους συζύγους, τή μάλλωσε γελώντας, γιατί έκανε κατάχρησι στα γλέντια και τους χορούς τής Αποκριάς. Η Μάτζυ τόν άφησε νά λείη.

Η πρώτη σκέψι του Παύλου, ύστερα από τήν άπρόοπτη συνάντησι που είχε στο χορό του Μελοδράματος, ήτανε νά προσπαθήσθι με κάθε τρόπο νά μάθι τί άπόγινε ή δεσποινίς ντέ Βαντενέξ από τò χωρισμό τους κι' έπειτα και νά φροντίσθι νά τήν ξαναβρῇ.

Μά ύστερα, κάνοντας καλύτερες σκέψεις, είπε μέσα του:

-- Γιατί τάχα; "Αν ήταν εκείνη (και δέ μπορώ νά έχω καμμιά άμφιβολία γι' αυτό) που συνάντησα στο χορό του Μελοδράματος, μήπως δέν έδειχτηκε δίχως έλεος άπέναντί μου; Μήπως δέν μου είπε ψυχρά, πώς δέν έπρεπε πειά ποτέ νά τήν ξαναδῶ; Η καρδιά της, χωρίς άμφιβολία, θάχη αλλάξει, και θέβαια δέν θά μ' άγαπᾶ πειά, ή μπορεί τίποτα νέα έμπόδια νά μὴν επιτρέπουνε τò γάμο μας. "Οπως κι' αν εἶνε, τò νά ψάξω τώρα νά τήν ξαναβρῶ, νά τήν ξαναδῶ, εἶνε τò ἴδιο, σά νά επιζητοῦσα νέες θλίψεις, που θά γεννοῦν δλοένα καινούργιες πληγές γιά τήν πονεμένη μου καρδιά... Καλύτερα άξίζει νά προσπαθήσω νά τήν ξεχάσω!

Ο Παῦλος ντέ Μεινάρ είχε μιὰ φλογερή και πολύ ξαναμμένη κεφαλή, μὰ είχε και μιὰ γενναία καρδιά, γεμάτη από άφοσίωσι... Και ή άφοσίωσι εἶνε ή ωραιότερη από όλες τις άρετές, που υπάρχουνε στον κόσμο.

Ο Παῦλος ποτέ δέν έζησε, με τή σημασία που δίνουνε οι άνθρωποι σ' αὐτή τή λέξι. Η Μάτζυ ντέ Βαντενέξ ήτανε ή πρώτη, ή μοναδική γυναίκα, που άγάπησε. Άγνοοῦσε δλότελα τή ζωή εκείνη των εύκολων έρώτων, τής τρέλλας και τής ξεγνοιασιάς, που γεμίζει μερικά χρόνια τής νεότητος, τὰ ωραιότερα και δροσερότερα, που κάνει πολλές φορές κανένα ν' άμφιβάλλη γιά τήν ύπαρξι του άγνου και αληθινου έρωτα, όπως ακριβώς τò σόφισμα καταντᾶ στο τέλος νά κάνη τόν σκεφτικό, φιλόσοφο.

Είχε διατηρήσει άγνᾶ κι' άμόλυντα όλα εκείνα τὰ γλυκά κι' άγια ἱδανικά τής καρδιάς, που σχεδόν πάντα τὰ χάνουνε σήμερα οι νέοι πριν από τὰ εἰκοσι τους χρόνια... Τὰ ποιητικά εκείνα όνειρα, που μάς δείχνουνε τò μέλλον μας άλυτοδεμένο με τή ζωή μιὰς άγαπημένης γυναίκας, μέσα σέ μιὰ αδιάκοπη εύτυχία, δέν είχανε σβύσει ακόμα μέσ' στήν ψυχή του. Στ' αλήθειά λοιπόν θεωρούσε πώς ή ύπαρξι του είχε τσακιστή από τόν άτυχο και άνώφελο έρωτά του. Πονοῦσε φριχτά, ή καρδιά του μάτωνε από τήν άπελπισμένη αὐτή συναίσθησι, μὰ δέν έκμυστηρευότανε ποτέ σέ κανένα τίποτα...

V

Η ΤΥΧΗ ΒΟΗΘΕΙ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ

ΥΣΤΕΡΑ από δεκαπέντε περίπου μέρες από τή νύχτα του χορού του Μελοδράματος, ο Παῦλος έπερπατοῦσε στο μπουλιβαρτο τής Μονμάρτρης. Περπατοῦσε σιγά-σιγά, με τὰ μάτια χαμηλωμένα, θυσιμένος στις θλιβερές σκέψεις και άναμνήσεις του, όταν ξαφνικά άνασκήρτησε. "Ένα χέρι, που τόν χτύπησε απότομα στον ώμο, τόν έκανε νά χάσθι τις όνειροπολήσεις του.

Έγύρισε και είδε δίπλα του έναν άντρα σαρανταπέντε ως σαρανταχτώ χρονών, με ψηλό άνάστημα και στρατιωτική όψι, που φοροῦσε μιὰ στενή χλαίνη, κουμπωμένη μέχρι τò λαιμό και στολι-

σμένη, καθώς και του Παύλου, με τὰ διακριτικά του άξιωματικού.

Τò πρόσωπο αὐτò του άπλωνε τò χέρι, φωνάζοντας:

— "Α! διάβολε! Καλέ μου Μεινάρ, χαίρουμε πολύ που σε ξαναβλέπω. Τί εύχάριστη σύμπτωση!

— "Ο κύριος ντέ Λαγκάρντ! "Ο παληός μου συνταγματάρχης!, είπε σά χαμένος ο Παῦλος, σφίγγοντας με χαρούμενη έκπληξι, έγκαρδια τò χέρι, που εκείνος του είχε άπλώσει.

— Μά τήν πίστι μου ναί, είμαι εγώ ο ἴδιος, πάντα γερός και πολύ καλά στην υγεία μου, καθώς βλέπεις, αν και έχω άρχισει νά γερνᾶω λιγάκι...

— Μένετε στο Παρίσι, συνταγματάρχα;

— Όχι. Από τόν καιρό που άποστρατεύτηκα κατοικῶ στο χτήματά μου κι' έρχομαι μονάχα στο Παρίσι, όταν περνᾶω από δῶ γιά τις δουλειές μου. Και σύ, τί κάνεις;

— Έγώ έπῃρα μιὰ άδεια γιά έξι μήνες.

— Μά τους διαβόλους όλους, καθόλου δέν έλπιζα νά σε βρῶ εἰ δῶ, στο Παρίσι. "Ελα, λοιπόν, μαζί μου νά πιούμε κάτι και νά κουβεντιάσουμε.

Ο Παῦλος άκολούθησε τόν μαρκήσιο.

— "Ας δοῦμε τώρα, ρώτησε αὐτός, αδειάζοντας μ' εύχαριστησι τò πρώτο ποτηράκι των έκλεχτών λικέρ, που τους σέρβιραν σ' ένα ήσυχο κέντρο τής Μονμάρτρης, όπου καθήσανε. "Ας δοῦμε, λοιπόν, άγαπητέ μου, τί έγινες από τότε που άφησα τò ωραίο εκείνο συνταγματᾶ των σπαχίδων, γιά τò όποιο τόσο δίκαια υπερηφανευόμουν;

— "Εμένα στην Αφρική.

— "Όπου, χωρίς άμφιβολία, θά εξακολουθήσες νά διακρίνεσαι, καθώς και στο παρελθόν. "Α! όσο γι' αὐτό, είχες πολύ ριζωμένες συνήθειες...

— "Εκανα ό,τι μπορούσα, συνταγματάρχα.

— Και μου φαίνεται, πώς τώρα εισαι λοχαγός.

— Ναί, συνταγματάρχα.

— Στην ηλικία σου, αὐτό εἶνε πολύ λαμπρό, τò στάδιό σου άνοίγεται ωραίο και τò μέλλον σου εξασφαλισμένο κι' εύτυχισμένο... "Ο μαρκήσιος έσταμάτησε γιά λίγο. Έκύτταξε καλά τόν Παῦλο και ύστερα πρόσθεσε:

— Μά, άγαπητέ μου φίλε, δέν γελιέμαι καθόλου, εισαι χλωμός, μελαγχολικός, κατσουφιασμένος, φαίνεσαι σά νά έχης κάποια μεγάλη και κρυφή λύπη...

— Όχι, συνταγματάρχα μου, όχι, σὰς θεβαιώνω, τόν διέκοψε ο Παῦλος γελώντας μ' ένα γέλιο λίγο βιασμένο.

— "Ελα, έλα! έφώναξε ο κύριος ντέ Λαγκάρντ, δέν με γελοῦνε με τέτοια έμένα, ξέρω, βλέπω πολύ καλά τόν κόσμο! Δέν σου ζητῶ νά μου πῇς τὰ μυστικά σου, άγαπητέ μου Μεινάρ, μὰ θά μου επιτρέψης νά σου θυμῃσω, πώς από όλους τους άξιωματικούς του συντάγματός μου, σε σένα έδειχνα τήν περισσότερη συμπάθεια. Σαν παληός κι' έγκαρδιος λοιπόν φίλος, σε ρωτᾶω αν μπορώ νά σου φανῶ χρήσιμος σέ κάτι... "Αν σου παρουσιάσθι καμμιά άνάγκη, σε παρακαλῶ πολύ νά ύπολογίσης άπόλυτα σε μένα, διαθέτοντάς με όπως θέλεις...

— Συγκινούμαι βαθειά γιά τήν καλωσύνη σας, συνταγματάρχα μου, άποκρίθηκε ο Παῦλος μ' αληθινή συγκίνησι... Μὰ σὰς θεβαιώνω, πώς ή ύποψίες σας δέν έχουνε καμμιά βάσι. Δέν έχω καμμιὰ θλίψη, ούτε καμμιὰ άλλη φροντίδα ή στενοχώρια.

— Καλά, όπως θέλεις. "Ας μὴ μιλοῦμε πειά γι, αὐτό. Κι' όμως...

— Κι' όμως, τί, συνταγματάρχα μου;

— Θά στοιχημάτιζα πώς αρχίζω να μαντεύω τί είναι κείνο, που σε απασχολεί τόσο πολύ...

— "Α! όχι δά!!

— Θέλεις να στο πω;

— Όμολογώ πώς είμαι περίεργος...

— Λοιπόν! αγαπάς.

— Αγαπώ, εγώ! είπε με ζωηρότητα ο Παύλος.

— Ναί, αγαπάς και, στάσου, να που κοκκινίζεις σαν κορίτσι! Δεν πειράζει, αγαπητέ μου.

— Λοιπόν, ναί!, συνταγματάρχα μου, έψιθύρισε ο κύριος ντε Μεινάρ, ύποχωρώντας επί τέλους στη φυσικώτατη ανάγκη που νιώθουν οι έρωτευμένοι, για να εξομολογηθούνε σ' έναν φίλο τους τον έρωτα που τους καίει τα σωθικά. Αγαπώ και είμαι δυστυχισμένος!

— Και γιατί, διάβολε;... Μήπως κατά τύχη, έχουνε τη θλακεία να μην σ' αγαπούνε;

— Με αγάπησε, συνταγματάρχα μου, το πιστεύω τουλάχιστον, μα δε μ' αγαπά πειά!

— Κουραφέξαλα! Μαλλώματα και παιδιάστικα πράγματα των νέων! Θά σε ξαναγαπήση, φίλε μου, να είσαι βέβαιος. Θά σε αγαπήση, θά σε λατρέψη, θά σε κάνη εϊδωλό της περισσότερο από πρώτα, εγώ στο λέω και μπορείς να με πιστέψης, ξέρω πολύ καλά τον κόσμο και πρό πάντων τις γυναίκες. "Ω! τις γυναίκες τις ξέρω τόσο καλά, σά να τις έχω γεννήσει εγώ ο ίδιος! "Α! αλήθεια, αφού ήρθε η κουβέντα για τις γυναίκες, σου γνωρίζω πώς παντρεύτηκα.

— Από πολύν καιρό, συνταγματάρχα;

— Πρίν από δυο χρόνια.

— Και ή κυρία ντε Λαγκάρντ βρίσκεται τώρα στο Παρίσι;

— Ναί, θά σε παρουσιάσω σ' αυτήν. Είνε χαριτωμένη και θά σου άρέση πολύ. Είνε είκοσιδυο χρονών, με ωραία μαλλιά, με μεγάλη μαύρα μάτια και πολύ γλυκειά, καθώς και άφωσιωμένη. Είνε ωραιότατη κι' ένας πραγματικός άγγελος αρετής... Βρήκα το πουλί στη φωλιά, όπως λένε, αγαπητέ μου Παύλε.

— Τα συγχαρητήριά μου, συνταγματάρχα.

— Σ' ευχαριστώ, φίλε μου. Μα σου χρειάζεται και σένα μια γυναίκα και θά σου τη θρούμε, ή κυρία Λαγκάρντ κι' εγώ, όταν τελειώσης με τους δυστυχισμένους σου έρωτες, που σε σκοτίζουνε τόσο πολύ αυτή την ώρα.

Ο Παύλος δεν άπάντησε τίποτα. Ο κύριος ντε Λαγκάρντ έβγαλε το ρολόι του.

— Διάβολε! Πεντέμισυ κιόλας!, είπε, πρέπει να σ' αφήσω... Αύριο όμως θά φάμε μαζί...

— Αλλά...

— "Α! Δεν έχει αλλά... Δεν δέχομαι καμμιά αντίρρηση, το απαιτώ. Θά φάμε μαζί με την κυρία ντε Λαγκάρντ, για να σου τη συστήσω κιόλας. Και έπειδή ή γυναίκα μου δεν έχει σπίτι στο Παρίσι, μα φιλοξενείται από μια φίλη, σε προσκαλώ στο ξενοδοχείο. Αύριο στις έξη ή ώρα ακριβώς στο «Επαρχιώτικο Κέντρο». Ήμας, σύμφωνοι, δεν είν' έτσι;

— Ναί, συνταγματάρχα μου, αφού έχετε την καλωσύνη να έπιμένετε τόσο πολύ...

— Να είσαι ακριβής στο ραντεβου μας. Θά δής και τη γυναίκα μου και σου ξαναλέω, πώς θά μείνης καταγοητευμένος.

ΟΤΙ ΘΕΛΕΙ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ, ΤΟ ΘΕΛΕΙ ΚΙ' Ο ΘΕΟΣ

ΤΗΝ άλλη μέρα, στην ώρισμένη ώρα, ο Παύλος πήγαινε στο «Επαρχιώτικο Κέντρο», όπου ο κύριος και ή κυρία ντε Λαγκάρντ είχανε πάει πρώττερα απ' αυτόν. Φτάνοντας στο ξενοδοχείο, ρώτησε ένα γκαρσόνι, που τον ώδήγησε στο δωμάτιο που είχε κρατήσει ο μαρκήσιος.

Τή στιγμή που μπήκε, ή Μάτζυ μόλις είχε θγάλει το παλτό της και το καπέλλο της και έχοντας γυρισμένες τις πλάτες στην πόρτα, έφτιαχνε μπροστά σ' έναν καθρέφτη τις μακρυνές πλεξούδες των μαύρων της μαλλιών. Εγύρισε στον κρότο, που έκανε ο Παύλος μπαίνοντας.

Όταν την είδε ο Παύλος, παρά λίγο ν' αφήση να του φύγη μια κραυγή. Κρατήθηκε όμως, μα έγινε άμέσως κατάχλωμος, ενώ μια φλογερή κοκκινάδα άπλώθηκε στα μάγουλα της νεαρής γυναίκας. Φυσικά, ο κύριος ντε Λαγκάρντ δεν παρατήρησε τίποτα. Έκανε τις απαραίτητες συστάσεις. Η Μάτζυ και ο Παύλος έχαιρετήθηκαν με ψυχρή ευγένεια και φάνηκαν σά να μη γνωρίζονται καθόλου.

Από κείνη τη στιγμή ήτανε πιό ένοχοι, ήτανε συνένοχοι, είχανε ένα κοινό μυστικό.

— Αγαπημένη μου, είπε ο κύριος ντε Λαγκάρντ στη γυναίκα του, αφού είπανε τα πρώτα τυπικά λόγια, τις τριμμένες κι' άσημαντες φιλοφρονήσεις, βλέπεις τον άτυχο αυτό νέο, που έχει τόσο λυπημένο και μελαγχολικό ύφος; Δεν ξέρεις όμως το γιατί, δεν είν' έτσι;

— Όχι... αλήθεια... έψιθύρισε ή δυστυχισμένη γυναίκα.

— Δε μπορείς να μαντέψης καθόλου;

Η Μάτζυ, που ή συγκίνησί της μεγάλωνε ολοένα, έμουρμούρισε μερικά μασημένα λόγια, που φαίνονταν άρνητικά.

— Λοιπόν, θά στο πω εγώ, εξακολούθησε ο κύριος ντε Λαγκάρντ, και έπειδή είσαι γυναίκα, ή αίτία της μελαγχολίας του θά σου κινήση πάρα πολύ την περιέργεια. Ο Παύλος είναι έρωτευμένος... Τον έξημολόγησα χθές και τον έκανα να μου το όμολογήση. Μα υποχέθηκα στον έαυτό μου να τον γιατρέψω και έπειδή για τις στενοχώριες του έρωτα υπάρχει, για μένα, ένα μονάχα γ'ιατρικό, κι' αυτό είναι ο γάμος, θά προσπαθήσουμε, εσύ κι' εγώ, να του θρούμε μια γυναίκα... Εκείνη που αγαπά, θά είνε φαίνεται καμμιά άκαρδη και άψυχη φιλάρεσκη, γιατί για να μη λατρεύη το άνδρείο αυτό παλληκάρι, θά πη πώς αυτό είναι και τίποτ' άλλο... Θά του θρούμε εμείς μια ωραία και καλή νέα, που θ' αξίζει εκατό φορές περισσότερο απ' αυτή την άκαρδη και που θά του ώση και μια καλή προίκα, που δεν θλάπτει ποτέ σε τίποτα.

Εύκολα μπορεί να καταλάβη κανένας ποιά ήτανε ή θέσι και ή στενοχώρια του Παύλου και της Μάτζυ, την ώρα που μιλούσε ο κύριος ντε Λαγκάρντ. Μα αυτός τόσο πολύ είχε καταγοητευτή από την ιδέα του, που δεν πρόσχε καθόλου στην ολοφάνερη στενοχώρια της γυναίκας του και του φίλου του και σ' όλη τη διάρκεια του φαγητού, που κράτησε άρκετη ώρα, ξαναμίλησε πολλές φορές για το σχέδιο αυτού του γάμου, για τον όποιο ενδιαφερότανε με μια παράδοξη ευχαρίστησι.

— Η γυναίκα του Παύλου θά είνε πλούσια, έλεγε με μεγάλη θεβαιότητα, σά να επρόκειτο για ένα πράγμα, που θά γινότανε πολύ σύντομα. Ο Παύλος θά παραιτηθ ή από την υπηρεσία και θ' αγοράση ένα χτήμα, πολύ κοντά στα χτήματά μας στην Πικαρδία — και ακριβώς ξέρω ένα πολύ ωραίο που πουλιέται σχεδόν για το τί-

κή της.

Η οικειότητα αυτή έκράτησε τρεις ολόκληρες έβδομάδες, που φανήκανε στους δυο άγαπημένους πώς περάσανε πολύ γρήγορα, σαν μιά ώρα. 'Επί τέλους, ένα πρωινό, ο κύριος ντὲ Λαγκάρντ εἶπε στὸν Παῦλο, μπροστὰ στὴ Μάτζυ:

— Αἰurio φεύγουμε, ἀγαπητέ μου φίλε. Ξαναγυρίζουμε πίσω στὴν Πικαρδία. Χωρὶς ἀμφιβολία, ἐσύ θὰ μείνης στὸ Παρίσι γιὰ λίγον καιρὸ ἀκόμα, μὰ θέλω, καὶ στὴν ἀνάγκη το ἀπαιτῶ, ἀκούς καλὰ; τὸ ἀπαιτῶ νὰ μὰς χαρίσης τοῦλάχιστον ἓνα μῆνα, προτοῦ τελειώσῃ ἡ ἐξάμνην ἀδεία σου.

— Ἀλλά... θέλησε νὰ πῇ ὁ Παῦλος.

— Σοῦτ'! τὸν διάκοψε ὁ μαρκήσιος, δὲν δέχομαι καμμιά ἀρνήσι. Μήπως φοβάσαι πὼς θὰ βαρεθῇς μαζί μας; "Α!, ὅσο γι' αὐτό, γελιέσαι πολύ, ἀγαπητέ μου. Θὰ προσπαθήσουμε νὰ σὲ διασκεδάσουμε ὅσο μπορούμε καλύτερα. Ἐχομε ἀρκετοὺς γείτονες, πού εἶνε πολλοὶ εὐχάριστοι ἄνθρωποι. Ἐχω ἐγγλέζικα λαγωνικά, πού κάνουν ἀληθινὰ θαύματα. Ἐχω κυνηγετικά ἄλογα, πού διακρίθηκαν στὶς ἱπποδρομίες τοῦ "Εψομ!... Τέλος, ἔχω μιά μαγειρίσσα, πού ὑπηρέτουσε πρῶτα στὸ σπιτί ἐνὸς καλοφαγὰ ὑπουργοῦ. Βλέπεις πὼς ὑπάρχουνε ὅλα τὰ μέσα, γιὰ νὰ ζήσης πολὺ καλὰ στὸν πύργο μου καὶ νὰ μὴ σοῦ λείψῃ τίποτα!

Ὁ Παῦλος ἐκατάλαβε, πὼς ἂν δεχότανε τὴν πρόσκλησι τοῦ κυρίου ντὲ Λαγκάρντ, ἦτανε χαμένος. Ἡ τιμιότητα ἐνίκησε τὸν ἔρωτα. Ἀποκρίθηκε λοιπόν, πὼς μὲ μεγάλη τοῦ θλίψι τοῦ ἦτανε ἀδύνατο νὰ δεχθῇ τὴν εὐγενικὴν πρόσκλησι, πού τὸν ἔκαναν, γιὰτὶ σπουδαῖες ὑποθέσεις τὸν ἀναγκάζανε νὰ μείνῃ στὸ Παρίσι.

— Πῶς! Εἶνε ἀδύνατο! Τί θὰ πῇ αὐτό; ἐφώναξε ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, μὰ πρέπει ἐξάπαντος νὰ ἔρθῃς, ἢ μὰ τὸ Θεό, νὰ μὴ μὲ λένε Λαγκάρντ...

"Υστερα πρόσθεσε γυρίζοντας πρὸς τὸ μέρος τῆς γυναίκας του:

— "Ελα, λοιπόν, Μάτζυ, μὰ τοὺς διαβόλους ὅλους, ἐνώσου λοιπόν μαζί μου, γιὰ νὰ πετύχουμε ἀπὸ τὸν Παῦλο αὐτὸ πού τοῦ ξητῶ!

Ἡ Μάτζυ καθότανε κοντὰ σ' ἓνα παράθυρο τῆς κάμαρας καὶ κεντοῦσε ἓνα ὠραῖο λεπτὸ κέντημα. Μὰ μπορούμε νὰ βεβαιώσουμε, πὼς ἐμπλεχε ἐντελῶς ὄχι μονάχα τὴν εἰκόνα πού σχεδίαζε καὶ πού παρίστανε πάνω στὸν καμβά ἓνα μπουκέτο ἀπὸ λαμπρὰ λουλούδια, μὰ κι' αὐτὲς τὶς θηλειές τῆς μεταξένιας κλωστής.

"Όταν τὴν ἐφώναξε ὁ ἄντρας της, σήκωσε πάνω στὸν Παῦλο τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια της, γεμάτα ἀπὸ τὴν λατρευτὴ ἐκφρασί τῆς ἀγάπης γιὰ κείνον καὶ εἶπε μὲ φωνὴ συγκινημένη, πού προσπαθοῦσε νὰ τὴν κάνῃ ἡρεμῇ:

— Ἐνὼνω κι' ἐγὼ τὴν παράκλησί μου μὲ τὸν ἄντρα μου καὶ θὰ ἤμουνα πολὺ εὐτυχισμένη ἂν εἶχα ἀρκετὴ ἐπίδρασι πάνω σας καὶ σὰς ἔκανα νὰ πάρετε τὴν ἀπόφασιν νὰ δεχθῆτε τὴν πρόσκλησί μας.

Ὁ Παῦλος ἦτανε ἀδύνατο νὰ ἀντισταθῇ στὴ φλογερὴ καὶ γλυκειὰ ἐκείνη φωνή, πού ἂν καὶ συγκρατημένη, ἔφτανε ὡς τὰ βάθη τῆς καρδιάς του, κάνοντάς τὴν νὰ χτυπᾷ δυνατὰ.

— Ὑποχωρῶ στὶς ἐπίμονες κι' εὐγενικὲς παρακλήσεις σας, εἶπε, κάνοντας μιά ὑπόκλισι. Θὰ ἔρθω νὰ περάσω μερικὲς μέρες στὸν πύργο Λαγκάρντ.

Ἀλλὰ ἀπὸ μέσα του πρόσθεσε:

— "Ω! ὄχι! ὄχι! δὲν θὰ πάω!... Αἰσθάνομαι πὼς ἀγαπῶ πάρα πολὺ αὐτὴ τὴ γυναῖκα!

"Όταν ἡ Μάτζυ ἐφυγε ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὁ Παῦλος ἐκατάλαβε ἀκόμα καλύτερα, παρὰ ὅσο ὅταν τὴν εἶχε κοντὰ του, ὅλη τὴ δύναμι

τοῦ ἔρωτα, πού αἰσθανότανε γι' αὐτὴν. Ὑπόφερε ἀδιάκοπα τὸ μελαγχολικὸ ἐκείνο συναίσθημα τῆς ἠθικῆς ἀνησυχίας, τοῦ παράδοξου βάρους τῆς συνειδήσεως, τὴν ἀπομόνωσι καὶ κάποτε ἐννοίωθε τὸ στιγμιαῖο πόθο νὰ ἔρῃ τὴ λήθη σὲ χαρούμενες καὶ τρελλὲς διασκεδάσεις.

Μὰ τοῦ κάκου ἐζήτησε τὴ διασκέδασι καὶ τὴ λήθη. "Όπου κι' ἂν πῆγαινε καὶ στὰ πιὸ εὐθυμα ἀκόμα μέρη, ἢ σκέψι του, ἀπορροφημένη ἀπὸ ἓνα μονάχα ἀντικείμενο, ἀπὸ μιά γλυκειὰ ὀπτασία, δὲ μπορούσε ν' ἀποξεχαστῇ καὶ νὰ δοθῇ ὁλόψυχα στὶς διασκεδάσεις. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του ἐδοκίμασε ἀπαγορευμένους ἔρωτες, γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του ἀγόρασε τὴν ἡδονή. Μὰ μονάχα πικρα ἔρῃκε στὰ χεῖλη τῶν γυναικῶν πού τοῦ πολοῦσαν τὴν ἡδονή, καὶ τὰ χάδια τοὺς τὸν κάνανε ν' ἀγαναχτῇ. Ἐθῆγῃκε ἀπὸ τὶς ἀγκαλιές τοὺς μὲ ντροπὴ καὶ μ' ἀηδία στὴν καρδιά.

"Ετσι, ἓνα ἑράδου, χωρὶς σχεδὸν νὰ ξερῇ κι' ὁ ἴδιος πὼς, γιὰτὶ αὐτὸ δὲν ἦτανε ἀποτέλεσμα μιάς σοδαρῆς καὶ μετρημένης ἀποφάσεως, βρέθηκε μέσα στὴν ταχυδρομικὴ ἄμαξα, πού τὸν πηγαινε στὴν Πικαρδία.

Ὁ πύργος Λαγκάρντ, ὀρισκότανε δέκα λεπτὰ μακριὰ ἀπὸ τὸν δημόσιον δρόμον καὶ ἦτανε μιά νεώτερη οἰκοδομή, δηλαδὴ ξαναχτιστῆκε ὁλόκληρος κατὰ τὸ 1816, ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ σημερινοῦ μαρκησίου. Ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες οἰκοδομὲς τοῦ παλαιοῦ πύργου, ἀφήκανε μονάχα ἓνα μικρὸ μέρος νὰ ὑπάρχῃ, γιὰ νὰ δίνῃ ἓναν γραφικὸ τόνον στὴν ὠραία τοποθεσία. Τὸ μέρος αὐτὸ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἓναν στρογγυλὸ καὶ μὲ ἐπάλξεις πυργίσκο, ψηλὸ, μὲ τρία πατώματα κι' ἓνα δῶμα, ἀπὸ ὅπου μπορούσε κανεὶς νὰ δῇ ὅλα τὰ γύρῳ μέρη, σὲ ἀπόστασι δέκα καὶ περισσότερα χιλιόμετρα.

Ὁ πυργίσκος αὐτὸς ἐνώνονταν στὴ θάσι τοῦ μὲ τὴν ἐξωτερικὴ γωνία ἐνὸς μέρους τοῦ σπιτιοῦ τῆς νέας οἰκοδομῆς. Ἐνα ἀπέραντο δάσος, σχεδιασμένο κατὰ τὸν ἀγγλικὸ τρόπο, περικύκλωνε τὸν πύργον, μὲ τοὺς σταύλους του, τὰ ἀμαξοστάσια, τὸ σταῦλον γιὰ τὰ σκυλιά καὶ τὶς ἀποθήκες. Ἐνα μεγάλο μέρος τοῦ ἱσογείου, ἦτανε προωρισμένο γιὰ δωμάτιον ὑποδοχῆς, αἰθουσες φορητοῦ καὶ σάλλες μπιλλιαρδῶν.

Ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ κρατοῦσε γιὰ τὸν ἑαυτὸ του τὸ δεξιὸ μέρος τοῦ πύργου. Ἡ Μάτζυ εἶχε κρατῆσει τὸ ἀριστερὸ μέρος. Ὁ κύριος μέρος τοῦ πύργου εἶχε τὰ δωμάτια ὅπου φιλοξενούνταν οἱ φίλοι, πού δὲν ἦτανε ποτὲ λιγώτεροι ἀπὸ εἴκοσι ἢ καὶ εἰκοσιπέντε.

Ἡ Μάτζυ ἐπερνοῦσε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἡμερῶν της, καθισμένη σ' ἓναν καναπέ, κοντὰ σ' ἓνα παράθυρον τῆς κάμαρας της, ἀπὸ ὅπου τὰ μάτια της μπορούσαν νὰ ξεκουράζονται στὶς μεγάλες τριαντάφυλλιες, πού ἦτανε γεμάτες ἀπὸ ὠραῖα πολυχρῆμα τριαντάφυλλα, στὰ πράσινα κι' ἐνωμένα τὸνα μὲ τ' ἄλλο λειβάδια, πού μοιάζανε σὰν ἓνα ἀπέραντο θελοῦδινο χαλὶ καὶ τέλος, λίγο μακρύτερα, πέρα ἀπὸ τὸ δάσος, στὰ μακρινὰ βουνὰ τοῦ ὀρίζοντος, ὅπου βασίλευε κάθε βράδου ὁ ἥλιος σιγὰ-σιγὰ, σκορπώντας, μὲ τὶς τελευταῖες του χρυσὲς ἀχτίνες, μύρια χρώματα στὸν οὐρανόν. Ἐκεῖ ἐργαζότανε, ἐδιάβαζε καὶ πρὸ πάντων ἐσκεπτότανε πολὺ.

ΤΟ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ

ΕΝΑ απόγευμα, ήτανε ὄρθια, γέρνοντας λίγο στο παράθυρο κι' είχε αφήσει τη σκέψη της σὲ μιὰ γλυκεῖα ὀνειροπόλησι. Τὰ μπράτσα της στηρίζονταν σὸ περβάζι τοῦ παραθύρου καὶ ἡ κεφαλὴ της ἦτανε ἀκουμπισμένη στὰ χέρια της, ἐνῶ ἡ ἀνοιχτάκη αὐρα, χλιαρὴ καὶ γεμάτη ἀπὸ φυσικὲς εὐωδίες, ἐχάιδευε τὸ σκεπτικὸ μέτωπό της, ἀνεμίζοντας ἐλαφρὰ τὰ ὠραία της μαλλιά. Ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ ἐμπήκε μέσα στὴν κάμαρα ἀπότομα καὶ γεμάτος χαρὰ, κάνοντας τὴ νέα γυναίκα ν' ἀνασηκωθῇ τρομαγμένη.

— Ἦρθε! Ἦρθε! ἐφώναξε χαρούμενος. Εἶνε ἐδῶ, μ' ἀκολουθεῖ!...

— Ποιὸς; ἐρώτησε ἡ Μάτζυ, ποῦ ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά, γιατί εἶχε μοντέψει κιόλας ποιὸς εἶχε ἔρθε.

— Ἐκεῖνος! Ἐκεῖνος! διάβολε! Ὁ φίλος μου ὁ Παῦλος! Ποιὸς ἠθελες νὰ εἶνε, μὰ τοὺς διαβόλους ὅλους, ἂν δὲν ἦταν αὐτός;

Σχεδὸν ἀμέσως ὁ Παῦλος, βαθεῖα συγκινημένος, ἐφάνηκε στὴν πόρτα, ποῦ εἶχε ἀνοίξει ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ.

Ἐνα κόκκινο σύννεφο ἀνέβηκε ἀπὸ τὴν καρδιά της Μάτζυ σὸ μέτωπό της καὶ γιὰ μιὰ στιγμή ἡ ἀρχὴ τοῦ χιονάτου σπιτιοῦ της ἐκοκκίνισε, καθὼς καὶ ὁ λαϊκὸς της καὶ τὰ ὠραία της μάγουλα.

Ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ παραληροῦσε ἀπὸ χαρὰ.

Ὁ Παῦλος, ὅπως τὸ ξαναεἶπαμε κιόλας, ἦτανε ἕνας εἰλικρινὲς καὶ τίμιος νέος. Ἡ Μάτζυ ἦτανε μιὰ ἐντιμὴ γυναίκα. Καὶ γι' αὐτὸ, μόλις ὁ κύριος ντὲ Μεϋνάρ ἐγκαταστάθηκε στὸν πύργο, ἄρχισε νὰ ρωτᾷ τὸν ἑαυτὸ του γιατί ἦρθε ἐκεῖ. Ἐλπίζωνε, ἡ συνειδησί του τὸν στενοχωροῦσε. Ἡ γενναία λοιπὸν ἀπόφασί του νὰ μὴν προδώσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ φίλου του, ἔφτασε νὰ τὸν ξαναφέρῃ στὸ σπῆτι τοῦ ἴδιου τοῦ φίλου του!... Καὶ μὲ ποῖο σκοπὸ; Μὲ τὸ σκοπὸ, χωρὶς ἀμφιβολία, ἕνα σκοπὸ ἀκούσιο, μὰ ὅμως πραγματικὸ, νὰ καλλιεργήσῃ ἕνα πάθος ἔνοχο καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ κατακτήσῃ ἐκείνην ποῦ τοῦ τὴν εἶχε ἐμπνεύσει! Καταλάβαινε πολὺ καλὰ, πὼς ἡ συνειδησί του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ μείνῃ. Μὰ ἦρθε... καὶ δὲν εἶχε πειὰ τὴ δύναμι νὰ φύγῃ. Ὅταν ἀρχίσῃ κανεὶς νὰ μπαίνει στὴ μεγάλη λεωφόρο τῶν συμβιβασμῶν, δὲν βγαίνει πειὰ εὐκολὰ ἀπὸ κεῖ μέσα καὶ δὲν σταματᾷ πειὰ. Ὁ Θεὸς δὲν ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο ἀρκετὴ δύναμι, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ πῇ στὴν ἴδια τὴν καρδιά του: Δὲν θὰ πᾶς μακρύτερα!

Ὁ Παῦλος συμβιβάστηκε πάλι μὲ τὴ συνειδησί του. Ὁρκίστηκε νὰ μὴ βγῇ μαζὺ μὲ τὴ Μάτζυ ἀπὸ τὰ ἀκριβέστατα ἐκεῖνα ὄρια, ποῦ χαράζει μιὰ εἰλικρινὲς καὶ σχεδὸν ἀδελφικὴ φιλία. Κι' αὐτὴ τὴ φορά, στὴν ἀρχὴ φάνηκε πὼς θὰ κρατοῦσε τὸ λόγο του.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Μάτζυ, σὰ νὰ εἶχε κάνει καμμιὰ σιωπηλὴ συμφωνία μὲ τὸν ἀγαπημένον της, μιὰ συμφωνία βουβή, ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς γλυκεῖες καὶ φοβισμένες ματιὰς ποῦ ἀνταλλάζανε, ἐβοηθοῦσε μὲ κάθε τρόπο στὴν ἐκπλήρωσι τοῦ ὠραίου σχεδίου, ποῦ ἀπαιτοῦσε ἡ τιμὴ καὶ τῶν θυονῶν τους. Ἀπόφευγε μὲ θρησκευτικὴ φροντίδα κάθε περίστασι, ποῦ θὰ τὴν ἔφερνε σὲ μιὰ ἰδιαίτερη προσέγγισι μὲ τὸν Παῦλο, προσπαθοῦσε ὅσο μπορούσε νὰ μὴ μὲνῃ ποτὲ μονάχη μαζὺ του, νὰ μὴν ἔχῃ μεγάλη οἰκειότητα μ' αὐτόν, σὰ νὰ φοβώτανε μὴν ἀνάψῃ ξαφνικὰ ἀπὸ τὴ στενὴ τους ἐπαφὴ κανέναν σπινθήρα, ποῦ θὰ ἔφερνε τὴν ἀνεπανόρθωτη καταστροφή.

Ἔτσι πῆγαινον πολὺ καλὰ τὰ πράγματα ἐπὶ δύο ὁλόκληρες

βδομάδες. Οὔτε μιὰ φορὰ, ὁ Παῦλος καὶ ἡ Μάτζυ, δὲν ἔκαναν μὴτε τὴν παραμικρὴ κουβέντα γιὰ τὸ παρελθόν, σὰ νὰ τὸ εἶχανε ξεχάσει ὁλότελα. Ποτὲ δὲν ἐσυλλογίστηκαν καὶ δὲν συζητήσανε τὴν ἀπρόοπτη συνάντησι ποῦ εἶχανε στὸ χορδὸ τοῦ Μελοδράματος.

Ἀλλὰ, μ' ὅλα αὐτά, τί ἦτανε ἡ προφυλάξεις, ποῦ λαβαίνανε; Τί ἄλλο ἦτανε, ἂν ὄχι ἕνας ὀλοφάνερος καὶ ἀφώνος τρόπος, ὁ πῶς ἐπικίνδυνος ποῦ μπορούσε νὰ γίνῃ, γιὰ νὰ μιλοῦνε μεταξύ τους, μὲ τὰ μάτια, μὲ τὶς κινήσεις τους, μὲ ὅλα, γιὰ τὸν ἔρωτά τους; Συχνὰ, πολὺ συχνὰ, ἡ Μάτζυ αἰσθανότανε ξαφνικὰ τὸν ἑαυτὸ της νὰ σκεπάζεται ἀπὸ μιὰ καυστικὴ ἀτμόσφαιρα ἡλεκτρισμοῦ.

Τότε σήκωνε τὰ ὠραία μεγάλα μάτια της πάνω στὸν Παῦλο καὶ ἡ ἐκπληκτικὴ ματιά της συναντοῦσε προσκολλημένο φλογερὰ πάνω της τὸ βλέμμα τοῦ ἀγαπημένου της, ποῦ σὰν μαγνητικὴ ἀχτίνα ἐτάραζε βαθεῖα τὴν ψυχὴ καὶ τὶς αἰσθήσεις, τὴς ἔκανε κατακόκκινο τὸ πρόσωπο καὶ τὴν καρδιά της νὰ χτυπᾷ δυνατά.

Οἱ δύο ἀγαπημένοι προσπαθοῦσαν νὰ ρίξουν στάχτη πάνω στὴ φλόγα. Μὰ γιὰ ποῖο λόγο; Ἡ προσπάθειές τους ἦτανε μάταιες... Ἡ φωτιὰ ἐξοῦσε πάντα κάτω ἀπὸ τὴ στάχτη, καὶ πλησίαζε ἡ μοιραία μέρα, ποῦ θὰ ἀναπηδοῦσε δυνατώτερη, γιὰ νὰ κατακάψῃ τὰ θύματά της.

Ἐνα ἔραδ, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὠραία καὶ ζεστὴ ἀνοιξιὰτικὴ μέρα, ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ εἶχε φύγει μὲ τὸ ἄλογο ἀπὸ τὸ πρῶτ πολὺ νωρίς, πηγαίνοντας νὰ περάσῃ τὴν ἡμέρα του σὲ μιὰ γειτονικὴ πόλι, ὅπου εἶχε μερικὲς σπουδαῖες ὑποθέσεις νὰ ταχτοποιήσῃ. Θὰ γύριζε πίσω στὸν πύργο τὸ ἔραδ, πολὺ ἀργὰ καὶ εἶχε ἀφήσει παραγγελία νὰ μὴν τὸν περιμένουν. Ὁ Παῦλος, ποῦ ἔμαθε τὴν ἀναχώρησι τοῦ φίλου του πολὺ ἀργότερα, ἔμεινε, μὲ μεγάλη του λύπη καὶ στενοχώρια, μονάχος στὸν πύργο, μαζὺ μὲ τὴ Μάτζυ.

Οἱ δύο ἀγαπημένοι καταλάβαιναν πολὺ καλὰ πόσο δυσάρεστη ἦτανε ἡ θέσι τους. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ὅταν καθῆσανε στὸ τραπέζι, γιὰ νὰ φάνε μονάχοι τους, ἡ στάσι τους εἶχε κάτι τὸ θιασμένο καὶ στενοχωρημένο. Μόλις εἶπανε μερικὰ ἀσήμαντα λόγια, τὰ ἐντελῶς τυπικὰ ποῦ λέγονται σὲ παρόμοιες περιστάσεις, μόνο καὶ μόνο, γιὰ νὰ μὴ φανοῦνε παράξενοι στοὺς ὑπηρετές, ἂν ἔμεναν βουβοὶ κι' ἀμίλητοι. Ὑστερα, ἀμέσως ἐτέλειωσε τὸ φαγητό, ὁ Παῦλος ἐζήτησε μ' εὐγένεια τὴν ἀδεια καὶ ἀποσύρθηκε στὸ δωμάτιό του, ἐνῶ ἡ Μάτζυ ἐκλεινότανε στὸ δικό της.

Μόλις ἔμεινε μόνος μέσα στὸ δωμάτιό του, ὁ Παῦλος, ἔπεσε ξερὸς πάνω σὲ μιὰ καρέκλα, ἐκρυσσε τὸ ταραγμένο του κεφάλι μέσα στὰ χέρια του καὶ παραδόθηκε σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐξέφωτες ἐκείνες τὴς θαρρεστημάρας, τὴς σκυθρωπῆς καὶ βαθεῖας μελαγχολίας καὶ τοῦ ἀγῶνα μὲ τὸν ἑαυτὸ του, στὸν ἐφιάλτη τέλος ἐκεῖνο τῶν ἐντυπώσεων καὶ τῶν ἀντιφατικῶν συναισθημάτων, ποῦ κάθε τίμιος ἄντρας θὰ δοκίμαζε ἂν βρισκότανε σὲ μιὰ παρόμοια θέσι, ποῦ ἕνα καθῆκον τιμῆς, ἕνα ἱερὸ καθῆκον κι' ἕνα φλογερὸ κι' ἀνίκητο πάθος διαμφισβητοῦνε τὴ ζωὴ! Ἀράγε θὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑποφέρει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, τόσο φριχτὰ, μὲ κινδύνον νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸν ἀβάσταχτο πόνο ποῦ κλεινε μέσα στὰ στήθεια, ἢ θὰ νικότανε στὸ τέλος καὶ θάρρηνε στὰ πόδια τὴς Μάτζυ τὸν ἔρωτά του καὶ τὴν καρδιά του;

Ἡ παραφορὰ τὴς φαντασίας καὶ τῶν αἰσθησέων στὴν ἀρχὴ ἐθριάμβευσε, ὕστερα τέλος τὸ αἶσθημα τὴς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος ἐνίκησε. Μὰ τόσο δυνάτος καὶ τρομερὸς ἦτανε ὁ ἀγῶνας ποῦ ἔκανε γιὰ νὰ νικήσῃ, τόσο μεγάλη ἀγωνία πέρασε γιὰ νὰ φτάσῃ σ' αὐτὴ τὴ θλιβερὴ νίκη, ποῦ ὁ Παῦλος καταλάβε μὲ φόβο, πὼς ἀν' ξαναγινότανε τὸ ἴδιο, θὰ νικότανε δίχως ἄλλο. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισε

νά φύγη, χωρίς ανάβολή, την άλλη μέρα. "Όταν έπηρε πειά αυτή τη σταθερή κι' άμετάβλητη απόφασι, ένοιωσε τον έαυτό του νά γίνεται πιο ήσυχος και πιο δυνατός.

"Όταν έφτασε ή ώρα του δείπνου, κατέθηκε και κάθησε στο τραπέζι, όπου έγιναν τά ίδια πράγματα, καθώς και στο μεσημερινό φαγητό. Τό δείπνο ήτανε σιωπηλό και σύντομο. Άμέσως μόλις τέλειωσε, οι δυο νέοι έχωρίστηκαν.

Τρείς ώρες από τό βραδυνό δείπνο είχανε περάσει. Η νύχτα είχε έρθει, μιá νύχτα από κείνες τις λαμπρές ανοιξιάτικες νύχτες, τις γεμάτες μάγια κι' εύωδιες, με τον ούρανό γεμάτο άστέρια, που λάμπανε σάν διαμάντια πάνω σ' ένα σπάνιο μανδύα. Οι κρότοι της βραδυάς έσβυναν σιγά-σιγά κι' ακούγονταν μοναχά ή μικρή μονότονη κι' άδιάκοπη φωνή του τριζονιού, που έβγαζε σ' ώρισμένα, σάν με τό ρολόι, διαστήματα τους άρμονικούς κυματισμούς της φωνής του κι' από μακριά τό υπόκωφο γαύγισμα του σκύλου κανενός βοσκού, που γαύγιζε κάτω άπ' τό φεγγάρι.

Η άνθισμένες πασχαλιές και ή έκλεχτές και σπάνιες τριανταφυλλιές, έγέμιζαν μ' εύωδιες την άτμόσφαιρα, με τις διεγερτικές άρωματώσεις των. Υπήρχε μέσα σέ κείνη τη γεμάτη από εύωδιες άτμόσφαιρα, μέσα σέ κείνη την τόσο γλυκειά σιγαλιά, κάτω άπ' τον ολόκαθαρο και ολόφωτον ούρανό, υπήρχε έρωτας και γλυκειά ήδυπάθεια.

Ο Παύλος, αφήνοντας τό δωμάτιό του, κατέθηκε στον κήκο και περπατούσε μόνος του και θλιμμένος σέ μιá δεντροστοιχία, που την έκλειναν μερικά πυκνά κι' αιώνόβια δέντρα. Μά του κάκου έλπιζε πως τό νυχτερινό άεράκι θα του δρόσιζε λίγο τό κεφάλι, που ένιωθε πως είχε πυρετό.

Ξαφνικά του φάνηκε πως μιá λευκή σκιά έγλυστρούσε απαλά-απαλά στο έδαφος κι' έρχότανε νά τον συναντήσει.

Έσταμάτησε έκπληκτος.

Η λευκή σκιά έκανε μερικά θήματα άκόμα.

Τότε ο Παύλος άναγνώρισε τη Μάτζυ.

Θεέ μου! Η καρδιά του Παύλου πήγαινε νά σπάση μέσα στα στήθεια του... "Ήτανε, λοιπόν, εκείνη; Είχε έρθει σάν όπτασία και σάν όνειρο, μέσα σέ κείνη τη μαγευτική βραδυά, στον κήπο αυτό, τον γεμάτο μάγια κι' εύωδιές, τρέμοντας σάν μικρό πουλάκι που έχασε τη φωνήά του, για νά του γιατρέψη τη ματωμένη πληγή της καρδιάς του, με τό βάλσαμο του έρωτός της;

Μά όχι... Η συνάντησι των δυο νέων ήτανε έντελώς τυχαία... Βοίσκονταν ο ένας άπέναντι από τον άλλο και χωρίς γελοία επίτηδευσι, που ήτανε άλλωστε και ολότελα ξένη στον τίμιο και ειλικρινή χαρακτήρα τους, ήτανε άδύνατο νά άποφύγουνε νά συναντηθούνε. Αρχίσανε λοιπόν νά περπατούνε μαζί, κοντά-κοντά, μονάχα ή Μάτζυ δυνάμωσε λίγο τό θήμα της, για ν' αφήσουνε τη σκοτεινή δεντροστοιχία και νά πάνε σ' ένα μέρος του κήπου, όπου ή άχτινες του φεγγαριού ήτανε λαμπρότερες και καθαρώτερες.

Η κυρία ντέ Λαγκάρντ ήτανε έξαιρετικά συγκινημένη. Ο Παύλος έτρεμε σάν μικρό παιδί. Ούτε ο ένας, ούτε ο άλλος, είπανε τίποτα στην αρχή, μόλις ιδωθήκανε. Και οι δυο ήτανε θυσιζόμενοι μέσα σέ βαθειά κι' άνεξήγητα συναισθήματα. Είχανε στρέψει τις ματιές των στον ολόκαθαρον ούρανό, σά νά ζητούσαν νά τους λυπηθεί, μετριάζοντας τό μεγάλο μαρτύριο της καρδιάς των.

Η Μάτζυ έστάθηκε ξαφνικά μιá στιγμή, για νά κόψη μερικά τριαντάφυλλα. "Όπως είχε σκύψει κόβοντάς τα και τό ώραίο της σώμα διαγράφονταν ολόκαθαρα κάτω από τη μεταξένια της ρόμπα, ο Παύλος την κυτούσε σιωπηλός. Η σιωπή του αυτή ήτανε πο-

λύ περισσότεροι σημαντική κι' από τά πιο παθητικά λόγια. Τά μάτια του λάμπανε από φλογερών έρωτα, μέσα στη νύχτα.

Η κυρία ντέ Λαγκάρντ έκατάλαβε πρώτη πόσο ήτανε επικίνδυνη αυτή ή σιωπή και θέλησε νά τη διακόψη. Μά σ' αυτές τις δυσάρεστες θέσεις, δέν είχε καθόλου εύκολο νά έρη κανείς τά λόγια που χρειάζεται. Μιá άφορμή για κουβέντα, από τις πιο κοινές και συνηθισμένες, παρουσιάστηκε ξαφνικά στο σκοτισμένο μυαλό της Μάτζυ, που την άρπαξε άμέσως σάν σανίδα σωτηρίας, μη βρίσκοντας καμμιá καλύτερη.

— Τι ώραία βραδυά!, είπε.

— Ναι, άποκρίθηκε ο Παύλος, είναι μιá γνήσια άνατολίτικη νύχτα, μαγευτική.

Έσώπασαν πάλι. "Επειτα, ύστερα από μιá στιγμή, ή κυρία ντέ Λαγκάρντ ξαναείπε:

— Για νά καταλάβη κανένας καλά όλη τη χάρι και τη μαγεία μιás τέτοιας νύχτας, δέν έπρεπε νά εινε ποιητής;...

-- Γίνεται κανείς χωρίς νά τό θέλη, μπροστά σέ μερικά έξαίσια θαύματα, που παρουσιάζει ή φύσι, άποκρίθηκε ο Παύλος.

— Μά σεις, κύριε Παύλε, έξακολούθησε ή νεαρή γυναίκα με κάποιο έλαφρό δισταγμό, άν θυμούμαι καλά, ήσαστε ποιητής κάποτε...

Ο Παύλος άνατρίχισε. "Ήτανε ή πρώτη φορά, που ή Μάτζυ του μιλούσε για τό παρελθόν.

— Ποιητής, άποκρίθηκε με μιá φωνή συγκινημένη, που έτρεμε σχεδόν, ήμουν, όπως είναι κανένας κάτω από τον ώμορπον ούρανό της Προηγίας μας, που γέννησε τόσους όνομαστούς ποιητές. Τραγουδούσα κι' έγώ, όπως τραγουδάει κανένας στα είκοσι του χρόνια, ή Μουσα της νειότης του γεμίζει την καρδιά του με γλυκά όνειροπολήματα, με έλπίδες και...

"Ήθελε νά προσθήσει: και έρωτα!, μά έκοψε την κουβέντα του και σώπασε.

— Και, ξανάπε ή Μάτζυ ύστερα από λίγες στιγμές, από τότε που άφήσατε τον ώραίο μας τόπο, για νά μην ξαναγυρίσετε πειά εκεί, ή έμπνευσί σας, που σας έκανε νά τραγουδάτε τόσον ώραία, έσταμάτησε;

— Σχεδόν...

— Και γιατί;

Ο Παύλος έσταμάτησε λίγο στενοχωρημένος, προτού άπαντήσει.

— Η λύπη έσπασε τις χορδές της δυστυχισμένης λύρας μου, είπε με μιá φωνή μελαγχολική.

Η Μάτζυ έχαμήλωσε τά μάτια της και τό άσπρο της στήθος άνασηκωνότανε δυνατά, χτυπώντας κάτω από τις δαντέλλες της μεταξένιας της ρόμπας. Μά κάτι πολύ πιο δυνατό από τη θέλησί της, την έσπρωχνε ν' άκολουθήση ως τό τέλος τον επικίνδυνο δρόμο, όπου είχε μπλεχτεί. Έξακολούθησε, λοιπόν:

— "Όστε δέν ξαναγράψετε πειά τραγούδια;...

Ο Παύλος εδίστασε για μιá στιγμή ν' άπαντήσει. "Υστερα όμως από μιá σκέψι ενός δευτερολέπτου, άποκρίθηκε:

— Ναι, μιá φορά άκόμα, μονάχα μιá φορά...

— Και πότε;

— Γιατί νά σας τό πω; Γιατί νά σας τό θυμήσω;

Τά τελευταία αυτά λόγια τα πρόφερε με κάποιον ένθουσιασμό. "Ενας συγκρατημένος άναστεναγμός, έβγήκε από τό στενοχωρημένο στήθος της Μάτζυ. Ο Παύλος άκούσε αυτό τον άναστεναγμό και γύρισε και κύτταξε τη νεαρή γυναίκα, που βρίσκότανε στο

πλάι του. "Ενα δάκρυ, λαμπερό κι' ολοκάθαρο σάν μαργαριτάρι, κυλούσε από τὰ θελούδινα βλέφαρα τῶν μεγάλων της ματιῶν, ἀνταγωνίζοντας τὰ χλωμιασμένα της μαγουλά, πού τρεμιζανε ἐλαφρά, κάτω ἀπὸ τὸ δροσερὸ χᾶδι τῆς νυχτερινῆς αὔρας.

Ἡ χλωμὴ ἀχτίνες τοῦ φεγγαριοῦ, ἐπεφταν, περνώντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πλατεῖα φύλλα ἑνὸς πλατάνου, πάνω σ' αὐτὸ τὸ χαριτωμένο πρόσωπο, πού τὸ μισόφωτο αὐτὸ ἔκανε ἀκόμα πιὸ φίνες τὶς λεπτές του γραμμές. Ἡ ἐξάισια ὡμορφιά τῆς Μάτζυ ἐκείνη τῇ στιγμῇ, δὲν θὰ μπορούσε νὰ παραβληθῇ μὲ τίποτα. Μέσα στὴ γλυκειά, τῇ γεμάτῃ μάγια νύχτα, ἦταν σάν ὄνειρο... Μιά ἀληθινὴ θεά, πού μονάχα μέσα στὴν ξαναμμένη φαντασία ἑνὸς ποιητῆ ὄνειροπόλου μπορούσε νὰ παρουσιαστῇ.

Μιά λεπτὴ καὶ φλογερὴ φωτιά, μιὰ γρήγορη κι' ἀκατανίκητη μέθη ἐκυρίεψε ξαφνικὰ τὴν καρδιά καὶ τὸ μυαλὸ τοῦ Παύλου.

— Μὲ ρωτᾷς τί τραγουδοῦσα, Μάτζυ; ἐφώνηξε ζωηρά. Λοιπόν, ἀκουσέ με, γιατί θὰ σὲ πῶ...

Καὶ μὲ μιὰν ἀσθενικὴ φωνή, πού ἔτρεμε στὴν ἀρχή, μὰ πού γινότανε, ὅσο προχωροῦσε, σιγά-σιγά, δυνατὴ καὶ παθητικὴ, ἄρχισε ν' ἀπαγγέλλῃ τοὺς παρακάτω στίχους:

«Ἡ Ὀπερα ἦτανε ὁλόφωτη.
Μέσα στὰ μεθυσμένα πλήθη
καθένας ἦταν ζωηρός, χαρούμενος...
Σ' ὅλον αὐτὸ τὸ θόρυβο, μονάχος,
μὲ στήθεια μαυρισμένα ἀπὸ τὸν πόνον,
ἦμουν ἐκεῖ θλιμμένος, ντροπαλός...»

Ἡ κυρία ντὲ Λαγκάρντ μισόσκυψε τὸ πρόσωπό της μέσα στὸ μπουκέτο μὲ τὰ τριαντάφυλλα, πού εἶχε κόψει πρὶν ἀπὸ λίγο καὶ πού τὰ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της, χωρὶς νὰ σκεφθῇ πῶς τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, ὅσο κι' ἂν ἀχτινοβολοῦσε, δὲν ἦτανε ὅμως ἀρκετὸ γιὰ νὰ διακρίνῃ κανέναν τὸ κοκκίνισμά της.

Ὁ Παῦλος ἐξακολούθησε:

Κι' ἐβλεπα γρήγορα ἐκεῖ,
καθὼς φανταστικὲς εἰκόνες,
ζευγάρια νὰ διαβαίνουν
χαρούμενα μπροστά μου.
Πόσες γυναῖκες ἀπιστες,
πόσοι σκληροί, γλεντοῦσαν
κρυμμένοι ἀπὸ τὶς μάσκες!

Οἱ στίχοι αὗτοὶ ἀπαγγέλλθηκαν ἀπὸ τὸν νέο μὲ μιὰ ἐκφρασι γεμάτῃ πίκρα καὶ εἰρωνεία.

"Ὑστερα, ἐξακολούθησε ν' ἀπαγγέλλῃ, μὰ αὐτὴ τῇ φορὰ μ' ἔβαν τὸν θλιβερό καὶ μελαγχολικό:

Ἡ μουσικὴ μεθοῦσε, τὸ μυαλὸ μου
πλανιότανε μακριὰ στὸ παρελθόν,
στὰ μαγεμένα χρόνια πού περάσαν.
Καὶ κάποτε τὰ στήθεια μου μαζῇ
μὲ τοὺς πικροὺς μου στεναγμούς, ἄλλοι!
ἔτρεφε κι' ἕναν μάταιο πειὰ πόθο...

Οἱ τελευταῖοι αὗτοὶ στίχοι ἔφεραν δάκρυα στὴ φωνὴ τοῦ Παύλου καὶ δάκρυα τὰ μάτια τῆς Μάτζυ.

"Ὑστερα ἀπὸ λίγων στιγμῶν σιωπῇ, πού τῇ διέκοπτε μονάχα τὸ τραγοῦδι ἑνὸς ἀηδονιοῦ, πού ἔδινε κι' αὐτὴ τὸν τόνο της σ' ὅλην αὐτὴ τῇ μελαγχολικῇ σκηνῇ, ὁ νέος ἐξακολούθησε:

Κι' ἐνοιῶσα τὴν ψυχὴ μου ξαφνικὰ
νὰ φεύγῃ στὰ οὐράνια, σάν καθὼς
σ' ὄνειρο μαγικὸ καὶ ὀπτασία!
"Ὁχι δὲν ἦταν ὄνειρο ἐσέ.
γλυκειὰ μου μέθη κι' ὄνειρο θυμῶταν
ἡ πονεμένη μου ψυχὴ, ὦ Μάτζυ!

Ἡ φωνὴ τοῦ Παύλου ἦτανε χαμηλὴ καὶ σκεπασμένη, καθὼς ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τῆς Μάτζυ, πού ἦτανε σὺν ὀντο νὰ καταλάβῃ κανένας τὶς συλλαβές του, τῇ στιγμῇ πού τὸ ἀπάγγελλε. Τὸ αὐτὸ τῆς κυρίας ντὲ Λαγκάρντ δὲν ἀκουσε τίποτα, μὰ ἡ καρδιά της ἐμάντεψε. Πολὺ περισσότερο ἀπὸ πρὶν, ἔκρυβε τὸ πρόσωπό της μέσα στὸ μπουκέτο μὲ τὰ σπάνια μυρωμένα τριαντάφυλλα.

Ὁ Παῦλος ἐξακολούθησε:

Σὲ ξαναεἶδα ἄγγελε!
τὰ στήθεια μου θὰ σπᾶσουν
ἀπ' τοὺς παλμούς τοῦ ἔρωτα!
Τὸ μέτωπό μου ἀπ' τὴ χαρὰ
ἐλαμψε. Δὲν μὲ μέλλει
κι' αὔριο νὰ μὲ δῇς νεκρό!

Τίποτα δὲν θὰ μπορούσε νὰ παραστήσῃ τὴ θαθεῖα ἔκστασι, τὸν φλογερὸ ἐνθουσιασμό, πού ξεχείλισε ἀπὸ τοὺς παραπάνω στίχους καὶ πού ἐξακολούθησαν ἔτσι:

Φύσημα ἀνέμου τὸν καπνὸ
ἀρκεῖ νὰ διαλύσῃ,
κι' ἡ μελωδία σβύνεται...
Γι' αὐτὸν πού δάκρυα χύσανε
τὰ μάτια σου, ἡ λήθη
σ' ἔκανε ἀδιάφορη;

Μὰ ὁ ἐνθουσιασμός ἐσβυσε ξαφνικὰ καὶ τὰ πανιασμένα χεῖλη τοῦ Παύλου, ἀφήσανε περισσότερο νὰ πέσουν μονάχοι τοὺς, παρὰ ν' ἀπαγγελθοῦν οἱ παρακάτω στίχοι:

Μάταιη εἶν' ἡ ἀνάμνησι,
πού σβύστηκε ἀπ' τὴ λήθη...
Τί κι' ἂν ἡ μνήμη τὴ φιλᾷ;
Πέσ' μου ἀγαπημένη μου,
μέσ' στὰ λευκά σου στήθη,
τὸ ὄνομά μου σβύστηκε;

Καὶ οἱ δυὸ ἐπερπατοῦσαν πλάι-πλάι κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἀνθισμένη πασχαλιά, πού κείνη τῇ στιγμῇ ἄπλωνε ἀκόμα περισσότερο τὴν πυκνὴ σκιά της, ἀλλοιῶς χωρὶς αὐτό, ὁ Παῦλος θάβλεπε τὸ βλέμμα τῆς Μάτζυ καὶ μάλιστα μιὰ ἀνεπαίσθητη χειρονομία της, πού ἀπαντοῦσε μὲ ἀρνητικὸ καὶ ἀξιολάτρευτο τρόπο στὴν ἐρώτησι πού τῆς εἶχε θάλει στὸν τελευταῖο στίχο τοῦ ποιήματός του. Μὰ ἐκεῖνος δὲν εἶδε ἀπολύτως τίποτα καὶ ἐξακολούθησε:

είχε έμπνευσθή από τη μοιραία εκείνη συνάντησί τους στο χορό του Μελοδράματος.

Η Μάτζυ έκλειστηκε στο δωμάτιό της. Έδωξε την καμαριέρα της, που έτρεξε να της κάνει τη θραυνή της τουαλέτα και που ή παρουσία της τη στενοχωρούσε εκείνο το βράδυ και μένοντας μόνη, μισοδυμένη, έρρίχτηκε σ' ένα ντιβάνι, σπριζοντας τα χέρια της πάνω στην καρδιά της, σαν για να σταματήσει τους δυνατούς παλμούς της.

Το χτένι της είχε πέσει και η μακρυνή πλεξούδα των μαύρων μαλλιών της, που σχηματίζανε ένα λαμπρό στέμμα γύρω απ' το κεφάλι της, πολύ θαρύ όμως τώρα για την ξαναμμένη κατάστασι που βρισκότανε, γλυστρούσανε πάνω στους γυμνούς αλαβάστρινους ώμους της. Το κομπιναζόν της, μισανοιγμένο, έπεσε μπρός στα πόδια της. Το ρυατιστένιο πουκάμισό της, άνασχημένο από το συγκινημένο της χέρι, άφηνε να φαίνεται το στήθος της, που πάλλονταν...

Το κεφάλι της, ριγμένο προς τα πίσω, στηριζότανε στη ράχη του ντιβανιού. Τα μάτια της, κλεισμένα σχεδόν, είχανε πάρει μια άνεκφραστη αποχαυνωμένη έκφρασι και τα μισανοιγμένα της χείλη, που έφρισαν σ' ένα να περίμεναν φιλία, άφηναν να φαίνεται το ύγρο και λαμπερό σμάλο των δοντιών της.

Βριστότανε σ' ένα από κείνες τις καταστάσεις, μέσα σ' αυτή τη ζεστή κι' άρωματισμένη κρεββατοκάμαρα, που μια γυναίκα δεν περιμένει τίποτα πια και τα επιθυμεί όλα... "Αν παρουσιαζότανε κι' αυτός ο χάρος μπροστά της κείνη τη στιγμή, θα τον δεχότανε μ' ευχαρίστησι, μέσα σ' αυτή την αποχαυνωσι, που βρισκόταν...

Ύστερα από αρκετή ώρα, που ήτανε θυμισμένη σ' αυτή τη γεμάτη ήδυπάθεια έκστασι, σ' αυτή την παθητική κούραση, η Μάτζυ έσηκώθηκε σιγά-σιγά και πλησίασε στο κρεβάτι της. Μ' η άτμοσφαιρα τουωματίου της, της φάνηκε πως ήτανε γεμάτη από πνιχτικό βάρος. Αισθανότανε πως είχε πυρετό και νόμιζε πως ώφείλονταν στον άέρα που άνέπνεε η φωτιά που έτρεχε μέσα στις φλέβες της...

Σηκώθηκε κι' άνοιξε το παράθυρό της. Η νύχτα δεν είχε αλλάξει καθόλου όψη, από την ώρα που οι δυο αγαπημένοι είχανε κάνει τον περίπατό τους στον κήπο. Το λαμπρό φεγγάρι φώτιζε πάντα τον ούρανό κι' άπλωνε παντού κάτω στη γή τις άπαλές άχτινες του. Το τριζόνι είχε σωπάσει και το άηδόνι είχε πάψει το γλυκό του τραγούδι. Ο σκύλος του βοσκού κοιμώτανε μέσα στο σταύλο του κυρίου του. Κανέναν κρότος δεν έτάραζε τη μαγευτική σιγαλιά της γλυκειάς εκείνης νύχτας.

Η Μάτζυ έκαίε δόλοκληρη, σ' ένα είχε πυρετό. Αισθανότανε την ανάγκη να δροσιστή. Στερρώσε λοιπόν πρόχειρα πάνω στο κεφάλι της τις πλεξούδες των μαλλιών της, έρριξε ένα παλτό στους γυμνούς ώμους της, έφόρεσε τις παντόφλες της στα γυμνά της πόδια και τέλος, κρυφά, χωρίς φως, πατώντας στις μύτες των ποδιών της, καθίζοντας με άργα και θουβά θήματα, για να μην ξυπνήση κανένας, άφησε το δωμάτιό της και κατέθηκε στον κήπο, όπου νόμιζε πως βρισκότανε μοναχή της.

Λίγα θήματα μακριά απ' τον πύργο, ύψωνονταν ανάμεσα στα δέντρα, ένα μικρό περίπτερο, όπου η Μάτζυ έπήγαινε κάποτε-κάποτε να περάση τ' απόγευμά της, τις ζεστές καλοκαιριάτικες μέρες. Ένα πιάνο, βιβλία και κομμάτια μουσικής, έκαναν το περίπτερο αυτό σαν ένα είδος μικρού σαλονιού. Προς αυτό λοιπόν το μέρος διευθύνθηκε η Μάτζυ στο νυχτερινό της περίπατο.

Φτάνοντας εκεί κοντά, έδίστασε για μια στιγμή να μπη μέσα στο περίπτερο. Η πόρτα όμως ήτανε μισάνοιχτη, σ' ένα την προσκα-

λούσε να περάση. Έπέρασε το κατώφλι. Το φεγγάρι φώτιζε το περίπτερο σχεδόν σ' ένα νάτανε μέρα κι' έρριχνε κάτω στο πάτωμα, μέσα από τα δυο μεγάλα παράθυρα, τις άργυρές του άχτινες.

Η Μάτζυ εκάθησε μπροστά στο πιάνο, το άνοιξε με μηχανικές κινήσεις και τα δάχτυλά της πλανήθηκαν, στην άρχή δίχως κανένα σκοπό, πάνω στα πλήκτρα, χαϊδεύοντάς τα.

Αλλά, ύστερα από λίγο, το πνεύμα της άρμονίας, άγγιξε με το μαγεμένο ραβδί του το ώραίο και κατσουφιασμένο μέτωπο της νεαρής γυναίκας. Η άκαθόριστος, η συγχισμένες κι' άσυνάρτητες νότες, έγιναν σιγά-σιγά θαυμαστοί μουσικοί τόνοι. Η έμπνευσι έρχότανε. Για πρώτη φορά στη ζωή της, η Μάτζυ, χωρίς καθόλου να καταλαβαίνει πως, αυτοσχεδίασε.

Μπορεί τα τραγούδια που έβγαιναν κάτω από τα δάχτυλά της, να μην ήτανε από όλες τις άπόψεις σύμφωνα με τους άυστηρούς κανόνες, που άπαιτεί η σύνθεσι. Μά, βέβαια, όλα μαζί έσηματίζανε ένα ποίημα, ένα ποίημα γεμάτο από έρωτα και πόθους! Από κάθε συμφωνία, φαινότανε πως άναπνέουσε ένα παθητικό παράπονο, ένας έρωτικός λυγμός... Κάθε νότα ήτανε και μια έξομολόγησι... Το όνομα του Παύλου, το γλυκό κι' αγαπημένο όνομα, άντηχούσε μέσα σ' ένα μουσικό τόνο...

Η Μάτζυ είχε σηκώσει τα μάτια της. Ένα ξαφνικό συναισθημα την άνάγκασε να τα χαμηλώση.

Ο Παύλος ήτανε γονατισμένος μπροστά της.

Την ώρα που η Μάτζυ άφηνε τον πύργο, ο κύριος ντε Μεινάρ έξακολουθούσε τον μοναχικό του περίπατο στον κήπο, που χωρίς άμφιβολία θα διαρκούσε ως το πρωί, μέσα σ' ένα μελαγχολικές σκέψεις και συναισθήματα, αν μια άόριστη και γλυκύτατη μελωδία δεν τον άνάγκαζε να τεντώση τ' ατί του. Στην άρχή ένόμιζε πως όνειρεύεται, ένα από τα όνειρα εκείνα, που έπισκέπτονται κάποτε μια ξαναμμένη φαντασία, σαν τη δική του εκείνης της στιγμής.

Άκουσε καλύτερα και έπειστηκε πως η άπάτη των αισθήσεων δεν είχε τίποτα το κοινό με ό,τι άκουε. "Όχι, τ' ατί του δεν τον γελούσανε. Η μελωδία αυτή ήτανε πραγματική.

Μόλις λίγα θήματα τον χωρίζανε από το μέρος που έρχότανε αυτή η γλυκειά και πρωτάκουστη μουσική. Ο Παύλος προαισθάνθηκε ξαφνικά την άλήθεια κι' έτρεξε προς το περίπτερο.

Τα παρακάτω τα έβρουμε.

Βλέποντας τον Παύλο γονατισμένο μπροστά στα πόδια της, η κυρία ντε Λαγκάρντ ένόμιζε πως έβγαине σαν μέσα από ένα όνειρο, πως ξυπνούσε κείνη τη στιγμή από για γλυκειά νάρκη, όπου είχε θυβιστή. "Ένοιωσε τον έαυτό της ξαφνικά ν' ανατριχιάζη χωρίς να το θέλη, με μια φρίκη τέτοια, που δεν ήτανε ξένη κι' από κάποιο παράδοξο θέλητρο...

Τα δάχτυλά της άφήσανε τα πλήκτρα του πιάνου και σκεπάστηκε άμέσως με το παλτό της, νοιώθοντας ντροπή για τη γύμνια της. "Ύστερα σηκώθηκε και στάθηκε όρθια, άλαλη κι' άκίνητη μπροστά στον Παύλο.

Η κίνησι αυτή έφερε στα συγκαλά του τον νέο. Κατώρθωσε, με μεγάλη προσπάθεια να συνέλθη, επιβάλλοντας σιωπή στην ύπερβολική έξαψι του πάθους του και έλε με μια φωνή σχεδόν άτάραχη:

— Είμαι εύτυχισμένος... Πάρα πολύ εύτυχισμένος... γιατί η τύχη μ' ά επιτρέπει να συναντηθώ με αυτό τον τρόπο, Μάτζυ... Η ώρα αυτή είναι, χωρίς άμφιβολία, η τελευταία, που θα μπορούσε

νά ελπίσω, πώς θα θρискόμουν μονάχος μαζί σας και άφου ό Θεός με την μεγαλοψυχία του, μου στέλνει αυτή την ανέλπιστη ευτυχία, που δεν θα τολμούσα καθόλου ούτε να τη ζητήσω, ούτε να την ελπίσω, μου φαίνεται πώς θα φύγω περισσότερο ήσυχος...

— Η Μάτζυ τόν άκουγε συγκινημένη.

— Να φύγετε! Ήπιθύρισε τέλος με μεγάλη έκπληξι και τρέμοντας σχεδόν. Τί λέτε;

— Σας άφήνω αύριο...

— Μας άφήνετε! Ξαναείπε ή νεαρή γυναίκα, ένω τó μυαλό της, που είχε άρχίσει να σκοτίζεται, φαινότανε πώς έψάχνε να βρη τη σημασία αύτών των λέξεων, που την τρομάζανε τόσο πολύ. Μας άφήνετε! Ξαναείπε.

— Ο Παύλος προσπάθησε να συγκρατηθή.

— Πρέπει! είπε.

— Άδύνατο! το άποκρίθηκε με παραφορά. Δε μπορείτε να φύγετε! Δεν θέλω εγώ να φύγετε!

Και ένω μιλούσε, άρπαξε τó χέρι τοΰ Παύλου και εκείνος ένιωσε όλο του τó σώμα να ταράζεται με μιá γλυκύτατη ταραχή στην έπαφή τοΰ χεριοΰ της Μάτζυ, που έκαιγε από τόν πυρετό. Μά τó αίσθημα τοΰ καθήκοντος και της τιμής, τόν ύποχρέωνε να σπρώξει τη σκληρότητα των λόγων του ως τó τέλος.

— Ναί, πρέπει, έξακολούθησε. Δε μπορώ να μείνω πειά περισσότερο, μήτε μιá μέρα, μήτε μιá στιγμή... Νοιώθω πώς τó θάρρος μου άρχίζει να μ' έγκαταλείπη... Τό θασσανιτήριο που ύποφέρω, είναι πολύ μεγαλύτερο από τις δυνάμεις μου...

— Υποφέρετε! έφώναξε ή Μάτζυ. Και γιατί, λοιπόν, ύποφέρετε, Θεέ μου!

— Ο Παύλος έστάθηκε για μιá στιγμή, την κύτταξε καλά μέσα στα μάτια και είπε τέλος με φωνή υπόκωφη:

— Γιατί σας άγαπώ και δεν μ' άγαπάτε!...

— Δεν τόν άγαπώ! έπιθύρισε ή νεαρή γυναίκα με παραφορά.

— Ω! Θεέ μου! Λέει πώς δεν τόν άγαπώ!...

— Κι' άκόμα, έξακολούθησε ό κύριος ντε Μεινάρ, έπειδη κι' άν μ' άγαπούσατε — και ή ευτυχία αύτή θα ήτανε πολύ μεγάλη για μένα τόν δυστυχισμένο και δεν θα την πίστευα καθόλου — ποτέ δεν θα δεχόμουν να όάλω σε κίνδυνο την ευτυχία σας, τó μέλλον σας...

— Άλλά, τόν διάκοψε ή Μάτζυ, με φωνή άργή και παθητική, άν ή ευτυχία μου ήσαστε σείς, άν τó μέλλον μου ήσαστε σείς;...

— Θάμενε άκόμα ή ζωή σας...

— Η Μάτζυ νόμισε πώς θα λιποθυμούσε.

— Η ζωή μου;... Ξαναείπε.

Μά ό Παύλος ήτανε άμείλιχτος.

— Ναί, ή ζωή σας, που θα κινδύνευε από τόν έρωτά μου. Δεν θυμάστε, λοιπόν, τά σκληρά λόγια τού άντρα σας, την άγρια και τρομερή εκείνη άπειλή, που με τρομάζει πολύ, μά μονάχα για σας;...

— "Ω! έφώναξε ή κυρία ντε Λαγκάρντ, με μιá ξέφρενη παραφορά, ώ! τά θυμούμαι! Τά θυμούμαι τά άπαίσια εκείνα λόγια και τά εύλογώ, γιατί αύτά μου έπιτρέπουνε τώρα να σου πώ με δυνατή φωνή, χωρίς να φοβηθώ κανένα, πώς σ' άγαπώ! "Ω! την εύλογώ εκείνη την άπειλή, που με άνυψώνει στα ίδια μου τά μάτια και με συγχωρεί σχεδόν για τó παραστράτημά μου! Χωρίς αύτην θα ήμασταν άνανδροι, μά τώρα ήμαστε γενναίοι, περιφρονώντας την!... Θα με σκότωνε, είπε πώς θα με σκότωνε, άν άγαπούσα κανένα άλλο, με σκότωνε, είπε πώς θα με σκότωνε; "Ε, λοιπόν! Είμαι εύτυχισμένη και περήφανη, που έκτός άπ' αύτόν; "Ε, λοιπόν! Είμαι εύτυχισμένη και περήφανη, που σου δίνω τη ζωή μου... Θα με σκότωνε; Λοιπόν! Παύλε, σ' άγαπώ...

σ' άγαπώ... και είμαι δική σου...

Εκείνη τη στιγμή, ό νευρικός έρεθισμός της Μάτζυ, έπese ξαφνικά και ή δυνάμεις της, κουρασμένες από τόσες συγκινήσεις, που δε μπορούσε να τις άνθξει ή εύαίσθητη καρδιά της, προδώσανε την πλαστή τους ένέργεια. Η Μάτζυ έλιποθύμησε έντελώς και έπese άναίσθητη μέσα στην άγκαλιά τοΰ Παύλου, που τη δέχτηκε κατασυγκινημένος.

Κάθε θερμότητα, κάθε πνοή, κάθε ίχνος ζωής, φαινότανε πώς σβύστηκε στη νεαρή γυναίκα. "Ετσι όπως ήτανε άναίσθητη, τά μάγουλά της, που λίγο πριν ήτανε τόσο ζωηρά χρωματισμένα, φαινονταν κατάχλωμα, σά μιás νεκρής και τά μέλη της ήτανε παγωμένα.

— Ο Παύλος τρόμαξε.

— Μάτζυ! Μάτζυ! έφώναξε μ' άπελπισία.

Μά δεν τοΰ άποκρινότανε κανείς.

— Ο Παύλος νόμισε για μιá στιγμή πώς είχε πεθάνει από τη μεγάλη συγκίνησι κι' έτοιμαζότανε να την ακολουθήση κι' αύτός ως τόν τάφο. Είχε όρκιστή σιωπηλά στόν έαυτό του, πώς δεν θα ζούσε μήτε μιá στιγμή, άν ή άγαπημένη του έπαυε να ζή.

Τη σήκωσε σιγά-σιγά, με προσοχή και τη μετάφερε σ' ένα ντιβάνι. Στην άπόγνωσι που θρискότανε, ή υπερέντασι των ταραγμένων νεύρων τοΰ έδινε διπλό θάρρος, και τó κουράγιο του μεγάλωνε από τη συναίσθησι πώς εκείνος ήτανε ή αίτία για ό,τι είχε γίνει. Η άπελπισία του τόν έσπρωχνε ως την τρέλλα. Μά κατώρθωσε, καταβάλλοντας υπεράνθρωπη δύναμι, να κρατήσει μιá σχετική ψυχραιμία.

Απέθεσε την άγαπημένη του στο ντιβάνι, έστρωσε διάφορα μαξιλαρακια, για να στηρίξη την ώραία της κεφαλή και καταλαβαίνοντας επί τέλους πώς ή Μάτζυ δεν είχε πεθάνει, μά ήτανε μονάχα λιποθυμισμένη, έκάθησε κοντά της, χλωμός κι' αύτός και τρέμοντας από αγωνία και φόβο.

Η λιποθυμία της νεαρής γυναίκας φαινότανε πώς δεν θα τέλειωνε ποτέ. Μόλις μιá άσθενική και άνώμαλη άναπνοή, άνάσκηκε, για λίγες στιγμές τó γυνό της στήθος. Ο Παύλος την πήρε στην άγκαλιά του, για να τη ζεστάνη. Άκούμπησε τά χείλη του πάνω στο μέτωπό της, που ήτανε θρεγμένο από τόν κρύο ιδρώτα, πάνω στα λυμένα μακρυά μαλλιά της, στ' άχρωμα χείλη της, τά παλαιά από τη λιποθυμία, στα κλειστά βλέφαρά της...

Τίποτα... Η Μάτζυ ήτανε άκίνητη, σαν πεθαμένη. Τό πουκαμισάκι της ήτανε μισάνοιχτο. Τά χείλη τοΰ Παύλου προχωρήσανε ως τά σεμνά άπόκρυφα τοΰ θείου άγαλματένιου στήθους της. Κι' όμως, μ' όλα τά θερμά και πυρετικά αύτά χάδια, ή Μάτζυ δεν σνερχότανε καθόλου άπ' αύτή τη λιποθυμία της, που έμοιαζε με θάνατο.

— Ο Παύλος άρχισε ν' άνησυχή σοβαρώτερα, όταν, τέλος, ένα άσθενικό άγκάλιασμα, άποκρίθηκε στη θερμή τοΰ δικού του. Έξήτησε τó στόμα της Μάτζυ και τόνωισε να κολλά παθητικά στο δικό του στόμα...

Εκείνη τη στιγμή, τó φεγγάρι εκρύφτηκε πίσω από ένα σύννεφο και τó έσωτερικό ταΰ περιπτέρου βρέθηκε ξαφνικά συθισμένο μέσα σ' ένα θαθύ σκοτάδι.

IX

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ο έρωτας είχε ένα αληθινά παράδοξο πράγμα και πρό πάντων τα ελάττηρα που ώδηγοῦνε καμμιά φορά τις εὐγενικές καρδιές, που φλογίζονται από τὸ έρωτικό πάθος.

“Ετσι και ἡ κυρία ντὲ Λαγκάρντ, που ἀνατράφηκε μὲ ἀρχές αὐστηρῆς ἠθικῆς, ὅπως ὅλα τὰ κορίτσια τῶν εὐγενῶν ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, που ζοῦσανε στὴν ἐπαρχία, ὄντας δυνατὴ ἀπὸ τὴν ἀρετὴ τῆς καὶ τὴν ἀγνότητά τῆς, προτερήματα που τὰ εἶχε φυσικὰ μέσα τῆς, ἀγνὴ στὴν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα, θὰ ἀντιστεκότανε ἴσως παντοτεινὰ καὶ στίς τρυφερότερες παρακλήσεις καὶ στίς παθητικώτερες ἱκεσίες ἐκείνου που τὴν ἀγαποῦσε.

“Ενόμιζε πὼς θὰ ἐξευτέλιζε τὸ πάθος τῆς, ἂν παραδινότανε στὸν ἀγαπημένο τῆς. Μὰ ἀμέσως μόλις μιὰ ἀπειλὴ κι’ ἓνας κίνδυνος ἀνυψώσανε καὶ σχεδὸν ἐξευγενίσανε τὸ παραστράτημά τῆς μπρὸς στὰ μάτια τῆς, ὑπόκυψε μὲ ἡρωικότητα στὸν έρωτά τῆς, που τὴν ἐσπρωχνε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ κυρίου ντὲ Μεϋνάρ.

“Ας μὴν πιστέψῃ κανένας, βλέποντάς μας ν’ ἀναζητοῦμε ἓνα εἶδος σιγγνώμης γιὰ τὴν γενναία ἀδυναμία τῆς κυρίας ντὲ Λαγκάρντ, ὅς μὴν πιστέψῃ, πὼς ἔχουμε τὸ σκοπὸ μέσα σ’ αὐτές τις σελίδες νὰ ἀποπειραθοῦμε τὴν ὑπεράσπισι τῆς μοιχείας καὶ τὴν ἀθώωσί τῆς. “Εμεῖς διηγούμεστε τὰ γεγονότα ὅπως ἔγιναν καὶ προσπαθοῦμε νὰ ἐκτιμήσουμε ὅσο μπορούμε καλύτερα τὰ ἠθικά τους ελάττηρα. Στὰ μάτια μας ἡ Μάτζυ εἶνε ὁλότελα δικαιωμένη, γιὰ τὸ παραστράτημά τῆς αὐτό. Τὸ γιατί, τὸ ἐξηγήσαμε ἀρκετὰ καθαρὰ ὡς τώρα, ὥστε νὰ περιτεῦν κάθε νέα ἐξήγησι.

Μὰ ἡ σκληρὴ ἀνθρώπινη μοῖρα, καταδικάζει πάντα τὰ παραστράτηματα καὶ τοὺς ἐνοχους έρωτες, δίχως νὰ ἐξετάζῃ καὶ πολὺ τὰ βαθύτερα ελάττηρα. “Η συνέχεια τῆς ἱστορίας μας αὐτῆς καὶ τὸ δραματικό τῆς τέλος θὰ δικαιώσῃ ἀρκετὰ κι’ ὅσους εἶνε ἀμείλιχτοι ἀπέναντι μιᾶς γυναικας που παραστράτησε, γιὰτὶ ἄκουσε τὴ φωνὴ τῆς καρδιᾶς τῆς...

Γιὰ λίγον καιρό, ἡ Μάτζυ ἐπίστευε πὼς ἦτανε ὁλότελα εὐτυχισμένη. “Ο κύριος ντὲ Λαγκάρντ, μὲ τὴ γνωστή του ἀφέλεια, ἦτανε στραβὸς καὶ εὐπιστος, σὰν ἓνας ἐντιμὸς ἄντρας, που δὲν εἶχε καμμιά ἀμφιβολία γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους.

Καὶ ἐκτὸς ἀπ’ αὐτό, τὸ πάθος ἐπρόσφερε στὴ νεαρὴ γυναικὰ μερικές ὥρες ἀπὸ τὴ φλογερὴ ἐκείνη παραφορὰ, που κάνουνε τὸν ἄνθρωπο νὰ τὰ ξεχνάῃ ὅλα... “Όταν, θυθισμένη σὲ μιὰ ἄβυσσο ἡδονῆς μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀγαπημένου τῆς, ἔλεγε μέσα τῆς, πὼς μὲ μεγάλῃ τῆς εὐχαρίστησι θάδινε ὅλη τῆς τὴ ζωὴ γιὰ ἓνα του φιλή, δὲν συλλογιζότανε καθόλου, πὼς μιὰ παραμικρὴ ὑποψία, μιὰ ἀσήμαντὴ ἀφορμὴ, ἓνα τίποτα, μιὰ μονάχα λέξι, μπορούσανε ξαφνικά κι’ ἀπρόοπτα, καταστρέφοντας τὴν ἀταραξία τοῦ συζύγου τῆς, νὰ ἐρθοῦνε, σὰν ἄεφνος κεραυνός, νὰ ταράξουνε τὸν ἀνέφελο κι’ εὐτυχισμένον οὐρανὸ τῆς καὶ νὰ καταστρέφουνε καὶ τὴ δικὴ τῆς εὐτυχία...

“Αλλοίμονο! “Υστερα ἀπὸ τις θεῖες στιγμὲς τῆς χαρᾶς τοῦ ἀνέφελου έρωτα, ἔπρεπε νάρθοῦνε — σὰ νὰ ἦτανε ἀπαραίτητο καὶ μοιραῖο, ὠρισμένο ἀπὸ τὴν ἀμείλικτὴ φύσι — καὶ ἡ πικρὴς ἀπάτες, ἡ σκληρὴς ἀγωνίες, τ’ ἀβάστακτα μαοῦρία...

“Η Μάτζυ εἶχε ρομφήξει ὡς τὴν τελευταία σταγόνα τὸ μέλι τοῦ ποτηριοῦ. Στὸν πάτο θρισκότανε ἡ χολή.

“Η ἐξάμηνι ἀδεια τοῦ Παύλου ἐκόντευε νὰ τελειώσῃ. Μιὰ δια-

ταγὴ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, που ἔφτασε ξαφνικά καὶ δίχως κανέναν ἀπὸ τοὺς δυὸ έραστές νὰ τὴν περιμένῃ, ἔτσι ὅπως ἦτανε θυθισμένοι στὴ μαγεία τοῦ έρωτά τους, ὑποχρέωνε τὸν Παῦλο νὰ φύγῃ ἀμέσως γιὰ τὸ σύνταγμά του. “Επρεπε, λοιπόν, δίχως ἄλλο νὰ ὑπακούσῃ.

Αὐτὸ ἦτανε γιὰ τὴ Μάτζυ ἡ πρώτη καὶ θαθεῖα λύπη, που ἐνοιώσε στὸ διάστημα τοῦ έρωτά τῆς, μιὰ λύπη ἀκόμα πιὸ πολλὴ δυνατὴ, ἀφοῦ ἦτανε ὑποχρεωμένη νὰ τὴν κλείσῃ μέσα στὰ κατάβαρα τῆς ψυχῆς τῆς, νὰ καταπνίῃ τὰ ἄφωνα δάκρυά τῆς καί, ὅμοια μὲ τὴ νέαν ἐκείνη τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, που ἔκρυβε κάτω ἀπὸ τὸ ροῦχο τῆς μιὰν ἄλεπου, που καταβρόχιζε τὰ σπλάγχνα τῆς, νὰ γελᾷ χαρούμενα, ἔχοντας μιὰ ματωμένη πληγὴ μὲς στὴν καρδιά...

“Ο ἀποχαιρετισμὸς τῶν δυὸ έραστῶν ἦτανε λυπτερός καὶ ἀτέλειωτος. Δὲ μπορούσανε νὰ τὸ πιστέψουνε, πὼς εἶχε φτάσει ἡ σκληρὴ κι’ ἀναπόφευχτὴ στιγμὴ, που ἔπρεπε νὰ χωριστοῦνε. Θαρροῦσε κανεῖς, πὼς ἡ καρδιὴς τους εἶχανε ἀνέθει στὰ χεῖλη τους, γιὰ νὰ ποῦνε τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ.

— Θὰ μ’ ἀγαπᾷς πάντα, Παῦλε μου; ρωτοῦσε γεμάτῃ ἀγωνία ἡ Μάτζυ, σὰ νάχε ἀμφιβολία γιὰ τὴ λατρεία τοῦ ἀγαπημένου τῆς.

— Καὶ ἀμφιβάλλεις, χρυσὴ μου;

— Δὲν θὰ μὲ ξεχάσῃς, ἐκεῖ μακριὰ στὴν Ἀφρική, που θὰ πᾶς;

“Ο Παῦλος τὴν ἀγκάλιασε μὲ περισσότερη θέρμη.

— “Όλες μου ἡ στιγμὲς θὰ εἶνε ἀφιερωμένες στὴ θύμησί σου, τῆς εἶπε. Δὲν θὰ περνᾷ λεπτὸ, χωρὶς νὰ σὲ συλλογιστῶ, ἡ γλυκεῖά σου ἀνάμνησι θὰ συνοδεύῃ τὰ ἑήματά μου...

— Ἀγαπημένε μου!...

— Λατρεία μου!...

“Η Μάτζυ ἄρχισε νὰ κλαίῃ. “Όσο κι’ ἂν εἶχε προετοιμάσῃ τὸν ἑαυτὸ τῆς γι’ αὐτὸ τὸν ἀποχωρισμὸ, δὲ μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὴ συγκίνησί τῆς. Οἱ κίνδυνοι πρό πάντων, που θὰ περνοῦσε ὁ Παῦλος στὴν Ἀφρική, τὴν τρομάζανε, κάνοντας τὴν καρδιά τῆς νὰ χτυπᾷ δυνατά.

— Μὴ φοβάσαι, τῆς ἔλεγε αὐτός, χαϊδεύοντάς τῆς ἀπαλὰ τὰ ὠραῖα μαῦρα μαλλιά. “Η ἀγάπη σου, που θὰ μὲ συνοδεύῃ καὶ οἱ στίς πιὸ μακρινὰς κι’ ἐπικίνδυνες ἐκστρατείες μου, θὰ μοῦ χρησιμεύῃ σὰν ἀσπίδα γιὰ ὅλους τοὺς κινδύνους.

— Μὰ, χρυσέ μου, ἂν πάθῃς τίποτα;... Νὰ ξέρῃς πὼς δὲν θὰ μπορέσω νὰ ἐπιζήσω...

— Ἀγαπημένη μου...

— Θὰ μ’ ἀγαπᾷς πάντα;

— Παντοτενὰ!

“Ανταλλάξαμε ἓνα θερμὸ φιλή.

“Υστερα ὁ Παῦλος προσπάθησε νὰ τῆς δώσῃ θάρρος.

— Σὲ λίγο καιρό, θὰ γυρίσω πάλι πίσω, τῆς εἶπε. “Αν εἶνε ἀνάγκη, θὰ δώσω καὶ τὴν παραίτησί μου ἀκόμα, γιὰ νὰ ζήσω τὴν ὑπόλοιπὴ ζωὴ μου γιὰ σένα καὶ μόνο... Κι’ ὕστερα, θὰ σοῦ γράφω, Μάτζυ, θὰ σοῦ γράφω πολὺ συχνά, μεγάλα γράμματα, μ’ ὅλες τις λεπτομέρειες τῆς ζωῆς μου, ὅπως κι’ ἐσύ, δὲν εἶν’ ἔτσι; Κάθε σου γράμμα, θὰ εἶνε γιὰ μένα ἐκεῖ κάτω ἡ μοναδική μου παρηγοριά, μιὰ ἀληθινὴ εὐτυχία...

— Ναί, ναί, ἀγαπημένε μου, θὰ σοῦ γράφω συχνά. Καὶ θὰ περιμένω τὰ δικά σου γράμματα μὲ τέτοιαν ἀγωνία, σὰν δροσιὰ στὴ φλογισμένη μου καρδιά, που θὰ μείνῃ πάλι στὴ μαῦρὴ καὶ σκοτεινὴ μοναξιά τῆς, ὅπως θὰ περιμένω καὶ σένα τὸν ἴδιο νὰ μοῦ ξανάρθῃς...

Τέλος, χωρίστηκαν.

Από την ημέρα που έφυγε ο Παύλος, ένα σκοτεινό σύννεφο έσκέπασε τη ζωή της νεαρής γυναίκας. Μονάχα τα γράμματα του έραστού της, της έφερναν κάποια φωτεινή ηλιαχτίδα. Τα γράμματα εκείνα ήταν γεμάτα έρμη και πάθος. Ο Παύλος της μιλούσε για αιώνια αγάπη: Ν α μ ε θ υ μ α σ α ι, της έγραφε αδιάκοπα, ν α μ ε θ υ μ α σ α ι κ α ι θ α ξ α ν α γ υ ρ ί σ ω.

Η Μάτζυ εφύλαγε τα γράμματα εκείνα, καθώς ο φιλόγυρος φύλακας φυλάει το θησαυρό του, καθώς η μητέρα φυλάει το παιδί της, όπως η γυναίκα φυλάει την εύτυχία της.

Εν τούτοις, κάθε μέρα αδυνατίζε και περισσότερο και φαινότανε σά να της κατάτρωγε τα σωθικά, μια κρυφή κι άγνωστη αρρώστεια. Μια χλωμάδα είχε αντικαταστήσει το λαμπρό χρώμα, που άνθιζε πρώτα στο ωραίο της πρόσωπο. Αύτη, που είχε άλλοτε ένα χαρακτήρα τόσο ζωηρό και χαρούμενο, είχε γίνει τώρα μελαγχολική κι αμίλητη. Μαύροι κύκλοι γύρω από τα μάτια της, μαρτυρούσανε ταραγμένες νύχτες αγρύπνιας και αγωνίας.

Ο κύριος ντέ Λαγκάρντ, παρακολουθούσε με μεγάλη ανησυχία την πρόοδο των παράδοξων αυτών συμπτωμάτων, που του κάκων αναζητούσε την αίτια τους. Με την αγαθότητά του, τη θαθεία συγκινητική, αν και λιγάκι κοινή στο είδος της, προσπαθούσε με κάθε τρόπο να διασκεδάση τη Μάτζυ, της έκανε τις πιο φιλόστοργες περιποιήσεις. Μά όλα αυτά ήτανε άνωφελα. Η αρρώστεια της Μάτζυ, δεν θρискότανε στο κορμί της. Η καρδιά της ήτανε κείνη που πονούσε και ο κύριος ντέ Λαγκάρντ, μ' όλες του τις φιλόστοργες περιποιήσεις, δε μπορούσε, βέβαια, να γιατρέψη αυτή την πληγωμένη καρδιά...

Το φθινόπωρο ήρθε. Η μελαγχολική αυτή εποχή, που τα φύλλα πέφτανε μαρμαμένα από τα δέντρα και η φύσι όλη ανατρίχιαζε από τα πρώτα ρίγη του έπερχόμενου χειμώνα, αύξησε ακόμα περισσότερο τη λύπη της Μάτζυ, που μαραινότανε από μέρα σε μέρα. Υστερα από το φθινόπωρο, ήρθε ο χειμώνας. Τότε ο μαρκήσιος ντέ Λαγκάρντ, έπρότεινε στη γυναίκα του να γυρίσουνε στο Παρίσι, ελπίζοντας πως η μεγάλη πολιτεία, ταξίδι και η άλλα, η του περιβάλλοντος, θα τη διασκεδάσει.

Εκείνη δέχτηκε να φύγουνε από τον πύργο, χωρίς λύπη, μα και χωρίς καμιά ευχαρίστησι. Τί την ένοιαζε πειά αν θρискότανε στο Παρίσι ή στην έξοχή; Παντού, όπου δεν ήτανε ο Παύλος, παντού ήτανε γι' αυτήν έρημιά. Στο Παρίσι, καθώς και στον πύργο Λαγκάρντ, τίποτε δε μπορούσε να ευχαρίστηση ή να διασκεδάση τη Μάτζυ. Η χαρούμενες γιορτές και η διασκεδάσεις, της φαινόταναν αφόρητες και σκυθρωπές, γεμάτες θλίψη, γιατί μέσ' στην ψυχή της έφερνε τη λύπη.

Τα γράμματα του Παύλου εξακολουθούσανε πάντα να έρχονται, μα σε άραια διαστήματα. Ίσως θα μπορούσε κανείς να παρατηρήσει κάτι τί το θιασμένο στις διαβεβαιώσεις της αγάπης, που γεμίζανε τις σελίδες των. Μά η Μάτζυ δεν έβλεπε τίποτ' άλλο, παρά μονάχα τον έρωτα, από τον οποίο η καρδιά της ξεχειλίζει.

X

ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

ΑΦΗΝΟΥΜΕ να περάση ένας ολόκληρος χρόνος, ύστερα από τα πρώτα περιστατικά της Ιστορίας αυτής που δηγούμαστε. Ο μαρκήσιος και η γυναίκα του είχανε γυρίσει πρίν από λίγες εβδομάδες στην Πικαρδία και αυτήν ακριβώς τη στιγμή, δηλαδή μισή ώρα μετά το πρόγευμα, τους βρίσκουμε καθισμένους στο σα-

λόνι του πύργου τους, μαζί με τους φιλοξενουμένους των.

Οι τελευταίοι αυτοί ήτανε μια ηλικιωμένη κυρία και μια νεαρώτατη δεσποινίς. Η ηλικιωμένη κυρία, θεία του κυρίου ντέ Λαγκάρντ, όνομαζότανε δεσποινίς Ερικέττα Γκυζώλφ, υποκόμησσα Κοραμπασέ. Τα ευγενικά και πολύ περήφανα χαρκτηριστικά της, που στεφανώνονταν από τα ωραία άργυρά της μαλλιά, της άσπρα κι' από τις δαντέλλες της σκούφιας της, θυμίζανε σ' όποιον την έβλεπε, αμέσως, χωρίς να το θέλη, τις μεγαλοπρεπείς και ωραίες εκείνες οικογενειακές εικόνες, που ζωγράφισε ο Βάν Ντύκ.

Η δεσποινίς, η Κλωτίλντη Ντεκάρ, ήτανε έγγονή της υποκόμησσας και, φυσικά, εξαδέλφη του μαρκησιού ντέ Λαγκάρντ. Με τα μεγάλα γαλανά μάτια της, με τα ξανθά της μαλλιά και τα τριανταφυλλένια της μάγουλα, με το δροσερό και γελαστό, σαν άνθισμένη ροδιά, μικρό στοματάκι της, η Κλωτίλντη έμοιφε μ' έναν από τους χαριτωμένους και κομψούς εκείνους τύπους, που τους βρίσκουμε άφθονους στις εικόνες του Βαττώ. Ήτανε αδύνατο να φανταστή κανένας ωραιότερο, περισσότερο μικροκαμωμένο, πιο εύλυγο και κομψό πλάσμα.

Ο κύριος ντέ Λαγκάρντ, κατακοιμένος από έναν μεγάλο περπάτο που έκανε το πρωί με το άλλογο, μισοκοιμώτανε σε μια γωνιά της σάλλας, διαβάζοντας το τελευταίο φύλλο της «Εφημερίδος των Κυνηγών». Και ενώ άποκοιμώτανε, ψιθύριζε:

— Καλή έφημερίδα, μα τους διαβόλους όλους! Θυμάσαι έφημερίδα! Αυτός ο μαρκήσιος ντέ Φουντράς, γράφει με τόσον ωραίο ύφος! Θα είνε ίσως ένας τέλειος κυνηγός και μαζί μ' αυτό πολύ μεγάλος κύριος. Θάθελα να πω μιιά-δυό μπουτίλιες μαζί του από το τελευταίο κρασί μου κι' ύστερα να κυνηγούσαμε μαζί κανένα έλαφάκι! Ναι, θα το ήθελα πολύ αυτό, θα το ήθελα πάρα πολύ... μα τους διαβόλους όλους!

Και ο κύριος ντέ Λαγκάρντ άφησε να πέση από τα χέρια του η έφημερίδα. Τον είχε πάρει έντελώς ο ύπνος. Η Κλωτίλντη καθότανε μπροστά στο πιάνο κι' έπαιζε μια παθητική μελωδία του Σουμπερτ. Η κυρία ντέ Λαγκάρντ, καθισμένη κοντά της, φαινότανε πως άκουγε με προσοχή τη μουσική, που γέμιζε με τη γλυκειά της άρμονία το σαλόνι... Μά το άοριστο και ρεμβαστικό βλέμμα της, που τότε καρφωνότανε πάνω στο ταβάνι και τότε σταματούσε, χωρίς να το βλέπη πάνω στα μεγάλα δέντρα, που φαινότανε από τα μισάνοιχτα παράθυρα, άπόδειχνε, πως αν το σώμα της ήταν έκει η σκέψη της όμως άπουσίαζε μακριά, στον αγαπημένο της Παύλο, που έλειπε πάντα στην Αφρική και είχε αφήσει άρκετο διάστημα να περάση από την τελευταία του έπιστολή, χωρίς να στείλη νέα του.

Η υποκόμησσα Κοραμπασέ έκεντούσε τα οικόσημά της πάνω σ' ένα βελούδινο σκαμνάκι και διάκοπτε από καιρό σε καιρό το κέντημά της, για να διαβάση μερικές γραμμές από τις έφημερίδες. «Το Όργανον των Εύγενών» και «Η Έφημερίδα της Γαλλίας», που ήτανε ανοιγμένες μπροστά της.

Ένας υπηρέτης, μπαίνοντας μέσα στη σάλλα, εξύπνησε άποτομα, με το θόρυβο που έκανε, τον κύριο ντέ Λαγκάρντ. Ο υπηρέτης αυτός έφερνε μιάν έπιστολή, που την παρουσίασε στον μαρκήσιο πάνω σ' ένα άργυρο δίσκο.

— Η σφραγίδα του ταχυδρομείου της Μασσαλίας! έφώναξε ο μαρκήσιος, ανοίγοντας γρήγορα την έπιστολή. Απ' αυτόν θα είνε, Μάτζυ.

Η Μάτζυ ανατρίχιασε. Μά δεν έδειξε πως κατάλαβε.

- 'Από ποιόν, λοιπόν;
- Δεν καταλαβαίνεις;
- Καθόλου...

— "Α! μὰ τούς διαβόλους όλους! 'Από τὸν Παῦλο ἀγαπητῆ μου, πού, ἐπὶ τέλους θυμῆθηκε νὰ μᾶς γράψῃ. Ὁ Παῦλος στὴ Ρῥασσαλία! Γιά νὰ δοῦμε τί μᾶς γράφει:

Ἡ Μάτζυ σηκώθηκε γρήγορα καὶ περίμενε, μὲ ὀλάνοιχτα μᾶτια καὶ μὲ χεῖλη πού τρέμανε, ἀπὸ τὴν μεγάλη ἀνυπομονησία. Ὁι χιτῆποι τῆς καρδιάς της, γίνανε ζωηρότεροι καὶ καὶ μιὰ ελαφρὴ κοκκινάδα χύθηκε στὸ πρόσωπό της.

Ὁ μαρκήσιος ἀνοίξε τὴν ἐπιστολὴ καὶ μόλις ἄρχισε νὰ τὴ διαβάξῃ, φώναξε σχεδὸν ἀμέσως, ἐνῶ μιὰ χαρούμενη ἔκφρασι ζωγραφίστηκε στὰ χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου του.

— "Ερχεται! "Ερχεται! Μὰ τούς διαβόλους όλους! Αὐτὸ εἶνε μιὰ πολὺ εὐχάριστη εἶδησι!

— "Ερχεται; ρώτησε ἡ Μάτζυ.

— Ναί, ναί! "Ερχεται!

— "Ερχεται! ἐπιθύρισε συγκινημένη ἡ νεαρὴ γυναίκα, πού μόλις συγκρατιότανε.

"Ὑστερα ρώτησε μὲ δυνατὴ φωνή:

— Καὶ πότε ἔρχεται;

— Αὔριο.

— Αὔριο;

— Ναί! Ναί! Αὔριο.

Καὶ ὁ μαρκήσιος, ἐξακολουθώντας τὸ διάβασμα τῆς ἐπιστολῆς, ἐπρόσθεσε:

— Μὲ παρακαλεῖ νὰ σοῦ διαβιβάσω τοὺς φιλικούς του χαιρετισμούς, ἐλπίζοντας, λέει, πὼς δὲν θὰ τὸν ξεχάσεις.

— Νὰ τὸν ξεχάσω! αὐτόν!, εἶπε ἀπὸ μέσα τῆς ἡ νεαρὴ γυναίκα. Νὰ τὸν ξεχάσω! "ὦ Θεέ μου!...

Σχεδὸν ἀμέσως, ἡ ματιά της ἔπεσε πάνω στὴν Κλωτίλντη, πού, ἀπὸ τὴν ὥρα πού μπῆκε ὁ ὑπρέτης φέρνοντας τὴν ἐπιστολὴ καὶ ὅσα ἀνταλλάζανε τὰ λίγα αὐτὰ λόγια μὲ τὸν ἄντρα της, εἶχε ἀφήσει τὸ πιάνο.

Βλέποντας τὴ δροσερὴ καὶ ὠραία ἐκείνη κοπέλλα, ἔνοιωσε τὴν καρδιά της νὰ σφίγγεται, σὰν ἀπὸ ἓνα παράδοξο προαίσθημα.

Φοβότανε τίποτα, λοιπόν;

Δὲν εἶχε ἐμπιστοσύνη στὴν καρδιά τοῦ ἀγαπημένου της;

Ἡ Μάτζυ δὲν θὰ μπορούσε νὰ πῇ, ἂν τὴ ρωτοῦσε κανένας κείνη τὴ στιγμή, γιατί σφίχτηκε ἡ καρδιά της, στὴ θέα τῆς χαριτωμένης αὐτῆς κοπέλλας. Ἡ γυναίκες πού ἀγαποῦνε ἔχουνε καμμιά φορὰ παράδοξα προαισθήματα. Καὶ τὴ φορὰ αὐτή, φαίνεται πὼς ἡ καρδιά τῆς Μάτζυ, δὲν τὴ γελοῦσε καθόλου.

Προαισθανότανε τάχα, τὸ ὄραμα πού πλησίαζε σὰν ἐξίλασμός γιὰ τὸ ἀμάρτημά της;

Ἡ ἐρωτευμένη της καρδιά ἔβλεπε παντοῦ κινδύνους, ἐμπόδια καὶ ἀντιζήλους;

Ἡ ὥρες πού πέρασαν μέχρι νάρθη ἡ ἄλλη μέρα, φάνηκαν στὴ Μάτζυ ἀτέλειωτες.

"Ὀλὴ τὴ νύχτα, στριφογύριζε ταραγμένη πάνω στὸ στρώμα, μὲ τὸ κορμὶ φλογισμένο ἀπὸ τὸν πυρετὸ τῆς ἀναιμονῆς, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ κλείσῃ μάτι καθόλου. Κάθε στιγμή τῆς ἀτέλειωτης αὐτῆς νύχτας, τῆς φαινότανε σὰν ἓνας ὀλόκληρος αἰῶνας...

Τέλος φάνηκε ἡ αὐγὴ τῆς μέρας ἐκείνης, πού θὰ γινότανε ἡ πολυπόθητη συνάντησι μὲ τὸν ἐραστή της.

Ἡ Μάτζυ ἀπὸ πολὺ πρωΐ, προτοῦ σχεδὸν ξημερώσῃ, ἀνέβηκε στὴν ταράτσα τοῦ πύργου καὶ κεῖ, ἐφωδιασμένη μὲ δυνατὰ κιάλια, ἐπισκοποῦσε μὲ ἀγωνία τὸν ὀρίζοντα, γιὰ νὰ διὰ ἀπὸ μακριὰ τὴν ἀφίξι τῆς ταχυδρομικῆς ἄμαξας.

Κάθε σύννεφο σκόνης, πού ὕψωνότανε ἀπὸ τὰ κοπάδια ἢ ἀπὸ κανένα πρωῒνο καθαλλάρη, κάθε ἄμαξα πού φαινότανε μακριὰ στὸν ὀρίζοντα, ἔκανε τὴν καρδιά της ν' ἀνασκιρτά.

Τέλος ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα ἐφάνηκε ἀπὸ μακριὰ. Ὁ καλπὰς μὸς τῶν τεσσάρων ἀλόγων της, τὴν ἔφερνε γρήγορα πρὸς τὸν πύργο. Ἡ Μάτζυ τὴν εἶδε νὰ φτάνῃ, νὰ σταματᾷ στὸν ἀμαξωτὸ δρόμο, στὴν ἄκρη τοῦ δάσους.

"Ἐνας ταξιδιώτης κατέθηκε, κρατώντας μιὰ μικρὴ βαλιτσούλα, μ' ὅλη τὴν ἀπόστασι, πού τὴν ἐχώριζε ἀπὸ τὴν ἄμαξα, ἡ Μάτζυ τὸν ἀναγνώρισε ἀμέσως.

"Ἦταν ἐκεῖνος!... Ἐκεῖνος!...

"Ὅταν ξαναεἶδε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸν ἐραστή της, ὕστερα ἀπὸ χωρισμὸ ἐνὸς ὀλόκληρου χρόνου, ἡ κυρία ντὲ Λαγκάρντ ἔνοιωσε μιὰ πολὺ μεγάλη συγκίνησι. Μὰ ὅσο μεγάλη κι' ἂν ἦτανε ἡ συγκίνησί της, ἀντὶ νὰ γεμίξῃ τὴν καρδιά της ἀπὸ χαρὰ, τὴν ἔκανε ἀντίθετα νὰ αἰσθάνεται μιὰ παράδοξη λύπη.

Τὰ μάτια της γέμισαν ἀπὸ δάκρυα, πού κυλούσανε αὐλακώοντα τὴ ὠραία της μάγουλα.

Ἀναγκάστηκε νὰ καθῆσῃ τέλος γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ καὶ συνελθῇ, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ κυριαρχήσῃ στὸν ἑαυτὸ της καὶ νὰ κρύψῃ τὴν ταραχή της ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἄλλων, γιατί ἡ ταραχὴ ἐκείνη ἦταν ἔνοχη, καὶ οἱ παράνομοι ἔρωτες γεννοῦνε περισσότερες λύπες, παρὰ χαρές. Ἡ Μάτζυ καταλάβαινε ἀσυναίσθητα, πὼς περνοῦσε τώρα περὶ τὴν περίοδο ἐκείνη τοῦ ἔρωτος, πού ἡ πρῶτες χαρές, ἡ πρῶτες θείες συγκινήσεις, ἡ πρῶτες ἀπολαύσεις, εἶχανε χαθῇ, ἀφήνοντας θέσου στίς ἀγωνίες, τίς ἐνοχες ταραχές, τίς μεγάλες ἐπιθυμίες τοῦ πάθους.

"Ὅταν τέλος μπόρεσε μὲ μεγάλον κόπο νὰ νικήσῃ τὴν ταραχὴ τῆς καὶ κατέθηκε στὸ σαλόνι τοῦ πύργου, εἶδε τὸν Παῦλο καὶ τὸν ἐτύλιξε ὀλόκληρον μὲ τὸ φλογερὸ τῆς βλέμμα. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ βλέμμα ἦτανε κλεισμένος ὅλος ὁ μέγας τῆς ἐρωτας, ὅλη τῆς ἡ λατρεία γιὰ τὸν ἀγαπημένο της, ὅλοι τῆς οἱ πόθοι καὶ ἡ λαχτάρες...

Ὁ Παῦλος δὲν τῆς φάνηκε καθόλου ἄλλαγμένος. Μόλις εἶχε λίγο μαυρισμένο τὸ χρῶμα, ἀπὸ τὸ φλογερὸν ἥλιο τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὸ μέτωπό του εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεταί λίγο φαλακρὸ, ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς σκληρῆς στρατιωτικῆς του ζωῆς κι' ἀπὸ τίς ἀγρύπνιες. Ἡ Μάτζυ ἔνοιωσε πὼς τὸν ἀγαποῦσε, ἔτσι πού ἦτανε τώρα, ἀκόμα πὺ πολὺ.

Εἶχε φύγει λοχαγὸς καὶ γύριζε ταγματάρχης, παίρνοντας τὸ καινούργιο γαλόνι ἀπὸ ἀνδραγαθίες. Ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, μὲ τὴν ἀγαθὴ του πάντα καρδιά, τὸν ἐγέμισε ἀπὸ θερμότητα συγχαρητήρια, ἐνῶ συγχρόνως τὸν ἔπνιγε μ' ἐρωτήσεις.

Ὁ Παῦλος πλησίασε γρήγορα τὴ Μάτζυ καὶ τῆς ἐφίλησε τὸ χέρι, κάνοντας μιὰ ὑπόκλισι μπροστά της.

— Πόσο καλὸς κι' εὐγενικὸς εἴστε, πού μᾶς θυμηθήκατε..., εἶπε ἡ νεαρὴ γυναίκα, μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή...

— Ἡ φιλοξενία σας, κυρία μου, εἶνε ἀπὸ κείνες, πού δὲν ξεχνιοῦνται ποτέ, ἀποκρίθηκε ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ.

Μὰ ἡ τυπικὴ καὶ συνηθισμένη αὐτὴ φράσι, πού φαινότανε σὰν ἓνα ἀπλὸ κοπιμμένο, συνωδεύτηκε μ' ἓνα τέτοιο βλέμμα, πού ἔκανε τὴν ἐρωτευμένη καρδιά τῆς Μάτζυ, νὰ σκιρτήσῃ ἀπὸ χαρὰ.

Οι έρωτευμένοι βρίσκουν σ' όλες τις περιστάσεις την άφορμή να συνεννοηθούνε μ' ένα τίποτα σχεδόν. Με μιά ματιά, μ' ένα ύπονοούμενο, με μιά ανεπαίσθητη κίνησι, καταλαβαίνουνται, μιλούνε όσα τὸ στόμα τους δὲ μπορεί νὰ πῇ.

Ἔτσι κ' ἡ Μάτζυ τώρα, ἔβηκε μέσα στὸ βλέμμα ἐκεῖνο τοῦ ἀγαπημένου της, ὅτι λαχταροῦσε νὰ μάθῃ: Τὴν ἀγαποῦσε, λοιπόν, πάντα μετὰ τὴν ἴδια φλόγα τοῦ πρώτου ἐρωτᾶ τους, δὲν τὴν εἶχε ξεχάσει καθόλου, στὴ σκληρὴ ζωὴ του ἐκεῖ κάτω στὴν Ἀφρική, κι' ἄς μὴν τῆς ἔγραφε τώρα τελευταία καὶ τόσο ταχτικά...

Ἐκείνη τῇ στιγμῇ, ἡ Κλωτίλντη ἐμπῆκε μέσα στὸ σαλόνι. Βλέποντας ὅμως ἕναν ξένο, ἐστάθηκε γιὰ μιά στιγμὴ δισταχτικὴ καὶ δειλὴ. Μετὰ τὴν ἐκπληξί της ἐκείνη καὶ τὴ σχεδὸν παιδικὴ στάσι της φαινότανε ἀκόμα πὺδ πολὺ χαριτωμένη.

Ὁ Παῦλος τὴν ἐκύτταξε κι' αὐτὸς μετὰ ἐκπληξί καὶ περιέργεια καὶ στὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του, στὴν ἐκφρασί του ζωγραφίστηκε ὁ θαυμασμός του μπροστὰ σὲ τόση νεότητα, δροσιὰ κι' ὡμορφιά.

Ἡ Μάτζυ, χωρὶς νὰ ξέρη καλὰ-καλὰ τὸ γιατί, ἴσως χωρὶς νὰ συλλογιστῇ καν αὐτὴ τὴν ἐντύπωσι πὺδ ἔκανε ἡ εἰσοδος τῆς χαριτωμένης αὐτῆς νέας στὸν ἀγαπημένο της, μὰ ἐντελῶς ἀσυναίσθητα, ἀπὸ τὴ ζηλοτυπία ἐκείνη πὺδ κρύβουσε μέσ' στὴν καρδιά τους ὅλες ἡ γυναῖκες ἀπὸ τότε πὺδ γεννιοῦνται, ἐνοιῶσε τὸν ἑαυτὸ της νὰ στενοχωριέται ἀπὸ τὴν ἀφίξι καὶ τὴν παρουσία ἀνάμεσά τους, τῆς Κλωτίλντης.

Νὰ ἦτανε τάχα ἕνα προαίσθημα θλιβερό, αὐτὸ πὺδ ἔκανε τὴ Μάτζυ νὰ στενοχωριέται; Οὔτε ἡ ἴδια δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὸ πῇ. Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ χαριτωμένη κοπέλλα, τὴ γεμάτη δροσερὴ χάρι κι' ὡμορφιά, αἰσθανότανε τὴ δικὴ της ὡμορφιά, τὴ σχεδὸν μακραμένη ἀπὸ τὴ θλίψι καὶ τὴ μακρὰ προσμονή, νὰ ἐλαττώνεται, νὰ σβύνη...

Στὸ πρόσωπο τῆς Κλωτίλντης, ἡ καρδιά της, μετὰ τὴ διαίσθησι τοῦ ἐρωτὸς της, προαίσθανε μιά ἀντίζηλο. Καὶ μὴ ἔχοντας τὸ χαρακτῆρα πὺδ χρειαζότανε σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, γιὰ νὰ παλαμπῇ, ν' ἀγωνιστῇ γιὰ νὰ κρατήσῃ τὸν ἀγαπημένο της, ἐνοιῶθε ὅλην αὐτὴ τὴ θλίψι, πὺδ καὶ ἡ ἴδια δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν αἰτία της.

Θ' ἀφήσουμε νὰ περάσουνε γρήγορα ἡ λεπτομέρειες τῶν πρώτων ἡμερῶν, πὺδ ἀκολούθησαν ἀπὸ τὴν ἀφίξι τοῦ Παύλου στὸν πύργο ντὲ Λαγκάρντ. Ὁ καθένας μπορεί εὐκόλῃ ν' ἀναπληρώσῃ μετὰ τὴ φαντασία του ὅτι δὲν λέμε καὶ νὰ μαντέψῃ χωρὶς κόπο, μετὰ ποιά ἀσήμαντα κι' ἐλάχιστα περιστατικὰ ἐγένισαν αὐτὲς ἡ μέρες.

Ἐμεῖς μονάχα μπορούμε νὰ θεβαιώσουμε, πὺς ὁ ἐρωτὰς τοῦ κυρίου ντὲ Μεϋνάρ-γιὰ τὴ Μάτζυ, χωρὶς νὰ φανῇ στὰ ἐξωτερικὰ του τοῦλάχιστον σημεῖα πὺς ἄλλαξε καθόλου, θὰ φαινότανε ἴσως στὰ μάτια ἐνὸς ἐπιτήδειου κι' ἔμπειρου παρατηρητῆ, πὺς εἶχε ἀρχίσει νὰ τοῦ φέρνῃ κάποια στενοχωρία καὶ σχεδὸν κόρο.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ — χωρὶς ὅμως νὰ θυγῇ ἀπὸ τὰ αὐστηρὰ ἐκείνα ὅρια τῆς τυπικῆς εὐγένειας — ὁ Παῦλος φαινότανε πὺς ἔδινε στὴν Κλωτίλντη περισσότερη προσοχή, ἀπὸ ὅση θὰ ἐπιθυμοῦσε ἡ Μάτζυ.

Εἶνε μερικὰ πράγματα ἀδιόρατα, ἀσήμαντα, ἀκατανόητα γιὰ τοὺς ἄλλους, πὺδ μονάχα ἡ ἐρωτευμένη καρδιὰ τὰ διαισθάνονται καὶ μετὰ ὁλόνοιχα μάτια τοῦ ἐρωτᾶ τους, τὰ βλέπουν. Πολλὰς φορές, ἡ Μάτζυ ἀντελήφθηκε τὸν Παῦλο νὰ περιποιητῇ, καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν Κλωτίλντη περισσότερο, παρὰ ὅσο τὸ ἐπέτρεπε ἡ τυπικὴ τους γνωριμία, πὺδ εἶχε γίνεῖ μόλις πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες.

Ἡ Κλωτίλντη δὲν ἔκρυβε καθόλου τὴν ἐντελῶς ἰδιαίτερη συμπαθεία, πὺδ αἰσθανότανε γιὰ τὸν κύριο ντὲ Μεϋνάρ, τὸ βλέμμα τῶν μεγάλων γαλανῶν ματιῶν της γινότανε περισσότερο γλυκὺ, ὅταν ἀπλωνόταν πάνω στὸ νεαρὸ ἀξιωματικὸ. Μὰ ἡ Κλωτίλντη ἦτανε ἕνα παιδί καὶ τίποτα παραπάνω.

Αὐτὸ τοῦλάχιστον σκεπτότανε ἡ Μάτζυ, αὐτὸ προσπαθοῦσε νὰ κἀνῃ τὸν ἑαυτὸ της νὰ πιστέψῃ...

XI

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΝΤΕ ΛΑΓΚΑΡΝΤ

ΕΝΑ θράδυ, τὰ πέντε πρόσωπα πὺδ θρискότανε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ στὸν πύργο ντὲ Λαγκάρντ, ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία ντὲ Λαγκάρντ, ἡ Κλωτίλντη, ἡ γιαιγιά της καὶ ὁ Παῦλος, εἶχανε συγκεντρωθῇ κάτω ἀπὸ τὸ χλοερὸ θόλο, πὺδ σχηματιζότανε ἀπὸ τὶς πρασινάδες πὺδ ἦσαν φυτεμένες στὴν ἀκρὴ τῆς δεντροστοιχίας τοῦ κήπου.

Ἡ συνομιλία μαραινότανε σιγά-σιγά. Ἡ ὑποκόμισσα Κοραμπασὲ παραπονιότανε, πὺς εἶχε ἀρχίσει νὰ αἰσθάνεται ἡμικρανία. Ἡ Μάτζυ ἦτανε ρεμβαστικὴ, θυσιμένη στὰ ὄνειροπολήματά της καὶ ἡ συνηθισμένη καὶ σχεδὸν θορυβώδης εὐθυμία τῆς Κλωτίλντης, δὲν φανερωνόταν ἐκεῖνο τὸ θράδυ.

— Ἐχω μιά ιδέα!, εἶπε ξαφνικὰ ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, σὲ μιά στιγμὴ πὺδ ὅλοι εἶχανε σωπάσει.

— Σεῖς, θεῖε μου; ἐρώτησε ἡ Κλωτίλντη μετὰ ἐκπληξί.

— Φαίνεται, τρελλοῦτσικη, πὺς τὸ βρίσκεις αὐτὸ ὁλωσδιόλου ξένο ἀπὸ τὶς συνήθειές μου!, ἐπανέλαβε γελώντας ὁ μαρκήσιος.

— Ἐγώ; Ὁχι δά!, εἶπε ἡ νέα μετὰ τὸν ἴδιο τόνο. Μὰ τέλος πάντων, ἀφοῦ ὑπάρχει μιά ιδέα, ἄς τὴ δοῦμε, λοιπόν, αὐτὴ τὴν ιδέα σας, θεῖε μου.

— Καὶ θὰ χειροκροτήσῃς ἂν τὴν θρῖς καλή.

— Καὶ μετὰ τὰ δυὸ μου χέρια.

— Καὶ μεῖς! Καὶ μεῖς!, φώναξαν καὶ οἱ ἄλλοι, πὺδ εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἐνδιαφέρονται.

— Λοιπόν, θέλω ἀπὸ μέρους σας, δεσποινίς, νὰ παρακαλέσω τὸν κύριο ντὲ Μεϋνάρ, νὰ μὰς διηγηθῇ καμμιά δραματικώτατη καὶ τρομερώτατη περιπέτεια, ἀπὸ τὴ ζωὴ του στὴν Ἀφρική.

— Μπράβο! Μπράβο! Μπράβο!, ἐφώναζε ἐνθουσιασμένη ἡ Κλωτίλντη, τὸ βλέπετε, θεῖε μου, χειροκροτῶ τρεῖς φορές.

— Τώρα μένει νὰ δοῦμε, ἐξακολούθησε ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, ἂν ὁ Παῦλος θὰ ἔχῃ τὴν καλὴσύνῃ νὰ μὰς διηγηθῇ κατὶ.

— Δὲν ἔχω καμμιά ἀντίρρηση, ἀποκρίθηκε ὁ κύριος ντὲ Μεϋνάρ, ἀφοῦ πρῶτα σκέφτηκε λίγο, θὰ σὰς διηγηθῶ ἕνα ἀνέκδοτο, στὸ ὁποῖο ἐλαβὰ ἐνεργότατο μέρος καὶ πὺδ ἐλπίζω πὺς θὰ ἐνδιαφέρῃ τὶς κυρίες.

— Μιά ἱστορία!, εἶπε ζωηρὰ ἡ Κλωτίλντη, μιά ἱστορία μετὰ περιπέτειες! Τί εὐτυχία!

— Κανένα μεγάλο κίνδυνο, πὺδ θὰ πέρασε ἴσως... εἶπε ἀπὸ μέσα τῆς ἡ Μάτζυ. Τί φρίκη!

Ὁ μαρκήσιος ἐπλησίασε στὰ χεῖλη του μιά μικρὴ ἀργυρὴ σφύριτρα, καὶ διέταξε τὸν ὑπηρετῆ, πὺδ ἔτρεξε ἀμέσως στὸ σφύριγμά του, νὰ σερβίρουνε ἐκεῖ στὸν κήπο τὸν καφέ, μετὰ γλυκίσματα. Ὑστερὰ καὶ ἔθεσε ἀναπαυτικώτερα στὴ θέσι του καὶ περίμενε.

Ὁ Παῦλος ἀρχισε νὰ διηγῇ τὴ συγκινητικὴ ἱστορία ἐνὸς με-

νήσεων, που ζωγραφίζότανε άθκια πάνω στο χαριτωμένο πρόσωπο της Κλωτίλντης. Την έβλεπε πότε να τα έζετα και πότε να χλωμαίνει, να μισοσηκώνεται, ν' ανατριχιάζει θορυβημένη, να δίνει τέλος όλες εκείνες τις ένδείξεις του άφελεστατού έρωτα, που μάλιστα και η ίδια άγνοούσε έντελώς, πώς είχε άρχισει να φωλιάζει μέσα στην άγνη παιδιάστικη καρδιά της.

Μά και η Μάτζυ η ίδια κοκκινίζει επίσης, χλωμαίζει, αισθανότανε την κόλαση μέσα στην καρδιά της, γιατί για πρώτη φορά καταλάβαινε πειά έντελώς καθαρά πώς η Κλωτίλντη αγαπούσε τον Παύλο, και ήταν, όπως όλες η γυναίκες που αγαπούνε, ζηλότυπη.

Την άλλη μέρα ο Παύλος και ο κύριος ντε Λαγκάρντ περπατούσανε καθάλλα πάνω σε δυο ωραία άραδικά άλογα, γύρω απ' τον πύργο.

Ο μαρκήσιος έσταμάτησε ξαφνικά το άλογό του, έγύρισε προς τον συνοδό του, που βρισκότανε λίγο πιο πίσω, σε άπόστασι δυο τριών θημάτων κι' έφώναξε:

— Μά τους διαλέδους όλους! Άκριθέ μου Παύλε, θα ήμουνα πολύ ήλιθιος, αν ύποκρινόμουνα άπέναντί σου ως το τέλος. Θα ήμουν άσυγχώρητος αν δεν σου τά έλεγα όλα και πρώτα-πρώτα ό,τι έχω μέσα στην καρδιά μου...

Ο Παύλος, χωρίς να το θέλη, ανατριχίασε. "Όταν η συνείδησι κανενός δεν είνε ήσυχη και τα παραμικρότερα ακόμα λόγια φαίνονται τρομερά, σαν λέγονται από κείνους, που τους άδίκησε κανείς.

Γι' αυτό ο Παύλος, που δεν είχε καθόλου καθαρή τη συνείδησι του ανατριχίασε.

Τί θα του έλεγε άράγε ο φίλος του;

Ο μαρκήσιος εξακολούθησε:

— Θυμάσαι το γεύμα, που εκάμαμα μαζί με τη γυναίκα μου στο "Έπαρχιώτικο Κέντρο" στο Παρίσι, την άλλη μέρα που σε πρωτοσυνάντησα, ύστερα από τον πρώτο σου γυρισμό από την Άφρική;

— Το θυμώμαι πολύ καλά.

— Θυμάσαι ακόμα όλα τα φρόνιμα εκείνα λόγια που σου είπα τότε;

Ο Παύλος νόμισε πως άρχισε να καταλαβαίνει. Μά δεν θέλησε να το δείξη ακόμα.

— Τα φρόνιμα λόγια; Δε μπορώ να καταλάβω τί θέλετε να πείτε, φίλε μου.

— Δεν θυμάσαι λοιπόν παθόλου;

— "Όχι, όχι!", καθόλου. Σας παρακαλώ να βοηθήσετε λιγάκι τη μνήμη μου.

— Έπρόκειτο για ένα σχέδιο, που μου φαινότανε τότε πάρα πολύ ωραίο, εξαιρετικό...

— Για ένα σχέδιο;

— Ναι για ένα σχέδιο...

— Και για ποιόν ήτοια αυτό το ωραίο σχέδιο;

Ο κ. ντε Λαγκάρντ άρχισε να χάνη την ύπομονή του.

— Για σένα, εϊκόβλε! "Έλεγα τότε να σου εύρισκα μια ωραία γυναίκα, με μεγάλη προίκα, να σε κάνω να παραιτηθής από την ύπηρεσία, ν' αγοράσω για λογαριασμό σου ένα χτήμα κοντά στο οικό μας, για να μη χωριστούμε πειά ποτε...

— Πραγματικά, είχατε την καλωσύνη, αγαπητέ μου μαρκήσιε, να μου τά πητε όλ' αυτά, είνε πολύ σωστά και τα θυμώμαι τώρα μ' όλες τους τις λεπτομέρειες.

— Λοιπόν;...

— Λοιπόν, τί;

— Έσκέφτηκες;

— Τον γάμο;

— Ναι.

— Όμολογώ πως τον σκέφτηκα πολύ λίγο.

— Τόσο το χειρότερο για σένα. Μά, τέλος πάντων, για να δου-
με, αν σου παρουσιαζότανε μια καλή και εξαιρετική περίπτωση, μια
άληθινή εύκαιρία που λένε, θα άποφάσιζες να παντρευθής;

— Εγώ;

— Ναι, εσύ. Άπάντησέ μου με ειλικρίνεια.

Ο Παύλος έμεινε λίγες στιγμές σκεπτικός. "Ύστερα θέλησε να
ξεφύγη και άποκριθήκε γελώντας:

— Και ποιά λοιπόν θα ήθελε να με παντρευθώ, έμένα;

— Και γιατί τάχα δεν θα σε ήθελε, σε παρακαλώ;

— Είμαι φτωχός, καθώς το έχετε δά πολύ καλά...

— Κι' έπειτα;...

— Σ' αυτή την εποχή που ζούμε, τα χρήματα είνε — άλλοίμο-
νο! — ή βάσι για το κάθε τι...

— "Όχι πάντα!

— Τουλάχιστον η εξαίρεσις είνε ελάχιστες... Ποιά γυναίκα, νέα
και όμορφη, θαέλεσε ποτέ να παντρευθώ ένα φτωχόν άξιωματικό,
σαν έμένα; Είνε σχεδόν αδύνατο να βρεθώ.

— Κι' όμως από σένα εξαρτάται, είνε στο χέρι σου έντελώς, μια
άπ' αυτές τις ελάχιστες εξαίρεσεις που λές, να γίνη και για σένα.

Ο Παύλος άρχισε πάλι να μνη καταλαβαίνει.

— Δε μπορώ να σας καταλάβω, άκριθέ μου μαρκήσιε, άποκρι-
θηκε γελώντας. "Ας δούμε, λοιπόν, τί θέλετε να πητε;

Ο κύριος ντε Λαγκάρντ χαμογέλασε εύχαριστημένος. Κι' ύ-
στερα από λίγες στιγμές, σαν για να παιδέψη πρώτα τον Παύλο,
είπε:

— Θέλω να πω, πώς αν σου εύρισκα εγώ ο ίδιος μια γυναίκα,
πώς αν αυτή η γυναίκα είνε νέα και όμορφη, πώς αν η προίκα είνε
έτοιμη και το χτήμα πουλιέται πάντα και δεν έμενε τίποτ' άλλο,
παρά μονάχα να υπογράψης το συμβόλαιο, να παραιτηθής και να
παντρευθής...

— Μένω έκπληκτος για όλα αυτά, είπε ο Παύλος.

Και ύστερα έπρόσθεσε:

— Και η γυναίκα αυτή;

— Μάντεψε...

— Πώς θέλετε να μαντέψω; Χωρίς άλλο δεν θα την ξέρω... "Η
μήπως την ξέρω;

— Την ξέρεις.

— Και ποιά είνε;

— Δεν μαντεύεις;

— "Όχι...

— Για ψάξε...

— Είνε αδύνατο να μαντέψω, δε μπορώ να την έρω, είπε ο Παύ-
λος, εφού σκέφτηκε, η τουλάχιστον έπροσποιηθήκε πως σκέπτεται
μερικές στιγμές. Δεν μου τη λές;

Έμπρός, είπε τότε ο μαρκήσιος, σε λυπούμαι και θα σε βγάλω
άπό τον κόπο να ψάχνης για να τη βρής. Η γυναίκα αυτή, για την
όποια σου μιλάω, είνε η άνεψιά μου.

— Η δεσποινίς Κλωτίλντη!, έφώναξε ο Παύλος με έκπληξι.

— Άκριβώς.

— Άστείρευστε, αγαπητέ μου μαρκήσιε;

— Δεν άστειεύομαι καθόλου, μὰ μιλῶ πολὺ σοῦαα. Μήπως ἡ Κλωτίλντη δὲν σοῦ άρέσει;
 — Τὴ βρίσκω χαριτωμένη, ἐξαίσια, λατρευτὴ, ἀλλά...
 — Ἀλλά; Τότε δὲν καταλαβαίνω γιατί...
 — Ἀλλά, πρόσθεσε γρήγορα ὁ νέος, μὲ μιὰ ἀνεπαίσθητη συγκίνησι στὴ φωνή του, θὰ ἤμουν αἰρετὰ τρελλός, ἂν τὴν συλλογιζόμουν...

— Τρελλός!... Καὶ γιατί τρελλός;
 — Γιατὶ ἀπλούστατα, ἡ δεσποινὶς Κλωτίλντη θὰ ἔχη μιὰ μέρα τριάντα ἢ σαράντα χιλιάδες εἰσόδημα.
 — Πράγμα πού εἶνε πολὺ εὐχάριστο.
 — Ναί, εἶνε λαμπρὸ πρᾶγμα νὰ ἔχη κανεὶς σαράντα χιλιάδες φράγκα εἰσόδημα. Μὰ ἐγώ, σὰς ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἔχω τίποτα...
 — Κουραφέξαλα! "Ὁλ' αὐτὰ πού λές, δὲν ἐμποδίζουν καθόλου αὐτὸ τὸ γάμο. "Ακουσέ με καλά...

— Σὰς ἀκούω μὲ θρησκευτικὴ προσοχή.
 Καὶ ὁ Παῦλος πλησίασε ἀκόμα πιὸ κοντὰ στὸν κύριο ντὲ Λαγκάρντ. Ἡ συγκίνησί του ἦτανε ὀλοφάνερη.
 — Ἡ ἀδελφή μου, ἄρχισε ὁ μαρκήσιος, ἡ κυρία Ντεκάρ, μητέ-
 ρα τῆς Κλωτίλντης, θέλει πρὸ παντῶν νὰ δώσει στὴν κόρη τῆς γιὰ
 σύζυγο ἕναν ἄντρα εὐγενῆ. Καὶ σὺ εἶσαι εὐγενὴς κι' ἀκόμα ἕνας
 λαμπρὸς νέος, πού δὲν θρίσκεσαι ὁμῶς στὴν πρώτη νεότητά, μὰ ἔ-
 χεις ἀρκετὴ πείρα τῆς ζωῆς, πού πολλὰ χρόνια τῆς τὰ ἀφιέρω-
 στὸν κόσμο, πού νὰ μπορῇ νὰ παραύληθῇ, σχετικὰ μ' αὐτὸ τὸν τε-
 λευαῖο ὅρο τοῦλάχιστον, μαζὺ σου...

— Μὰ ἡ περιουσία... ἢ περιουσία...
 — Τώρα ἔρχομαι κι' ἐκεῖ. Ἡ ἀδελφή μου, πού εἶνε μιὰ γυναῖκα
 μὲ σπάνια σύνεσι καὶ φρονιμάδα, πιστεύει πὼς ἡ κόρη τῆς εἶνε ἀρ-
 καὶ νομίζω πὼς ἔχει ἐντελῶς δίκη. Βλέπεις λοιπὸν πολὺ καλά, ἄ-
 σου, εἶμαι θέβαιος πὼς θὰ τὰ ἔκανα νὰ πετύχουν! Ναί! μὰ τοὺς
 διαβόλους ὅλους, θὰ πετύχαιναν. εἶμαι ἐντελῶς θέβαιος γι' αὐτό!
 Ὁ Παῦλος ἔμεινε γιὰ μερικὲς στιγμὲς σιωπηλός, θαμπωμένος
 κρυφὰ τοῦ ὄνειρα, δὲν εἶχε ἐλπίσει μιὰ παρόμοια τύχη. Ξαφνικὰ ὁ-
 μως μιὰ τρομερὴ σκέψι πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό του.

— Καὶ ἡ κυρία ντὲ Λαγκάρντ, ξέρεῖ αὐτὸ τὸ σχέδιον; ἐφώνασε.
 — Ἡ γυναῖκα μου;... ὄχι ἀκόμα.

— "Α!
 Ὁ μαρκήσιος δὲ μπορούσε ποτὲ νὰ καταλάβῃ τὴν αἰτία τῆς με-
 γάλῃς ταραχῆς τοῦ φίλου του.

— Εἶνε πολὺ φυσικὸ νὰ μὴν τὸ ξέρῃ ἀκόμα ἡ γυναῖκα μου, τοῦ
 εἶπε. Θέλησα πρῶτα νὰ σοῦ κάνω λόγο γι' αὐτό, προτοῦ νὰ τῆς πῶ
 τίποτα, μὰ θὰ τὸ ἐπιδοκιμάσῃ καὶ μὲ μεγάλη τῆς εὐχαρίστησι μᾶ-
 λιστα. Δὲν ἔχω καμμιά ἀμφιβολία γι' αὐτό. Σ' ἀγαπᾷ πολὺ ἡ γυ-
 ναῖκα μου, σὰ νὰ τὴν ἔχῃς μαγέψει, ἀγαπητέ μου!

Καὶ ὁ μαρκήσιος ἄρχισε νὰ γελᾷ καλὸκαρδᾶ.
 Ὁ Παῦλος ἐπῆρε μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφασι. Ἡ περιστάσι πού τοῦ
 παρουσιαζόταν, γιὰ νὰ γίνῃ εὐτυχισμένη ὀλόκληρη ἡ ζωὴ του, δὲν
 ἐπέτρεπε δισταγμούς. Αὐτός, ἄλλωστε, τὴν ἀπόφασί του τὴν εἶχε πᾶ-
 ρει ἀπὸ καιρὸ. Τὸ μόνο πού θὰ μπορούσε νὰ τὸν ἐμπόδισῃ, ἦτανε ὁ ἔ-
 ρωτάς του γιὰ τὴ Μάτζυ. Μὰ ὁ ἔρωτας αὐτός εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν κου-

ράξῃ, ἀπὸ τότε μάλιστα πού εἶχε φανῇ μπροστά του τὸ δροσερὸ
 καὶ χαριτωμένο προσωπάκι τῆς Κλωτίλντης, τὸ πάντα γελαστὸ καὶ
 στεφανωμένο ἀπὸ τὰ χρυσόξανθα μαλλιά τῆς.

Γι' αὐτὸ ἀποκρίθηκε χωρὶς δισταγμό:
 — Κάμετε ὅ,τι θέλετε, φίλε μου. Θὰ ἐπιδοκιμάσω ὅ,τι κάνετε
 εἰς καὶ θὰ σὰς εὐχαριστῶ σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ.

— Μὰ μὲ πᾶρη ὁ διάβολος, ἂν δὲν εὐχαριστήθηκα ἀπὸ τὴν ἀπό-
 φασί σου, ἀγαπητέ μου, ἐφώνασε ὁ μαρκήσιος. Ἀλλωστε τὴν ἤξε-
 ρα ἀπὸ πρὶν... Δὲν μὲ γελοῦνε ἑμένα τὰ μάτια μου! "Α! ξέρω πο-
 λὺ καλά τὸν κόσμον ἐγώ, μὰ τοὺς διαβόλους ὅλους!

Καὶ ὁ μαρκήσιος, γεμάτος ἀπὸ χαρὰ, ἐκέντησε δυνατὰ τὸ ἄλο-
 γό του, πού ξεκίνησε σὲ καλπασμὸ καὶ τὸ ἔκαμε νὰ πηδήσῃ ἕναν
 φράχτη τριῶν μέτρων ὕψους, πού ἔκλεινε τὴν εἰσοδο ἑνὸς

Πρέπει ὁμῶς νὰ ἐξηγήσουμε τὴ στάσι τοῦ Παύλου, πού θὰ φαί-
 νεται, ἴσως, στοὺς ἀναγνώστες μας σὰν ἀκατανόητη καὶ ἄκαρδη. Ὁ
 Παῦλος εἶχε ἀγαπήσει μὲ θερμὴ τὴ Μάτζυ καὶ τὴν ἀγαποῦσε ἀκόμα
 καὶ σήμερα, ὅπως τοῦλάχιστον ἔλεγε στὸν ἑαυτὸ του. Μὰ ποῖο εἶνε
 κείνο τὸ αἶσθημα, ὅσο δυνατό καὶ ριζωμένο μέσ' τὴν καρδιά κι'
 ἂν εἶνε, πού μπορεῖ ν' ἀντισταθῇ στὸ χρόνο, πού τ' ἀναποδογυρίζει
 καὶ τὰ σβύνει ὅλα;

Ποῖο εἶνε τὸ αἶσθημα κείνο, πού μπορεῖ ν' ἀντισταθῇ σὲ μιὰ και-
 νούργια κατάρκτησι, ὅταν μάλιστα ἡ κατάρκτησι αὐτὴ εἶνε ἀληθινὸς
 ἔρωτας;

Καὶ ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, στὸ βάθος, σ' ὅλες τὶς ἀνθρώπινες φύσεις,
 καὶ στὶς πιὸ ἐυγενικὲς ἀκόμα καὶ στὶς πιὸ ἀφωσιωμένες, ὑπάρχει
 λίγος ἐγωϊσμὸς, πού στὴν ἀρχὴ μπορεῖ νὰ εἶνε κρυμμένος κι' ἀνεκ-
 δήλωτος, μὰ ἀργὰ ἢ γρήγορα, στὸ τέλος φανερῶνεται μ' ὅλη του
 τὴ δύναμι, γιὰ νὰ σκεπάσῃ καὶ νὰ πνίξῃ κάθε αἶσθημα.

Ὁ Παῦλος καταλάβαινε πολὺ καλά, πὼς ὁ γάμος του μὲ τὴν
 Κλωτίλντη, θὰ τασάκιζε τὴ λεπτὴ κι' εὐαίσθητη καρδιά τῆς Μάτζυ,
 πού δὲν θὰ μπορούσε ν' ἀνθέξῃ σὲ μιὰ τέτοια προδοσία τοῦ ἔρωτά
 τῆς.

Ἡ τρομαγμένη ἀναφώνησι, ἄλλωστε, πού ἄφησε νὰ τοῦ φύγῃ
 χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ: «Ἡ κυρία ντὲ Λαγκάρντ ξέρεῖ αὐτὸ τὸ σχέ-
 διον;» ἦτανε ἡ μεγαλύτερη ἀπόδειξι πού μπορούσε νὰ γίνῃ, πὼς τὸ
 ἤξερε πολὺ καλά, τόσο, ὅσο ἤξερε καὶ τὴν ἴδια τὴν καρδιά τῆς πα-
 λῆς του ἐρωμένης.

Κι' ὁμῶς, μόλις ὁ μαρκήσιος ντὲ Λαγκάρντ, τὸν ἔκανε νὰ καταλά-
 βῃ, πὼς ἦτανε δυνατός, πὼς ἦτανε σχεδὸν θέβαιος ἕνας τόσο λαμπρὸς
 γάμος, πού μὴτε στ' ὄνειρό του δὲν θὰ τολμοῦσε ποτὲ νὰ τὸν σκεφτῇ,
 ἀποφάσισε ξαφνικὰ νὰ ὑποχωρήσῃ.

Δὲν ἐσκέφτηκε καθόλου νὰ θυσιάσῃ τὸ μέλλον του σ' ἕνα πάθος,
 πού εἶχε μαραθῇ πειὰ μέσα στὰ στήθια του καὶ πού ἴσως θὰ σβυ-
 νότανε σὲ λίγον καιρὸ καὶ μέσα στὰ στήθια τῆς ἴδιας τῆς Μάτζυ.

Αὐτὴ εἶνε ἡ μοίρα τοῦ κάθε ἔρωτα, θλιβερὴ καὶ πάντα ἡ ἴδια:
 Ἀρχίζει μὲ μεγάλα λόγια, μὲ ὅρκους γιὰ μιὰ αἰώνια πίστι, μὲ φλο-
 γερὲς ὑποσχέσεις γι' ἀγάπῃ ὥς τὸν τάφο. Καὶ στὸ τέλος, μὲ τὸ πέρα-
 σμα τοῦ χρόνου, ἔρχεται ὁ κόρος, πού σβύνει καὶ τὸ μεγαλύτερο ἀ-
 κόμα πάθος, πού κάνει τοὺς ἐραστές νὰ ξεχνοῦνε τοὺς ὅρκους καὶ
 τὶς ὑποσχέσεις των καὶ νὰ γίνονται σχεδὸν σκληροὶ κι' ἄκαρδοι, ὅ-
 σο εὐγενικοὶ καὶ καλοὶ ἦτανε πρῶτα...

Ὁ Παῦλος, φεύγοντας τὸν περασμένο χρόνο, εἶχε πῇ στὴν παθη-
 τικὴ στιγμὴ τοῦ χωρισμοῦ των, στὴν ἀγαπημένη του:

μεγάλη συγκίνησι. "Υστερα τὸν ρώτησε:

— Καὶ γιατί;

— Γιατί; Μ' ἐρωτᾷς: Γιατί;... "Οχι δά! 'Εσύ, λοιπόν, δὲν ἔχεις παρατηρήσει μέχρι τώρα τίποτα;

— "Οχι, ἀλήθεια.

— Τότε, ἀγαπητέ μου, εἰσαι καὶ σὺ ἀπὸ κείνους, γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ Γραφή λέει πῶς: «Ὁφθαλμοὺς ἔχουσι καὶ δὲν βλέπουν!». Στὸ λόγο τῆς τιμῆς μου, σὲ νόμιζα γιὰ περισσότερον ἱκανό!

— Ἀλλά, τέλος πάντων...

— Πρῶτα-πρῶτα, ἡ Κλωτίλντη δὲν βλέπει ἄλλον ἀπὸ σένα. Κοκκινίζει ὅταν ἔρχεσαι, γίνεται κατακόκκινη ὅταν ἀκούῃ νὰ προφέρουνε τ' ὄνομά σου. "Όταν ἐγαίνης σ' ἀκολουθεῖ γιὰ πολλὴν ὥρα με τὸ βλέμμα της, πού γίνεται τότε ἀκόμα πιὸ πολὺ γλυκὸ καὶ μὲνει σιωπηλὴ καὶ ρεμβάζοντας μέχρι νὰ ξαναγυρίσῃς... Αὐτὰ τὰ πράγματα, βλέπεις, δὲ μποροῦν νὰ γελάσουνε κανένα. Ἀλλωστε ἐγὼ ξέρω πολὺ καλὰ τίς γυναῖκες!

— Αὐτὰ εἶνε ὅλα πού παρατηρήσατε;

— "Οχι, ὄχι. Χτὲς τὸ θράδυ, ὅταν διηγήθηκες τὸ περιστατικὸ σοῦ ἔτυχε στὴν Ἀφρική, ἂν παρακολουθοῦσε σὰν κι' ἐμένα τίς τόσες ζωηρὲς καὶ τίς τόσο λίγο κρυμμένες συγκινήσεις, πού ἡ διήγησί σου καὶ πρὸ πάντων ὁ κίνδυνος πού πέρασες προξένησε στὴν Κλωτίλντη, θὰ εἴχες πεισθῇ κι' ἐσὺ ὁ ἴδιος ἐπίσης, ὅπως ἔχω πεισθῇ τώρα κι' ἐγὼ, πῶς ἡ μικρὴ τρελλαίνεται γιὰ σένα. Ναι, μὰ τοὺς διαβόλους ὅλους!, τὸ ἀγαπημένο κορίτσι τρελλαίνεται γιὰ σένα!

Ἡ συνομιλία τοὺς ἐξακολούθησε ἀρκετὴ ὥρα, πάνω στὸ ἴδιο ζήτημα. "Υστερα ὁ μαρκήσιος καὶ ὁ Παῦλος ἐγύρισαν πίσω στὸν πύργο πού εἶχε ὁ ἴδιος σχεδιάσει, ἐκείνη τὸν ἄκουσε ἐκπληκτικὴ καὶ στὴν ἀρχὴ δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε τίποτα.

Κεραυνὸς ἂν ἔπεφτε μπρὸς στὰ πόδια της, δὲν θὰ τῆς ἔκανε μεγαλύτερη ἐντύπωσι.

"Ὡστε λοιπόν εἶνε ἀλήθεια; Τὰ σκοτεινὰ της προαισθήματα δὲν τὴν εἶχαν γελάσει;

Ἡ ἐρωτευμένη καρδιά της σφίχτηκε ἀπὸ τὸν πόνο. Μιά νεκρικὴ χλωμάδα χύθηκε στὰ ὠραῖα της μάγουλα καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ κυττάζῃ σὰ χαμένη τὸν ἄντρα της, χωρὶς νὰ τοῦ ἀπαντᾷ. Σχεδὸν δὲν καταλάβαινε πῶς τὴν ξαναρωτοῦσε δυὸ καὶ τρεῖς φορές τὸ ἴδιο πρᾶγμα:

— Λοιπόν, μικρὴ μου Μάτζυ, τί λὲς γι' αὐτό;

Τέλος κατὰλαβε πῶς ἔπρεπε κάτι ν' ἀπαντήσῃ. Ἐφώνησε λοιπόν με φωνὴ σπαργμένη ἀπὸ τὴν ἀπελπισία:

— Ναί... ναί... καλὰ... εἶνε πολὺ καλὸ... Ἐπιδοκιμάζω ἀπολύτως τὸ σχέδιό σου αὐτό...

Καὶ βγήκε ἀπότομα ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἡ Μάτζυ ἦταν ἔξω φρενῶν, τρελλὴ ἀπὸ λύπη καὶ θυμό. Δὲν ἤξερε τί νὰ υποθέσῃ, σχετικὰ μὲ τὴ στάσι τοῦ Παύλου. Ἀράγε, ὁ ἴδιος τὸ εἶχε ἐπιζητήσει αὐτό; Ἦταν ἕνας ἐπιόρκος, ἕνας προδότης τοῦ ἐρωτᾶ τους, ἢ ὅλ' αὐτὰ ἦτανε μόνον ἀσχέδια τοῦ κυρίου ντὲ Λαγκάρντ; Ἐπρεπε νὰ θεσπισθῇ ἡ ἴδια.

Ἐτρεξε στὸ δωμάτιο τοῦ Παύλου, μὰ ἐκεῖνος δὲν ἦταν ἐκεῖ. Τότε, σὰν τρελλή, χωρὶς νὰ ξέρῃ τί κάνει, κατέβηκε στὸν κήπο καὶ βάδιζε κατ' εὐθείαν μπροστά, χωρὶς νὰ καταλαβαίνει πού ἤθελε νὰ πάη.

χωρὶς νὰ σκέπτεται τίποτα, σχεδὸν χωρὶς νὰ βλέπῃ πού πατοῦσε... Στὸ βάθος τοῦ κήπου συνάντησε τὸν Παῦλο. Ἦταν ἀκριβῶς στὸ ἴδιο ἐκεῖνο μέρος, ὅπου καὶ τὸν προηγούμενο χρόνον τὴν εἶχε συναντήσει μιά θραδυά, πού τὸ φεγγάρι ἔλαμπε στὸν οὐρανὸ καὶ τὸ ἀηδὸνι ἔψαλλε μέσα στὰ φύλλα...

Ἐστάθηκε μπροστά του ἑξαλλῇ...

— Μήπως εἶνε ἀλήθεια; τοῦ εἶπε.

Ὁ Παῦλος ἐκατέβασε τὸ κεφάλι του καὶ δὲν τῆς ἀποκρίθηκε τίποτα.

Ἦταν ἔνοχος ἀπέναντί της.

Τί νὰ τῆς ἔλεγε;

Νὰ δοκίμαζε νὰ τὴν παρηγορήσῃ, μὲ χάδια καὶ μὲ γλυκόλογα; Ἡ πληγωμένη της καρδιά δὲν ξεγελιώτανε πειὰ... Ἐμεινε σὰν κεραυνόπληκτη καὶ τὸν κύτταξε μ' ἕνα βλέμμα τρελλῆς.

— Εἶνε ἀλήθεια, λοιπόν; Θεέ μου! Εἶνε ἀλήθεια; ἐψιθύρισε τέλος με φωνὴ πολὺ μόλις ἀκούοτανε.

Ἐπεσε πάνω σ' ἕνα πάγκο, ἔκρυσε τὴν κεφαλὴ μέσα στὰ χέρια της καὶ ἀκούγοτανε μονάχα οἱ λυγμοὶ της, πού ἀνεβοκατέβαζαν τὸ στήθος της.

Ὁ Παῦλος ἐγονάτισε μπροστά της. Ἡ τύψεις τῆς συνειδήσεώς του, τὸν περιζώνανε, σπρώχνοντάς τον νὰ κάνῃ κάτι, γιὰ νὰ παρηγορήσῃ τὴ δυστυχισμένη γυναῖκα, πού τώρα μόλις ἔνοιωθε πόσο μεγάλη ἦταν ἡ ἀπελπισία της.

Τὴν ἄφησε λίγην ὥρα στὸν πόνο της, νὰ κλάψῃ σιωπηλά, κι' ὕστερα τῆς εἶπε με ἀπαλὴ φωνή:

— Κυρία!...

Ἡ Μάτζυ δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε τίποτα. Σχεδὸν δὲν τὸν ἄκουσε.

Μὰ ὁ Παῦλος ἐπέμενε. Δὲ μποροῦσε νὰ φύγῃ ἔτσι, σὰν ἔνοχος. Ἦθελε τὴ συγγνώμῃ γιὰ τὴν προδοσίαν του.

— Κυρία!..., ξαναεἶπε, ἐπιτρέψτε μου...

Ἡ Μάτζυ ὠρθώθηκε ὀργισμένη. Τὰ μάτια της ἀστράφταν.

— Κυρία!... εἶπε. Τολμά νὰ μὲ λῇ, κυρία!...

— Ἀλλά...

— Τί, λοιπόν; Τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς τώρα πειὰ;

— Μάτζυ, ἀγαπημένη μου Μάτζυ, ἀκουσέ με, σὲ παρακαλῶ, τὴν ἱκέτευσε ὁ Παῦλος, με φωνὴ παθητικὴ.

— Δὲν θέλω νὰ μοῦ πῆς τίποτα!... Γιὰ πᾶς σὲ κείνη, σ' αὐτὴν πού ἀγαπᾷς τώρα... Ἐπιόρκε!

— Ἡσυχάσε, Μάτζυ...

— Νὰ ἡσυχάσω; Καὶ γιατί νὰ ἡσυχάσω; Τώρα πειὰ δὲ μὲνει τίποτα γιὰ μένα, παρὰ μονάχα ὁ θάνατος. ὦ!, νάξερεις πόσο σὲ ἀγαποῦσα, Παῦλε, πρόσθεσε με φωνὴ παθητικὴ, πόσο σ' ἐλάτρευα!...

"Ἦσουν γιὰ μένα τὸ εἶδωλό μου, ἡ ζωὴ μου, ἡ εὐτυχία μου, τὸ φῶς μου... Μοναδικὴ ὅσιν μέσα στὶς ἀχαρὲς μέρες πού περνοῦσα, ἦταν ἡ ἀνάμνησί σου... Τ' ὄνομά σου καὶ μόνο, ἔφτανε γιὰ νὰ μὲ κάνῃ εὐτυχισμένη... Μὰ τώρα... τώρα πού πρόδωσες τὸν ἐρωτᾶ μου, τώρα πού περιφρόνησες τὴν πληγωμένη αὐτὴ καρδιά, πού μόνος σου τῆς ἀνοιξες τὴν πληγὴ της, τώρα αἰσθανομαί πῶς θὰ σὲ μισήσω τόσο, ὅσο πρωτίτερα σ' ἀγαποῦσα... Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς θέλω νὰ πεθάνω, γιὰτί δὲν θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ σὲ μισήσω...

— Μάτζυ! Μάτζυ!, ἀγαπημένη μου!

— Τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς ἀκόμα; Γιατί με λὲς ἀγαπημένη σου, ἀφοῦ μιά ἄλλη σοῦ πῆρε τὴν καρδιά; Ἀ! Παῦλε! Παῦλε! Δὲν τὸ πίστευα

ποτέ αυτό από σένα!...

Είχε σηκωθεί από το πάγκο, όλη αυτή την ώρα και τὰ θυμωμένα της λόγια, τὰ γεμάτα παράπονο, άπελπισία και έρωτα, που τὰ έξακόντιζε κατά πρόσωπο στον έραστή της, άντηχούσανε σαν κεραυνοί στ' αυτιά του Παύλου. Τώρα συναισθανότανε άρκετά καλὰ τη μεγάλη άδικία, που είχε κάνει. Δέ μπορούσε νὰ πη τίποτα, μήτε καν νὰ παρηγορήσει τη Μάτζυ. Αυτός ήτανε που ήθελε παρηγόρια, κι' όχι εκείνη.

Μὰ ήτανε και κάτι άλλο, που τον έκανε νὰ υποφέρει άκόμα πιο πολύ. Προτού νὰ φύγει έπρεπε νὰ πάρη τη συγγνώμη της Μάτζυ. Άλλοιώς, αίσθανότανε ύποσυνείδητα, πώς δέν θα μπορούσε νὰ χαρή τον καινούργιο του έρωτα, πώς θα ήτανε δυστυχισμένος σ' όλη του τη ζωή. Γι' αυτό, σφίγγοντας την καρδιά του, άποφάσισε νὰ προχωρήσει ως τὸ τέλος.

— Μάτζυ, της είπε, σέ παρακαλώ άκουσέ με δυὸ λεπτά. Σέβομαι άπόλυτα τον πόνο σου, που έγώ είμαι αίτία του, μὰ σέ παρακαλώ, πρέπει νὰ μ' άκούσης... "Ός τώρα μίλησες έσύ, γιὰ τον έρωτά σου και μόνο, γιὰ τον πόνο σου, γιὰ τον έαυτό σου... Έμένα, λοιπόν, οέν με σκέφτηκες; Πώς ήθελες νὰ κρατηθῶ νὰ σέ βλέπω πάντα γυνάϊκα μες σκέφτηκες; Πώς ήθελες νὰ κρατηθῶ νὰ σέ βλέπω πάντα δική μου, έντελως δική μου; Είμαι άντρας, άγαπημένη μου, κι' έχω κι' έγώ τον έγωϊσμό του έρωτά μου...

— "Ακαρδε!

— "Ακαρδος; "Οχι δά... "Απ' έπαντίας από την πολλή μου καρδιά, βρίσκομαι τώρα σ' αυτή τη θέσι. Μά, τέλος πάντων, ας παραδεχτοῦμε, πώς φταίω έγώ και κανένας άλλος. Μὰ τώρα δέν πρόκειται γι' αυτό. Μάτζυ, προτού χωριστοῦμε, θέλω νὰ σου ζητήσω μιὰ χάρι...

— Μιὰ χάρι;

— Ναί, μιὰ μεγάλη χάρι, που αν μ' άγαπᾶς, αν μ' άγάπησες ποτέ, πρέπει νὰ μου την κάνης. Μάτζυ, θέλω τη συγγνώμη σου... Συγγνώμην, άγαπημένη μου, συχώρεσέ με...

Και ο Παύλος λέγοντας αυτά τὰ τελευταία λόγια, γονάτισε μπροστά της, συντριμμένος.

"Ήτανε τόσο εϊλικρινής στη θλίψη του, τόσο άξιολύπητος και ταπεινωμένος, που ή Μάτζυ, ξεχνώντας γιὰ μιὰ στιγμή τη δική της άπελπισία, τον κύτταξε μ' ένα βλέμμα οίκτου. Και πόσο, Θεέ μου, τον άγαπούσε! Τώρα που τον έβλεπε νὰ υποφέρει, ξεχνούσε τη ζήλεια της, ξεχνούσε την άλλη και δέν έβλεπε τίποτ' άλλο σ' αυτόν, παρα τον άνθρωπο που έλάτρευε.

"Εσκυψε, του έπιασε τὰ χέρια, όπως τὰ είχε άπλωμένα σέ ίκεσία πρὸς τὸ μέρος της και κολλώντας σχεδόν άπάνω του, του ψιθύρισε, με φωνή συγκινημένη, ενώ μόλις συγκρατούσε τους λυγμούς που φούσκωναν τὰ στήθεια της.

— "Αγαπημένη μου... λατρεία της ψυχής μου... Ζήσε εύτυχισμένη... με τη συγγνώμη μου... Σε συγχωρώ!

Κι' ύστερα, κουρασμένη από όλην αυτή την προσπάθεια που έκανε, έπεσε πάλι σχεδόν άναίσθητη πάνω στον πάγκο, σκεπάζοντας τὸ πρόσωπο με τὰ δυὸ της χέρια, γιὰ νὰ κρύψη τὰ άφθονα δάκρυα που της πλημμύριζαν τὰ μάτια...

XIII

ΟΠΩΣ ΤΟ ΘΕΛΗΣΕ Η ΜΟΙΡΑ

Ο Παύλος μ' όλη του την ταραχή μπόρεσε νὰ σκεφτή κείνη τη στιγμή, πώς δέν του έμενε νὰ κάνει τίποτ' άλλο παρά νὰ φύγει όσο μπορούσε πιο γρήγορα, αφήνοντας τη Μάτζυ μονάχη στην άπελπισία της.

"Απομακρύνθηκε λοιπόν βουθός κι' έξουθενωμένος, μπροστά σ' όλην εκείνη τη λύπη και τὸ σπαραγμό, που ο ίδιος τον είχε δημιουργήσει. "Αλλωστε, αν έμενε άκόμα, τί άλλο είχε νὰ πη στη Μάτζυ;

"Υστερα από άρκετην ώρα, εκείνη σηκώθηκε σιγά-σιγά:

Γυρίζοντας στο δωμάτιό της, κλειδώθηκε μέσα κι' εκεί έκλαψε πολύ, σχεδόν με κάποια λύσσα.

"Υστερα ξαφνικά σηκώθηκε, σφούγγισε τὰ δάκρυά της κι' έτρεξε νὰ γονάτιση μπροστά σέ μιὰ μεγάλη εικόνα του Χριστού πάνω στο σταυρό, που κρεμότανε στο βάθος του δωματίου.

Γονάτισε κι' άρχισε νὰ προσεύχεται.

"Υστερα από την προσευχή της εκείνη, που κράτησε πολλήν ώρα, σηκώθηκε σχεδόν ήσυχασμένη, ψιθυρίζοντας:

— "Ας γίνη το θέλημά σου, Θεέ μου! Θεέ μου! "Ημουνα πολύ άμαρτωλή... Αυτό εϊνε ένας έξιλασμός γιὰ την άμαρτία μου!

"Από κείνη τη στιγμή ή νεαρή γυνάϊκα, χλωμή και σὰ νὰ είχε ύποταχτή άγόγγυστα στην τύχη της, φαίνότανε πώς έλησμόνησε τὰ πάντα κι' αυτές άκόμα τις άναμνήσεις του παρελθόντος.

"Αρχισε ν' άσχοληται με μιὰ άνεξηγητη χαρά γιὰ τις προετοιμασίες του γάμου του Παύλου και της Κλωτίλντης, που έγινε ύστερα από έξη έβδομάδες. Άμέσως μετά τη στέψη, οι δυὸ νεόνυμφοι, έφυγαν γιὰ την "Ιταλία, όπου θα έκαναν τὸ γαμήλιο ταξίδι τους.

Μόλις έφυγαν, άμέσως την άλλη μέρα, ή Μάτζυ έπεσε άρρωστη. Ο κύριος ντε Λαγκάρντ άνήσυχος, την άνάγκασε νὰ μείνη στο κρεβάτι. Στην αρχή, δέν είχε τίποτα σπουδαίο. Μιὰ μικρή άδιαθεσία. Σιγά-σιγά όμως, όσο προχωρούσε η μέρα, ή κατάσταση της χειρότερη.

Τη νύχτα, την έπιασε πυρετός, ένας πυρετός τρομερός.

"Ήταν ή ψυχή, που έσπάζιζε τὸ σώμα.

"Ήταν ή ήθική λύπη, που άφου συγκρατήθηκε πολὺν καιρό, έθριάμβευε τώρα πάνω στη δύναμη και τη νεότητά, που πρωτίτερα την είχε ύποσκάψει υπόκωφα, κατατρώνοντας τὸ νέο αυτό κορμί, όπως ο σάρακας τὸ ξύλο.

Τὸ ώραίο και γλυκὸ πρόσωπο της Μάτζυ, άδυνατίζε από μέρα σέ μέρα, σχεδόν από ώρα σέ ώρα. Δέ μπορούσε κανείς ν' άναγνωρίσει τὰ μάγουλά της, που ήτανε άλλοτε γεμάτα ύγεια και δροσερότητα.

Κι' όμως τὰ ώραία μαῦρα της μάτια έλαμπαν πάντα, μὰ με μιὰ παράδοση φλόγα μέσα στις θαυλωμένες κόγχες των. Θάλεγε κανείς πώς μαραινότανε σιγά-σιγά, από μιὰ άγνωστη άρρώστεια, που κανείς δέ μπορούσε νὰ καταλάβη την άφορμή της. Ο κύριος ντε Λαγκάρντ υπέφερε πολὺ βλέποντας αυτή την κατάσταση. "Έκανε ό,τι μπορούσε γιὰ νὰ τη διασκεδάσει, μὰ όλοι του οι κόποι πήγαιναν χαμένοι. Τὰ πανιασμένα από τον πυρετό χείλη της δυστυχισμένης γυνάϊκας, δέν γελούσανε πειά...

Τοῦ κάκου ἐκάλεσαν τοὺς διασημότερος γιατρούς. Κανέννας ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες ποὺ ἦρθαν κι' ἐξετάσανε τὴν ἀρρωστη. δὲ μπόρεσε νὰ καταλάβῃ τὴ φύσι τῆς ἀρρώστειας τῆς. Τὰ καλύτερα κι' ἀποτελεσματικώτερα φάρμακα, δὲν φερανε κανένα ἀπολύτως ἀποτελεσμα.

Το κακὸ ἐχειροτέρευε γρήγορα. Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἀπελπίστηκαν ἐντελῶς γιὰ τὴ ζωὴ τῆς νεαρῆς γυναικας, ποὺ καταλάβαινε καὶ ἡ ἴδια τὴ σοβαρότητα τῆς καταστάσεώς της κι' ἔλεγε πὼς πολὺ λίγο καιρὸ θὰ ζοῦσε ἀκόμα.

Ἡ ἀγαθὴ καρδιὰ τοῦ κυρίου ντὲ Λαγκάρντ ἐμάτωνε. Ἡ Μάτζυ τοῦ συμπεριφερόταν μὲ μιὰ θλιβερὴ ἀγάπη.

Ἐνα ἔραδ, κατὰ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἀνοιξέως, ὁ ἥλιος ποὺ θασίλευε, ἔρριχνε τὴς τελευταῖες του ἀχτίνες ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς κουρτίνες τοῦ δωματίου τῆς ἀρρωστη. Ἡ μέρα ἔφευγε σιγά-σιγά, παραχωρῶντας τὴ θέσι τῆς στὴ νύχτα. Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ γλυκὰ ἐκεῖνα ἀνοιξιάτικα δειλινά, ποὺ γεμίζουν ἀπὸ μιὰ ἀκαθόριστη μελαγχολία τὶς ψυχές, σὰ νὰ φέρνουνε μέσα τους τὸ προμῆνυμα μιᾶς συμφορᾶς, ἐνὸς χαμοῦ...

Ἡ Μάτζυ, τὸ πρωὶ εἶχε πάθει μιὰ δυνατὴ κρίσι. Τῆς ἔμεναν πολὺ λίγες ὥρες μονάχα γιὰ νὰ ζήσῃ. Οἱ γιατροὶ τὴν εἶχανε ἀποφασισμένη πειὰ μὰ καὶ ἡ ἴδια εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασί της.

— Μάρθα, εἶπα στὴ νοσοκόμα ποὺ θρискότανε κοντὰ της, διψῶ τρομερά. Δώσε μου σὲ παρακαλῶ ἕνα ποτήρι παγωμένο νερό.

— Μὰ, κυρία, ὁ γιατρός δὲν τὸ ἐπέτρεψε.

— Δὲν πειράζει, δώσε μου.

— Ἀλλά...

— Δώσε μου, λοιπόν!

— Μὰ, κυρία...

— Τὸ θέλω!

Ἡ δυὸ αὐτὲς λέξεις ἐπροφέρθηκαν μὲ τόσο προστακτικὸ τόνο, ποὺ ἡ νοσοκόμα, μὴ τολμῶντας ν' ἀντισταθῇ περισσότερο, ἐφώνασε:

— Τοῦλάχιστον, σὰς παρακαλῶ πολὺ κυρία, ἐπιτρέψτε μου νὰ εἰδοποιήσω πρῶτα τὸν κύριο.

Καὶ ἐβγήκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

Αὐτὸ ἤθελε καὶ ἡ Μάτζυ.

Μόλις εἶδε πὼς ἔμεινε μοναχὴ της, ἐσηκώθηκε, ἐσύρθηκε μέχρι τὴν πόρτα καὶ τὴν ἐκλείδωσε καλά.

Ὑστερα ἀναψὲ ἕνα κερί, ποὺ τὸ ἔβαλε πάνω στὸ τζάκι καὶ παίρνοντας ἀπὸ τὸ γραφεῖο ἕνα μικρὸ ἐβένινο κιβωτίδιο, τὸ ἀνοίξε μ' ἕνα κλειδί ποὺ τὸ εἶχε κρεμασμένο στὸ λαιμὸ της καὶ ἐβγαλε ἀπὸ κει μέσα μερικὲς ἐπιστολές, φυλαγμένες μὲ στοργὴ κι' ἐπιμέλεια.

Τὶς πήρε, τὶς χάιδεψε γιὰ μιὰ στιγμή μὲ χέρια ποὺ τρέμανε, ὕστερα τὶς πλησίασε στὴ φλόγα τοῦ κεριοῦ, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὶς κάψῃ.

Μὰ ἐκεῖνη τὴ στιγμή ἡ δυνάμεις της τὴν ἐγκατέλειψαν.

Ἐνα μαῦρο οὐνεφο πέρασε μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια της καὶ ἄπλωσε τὸ ἀδυνατισμένο χέρι της, γιὰ νὰ ζητήσῃ ἕνα στήριγμα.

Μὴ θρискοντας ὅμως ποὺ νὰ στηριχθῇ, ἐστριφογύρισε δυὸ φορές καὶ ἔπεσε κάτω στὸ πάτωμα, ἀφήνοντας μιὰ ἀπελπισμένα κραυγὴ. ἐνῶ τὸ κιβωτίδιο ἔφευγε ἀπὸ τὰ χέρια της καὶ κυλίστηκε λίγο μακρύτερα.

Εἶχε πεθάνει.

Ὅταν ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ ἔφτασε μαζὺ μὲ τὴ νοσοκόμα,

βρῆκε τὴν πόρτα κλεισμένη.

Ἐφώνασε, μὰ δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε κανεὶς.

Τότε ἐβίασε τὴν κλειδαριὰ καὶ οἱ ἀναγνώστες μας ξέρουνε τὴ θέαμα παρουσιάστηκε μπρὸς στὰ μάτια του.

Ἡ Μάτζυ ἦταν πεσμένη κάτω στὸ πάτωμα, νεκρή, μὲ τοὺς τελευταίους σπασμούς τῆς ἐπιθανάτιας ἀγωνίας, ἀποτυπωμένους στὸ πρόσωπό της. Τὰ λυμένα μαλλιά της τὴν ἐσκέπαζαν σχεδὸν ὡς τὴ μέση τοῦ κορμιοῦ, ποὺ ἔτσι ἡμίγυμνο ὅπως ἦταν, ἄφηνε νὰ φαίνονται τὰ ἴχνη τῆς παληᾶς ὠμορφιάς του, ποὺ τὴν εἶχε κατασκάψει ἡ ἀρρώστεια.

Ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, στὸ θέαμα αὐτὸ ἀνατρίχιασε.

Ὑστερα ὅμως ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἐκπλήξεως καὶ τῆς ἀπελπίσεως, τὸ κιβωτίδιο καὶ ἡ διασκορπισμένες ἐπιστολές, προσελκύσαν τὰ βλέμματά του.

Ἐπῆρε μιὰ ἀπὸ τὶς ἐπιστολές ἐκεῖνες κι' ἄρχισε νὰ τὴ διαβάσῃ. Μὰ μόλις προχώρησε στὴν πρώτη γραμμὴ, τὰ χέρια του ἄρχισαν νὰ τρέμουν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἔγραφε:

«Ἀγαπημένη μου Μάτζυ,

Σοὺ γράφω διαστικὰ ἀπὸ τὴ Μασσαλία, ἀξέσως μόλις ἔφτασα, προτοῦ μπαρκαριστῶ γιὰ τὴν Ἀφρική. Τὸ μεγάλο ταξίδι ποὺ ἐτοιμάζουμε νὰ κάνω, μὲ ρίχνει σὲ ἀπελπίσι, γιατί τώρα μονάχα σκέπτομαι πόσο θαρὺς εἶνε ὁ χωρισμός, τώρα ποὺ ἄρχισα νὰ τὸν αἰσθάνωμαι. Δὲν πέρασαν ἀκόμα σαρανταοχτὼ ὥρες ἀπὸ τότε ποὺ χωριστήκαμε, κι' ὅμως μοῦ φαίνεται πὼς αἰῶνες ὁλόκληρους λείπεις ἀπὸ κοντὰ μου. ὦ! ἀγαπημένη μου!, λατρεῖα τῆς ψυχῆς μου, πὼς θὰ μπορέσω νὰ ὑποφέρω τὶς κακουχίες τὶς ἐκστρατείας ἐκεῖ κάτω στὴν Ἀφρική, δίχως ἐσένα; Τὸ γλυκὸ σου χοιμόγελο, δὲν θὰ φωτίζῃ πειὰ τὶς μέρες τῆς ζωῆς μου, ποὺ θὰ μοῦ φαίνονται πειὰ θλιβερές κι' ἀχαρές... Θυμᾶσαι, λατρεμένη μου ψυχούλα, τὸ πρῶτο μας ραντεβού, ἐκεῖ κάτω στὸν κήπο τοῦ πύργου, στὸ περίπτερο, ποὺ μὰς φιλοξένησε τὴν πρώτη νύχτα τοῦ ἐρωτᾶ μας; Τί ἀξέχαστη νύχτα! Ἐσὺ ἦσουν λιποθυμισμένη, μισόγυμνη στὴν ἀγκαλιά μου κι' ἐγὼ σὰν τρελλός, νομίζοντας πὼς εἶχες πεθάνει, τοῦ κάκου προσπαθοῦσα νὰ σὲ ζωογονήσω μὲ τὰ φιλιὰ μου... Κι' ὕστερα, ὅταν ξαφνικὰ ἐνοιωσα τὰ ὠραῖα γυμνά σου χέρια νὰ τυλίγονται γύρω ἀπ' τὸ λαιμὸ μου, τί εὐτυχία! Πὼς θὰ τὰ ξεχάσω ποτὲ αὐτά, τὶς θεῖες στιγμὲς ποὺ μοῦ χάρισε ὁ ἐρωτᾶς σου, τὶς ἡδονικὲς ἀνατρίχιδες ποὺ ἔζησα μέσ' στὴν ἀγκαλιά σου!... Μὲ θυμᾶσαι καὶ σὺ τὸ ἴδιο; Πάντα, ἀγαπημένη μου; Νὰ μὲ θυμᾶσαι, θέλω κάθε στιγμή τῆς ζωῆς σου νὰ εἶνε ἀφιερωμένη στὴ θύμησίν μου. Νὰ μὲ θυμᾶσαι πάντα, γιατί θὰ ξαναρθῶ, ὅσο μπορῶ πὺ γρήγορα καὶ στὴν ἀνάγκη, ὅπως σοῦ ἔλεγα, ἀν δὲν μοῦ δώσουν ἄδεια, θὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία, θὰ περιφρονήσω τὸ στάδιό μου, θὰ θυσιάσω τὸ μέλλον — καὶ τί εἶνε αὐτὲς ἡ θυσιές μπρὸς στὸν ἐρωτᾶ σου, λατρεῖα μου;— γιὰ νάρθῶ νὰ ζήσω γιὰ πάντα κοντὰ σου. Τώρα ὅμως πρέπει νὰ σ' ἀφήσω, γιατί ἀκούω τὸ θαπὸρι ποὺ σφυρίζει καὶ μόλις προλαβαίνω νὰ μπαρκαριστῶ. Σ' ἀφῆνω, λοιπόν, μὲ θαρεῖα καρδιά, περιμένοντας σύντομο γράμμα σου, ποὺ θὰ εἶνε ἡ μεγαλύτερη χαρὰ τῆς ζωῆς μου. Καὶ σὲ ἀφῆνω, ἀκόμα, μὲ χίλια, μὲ χίλιες χιλιάδες φιλιὰ, τὰ πιὸ θερμὰ φιλιὰ, ποὺ σοῦ δίνει

ὁ ἀγαπημένος σου
ΠΑΥΛΟΣ».

Φτάνοντας στην τελευταία λέξι, ο μαρκήσιος ντὲ Λαγκάρντ ἔβαλε μιὰ τρομερὴ κραυγὴ.

Ἡ ματιὰ του εἶχε γίνει ἀπλανὴς καὶ τὸ πρόσωπό του κατὰχλωμο, περισσότερο κι' ἀπὸ τῆς πεθαμένης, πού κοιτότανε μπρὸς στὰ πόδια του. Κρίος ἰδρώτας ἔτρεχε ἀπὸ τὰ μέτωπό του. Τὰ χέρια του τρέμανε.

— Βγῆτε ἐξω ὅλοι!, διέταξε ἀπότομα τοὺς ὑπηρετές πού τὸν περικύκλωναν, κι' αὐτοὶ τὸν ὑπακούσανε ἀμέσως τρομαγμένοι.

Τότε μόλις ἔμεινε μόνος μέσ' στὸ νεκρικὸ δωμάτιο, ἔχοντας μπροστὰ στὰ πόδια του τὸ πτώμα, πού δὲν εἶχε ἀκόμα καλὰ-καλὰ παγώσει, ἄρχισε νὰ διαβάξῃ μὲ ἀπληστία ὅλα τὰ χαρτιά, πού ἔκλεινε τὸ κιβωτίδιο.

Τὰ χαρτιά αὐτὰ ἦτανε κείμενα πού ἡ Μάτζυ θέλησε νὰ τὰ κάψῃ, τὴ στιγμή πού τὴ βρῆκε ὁ θάνατος.

Ἦταν ὅλες ἡ ἐπιστολὲς πού τῆς εἶχε στείλει ὁ Παῦλος στὸ διάστημα τοῦ χρόνου πού ἔλειπε στὴν Ἀφρική. Ἐπιστολὲς γεμάτες ἐρωτα καὶ πάθος, πού μιλοῦσαν μὲ λεπτομέρειες καὶ γιὰ τίς πιὸ ἀπόκρυφες σχέσεις τῶν δυὸ ἐραστῶν.

Κάθε τους λέξι ἦτανε γιὰ τὸν μαρκήσιο κι' ἀπὸ μιὰ μαχαιριά. Μὰ εἶχε τὸ κουράγιο νὰ φτάσῃ ὡς τὸ τέλος.

Ὅταν ἐπὶ τέλους ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ ἐτέλειωσε τὴν ἀπαίσια ἀκείνη ἀνάγνωσι, ἐγύρισε πρὸς τὸ σῶμα πού κοιτότανε νεκρὸ μπροστὰ του, τὸ κύτταξε μὲ στεγνωμένα μάτια κι' ἐπιθύρισε:

— Ἀπέθανε! Ὁ Θεὸς νὰ τὴ συχωρέσῃ! Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἔγινε!... Τώρα εἶνε ἡ σειρά τῆς δικῆς μου!

Δὲν κάθησε νὰ χρονοτριβήσῃ καθόλου, μὰ ἔστειλε ἀμέσως νὰ ζητήσουνε ταχυδρομικὰ ἄλογα καὶ μιὰ ἄμαξα.

Μόλις ἔφτασε ἡ ἄμαξα, ἐρρίχτηκε μέσα καὶ ἀνεχώρησε ἀμέσως, χωρὶς νὰ δώσῃ καθόλου διαταγὰς ἢ νὰ γνιστῇ γιὰ τὴν ταφὴ ἐκείνης, πού ὑπῆρξε ἡ ἀγαπημένη σύζυγός του.

Ταξιδεύοντας μέσα στὸ κλειστὸ ἄμαξι, πρὸς τὴν Ἰταλία, ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, μονολογοῦσε ὁλοένα μὲ σφιγμένα δόντια:

— Ἀ!, τὸν ἄτιμο! Τὸν ἄνδρo! Σὲ μένα ἔκανε αὐτὴ τὴν προσβία; Σὲ μένα, πού τοῦ φέρθηκα σὰν ἀδελφός, πού τοῦ εἶχα τόση ἐμπιστοσύνη, πού τὸν δέχτηκα στὸ σπίτι καὶ τὸν πάντρεψα μὲ τὴν κόρη τῆς ἀδελφῆς μου! Ἀ! μὰ τοὺς διαβόλους ὅλους δὲν θὰ ἡσυχάσω, ἀ! δὲν τὸν σκοτώσω... Τί φίδι πού ἐθέρμαινα στὸν κόλπο μου! Τὸν ἄτιμο! Καὶ εἶχε τὸ παράσημο τῆς Λεγεώνας τῆς Τιμῆς, αὐτός, πού δίχως καμμιὰ ντροπὴ, ἦρθε ν' ἀτιμάσῃ ἀναισχύοντα ἓνα τιμημένο σπίτι! Ποῦ νὰ φανταστῶ ποτέ, πὼς αὐτός, πού τὸν εἶχα καλύτερα ἀπὸ παιδί μου, θὰ μοῦ ἔκανε αὐτὸ τὸ κακό! Μόνο μὲ τὸ θάνατό του θὰ μοῦτὸ πληρώσῃ αὐτό, ἀλλοιῶτικά δὲν θέλω οὔτε κι' ἐγὼ νὰ ζῶ μ' αὐτὸ τὸ στίγμα στὴ ζωὴ μου... Ἡ τιμὴ μου πρέπει νὰ ἰκανοποιηθῇ!

Αὐτὰ κι' ἄλλα μурμουρίζε ὁ μαρκήσιος μὲ σφιγμένες τίς γροθιές, καθὼς ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα τὸν κυλοῦσε πρὸς τὴν Ἰταλία, ὅπου οἱ δυὸ νεόνυμφοι εἶχανε πάει γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ μέλιτος.

Τέλος, ὕστερα ἀπὸ ἓνα κουραστικὸ, δίχως καμμιὰ διακοπὴ, ταξίδι ἀρκετῶν ἡμερῶν, ἔφτασε στὴ Φλωρεντία, ὅπου ἤξερε πὼς θρῖσκόντουσαν κεῖνο τὸν καιρὸ ὁ Παῦλος μὲ τὴν Κλωτίλτη.

Διέταξε τὴν ἄμαξα νὰ τραβήξῃ κατ' εὐθείαν στὸ ξενοδοχεῖο τοῦ «Σιδερένιου Στέμματος».

Ἐκεῖ κατοικοῦσε τὸ ζευγάρι τῶν νεονύμφων, πού ὁ ἴδιος τοὺς ἐδημιούργησε τὴν εὐτυχία τους. Τὴν ὥρα πού ἀνέβαινε τίς σκάλες τοῦ ξενοδοχείου, τὸ μυαλό του σκοτίστηκε ἀπὸ τὴ σκέψι αὐτῇ.

Ἀνέβηκε.

Στὴ γωνία μιᾶς μεγάλης θεράντας ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο, οἱ δυὸ νεόνυμφοι καθόντουσαν ἀγκαλιασμένοι καὶ μιλοῦσανε γιὰ ἐρωτα.

Ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, βλέποντάς τους, ἐχλώμιασε ἀκόμα περισσότερο κι' ἔσφιξε τίς γροθιές του.

Τὰ μάτια του ἔσταζαν αἷμα.

Μπαίνοντας στὴ θεράντα, ἦτανε ὁλότελα ἀγνώριστος.

Τὸ μέτωπό του ἦτανε γεμάτο ρυτίδες καὶ τὰ μαλλιά του, μέσα σὲ λίγες μέρες, εἶχανε ἀσπρίσει.

Χωρὶς νὰ χαιρετήσῃ κανένα καὶ χωρὶς νὰ προσέξῃ τὴν ἀνεψιά του πού ἔτρεχε χαρούμενη καὶ ἀνήσυχη, γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῇ, ἄρπαξε τὸν Παῦλο ἀπὸ τὸ γιᾶκά τοῦ σακακιοῦ του, τὸν ἐλύγισε σὰ νάτανε καλὰμι, τὸν ὑποχρέωσε νὰ γονατίσῃ μπροστὰ του καὶ τὸν ἔχαστοῦκισε δυὸ φορές, φωνάζοντάς του:

— Ἀνὰδρε! Ἀθλιε! Ἀνὰδρε!

Ὁ Παῦλος σηκώθηκε μ' ἓνα πήδημα κι' ἐτοιμαζότανε νὰ ὀρμήσῃ ἐναντίον τοῦ κυρίου ντὲ Λαγκάρντ, μὰ ἐκεῖνος τὸν κράτησε μὲ μιὰ χειρονομία καὶ πρόσθεσε μὲ ψυχραιμία:

— Περίμενε.

Ὑστερα, βγάζοντας ἀπὸ τὴν τσέπη του δυὸ πιστόλια, ἔξακολούθησε:

— Τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δυὸ εἶνε ἀδειανό. Διάλεξε.

Ὁ Παῦλος ἐπῆρε τὸ ἓνα ὄπλο.

Ἡ Κλωτίλτη τότε, καταλαβαίνοντας ξαφνικὰ ὅλη τὴν ἀλήθεια, ἔβαλε μιὰ τρομερὴ φωνὴ κι' ἔπεσε λιποθυμισμένη μπροστὰ τους.

Μὰ οἱ δυὸ ἄντρες δὲν ἐχρονοτριβήσαν καθόλου μαζύ της.

Ἐσθίριξαν τὰ πιστόλια τους ὁ ἓνας στὸν κρόταφο τοῦ ἄλλου.

Ὁ μαρκήσιος εἶχε τὸ πρόσταγμα.

— Πῦρ!, ἐφώνασε μὲ σταθερὴ φωνή.

Καὶ οἱ δυὸ τράβηξαν ταυτοχρόνως τὴν σκανδάλη.

Μὰ μονάχα μιὰ πιστολιὰ ἐρρίχτηκε. Ὁ τυχερὸς ἦτανε ὁ μαρκήσιος ντὲ Λαγκάρντ, πού εἶχε ἐκδοκιμῇ τὴν τιμὴν μου.

Ὁ Παῦλος ἔπεσε νεκρὸς, χωρὶς νὰ προφτάσῃ νὰ βγάλῃ μὴτε μιὰ φωνή...

XIV

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η σκηνὴ αὐτὴ τῆς τραγικῆς καὶ θανάσιμης μονομαχίας τῶν δυὸ ἐραστῶν εἶχε διαδραματισθῇ τόσο γρήγορα, σχεδὸν ἀστραταιαία, πού κανεὶς ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο δὲν εἶχε ἀντιληφθῇ τίποτα.

Ἡ Κλωτίλτη ἔμενε πάντα λιπόθυμη, κυλισμένη κάτω στὰ μάρμαρα τῆς θεράντας, χωρὶς νὰ δίνη κανένα σημεῖο ζωῆς, χωρὶς νὰ καταλάβῃ καθόλου τὸ τραγικὸ τέλος, πού εἶχε ἡ βίαιη συνάντησι τῶν δυὸ ἀνδρῶν.

Ο κύριος ντὲ Λαγκάρντ βλέποντας μπρὸς στὰ πόδια του ξαπλωμένο τὸ πτώμα τοῦ ἀντιπάλου του, τὸ παραμέρισε μὲ περιφρόνησι καὶ ἔφυγε μὲ τὸν ἴδιον ἀπότομο τρόπο, ποὺ εἶχε ἔρθει.

Κάτω στὸ δρόμο, τὸν περίμενε πάντα ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα.

Ἐμπήκε μέσα καὶ διέταξε τὸν ἄμαξά νὰ φύγῃ γρήγορα γιὰ τὴ Γαλλία.

Τώρα πειὰ ποὺ εἶχε ἐκδικηθῇ γιὰ τὴν προδωμένη τιμὴ του, τώρα ποὺ εἶχε ἱκανοποιηθῇ μὲ τὸν θάνατο ἐκείνου ποὺ τὸν εἶχε ἀτιμάσει, ὁ μαρκήσιος ντὲ Λαγκάρντ, αἰσθανότανε ὅλη τὴν ἑξαψὶ ποὺ τὸν κρατοῦσε τόσες μέρες τώρα, νὰ πέφτῃ

Μιά ἀνάγκη ἐνοιώθε μονάχα.

Νὰ φτάσῃ ὅσο μπορούσε πρὸ γρήγορα στὸν πύργο του, στὴν Πικαρδία κι' ἐκεῖ, ἀνάμεσα στὰ χτήματά του, στ' ἄλογά του καὶ τὰ κυνηγετικά του σκυλιά, μὲ τὴν ἀγαπημένη του ἀπασχόλησι, τὸ κυνήγι, νὰ προσπαθῇ νὰ ξεχάσῃ τὸ τρῆμερὸ δρᾶμα, ποὺ ἦρθε ξαφνικὰ νὰ ταράξῃ τὴν τόσο ἡσυχὴ πρὶν ζωὴ του.

— Τώρα, τὸ ἔργο τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρώπινης δικαιοσύνης συντελέστηκε, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του ὁ μαρκήσιος, καθὼς ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα τὸν ἔτρεχε πρὸς τὴν Πικαρδία. Τὸ μιστὸ πρόσωπο ἐκείνης δὲν θὰ τὸ ξεναδῶ πειὰ μπροστά μου, μήτε κανὲν νεκρὸ, ἀφοῦ ὅταν θὰ γυρίσω στὸν πύργο θὰ τὴν ἔχουνε θαμμένη...

“Ὅσο θυμώτανε τ' ὄνομα τῆς Μάτζυ, ἐνοιώθε τὸν ἑαυτὸ του νὰ κυριεύεται ἀπὸ μιὰ ἀσυγκράτητὴ μανία. “Ἐσφίγγε τις γροθιές του μ' ἀνίσχυρη λύσσα καὶ μουρμούριζε:

— “Αἱ μὰ τοὺς διοβόλους ὅλους! Καὶ τὴν εἶχα τόσο πολὺ ἀγαπήσει, τὴν ἄθλια! Τῆς εἶχα τόσο ἐμπιστοσύνη!... Νὰ μὲ προδώσῃ, ἔμένα, ποὺ τὴν ἐλάτρευα! Ἡ ἄτιμη!...

Καὶ ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ συνέχιζε βρίζοντας τὴν πεθαμένη.

Τέλος ὅμως ἡσύχασε καὶ κουρασμένος ἀπὸ τὶς δυνατὲς συγκινήσεις καὶ τὶς ταλαιπωρίες τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ἔγυρε στὸ βᾶθος τῆς ταχυδρομικῆς ἄμαξας κι' ἀποκοιμήθηκε.

Φτάνοντας στὸν πύργο, ἐκλείστηκε γιὰ μερικὲς μέρες στὰ διαμερίσματά του, δίνοντας αὐστηρὴ διαταγὴ στοὺς ὑπηρετὲς του μὴ τὸν ἐνοχλήσῃ κανένας.

Μὰ σιγά-σιγά, ἄρχισε νὰ συνέρχεται.

Εἶχε ἡσυχὴ τὴ συνειδήσί του ἀπέναντι στὸ Θεὸ κι' αὐτὸ τὸν ἐβοήθησε νὰ δεχτῇ μοιρολατρικὰ σχεδὸν τὴ δυστυχία, ποὺ εἶχε ἔρθει νὰ ταράξῃ τὴν ἡρεμὴ ζωὴ του.

Εἶχε κάνει τὸ καθήκον του, γι' αὐτὸ δὲν ἀμφέβαλλε καθόλου.

Μὲ τὴν ἀγαθὴ του καρδιά καὶ μὲ τὴν καλὴ του πάντα διάθεσι,

μπόρεσε νὰ συνέλθῃ ἐντελῶς.

Ἐβγήκε τέλος ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀπομόνωσι ποὺ εἶχε κλειστῇ καὶ δόθηκε στὸ ἀγαπημένο του πάθος, στὸ κυνήγι.

Καὶ μὲ τὸν καιρὸ παρηγορήθηκε σχεδὸν ἐντελῶς, ξεχνώντας τὴ δραματικὴ ἱστορία ποὺ ἔζησε, ἀφοῦ ἄλλωστε κανεὶς δὲν τόλμησε ποτὲ νὰ μιλήσῃ μπροστά του γιὰ τὰ περασμένα.

Μονάχα τὴν ἀνεψιά του, δὲν θέλησε νὰ τὴν ξεναδῇ, γιὰ τὸν θύμιζε τὸ θλιβερὸ παρελθόν, ποὺ ὅσο κι' ἂν νόμιζε πῶς ἦτανε θαμμένο μέσα του, πάντα ὅμως μιὰ μικρὴ σπῖθα ἔμενε κάτω ἀπὸ τὴ στάχτη.

ἔτοιμὴ νὰ φουντώσῃ ὁλόκληρη πυρκαϊὰ μέσα στὰ στήθια του. Καὶ ὁ κύριος ντὲ Λαγκάρντ, τώρα ποὺ εἶχε ἔρθῃ τὴν ἡσυχία του, δὲν ἐννοοῦσε μὲ κανένα τρόπο νὰ τὴν ξαναχάσῃ.

Ἡ ἀνεψιά του πάλι, ἡ Κλωτὶλντ, τὶς πρῶτες μέρες δέχτηκε μὲ μεγάλη ἀπελπισία τὴ συμφορὰ τῆς.

Μόλις συνήλθε ἀπὸ τὴ λιποθυμία τῆς καὶ εἶδε τὸν ἑαυτὸ τῆς νὰ περικυκλώνεται ἀπὸ τοὺς ἀνήσυχους ὑπηρετὲς τοῦ ξενοδοχείου, ποὺ εἶχανε τρέξει στὸν κρότο τῆς πιστολιάς καὶ τὸν ἀγαπημένο τῆς, νεκρὸ, μὲ τὸ πρόσωπο καταματωμένο, νὰ τὸν μεταφέρουνε, ἔβαλε κάτε σπαρακτικὰ κραυγὰς, ποὺ μάτωναν τὴν καρδιά ὅσων τὴν ἀκούγαν.

“Ἐκλαίγε καὶ δερνότανε, μὰ τοῦ κάκου...

Ὁ μεγάλος τῆς σπαραγμὸς καὶ οἱ θρήνοι τῆς, δὲ μπορούσαν νὰ δώσουνε τὴ ζωὴ στὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ ἀγαπημένου τῆς.

Τὰ χεῖλιά της, ποὺ λίγην ὥρα πρὶν, τῆς ψιθύριζαν στὸ αὐτὶ παθητικὰ λόγια ἀγάπης καὶ αἰώνιας λατρείας, εἶχανε σφαγιστῇ πειὰ γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ ἀδυσώπητο δρεπάνι τοῦ χάρου...

Τὰ ὠραία του μάτια, ποὺ τὴν κύτταξαν μὲ τόση γλύκα, εἶχανε κλείσει, γιὰ νὰ μὴν ξανανοῖξουνε ποτέ...

Τὰ λεπτά κι' εὐγενικά του χεῖρια, ποὺ τὴν ἐσφίγγαν μὲ πάθος σ' ἓνα ἀτέλειωτο καὶ ἡδονικὸ ἀγκάλιασμα, κοίτονταν τώρα ἄψυχα, κοκκαλιασμένα ἀπὸ τὸ θάνατο...

Ἡ Κλωτὶλντ νόμιζε πῶς θὰ τρελλαινότανε...

Ἡ ἀπελπισία τῆς ἦτανε τόσο μεγάλη, ποὺ ἀναγκάστηκαν νὰ τὴν ἀπομακρύνουν σχεδὸν διὰ τῆς βίας ἀπὸ κεῖ.

Καθὼς τὴν ἔπαιρναν, ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα, ἄφηνε σπαραχτικὰς φωνές:

— “Αγαπημένε μου! Λατρεία μου! Παῦλε, χρυσέ μου! Δὲν θὰ σὲ ξεναδῶ πειὰ... “Αχ! Θεέ μου!...

Καὶ ἔεσπαγε σὲ λυγμούς.

Ἐγγραφον στὴ μητέρα τῆς νάρθη νὰ τὴν πάρῃ καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ κυρίου ντὲ Λαγκάρντ, ἔτρεξε ἀμέσως τρομαγμένη.

Τώρα ποὺ εἶχε δοθῇ αὐτῇ ἡ τραγικὴ λύσι στὸ δρᾶμα τῶν δυὸ οἰκογενειῶν, ἡ κυρία Ντεκάρ γιὰ ἓνα πρᾶγμα μονάχα ἐνδιαφερότανε: Νὰ σώσῃ τὴν κόρη τῆς, ποὺ φοβότανε πῶς δὲν θὰ μπορούσε ν' ἀνθέξῃ τὴν ξαφνικὴ συμφορὰ ποὺ τὴ ἔρῃκε.

Τὴν πῆρε λοιπὸν μαζὺ τῆς στὰ χτήματά της στὴ Γαλλία κι' ἔκανε κάθε τρόπο γιὰ νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

Τὶς πρῶτες μέρες ἡ δυστυχισμένη Κλωτὶλντ ἦτανε ἀπαρηγόρητη. “Ὅλα τῆς φαινότανε μαῦρα καὶ σκοτεινά, ἡ ζωὴ πειὰ δὲν τῆς εἶδινε καμμιά εὐχαρίστησι...

“Ὅπου κι' ἂν πῆγαινε, ὅπου κι' ἂν ἐρισκόταν, ἔβλεπε μπροστά της, τὸ φάντασμα τοῦ ἀγαπημένου προσώπου ἐκείνου ποὺ εἶχε λατρεύει.

Ἐφιάλτες καταδίωκαν τὸν ὕπνο τῆς καὶ ἡ παλιὰ χαρούμενη διάθεσί της εἶχε χαθῇ γιὰ πάντα...

Μὰ σιγά-σιγά ἄρχισε νὰ συνέρχεται.

Μιά σκέψι ἐπίμονη στριφογύριζε στὸ μυαλό της:

— Τάχα, ἔλεγε, ὅταν μπόρεσε πειὰ νὰ σκεφτῇ μὲ περισσότερὴ ψυχραιμία τὸ δρᾶμα τῆς ζωῆς τῆς, τάχα ὁ Παῦλος εἶνε ἐνοχος ἀπέναντί μου; “Ὅχι, δὲ μπορῶ ποτὲ νὰ τὸ πιστέψω αὐτό... Πρέπει, ἀράγε, τώρα ποὺ ἔρῃκε ἓνα τόσο τραγικὸ τέλος σχεδὸν μέσα στὴν ἀγκυλιά μου, νὰ τὸν μέμφωμαι καὶ νὰ τὸν κατηγορῶ, γιὰ τὴν ἀγαπήσει μιὰ ἄλλη πρὶν ἀπὸ μένα; Μὰ, ἀφοῦ τότε ἔμένα οὔτε μὲ εἶχε

γνωρίσει καν; "Οχι... όχι... όταν παρουσιάστηκα εγώ στη ζωή του, μ' αγάπησε αληθινά: και ειλικρινά, μόνο έμένα αγαπούσε κι' όχι την άλλη! "Ω Παύλε, αγαπημένε μου, δεν θα σε ξαναδώ πια ποτέ!...

Και ή δυστυχισμένη Κλωτίλντη ξέσπασε σε λυγμούς. Μά σιγά-σιγά, με τη φυσική ευθυμία του χαρακτήρος της και με την καλόκαρδη διάθεσί της, ή Κλωτίλντη άρχισε να παρηγοριέται. "Όπως ήτανε τόσο νέα, σχεδόν παιδι ακόμα, τó ζωηρό αίμα που κυκλοφορούσε στις φλέβες της, είχε τις απαιτήσεις του.

Η νεαρή γυναίκα συνήλθε πολύ γρήγορα.

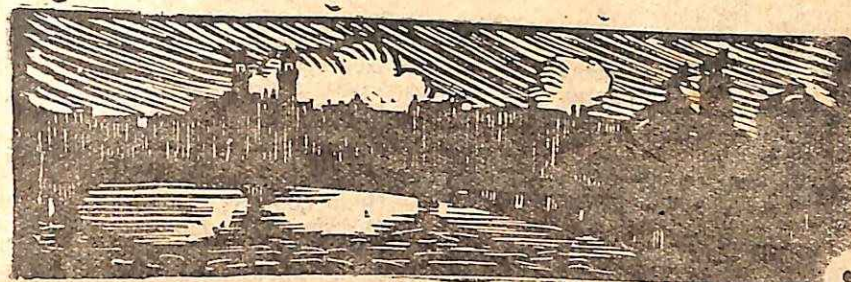
"Ένας καινούργιος έρωτας, στο πρόσωπο ενός νέου ευγενικού και ωραίου, με άριστοκρατική καταγωγή, ήρθε να ξαναδώσει τη χαρά στα δροσερά της νειάτα.

Η μητέρα της φρόντισε να γίνη γρήγορα ó γάμος. Κι' άμέσως ύστερα οι δυό νεόνυμφοι φύγανε για ένα ταξίδι στην Άγγλία.

Η Κλωτίλντη είχε ξεχάσει στην καινούργια άγκαλιά, όλα τα περασμένα...

Η ζωή έχει αυτά τα παράξενα. "Όλα τα πράγματα άκολουθούνε τó ρυθμό τους, τó ρυθμό αυτό που τούς κανονίζει, άορατη και σατανική, ή άδυσώπητη Μοίρα...

Γ Ε Λ Ο Σ

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΦΟΝΣ ΑΛΛΑΙ

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ

Σήμερα τó πρωί βέχτηκα την έπισκεψη ενός ανθρώπου, πολύ παράξενου ενός έφευρέτου! Άγαπάτε τούς έφευρέτας; Εγώ τρελαίνομαι και όταν ακόμα δεν εύρίσκουν τίποτα, πράγμα που συμβαίνει σχεδόν πάντα μ' όλους τούς έφευρέτας...

Μ' άρέσει ή προσήλωσίς των σε μια ώρισμένη ιδέα, ή φωτιά που λάμπει σταν μάτια τους, ή άκαταστασία της περιβολής των. Ως πρós την προσήλωσι σε ώρισμένη ιδέα, ως πρós τη φωτιά των ματιών, ó έπισκέπτης μου αντιπροσώπευε πληρέστατα τόν τύπο του έφευρέτου, άλλά ως πρós την άκαταστασία της περιβολής του, περνούσε όλους τούς έφευρέτας. Τó ένα κουμπί της ρετιγκότας του ήταν θαμμένο σαν κατὰ τύχην σε μια κουμπότρυπα του ζιλέ και αντίστροφως, ένα κουμπί του γιλέκου ήταν κουμπωμένο με τó σακκάκι!...

Ο έφευρέτης μπήκε στο γραφείο μου σαν θύελλα:

— Καλημέρα, είπε. Πώς είσθε;

— "Οχι, πó άσχημα από χθές, του άπήντησα. Και σεις;

— Μ' άναγνωρίζετε;

— Έγώ; καθόλου..

— Πολύ καλά.. είμαι έφευρέτης, κύριε, άπήντησε με υπερηφάνεια.

— Τó είχα μαντέψει.

— Έρχομαι δέ σε σās, γιατί έρω πώς είσθε έξυπνος νέος μορφωμένος και πώς δεν αποβλέπετε στο

χρήμα, όταν πρόκειται για μια ιδέα καλή..

Πραγματικώς είμαι νέος έξυπνος, μορφωμένος και όταν μια ιδέα μου φαίνεται πρακτική, έξυπνη ή απλούστατα παράξενη, δεν διτάσσω να θυσιάσω ένα ή δυό έκατομμύρια για να την πραγματοποιήσω.

Ο έφευρέτης λοιπον έπανέλαβε άποτόμως:

— Τι προτιμάτε καλύτερα.. όταν θα πεθάνετε, την σήψιν ή την καυσιν;

— Συγγνώμη, του είπα λίγο ταραγμένος. Πώς είπατε; Την σήψιν, ή...

— Η την καυσιν.. Έμπρός, άπαντήσατε...

— Θεέ μου, κύριε, ή ιδέα της σήψως δεν έχει τίποτα που να με έλκύη. "Όσον άφορά την καυσιν μπορώ, να τó όμολογήσω, δεν αισθάνομαι τόν έαυτό μου άκαταμάχητως έλκυόμενον πρós την ιδέα αυτήν, τουλάχιστον πρós τó παρόν.

— Πρós τó παρόν ναί, άλλά όταν θάχετε πεθάνει :

— "Ω! όταν θάχω πεθάνει!..

Ο έφευρέτης μου έξακολούθησε με ένα ύφος λίγο χυδαίο:

— Ναί, έχετε δίκην, τó να σαπίζη κανείς μέσα στη γή είναι άηδία, άλλά και τó να καίεται δεν είναι και πολύ καλύτερο.

— Έν τούτοις...

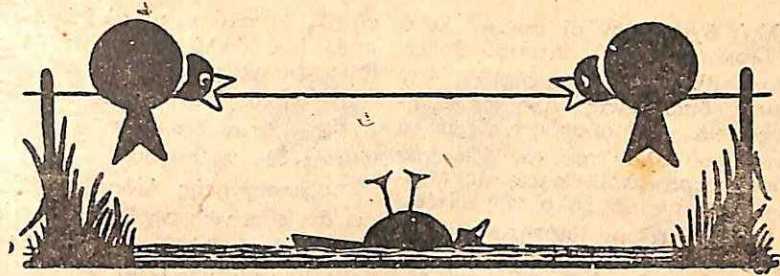
— Δεν ύπάρχει έν τούτοις. Έγώ έχω έφεύρει μια μέθοδο ή όποια είναι καλύτερη και από την άποτέφρω

σι και από την ένταφιάσιν. "Ολα γαλειώ, καμαρώστε το!
αυτά τα αντικαθιστώ με την εξαέ- —Είστε υλιστής!
ρωσιν! ναι, την εξαέρωσιν! — Δέν έχει νά κάμη αλλά γιό-
— Δέν είνε και άσχημο. πέστε μου, είστε νυμφευμένος;
— Μή με περιπαιζετε πριν μάθε- — "Όχι γιά την ώρα.
τε. — "Εχετε καμιά φιλενάδα;
— Ναι. "Εχω μιá μικρή φιλενά-

— Σας θεβαιώ, κύριε... — Πόσο ζυγίζει;
— "Ας τ' αφήσουμε αυτά.. Είστε δια- — Μά την πίστι μου, δέν την ζύ-
πεθαμένος, έτσι δέν είνε; — γιασ ποτέ, αλλά μπορώ νά σάς πώ-
— Τι έκαμε λέει; — "Αλλά.. δέν είνε πολυ-
— Είνε μιá υπόθεσις... Είστε πε- — παχεία, θά ζυγίξη περι τά πενήντα
θαμένος λοιπόν, μου φέρνουν τó σώ- — κοιλά.
μα σας, τó θάζω στό φούρνο μου... — "Ε λοιπόν, επιτρέψατε μου νά
— "Αλλά αυτό είνε αποτέφρωσις. — σάς πώ πώς τó αντικείμενο τής λα-
— Παρακαλώ.. Τό θάζω στό — τρείας σας έχει μέσα του περι τά
φούρνο μου, έναν ειδικόν φούρνο — σαράντα κοιλά νερό...

— Πάψτε, με ά-
ηδιάζετε!
— Σαράντα κι-
λά νερό! με καί-
ταλαβαίνετε.. σα-
ράντα κιλά!..
Και ό έφευρέ-
της πρόφερε τίς
λέξεις αυτές :
«σαράντα κιλά»
με άπερίγραπτη
περιφρόνησι. Τέ-
λος συνέχισε :
— "Επανερχο-
μαι, κύριε, στήν
έφευρέσί μου. "Ο-
ταν τó σώμα σας
ξηραθή έντελώς,
τό έμβαπτίζω σ'
ένα ύγρό συνθέ-
σεως δικής μου,
με θάσιν τó νιτρικόν όξύ, τó όποιο
τό μεταμορφώνει εις ύλην έκρηκτι-
κήν, άνέλογον με τή βαμβακοτυρί-
τιδα. Δέν έχομε παρά νά τó ανάψω-
με. Πφφ... φφφ... μπούμ... μιá
λάμψις άπότομη... ένας μεγάλος ά-
σπρος καπνός πού άνεβαίνει στόν
ουράνό, και τελείωσε, τó σώμα σας
δέν υπάρχει πειά ! Πώς βρίσκετε
την ιδέα μου ;
— Φαινή.
— "Αλλά δέν είνε αυτό μονάχα,
"Αντί νά μεταμορώσω τó σώμα σας
εις άπλήν έκρηκτικήν ύλην, μπορώ
νά τó κάμω ένα θεγγαλικό φώς τέ-
λειο. Πύρακρόταλα, κεριά ένετικά,

— Τόσο πολύ;
— Μάλιστα, κύριε τόσο πολύ. Μ'
άλλους λόγους ό Μέγας Ναπολέων
πού τόν εκάνατε θεό..
— "Αλλά δέν σάς είπα ποτέ έγώ
για τόν Μ. Ναπολέοντα..
— Μή με διακόπτετε... "Ο Μέγας
Ναπολέων, λέω πού τόν έχετε γιά
θεό σας, έζύγισε όγδόντα δύο χι-
λιόγραμματα άντιπροσώπειε δηλαδή
έξηνταπέντε χιλιόγραμματα νερού.
Λοιπόν από τίς όγδονήντα δύο φω-
νές πού φώναζαν «Ζήτω ό Αυτο-
κράτωρ» όφειλετε νά ύπολογίσετε
πώς αί έξηνταπέντε άπειθούντο σα
νερό καθαρό Νά! τó ανθρώπινο με-

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΤΑ ΕΝΤΟΜΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

“Ο άνθρωπος κατώτερος των έντόμων. “Η τρομερή μυίγα Τσέ-τσέ. Τι περιδρομαίζουν τά έντομα. “Η δύναμής των. Πόσο πηδάει ό ψύλλος. Τι λέγουν οι έντομολόγοι. Τό νευρικό σύστημα των έντόμων κτλ. κτλ.

Τά έντομα είνε αξιοθαύμαστα γιά τού λάμπουν σαν πολύτιμοι λίθον τη μεγάλη φρονιμάδα τους. “Η μι- και μέταλλα, χρυσά, άργυρά, σαρ-
κρές αυτές ψυχές τής φύσεως, με φείρινα, σμαράγδινα, τά όποια άνα-
τά εργασία τους κάνουν θαύματα, κατευόμενα αποτελούν ωραιότατες
Γίνονται αρχιτέκτονες, χτίστες, ύ- και παραδοξότατες άποχρώσεις.
φάντα, χαρτοποιοί, ξυλουργοί και Τά περίεργα πού παρουσιάζει ή
ό,τι θέλεις, ζωή στό σώμα των έντόμων, είνε τέ-
“Εκείνο όμως πού άκπλήττει πο- τοια πού σοφοί διάφοροι, έχασαν
λύ σ' αυτά, είνε και ή ποικιλία τού όλην τη ζωή τους, εξετάζοντας αυτά
χρωματισμού των. Ο μανδύας και και άφηκαν μελέτες τέτοιες, πού
ό θώρακάς των καταστράπτουν από καταπλήσσεται κανένας, εάν τας
τά ωραιότερα χρώματα τής φύσεως διαβάση.

ήλιους, φώσφορα κλπ. Γιά τίς φω- κυστική, αλλά όσον άφορά τó σώ-
χές οικογένειες, άναλαυθάνω την μα τó δικό μου, προτιμώ νά περι-
ύποχρέωσι νά μεταμορφώσω, με μένω.
την τιμή των τριάντα φράγκων, την “Ο έφευρέτης πήρε τó καπέλλο
νεκρή σάρκα εις ένετικά κεριά ό- του, θυμωμένος.
λων των χρωμάτων. Με δέκα χιλιά- — “Ότς άρνείστε; ρώτησε.
δες φράγκα, μπορώ νά κατασκευά- — Ναι κι' έχω τó λόγο μου. “Αν
σω ένα φώς θεγγαλικό πρώτης τά- πάρετε τó σώμα μου μετά θάνατον
ξεως με εικόνες άλληγορικές. και τó εξαφανίσετε, τó εξαερώσε-
τε, τί θά γίνει έγώ στήν δεύτερη
— “Εξοχο ! παρουσία ; Πού θά βρω τó σκελετό
— Καλύτερα ακόμα... Οι γέροι μου ; Με τί μούτρα θά παρουσια-
στρατιωτικοί μπορουν νά χαρίσουν τó θνητό του λειψάνο έτσι μετα-
τό θνητό του λειψάνο έτσι μετα- στώ μπρός στόν “Επαυράνιο Κρι-
μορφωμένο, στήν έπιτροπή τού πυ- τή ..
ροβολικού. Θά γεμίζουν μ' αυτό τά “Ο έφευρέτης έκαμε μιá γκοιμά-
κανόνια και τίς όβίδες. Τι χαρά, νά- τσα σαν νά μούλεγε: — “Είσαι θλά-
πηγαίνης, δέκα χρόνια ύστερα από- κας !» Αυτό ήθελα κι' έγώ. Τόν
τό θάνατό σου νά κανονισοθήσησθ τους έχθρους τής Γαλλίας!... Δέν
σας έλκύει αυτό ;
— Ναι, ή υπόθεσις είνε πολύ έλ-

ΑΛΦΟΝΣ ΑΛΛΑΙ

‘Αλλά όχι μόνον οί σοφοί, αλλά και ιδιανοούμενοι, παρασύρθηκαν από τὰ ανέλπιστα μυστήρια τῶν ἐντόμων, ὅπως ἕνας Ἀγγλος δικηγόρος ἀπὸ τὸ Μαέστριχτ, ὅπως ὁ Λυονέτ, πού ὅλον του τὸν βίον τὸν πέρασε, παρακολουθώντας τις καμπιές νὰ τρῶνε τὸ ξύλο τῆς ἰτέας καὶ ἔκαμε γιὰ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐντόμου αὐτοῦ, ἕνα σύγγραμμα, πού εἶνε ἕνα μνημεῖον ὑπομονῆς καὶ εὐφυΐας τοῦ ἐντόμου ἐκείνου.

‘Ο Ὁλλανδὸς ζωγράφος Γοσδάρτ πάλιν θυσιάσε εἴκοσι χρόνια τῆς ζωῆς του παρακολουθῶν τις μεταμορφώσεις τῶν ἐντόμων.

‘Εάν παραβάλλῃ κανεὶς τὴν ἀνατομικὴ καὶ φυσιολογικὴ κατάστασι τοῦ ἀνθρώπου, μ’ ἐκεῖν τὴν λεπτοφυῆ τῶν ἐντόμων, θὰ ἰδῇ πόσο ἀτελεστάτη εἶνε τῶν ἀνθρώπων.

Μιά κάμπια συγκρινομένη μ’ ἕναν ἄνθρωπο, τρῶει διακόσιες φορὲς περισσότερο τοῦ ἀνθρώπου!

Οἱ περίφημοι λευκοὶ μύρμηκες καταβροχθίζουν σὲ διάστημα ὀλίγων ὥρων, ὀλόκληρο τὸν πληθυσμὸ ἑνὸς χωριοῦ.

‘Η μυῖγα τῆς Ἀφρικῆς Τσέ-τσε διεκδικεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ἀπέραντες ἐκτάσεις στὴν μαύρη ἠπειρο, γιὰτὶ ἐκεῖ πού ζῇ καὶ ὑπάρχει ἡ Τσέ-τσε ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ.

Δὲν εἶνε θέβαια μεγαλύτερη ἀπὸ τὴ κοινὴ μυῖγα ἀλλὰ τὸ δηλητήριό της εἶνε χειρότερο καὶ ἀπὸ τὸ τῆς ὀχιάς.

Οἱ συνοδοιπόροι τοῦ Ἀστρονόμου Μωπερτουί στὴ Λαπωνία, γιὰ ν’ ἀποφεύγουν τὰ δαγκώματα μερικῶν περιέργων ἐκεῖ ἐντόμων, ἀναγκαστήκαν, ἐπὶ ὀλοκλήρους μῆνας, ν’ ἀλείφουν τὸ πρόσωπό τους μὲ κατράμι.

Ξαναγυρίζουμε στὴν μυῖγα Τσέ-τσε.

Τὸ δάγκάμα της θανατώνει στὴ στιγμὴ ἕνα ἄλκιμο ταῦρο ἢ ἕνα βῶδι δυνατό!

Τὸ περίεργο εἶνε ὅτι ἡ μυῖγα αὐ-

τὴ δὲν θανατώνει μὲ τὸ δάγκωμά της κάθε ζῶο ἀλλὰ ὀρισμένα ζῶα καὶ ἰδίως ἐκεῖνα πού θόσκουν.

Τὰ θηρία, ὁ ἄνθρωπος, ἡ γίδα καὶ ὁ ὄνος, ὅταν δαγκωθοῦν ἀπὸ αὐτὴ τίποτα δὲν παθαίνουν.

‘Ο περιηγητὴς Λίβιγκτων ἀναφέρει ὅτι εἶδε νὰ φοβοῦν, σὲ μιὰ στιγμὴ, σαράντα θῶδια, ἀπὸ τὸ δάγκωμά τῶν μυγῶν αὐτῶν.

Δὲν ἔμειναν ζωντανοὶ παρὰ ὁ βουκόλος καὶ γυιὸς του!

‘Επίσης ὅπου ζῇ ἡ Τσέ-τσε δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ ἄλλοι, γι’ αὐτὸ κατεστράφη ὅλη ἡ γεωργία καὶ ἔμειναν ἔρημες ἡ ὄχθες τοῦ Ζαμβέη.

‘Οσάκις δὲ οἱ μαῦροι τῆς Ἀφρικῆς θέλουν νὰ περάσουν τὰ κοπάδια τους ἀπὸ μέρος πού ἔχει μυῖγες φυλᾶνε νὰ θροῦνε νύχτες ψυχρὲς καὶ μὲ πανσέληνο, γιὰτὶ τις νύχτες αὐτές, καὶ ἰδίως ἅμα εἶνε φεγγάρι, ἡ μυῖγες εἶνε ναρκωμένες.

Θέλετε τώρα νὰ ἰδῇτε καὶ τὸ πληθος τῶν ἐντόμων;

Κατὰ τὸν Ράτζεβουργ τὸ πύκτο προσβάλλεται ἀπὸ τετρακόσια εἶδη ἐντόμων.

‘Η θαλασσινὰ τρέφει διακόσια εἴδη ἐπιβλαβῶν ἐντόμων.

Μιά μικρὴ κίτρινη μυῖγα, ἡ «γλώρωψ» καταστρέφει φρικτὰ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς ὅπου πέσει.

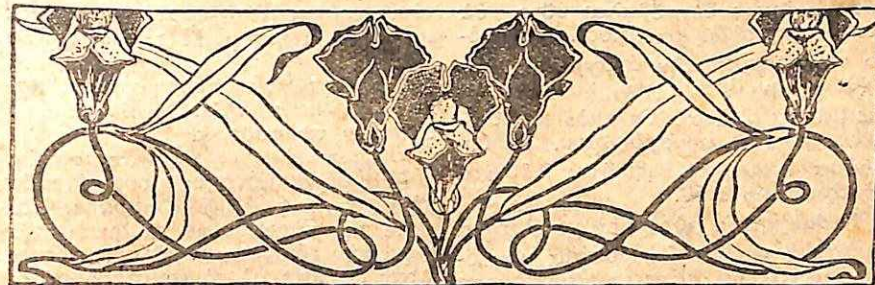
‘Επίσης ὁ «δῆκος» τὸ χρόνο καταστρέφει ἑκατομμύρια δραχμῶν ἑλθές.

‘Αλλὰ καὶ ταχύτητα καταπληττικὴ ἔχρυν τὰ ὄργανα τῶν ἐντόμων.

‘Ὡς νὰ σηκώσῃ καὶ κατεβάσῃ τὸ χέρι του ὁ ἄνθρωπος, στὸν ἴδιο χρόνον, μερικὰ ἔντομα κάνουν παραπάνω ἀπὸ τριακόσια φτερουγίσματα!

‘Ο Γκανιάρ, Λατούρ γράφει ὅτι τὸ κουνούπι σ’ ἕνα δευτερόλεπτο, κινᾶται πεντακόσιες φορὲς τὰ φτερά του.

‘Ο δὲ Νικόλσκιν ὅτι, στὸν ἴδιο

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Τ' ΑΛΛΟΚΟΤΑ ΜΑΤΙΑ

‘Ο γιατρός μου θὰ ἰκάνῃ τὴν τύχη του: ἐτοιμάζει μιὰν ἀνακοίνωσι στὴν Ἀκαδημία, — ὅχι θέβαια τὴν Ἀκαδημία τῶν Ἀθηνῶν, — γιὰ τὰ μάτια μου. Μὲ παρακάλεσε μάλιστα νὰ τοῦ γράψω κι’ ἐγὼ τί καὶ πῶς θλέπω μ’ αὐτὰ τὰλλόκοτα, μάτια. Ἡ ἔκθεσί μου, λέει, θὰ τοῦ χρησιμεύσῃ στὴν ἀνακοίνωσι του καὶ ἡ θὰ πάρῃ τὰ κυριώτερα κομμάτια ἢ θὰ τὴν ἐπιουνάψῃ ὀλάκερη. Γι’ ἀγάπη λοιπὸν τοῦ γιατροῦ μου, πού θὰ ἰκάνῃ τὴν τύχη του, γράφω αὐτὰ πού θὰ διαβάσετε καὶ σεῖς. Τὸ ξέρω πῶς θὰ πρεπεῖ νάμουν πὺ λογοτέχνης γιὰ ἕνα τέτοιο θέμα’ ἀλλὰ τί νὰ κάνω; ἀνάγκα καὶ θεοί.

Μικρὸς, εἶχα τὰ πιδ γερά, τὰ πιδ δυνατὰ μάτια τοῦ κόσμου. Ξεχώριζα «τὸ μαῦρο μυρμήγκι ἀπάνω στὴ

μαύρη πέτρα», ὅπως λέει γιὰ τὸ Θεὸ ἐν’ ἀραβικὸ ποίημα, καὶ μπορούσα νὰ κυττάζω πολλὴν ὥρα τὸν ἥλιο σὰν τὸν ἄ-τό. Αὐτὸ μάλιστα, γιὰ παιχνίδι, τόκανα συχνότατα’ γιὰτὶ τρελαινόμουν νὰ θλέπω ὕστερα, μὲ κλειστά ἢ μ’ ἀνοιχτὰ μάτια’ κάτι μεγάλες φωτεινὲς θούλες, κόκκινες, πράσινες, μαδιές, χρυσές, γαλάζιες, πού τις ἔκανα νὰ τριγυρίζουν στὸ κενὸ σὰ μετέωρα ἢ νὰ κολλοῦν ἀπάνω στ’ ἀντικείμενα πού μὲ περιστοιχίζαν, στὸν τοῖχο, στὸ ταβάνι, στὰ τζάμια, στὰ δέντρα, στὸν οὐρανό!

‘Ισως—ποιὸς ξέρει!—τὸ ἀγαπητό μου αὐτὸ παιχνίδι νὰ μοῦ χάλασε τὰ μάτια ἢ τουλάχιστο νὰ συνετέλεσε. Ὅπωςδήποτε, ἀπ’ τὰ δώδεκα χρόνια μου, ἄρχισε μιὰ ἐλαφριά μωπία, δυνατότερη λίγο στὸ δεξι,

χρόνο ἢ κοινὴ μυῖγα, κάμνει ἑκατόσιες «πτερυγῶν ριπὰς».

Δηλαδή τὴν ὥρα πού θέλει ὁ ἄνθρωπος, νὰ ἰκάνῃ μιὰ μόνη κίνησι, ἡ μυῖγα κάνει τρεῖς χιλιάδες ἐξελκώσεις κινήσεις!..

Γι’ αὐτό, μερικῶν ἐντόμων, σὰν πετοῦνε, τὰ φτερά δὲν φαίνονται διόλου, ἀπὸ τὴ μεγάλη ταχύτητα.

Τὰ νεῦρα τοῦ ἀνθρώπου, μὲ τὰ ὁποῖα κινεῖται εἶνε τριακόσια ἐβδομήκοντα.

‘Ο καρτερικὸς Λυονέτ θρῆκε τέσσαρες χιλιάδες νεῦρα, μόνον σὲ μιὰ κάμπια!

‘Αλλὰ καὶ ἡ δύναμι τῶν ἐντόμων, ἀπέναντι τοῦ ἀνθρώπου εἶνε καταπληκτικὴ.

‘Ενας ἄνθρωπος μετακινεῖ τὸ τρίτον τοῦ βάρους τοῦ σώματός του.

‘Ο γρύλλος (τριζόνι) ἐνῶ ζυγίζει 4 γραμμάρια, κινεῖ βάρος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος χιλιογράμμου. Δηλαδή ἔχει δύναμι τριακόσιες ἐβδομήκοντα φορὲς μεγαλύτερη τοῦ ἀνθρώπου.

‘Ο φύλλος πηδαίει σὲ ὕψος διακόσιες φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ σῶμα του. Δηλαδή, σὰν νὰ μπορούσε ἕνας ἄνθρωπος, νὰ πηδήσῃ κωδωνοστάσιο!

Γυαλιά όμως δεν έβαλα ούτε σε γιατρό πήγα ως τα είκοσι. Τότε μόνο αισθάνθηκα την ανάγκη να ενισχύσω την όρασή μου, και μία μέρα μπήκα σε ένα «Οπτικό» και διάλεξα γυαλιά μοναχός μου. Το θυμούνται καλά: το δεξί ήταν 2,50 και το αριστερό 3,50.

Καλά κακά, αυτά μεταχειρίστηκα δυο-τρία χρόνια. Η μυωπία μου όμως μεγάλωνε. Έπειτα παρατήρησα και συμπτώματα πιο επίφοβα: μόλις θράδευα, δεν έβλεπα ούτε με γυαλιά. Τότε πήγα στο γιατρό. «Η μεραλωπία» μου είπε. Και πήρα τα γυαλιά που μου προσδιώρισε αυτός. «Ε, αυτά δε θυμούνται τι αριθμός ήταν, ούτε αν είχαν διαφορά το δεξί από το αριστερό. Ξέρω μόνο πως δεν μπορούσα να τα υποφέρω. Με θάραιναν, με ζάλιζαν, αδύνατο να τα συνειθίσω, προ πάντων στα διάθλασμα ή στο γράψιμο. Κι' αφού βασανίστηκα έτσι κάμποσο καιρό, τα πέταξα, ξανάβαλα τα παλιά κι' ήσυχασα.

Αλλά τότε σημειώθηκε το πρώτο πυράξενο: Αφού με τα γυαλιά του γιατρού δεν έβλεπα καθόλου κι' αφού με τα δικά μου (2,50 και 3,50) έβλεπα μόλις λιγάκι καλύτερα παρά με τα μάτια μου, τις περισσότερες ώρες ήμουν χωρίς γυαλιά και σιγά-σιγά έπαψα ολοσβήδιω να τα βλέπω. Αλλωστε η «ήμεραλωπία» μου (καλέ, μη γράφεται με δυο λάμβδα ή ακατανόητη αυτή λέξη;) είχε γιατρευθεί, μονάχη της θέβαια, κι' η μυωπία μου είχε σταματήσει. Είχα δηλαδή μία μυωπία υποφερτή. Μπορούσα να ζω και χωρίς γυαλιά. Στα θέατρα μόνο, στις έκδρομές, στα ταξίδια παίρνα λорινόν. Και μου έφτανε. Το πρώτο λοιπόν παράξενο ήταν αυτό: ενώ όλοι περίμεναν να μου αύξηση η μυωπία, σταμάτησε κι' ίσως ελαττώθηκε ενώ

τόσα χρόνια με ήξεραν με γυαλιά, «στραβό», τώρα μ' έβλεπαν άνοιχτο μάτη!

Μά είχα γίνει πραγματικώς καλύτερα; Ω, κάθε άλλο! Και σε λίγο άρχισαν τα φοβερά.

Θάμουν τότε ως τριάντα χρονών.

Μία μέρα, μονάχος μου, κύτταξα τη φωτογραφία μιας όμορφης. Και τότε την κύτταξα με τα δυο μάτια (και την έβλεπα, στοχάζομαι, όπως ήταν,) τότε με το αριστερό μόνο, (και τότε μου φαινόταν λιγάκι μικρότερη καθαρώτερη,) και τότε με το δεξί, όταν την έβλεπα μεγαλύτερη μ' ακάπως συγκεχυμένη. Αξάφνα δεν ξέρω πώς, μία στιγμή άνοιξα και τ'αριστερό. Και τότε είδα κάτι θαυμάσιο: τη φωτογραφία με-

γαλωμένη, καθαρωτάτη και με τέτοιον άερον, σαν να την έβλεπα σε στερεοσκόπιο!

Ξανάκαβα τη πείραμα δυο-τρεις φορές, πάντα με το ίδιο εκπληκτικό αποτέλεσμα. Και κάποτε, κατάλαβα πως πάθαινα κάποιο στραβισμό. Δεν ξέρω δηλαδή αν είχε αυτό ακριβώς, αλλά μου φαίνεται ότι με το αριστερό μάτι έβλεπα το είδωλο που σχηματιζόταν στο δεξί και τότε η εικόνα μου φαινόταν μεγάλη και ζωντανεμένη.

«Όπως κι' αν είναι, το παιχνίδι μου άρρεσε πολύ και όπως εκείνο, σαν ήμουν μικρός, με τον ήλιο, τόκανα όσο συχνότερα μπορούσα. Κύτταζα με το στραβισμό που είπα, φωτογραφίες, κάρτες, εικόνες βιβλίων και περιοδικών, τι έβρισκα.

Κι' είχα αληθινά μία μεγάλη ήδονη να τις βλέπω να ζωντανεύουν μπροστά στα μάτια μου. Μά τι ήταν εκείνο, αλήθεια;. .. Θυμούνται άξαφνα κεφαλάκια γυναικών στο βο του φυσικού! Μά και τα χρώματα τάβλεπα πολύ πιο ζωηρά, το μαύρο πιο μαύρο, το άσπρο πιο άσπρο, το κόκκινο πιο κόκκινο. Παρατήρησα ακόμη και τούτο: μία εικόνα που παρίστανε πρόσωπο με τα μά-

τια προς έμέ, μεγάλωνε πιο πολύ από μιαν άλλη που παρίστανε δέντρο, σπίτι ή και σώμα με το κεφάλι γυρισμένο. Έτσι από μία γυναίκα όλα κερη, που με κύτταζε με τα ωραία της μάτια, μόνο το κεφάλι, το πρόσωπο έβλεπα μεγαλωμένο στο φυσικό: τάλλο σώμα δεν μεγάλωνε ανάλογα. Κι' έν' άλλο: «Όσο γύμναζα τα μάτια μου, τόσο μεγαλύτερες μπορούσα να βλέπω τις εικόνες. Έτσι έφτασα να βλέπω προσώπα άφύσικα και να τρομάζω!

Ο σταβισμός μου είχε γίνει πια μία συνήθεια. «Ό,τι ζωγραφικά και νάπεφτε στα μάτια μου, την κύτταζα βλέποντας με το αριστερό μάτι το είδωλο του δεξιού. Και μία μέρα, στον καθρέφτη, κατάφερα να ιδώ έτσι και το μάτι μου το ίδιο: ένα μάτι πελώριο που κύτταζε άλλο, ένα μάτι που του ξεχώριζε και τις ελάχιστες φλεβίτσες, ένα μάτι ξένο, που λες και τόβλεπα με φακό!

Από τότε, άρχισα να βλέπω με τον ίδιον τρόπο, όχι μόνο τα ζωγραφιστά, αλλά και τα πραγματικά. Πρόσωπα και πράγματα, μου φαινόταν έτσι πολύ μεγαλύτερα. Αλλά έπειδή αυτό δεν ήταν καθόλου εχάριστο, απεναντίας έτρόμαζα καμιά φορά να βλέπω έν' άσχημο μούτρο τόσο μεγαλύτερο, απ' το φυσικό, το παχυντό, από το τόκανα σπάνια, κι' από λίγες στιγμές κάθε φορά, έτσι από άπλη περιέργεια. Τόκανα όμως. Τόκανα χωρίς να θέλω. Κι' όλοένα περισσότερο. Έπαιαν πια κάτι άνικητο. Κι' άξαφνα, ένα ωραίο πρωί, κανένα χρόνο από την πρώτη άνκαλυψη της περιέργης ιδιότητας των ματιών μου, — ξυπώντας.... δρέθηκα Γιούλιερ στη χώρα των Γιγάντων.

Του κόκκου έτριβα τα μάτια μου. Του ήκούο προσπαθούσα να κυττάξω ίσια. «Ό,τι κι' αν έκανα, όπως κι' αν κύτταζα, τα πρόσωπα και τα πράγματα γύρω μου, όλα, όλα, τάβλεπα δυο φορές μεγαλύτερα από το φυσικό! Και μόνο τον έαυτό μου όπως τον ήξερα ή όπως ήταν!

Δέν μπορώ να παραστήσω την τρέλλα του τρόμου μου, όταν είδα πως αυτό ήταν σταθερό κι' επίμονο! Έβαλα τις φωνές:

— Βοήθεια!... Βλέπω τον κόσμο μεγαλύτερο!... Κάτι έπαθαν τα μάτια μου!... Φοβάμαι!... Μη με πλησιάζετε!... Τρέψτε μόνο να μου φέρετε το γιατρό, τον οφθαλμίατρο!

Φυσικά, στο σπίτι μου, με πήραν για τρελλό. Αλλωστε δεν ήξεραν και τίποτα για τα «πειράματα» που έκανα έως τότε. Μόνο σε ένα-δυο φίλους μου τα είχα πει. Έπειδή όμως δεν έβλεπαν να κάνω ή να λέω άλλες τρέλλες, πείστηκαν πως πραγματικώς κάτι έπαθαν τα μάτια μου, — μία παράξενη άρρώστεια τελοσπάντων, — κι' έστειλαν να φωνάξουν το γιατρό.

Εγώ, στο άναμεταξύ, δεν έβρισκα ήσυχία παρά όταν είχα τα μάτια μου κλειστά. Μόλις έκανα να τάνοίξω, παλάθωνα απ' τις ματάρες, τις μυτάρες, τις κεφαλάρες, τις πιατάρες, και πάει λέοντας, που έβλεπα από την παραθυράκι της καμαράρας μου... Έπιτέλους το πράγμα δεν θάταν τόσο άυπόφορο, αν μεγάλωνα κι' εγώ ανάλογα όσο με τον κόσμο. Αλλά εγώ να μένω όπου ήμουν και να βλέπω άξαφνα το μαρό μας μεγάλο σχεδόν σαν και μένα, α, μά ήταν εξωφρενικό! Να κλείσω τα μάτια μου και να μ'ήν τα ξανανοίξω ποτέ!

«Ηρθε κι' ο γιατρός. Δεν ήταν θέβαια εκείνος που πρό δέκα χρόνων μου είχε βάλει τα γυαλιά. Ήταν ένας άλλος, γείτονας μας, νεοφερμένος απέξω, — αυτός δα που βάίκανε τώρα την τύχη του. Είχα το κουράγιο να τον ιδώ μπροστά μου σε θερίο, σε ιδράκο, να του πω τι μου συνέβαινε, να του εξιστορήσω τα προηγούμενα, — με κλειστά μάτια όμως, — και να τον αφήσω ύστερα να μου τάνοίξη και να τα εξετάση.

Μου ώμολόγησε πως όχι μόνο πρώτη φορά του τύχαινε να κουράρη τέτοια άρρώστεια, αλλά και πως ούτε θυμώταν αν την έγραφαν τα βιβλία του. Και μου σύστησε να καθίσω στην ήσυχία μου με κλειστά μάτια, ως να πάη να ιδή, να διαβάση, και... να μου πη τι θεραπεία έπρεπε να ακολουθήσω.

Την άλλη μέρα γύρισε άπελπισμένος. Τα βιβλία του δεν έλεγαν τίπο

τα. Ούτε κανείς από τους σινάδελφους πού ρώτησε, είχε ακούσει ποτέ για τέτοια «όφθαλμία». Κι' εγώ στην ίδια ακόμα κατάσταση—Γιούλιε—βερ πάντα στη χώρα των Γιγάντων! Περιττό να διηγηθώ εδώ τις διάφορες δοκιμές που έκαμε ο γιατρός για να μου θρή τη θεραπεία. Δεν το κατάφερε. Και μ' άφησε, με τη συμβουλή να... πεταχτώ ως τη Βιέννη!

Είχ' αποφασίσει πια αυτό το ταξίδι,—τι άλλο νάκανα; χειρότερα κι' από τυφλός δεν ήμουν;—όταν άξαφνα, έν' άλλο ώρατο πρωί, καμιά δεκαριά μέρες μετά το πάθημά μου, είδα πάλι τα πρόσωπα και τα πράγματα στο φυσικό! Ναί, ναί! όπως ήταν όπως τότε. Τάδερα όπως τότε βλέπαν οι υγιείς. Δάξασοι ο Θεός, είπα το κακό ήταν περαστικό. Και φυσικά το ταξίδι έμεινε.

Αλλά λίγο θάσταξε η χαρά μου. Εύθως από την άλλη μέρα άρχισα να βλέπω τον κόσμο... μικρότερο! Και σιγά-σιγά, μέρα με την ημέρα, έγιναν ο Γιούλιεβερ στη χώρα των Νάνων! Γιατί κι' αυτή τη φορά, έβλεπα, αισθανόμουν να πω καλύτερα, τον εαυτό μου τον ίδιο. Κι' άπορούσα κι' εγώ,—τι άπερίγραπτη έντύπωση!— πώς χωρούσα σε κείνες τις καμαρίτσες, πώς ξαπλώνομουν σ' εκείνο το κρεβάτάκι, πώς έτρωγα σε κείνα τα πιτάκια, πώς έπινα σε κείνα τα φλυτζανάκια! Και για να καταλάβετε την άναλογία, φτάνει να σάς πω πως το μωρό μας δεν μου φαινόταν μεγαλύτερο από το λαστιχένιο κουκλάκι που τόσφιγγε στα χέρια του. Φαντασθήτε τώρα πόσο μικρό έβλεπα το κουκλάκι αυτό!

Αμέ τα ματάκια των ανθρώπων που με κύτταζαν;... Θέ μου! θα τα ξεχάσω ποτέ;

Τό θέμα όμως δεν ήταν τρομερό σαν την άλλη φορά. Μπορώ να πω και πως με διασκέδαζε. Κι' έπειδή, από την πείρα που είχα, συμπέραινα, ήμουν σχεδόν θέβαιος, πως ούτε στη χώρα των Νάνων δεν θα έμενα αιώνια, δεν άνησύχησα, δεν φοβήθηκα και πολύ. Φυσικά φώναζα πάλι το γιατρό. Αλλά μάλλον για να λάθη γνώσι, να καταγρά-

ψη, να μελετήσει το καινούριο «φαινόμενο», παρά για να με γιατρέψει. Μήπως ήξερα κιόλας;

— Πώς πήγες κι' έκανες έτσι τα μάτια σου; μουλεγε. Τι άλλόκοτα μάτια!... Μπορείς να καυχάσαι και για τα δυό!

— Ποιά δυό; τα μάτια;

— Και για τα μάτια που σουδω—σε ή φύσι, και για το μεταχείρισμα που τους έκαμες. Για φυντάσου να τα καταντήσης να μη βλέπουν παρά η Γίγαντες ή Νάνους!

— Και πότε άρά γε, γιατρέ, ήμουν πιο κοντά στην αλήθεια; τότε που τους έβλεπα Γίγαντες ή τώρα που τους βλέπω Νάνους;

— Καλά! άφου έχεις όρεξι ακόμα και γι' άστεία!...

— Μά να κλαίω, γιατρέ;... Θα περάσει.... Τό περίεργο όμως είναι ότι τώρα που βλέπω μπροστά μου ένα γιατρό νάνο, έλπιζω πως θα γίνω καλός ένω πρωτίτερα, μ' όλο που με κουράριζε ένας γίγας, ήμουν άπελπιμένος!

— Δέ θαρίεσαι! Για την άρρώστεια σου δεν υπάρχουν ακόμα γιατροί: ούτε νάνοι, ούτε γίγαντες;

— Ό,τι κάμη ή φύσι, έ, γιατρέ;

— Ναί, ή φύσι και τα ώρατα πειράματα που έξερις έσύ! Κύτταξε πάλι τον ήλιο... κύτταξε πάλι ζωγραφιές με στραβισμό!...

Λοιπόν, στο πείσμα του άγαπητού μου γιατρού, όταν έγιναν σε λίγο καλά, ξανάρχισα τα πειράματα. Για μάτια μου μου είχαν γίνει μανία. Δεν μπορούσα να τ' αφήσω ήσυχα. Κι' έκανα, ό,τι μου κατέβαινε, ό,τι σοφίζόμουν για να βλέπω.... τί μπορούσα να ιδώ. Στο δρόμο, στο σπίτι, στο γραφείο μου, δοκίμαζα επίμονα όλων των ειδών πους στραβισμούς. Η μεγάλη μου χαρά, ή ήδονή μου, ήταν να «ζωντανεύω» έτσι τις ζωγραφιές ή να βλέπω καθαρότερα και μεγαλύτερα τα πραγματικά αντικείμενα. Τα πλησίαζα στα μάτια μου πολύ, πολύ, ως που, και χωρίς στραβισμό, τάβλεπα αλλοιώτικα. Μου άρεσε πρό πάντων να παίζω με τα φώτα. Έστράβιζα με τρόπο ώστε να ιδώ το φως,— το φως του κεριού, της λάμπας, της καντήλας, του φανα-

ριού, — διπλό κι' ύστερα πάλι, σιγά-σιγά, να ξεστραβίζω, ώστε να συμπλησιάζουν τα δυό φώτα και να γίνονται ένα. (Και τότε πάλι δεν μπορούσα να μη συλλογιέμαι: ποιά τάχα άπ' τα δυό φώτα που βλέπω, να είναι το πραγματικό;...)

Αλλοτε μισόκλεινα τα μάτια μου ώστε να βλέπω ανάμεσα άπ' τα τσίνορα, που μεγάλωναν κι' αυτά κι' έκαναν διάφορες ίριδώσεις στο φως; ή τάκλεινα όλωσδιόλου κι' έπιέζα άπέξω, ζουλούσα τους βολβούς δυνατά. Τότε, μέσ' στο σκοτάδι, έβλεπα λογιής-λογής φωτεινούς και χρωματιστούς λεκέδες, με παράξενα στρογγυλά κι' άκτινωτά σχήματα, που έξακολουθούσα να τα βλέπω και μ' άνοιχτά μάτια, όπως τότε που άνιχνιζα τον ήλιο. Αυτό ήταν τότε το συνειθισμένο μου παιχνίδι.

Αλλά τί άπρόοπτο τό άποτέλεσμα!

Ένα δειλινό, την ώρα του ήλιο-βασιλέματος, μου φάνηκε πως όλος ο κόσμος έγινε ρόδινο. Ουρανό και γή, πρόσωπα και πράγματα, όλα τάβλεπα ροδοβαμμένα. Η παραισθήσι αυτή, άν και ζωηρότατη, δεν θάσταξε πολύ. Αμα σκοτεινιάσε κι' άναψαν τα φώτα, είδα πάλι τον κόσμο όπως ήταν. Τάλλο πρωί όμως, άμα ξύπνησα, θρέθηκα σ' έναν κόσμο χρωματιστό, ρόδινο, ιδανικό!

Ήταν πια σταθερό. Μου θάσταξε μέρες. Και τη νύχτα ακόμα, στα σκοτεινά, έβλεπα τα πράγματα να ροδίζουν!

Υστερα πάλι, σιγά-σιγά, λίγο-λίγο, άρχισαν να... ξεβάφουν. Έφτασα να τα βλέπω μισά ρόδινα και μισά με το φυσικό τους χρώμα. Κι' έπιτέλους το ρόδινο, άφου σχημάτισε μια παρυφή άπό τη μια πλευρά των πραγμάτων, έχάθηκε. Ημουν καλός!

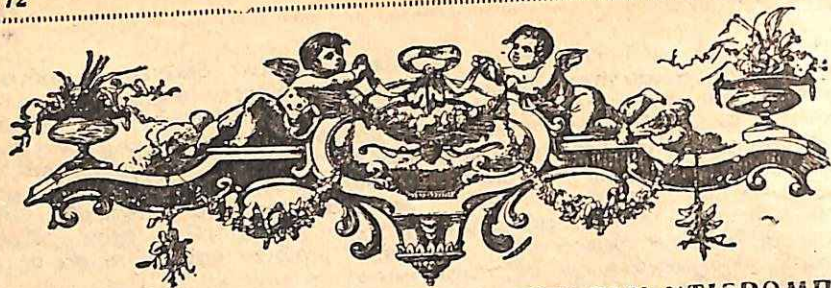
Αλλά για λίγον καιρό Γιατί τό «φαινόμενο» μου ξαναπαρουσιάστηκε τό ίδιο. Με τη διαφορά μόνο πως τό χρώμα δεν ήταν πια ρόδινο, αλλά πορτοκαλί. Έπειτα έγινε χρυσοκίτρινο. Έπειτα γαλάζιο. Έπειτα πράσινο. Και τέλος μαβί.

Έτσι, επί ένα ολάκερο χρόνο,— και περισσότερο ίσως,— είδα τον κόσμο θαμμένο διαδοχικά, μισοθαμμένο ή παρυφασμένο μ' όλα σχεδόν τα χρώματα της ίριδής και σε τέτοιο τρόπο, που κάθε φορά μου φαινόταν πως είχα μεταφερθί στο Φεγγάρι, στον Ήλιο, στον Άρη, στην Άφριδίτη και ζούσα σε άνειρο!

Ανάλογα περιέργη ήταν κι' ή ψυχική μου διάθεσι όσο θάσταξε τό τελευταίο αυτό «φαινόμενο». Είχα διακόψει την εργασία μου κι' ήθελα, τον περισσότερο καιρό, να μένω στο σπίτι και να βλέπω άπ' τό παράθυρό μου. Πότε ήμουν μελαγχολικός, πότε χαρούμενος και πότε γινόμουν καθούτος μανιακός. Ο γιατρός μου, σ' αυτή την περίοδο, ήταν υποχρεωμένος να μου γιαντρίη τις νευρικές κρίσεις. Έρωτεύθηκα γυναίκες που τις αντιπαθούσα φοβερά όταν τ' έβλεπα με τό φυσικό τους χρώμα. Κι' άπενοντιόμ' έμίσσησα την πιο άγαπημένη μου, όταν την είδα άξαφνα όλοπράσινη. Έφαγα με ήδονη φαγιά που άλλοτε μου προσέφευσαν άδελφά και συχάθηκα ευφρηνικά τα πιο άγαπητά μου.

Τό τελευταίο χρώμα της παραισθήσεώς μου ήταν, καθώς είπα, τό μαβί. Ο γιατρός, που με παρακολούθουσε, φοβήθηκε πως θα τό διαδεχόταν τό μαύρο. Και τότε θέβαινα να τυφλωνόμουν. Αλλά όχι. Κατέν' άλλο χρώμα δεν διαδέχτηκε τό τελευταίο εκείνο μαβί. Και πέρασε σχεδόν άλλος ένας χρόνος, χωρίς να μου παρουσιαστή τίποτα, ούτε άπ' τα παλιά, ούτε άλλο καινούργιο.

Ο γιατρός λέει πως γιατρεύτηκα. Εγώ όμως δεν τό πιστεύω. Γιατί έχω ακόμα τη μανία να μην άφήνω ήσυχα τα μάτια μου στιγμή. Θάλεγα μάλιστα πως αυτά έχουν μέσα τους μια δύναμη που δεν μ' άφήνει να τα ξεχάσω και να ήσυχάσω. Τα μάτια μου τελοσπάντων, τάλλόκοτα μάτια μου, ένοχλούν έμένα, όπως άλλους ανθρώπους άλλα μέλη του σώματος. Και γι' αυτό τό φοβάμαι πως έχω να υποφέρω κι' άλλα, μολοντί μου είναι άδύνα-

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟ

Ο Γασπάρ Μετρό, εργάτης σέ παπουτσιδίκου, ήταν παντρεμένος έδω και οχτώ χρόνια. Ένας σύζυγος είχε γνωστόν ότι πρέπει να είναι παράλυτος ή τυφλός για να μπορέσει να μείνει πιστός στη γυναίκα του παραπάνω από δυο χιλιάδες ένηνακόσιες είκοσι τέσσερις μέρες. Την δεύτερα Μαΐου, θγαίνοντας από το σπίτι του για να πάη στο μαγαζί του, σκέφθηκε:

— Δεν έχει, δεν έχει!... Βαρέθηκα πεινά να είμαι πιστός. Δέ λέω πώς θ' άπατήσω τη γυναίκα μου δυο φορές, μιά φορά όμως πρέπει έξάπαντος να την άπατήσω, και σήμερα κιόλας!

Σ' όλο το δρόμο, από το σπίτι στο μαγαζί, δεν έπαψε να σκέφτεται με τι τρόπο θα κατάφερνε τον καταστηματούχο να τον άφηνε λίγες ώρες ελεύθερο στο διάστημα της ημέρας. Νάλεγε πώς παντρεύταν ή άδελφή του και δεν μπορούσε να λείψει από το γάμο της; Άδύνατο. Το άφεντικό του ήξερε ότι ήτανε μοναχοπαίδι... Νάλεγε πώς

το να μαντέψω τί..

Θυμούμαι τώρα κι' ένα λόγο του γιατρού μου, μιά μέρα που συζητούσαμε για την «όφθαλμία» μου.

— «Φίλε μου, μου είπε, ή ιστορία των ψυχών σου είναι ίσως ή ιστορία της ψυχής σου. Μά μήπως και σε κάθε άνθρωπο δεν συμβαίνει άπάνω — κάτω το ίδιο;»

Βαρύς και πολυσήμαντος λόγος. Έγώ δεν έχω να προσθέσω τίποτα. Και τελειώνω την έκθεσι μου μ'

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ήτανε υποχρεωμένος να πάη στην κηδεία της γιαγιάς του; Άδύνατο. Το άφεντικό του ήξερε ότι είχε χάσει από καιρό και τις δύο μόνο γιαγιάδες και όχι τρεις!... Όταν άνοιξε την πόρτα του παπουτσιδίκου είχε ήδη σκεφθή είκοσι προφάσεις. Καμιά όμως δεν του είχε φανή ικανοποιητική.

Δέν μπορούσε ως τόσο να πη στο άφεντικό του: «Άκου να σου πω, κύρ Άντρέα, άφησέ με σήμερα το απόγευμα ελεύθερο σε παρακαλώ, γιατί θέλω ν' άπιστήσω στη γυναίκα μου». Το μόνο που είχε να κάνει ήταν ν' αναβάλη για καταλληλότερο καιρό την ικανοποίησι των παρανόμων του πόθων.

Έξαφνα όμως του ήλθε μιά καλή έμπνευσις:

— Άφεντικό, έφισθύρισε, μ' ένα υ-φορς θλιβερό, άφεντικό, σε παρακαλώ πολύ να μ' άφήσης λίγες ώρες ελεύθερο... Κάνε μου τη χάρι, πρόκειται για κάτι πολύ σοβαρό... Έχω την ιδέα, ότι έδω και λίγο καιρό, ή Λουκία, ή γυναίκα μου, με άπατά... Και θάθελα, ενώ του λόγου της νομίζει ότι βρίσκομαι έδω πέρα, να πεταχτώ μιά στιγμη σπίτι μου και να ιδώ τι κάνει ή προκομή μένη.

Ο κ. Βερνάρδος, ο ιδιοκτήτης του μικρού παπουτσιδίκου όπου εδούλευε ο Μετρό, ήξερε καλά από πετσιά, δεν είχε όμως ποτέ καταγίνει με τη μελέτη της ανθρώπινης καρδιάς. Γι' αυτό και όταν την δεύτερα Μαΐου, κατά το μεσημέρι, ο

Μετρό γύρισε στο μαγαζί και ξανακάθισε στη θέση του ευθυμικός μάλλον και ευχαριστημένος, ο άγαθός κ. Βερνάρδος δεν υπαπτεύθηκε, αλλά σκέφθηκε ότι ο Μετρό ήταν χαρούμενος γιατί είχε εξακριβώσει ότι ή γυναίκα του δεν τον άπατούσε. Ός τόσο δεν άργησε να μάθη ότι όταν μιά φορά φυτρώση ή άμφιβολία στην καρδιά ενός συζύγου, δεν μπορεί ο δύστυχος να ξαναύρη τόσο εύκολα την ήσυχία του.

Την 8η Μαΐου, πράγματι ο Μετρό — ο Μετρό ο οποίος εν τω μεταξύ είχε σχηματίσει χωρίς άλλο την πεποίθησι ότι όταν άπιστήση κανείς μιά φορά στη γυναίκα του, δέ χάθηκε ο κόσμος αν άπιστήση και δεύτερη — του έδήλωσε με φωνή που έπράδιδε την άγωνία του:

— Άφεντικό, για να είμαι ειλικρινής, δεν μπόρεσα ν' ανακαλύψω τίποτε το θετικό, τις προάλλες. Όμως όσο το σκέπτομαι, τόσο μου φαίνεται ότι ή Λουκία μου σκαρώνει δουλειές. Λύτη ή ιστορία δεν μπορεί να θυστάξη. Πρέπει να ξεκαθαρίσουν τα πράγματα... Άφησέ με σε παρακαλώ δυο ώρες ελεύθερο...

Την 15ην και την 21 Μαΐου, ο Μετρό — ο Μετρό ο οποίος είχε σχηματίσει χωρίς άλλο εν τω μεταξύ την πεποίθησι ότι όταν άπατήση κανείς την γυναίκα του δυο φορές δεν χαλάει ο κόσμος να την άπατήση και τρεις, — είπε στον κ. Βερνάρδο, μόλις συγκρατώντας τα δάκρυά του:

— Άφεντικό, άφεντικό, είμαι πάρα πολύ δυστυχισμένος. Δεν έχει, πρέπει να βεβαιωθεί τι μου φτάνει ή γυναίκα μου. Και κάτι — πώς να σου πω; — κάτι μου λέει πώς σήμερα το πρωί, ώρισμένως πειά, θα καταφέρω να μάθω αν ή Λουκία με άπατά ή όχι... Σε παρακαλώ, άφησέ με δυο ώρες ελεύθερο.

Όταν μπήκε ο Ιούνιος, ο άγαθός κ. Βερνάρδος άρχισε να στενοχωριέται. Ο Μετρό είχε σχηματί-

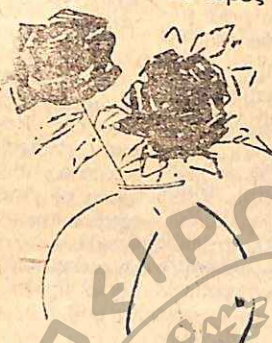
σει εν τω μεταξύ την πεποίθησι ότι όταν άπατήση κανείς την γυναίκα του, τέσσερις φορές, δεν θα κατέβη από τον θρόνο του ο Πάπας, αν την άπατήση και πέντε, και οκτώ και δέκα φορές. Ποιος ξέρει! Όπως και αν έχη όμως το πράγμα γεγονός είνε ότι έδήλωσε στον άφεντικό του ότι ή υποψίες του είχαν μεταβληθ ή σε βεβαιότητα. Δεν του έφθανε πειά, να ζητη μιά φορά την έβδομάδα, δυο και τριών ώρων άδεια. Έσυνείθισε, δυο φορές την έβδομάδα, να κλαίγεται, λέγοντας:

— Δεν φθάνει, άφεντικό, που έμαθα ότι ή γυναίκα μου με άπατά. Πρέπει άκόμη να μάθω τώρα με ποιόν με άπατά, για να μπορέσω να ζητήσω διαζύγιο. Άφησέ με δυο ώρες ελεύθερο.

Ο κ. Βερνάρδος, θά μπορούσε βέβαια να διώξη τον Μετρό, και να τον άντικαταστήση μ' έναν άλλον εργάτη, ανύπαντρο και τακτικότατο. Άλλά δεν είχε πάντα δυσάρεστο για έναν καταστηματούχο να χωρίζεται από έναν συνεργάτη, την επιδεξιότητα του οποίου έγκωμιάζει, έδω και δέκα χρόνια, σε όλους τους πελάτες του δυο ώρες της έβδομάδας. Προσπάθησε να κάνει υπομονή. Κάθε φορά που ο Μετρό του ζητούσε την άδεια ν' άπουσιάση, έλπιζε ότι θα ήταν ή τελευταία. Συγχρόνως δεν παρέλειπε να του δίνει και συμβουλές:

— Τι διάβολο, Μετρό, του έλεγε, φανού λίγο πειό καπάτσος. Άλλοιως, δεν θα την πάσης ποτέ, επ' αυτοφώρ, κακομοίρη μου! Σκέψου κάτι. Κρύψου, Στήσ' τους καμιά παγίδα. Βρες κάτι τέλος πάντων, ξέρω κι' εγώ.

Κάθε φορά ο Μετρό συγκρατένευε με ύφος άποφασιστικό, σά να έλεγε: «Έννοια σου, άφεντικό, θα κάνω όπως λές». Δυστυχώς όμως κάθε φορά που έγύριζε απ' την μικρή του έκστρατεία, έφισθύριζε, α-

πογοητευμένος:

— "Α, την κίσα! Την κίσα!... Τί νά σου κάνω.... Είνε βλέπεις πο-
νηρότερη από μένα... Κρίμα τούς
κόπους μου! Την άλλη φορά όμως,
πού θά μου πάη, θά την πιάσω την
στρίγγλα.

* *

Είχε περάσει ο 'Ιούλιος, είχε πε-
ράσει και ο Αύγουστος. Την 3ην
Σεπτεμβρίου, την στιγμή που τρίτη
κιόλας φορά, απ' την αρχή της έ-
βδομάδος, ο Μετρό ζητούσε την α-
δεία νά λείψη δυό ώρες, ο κ. Βερ-
νάρδος, του είπε:

— Βέβαια δέν είνε λάθος δικό
σου, παιδί μου, πού πήρες μιά έλεει-
νή, μιά χαμένη, μιά τιποτένια. Κα-
ταλαβαίνεις όμως ότι τόσο για μέ-
να όσο και για σένα είνε καιρός νά
πάρη τέλος ή ιστορία αυτή.

— Χριστέ μου, και βέβαια είνε
καιρός. Βαρέθηκα νά κάνω τόν κα-
τάσκοπο του κάκου!

Ο κ. Βερνάρδος φάνηκε ότι δι-
στάσε προς στιγμήν, κατόπιν όμως
εξασκολούθησε:

— Είνε φανερό ότι αν έθλεπα πώς
θάφθανες μιά μέρα σ' αποτέλεσμα,
δέν θά μουρχόταν ποτέ στο νου, ν'
ανακατευθώ στις υποθέσεις σου.
"Αλλά νά, τί νά σου πώ, είδα πώς
μέ όλη την καλή σου θέλησι, δέν θά
κατάφερνες τίποτε... "Υπάρχουν
πράγματα πού είνε εύκολο νά τά
μάθη όλος ο κόσμος, εκτός απ' τόν
σύζυγο... Ζήτησα πληροφορίες. "Ε-
κανα μιά διακριτική έρευνα στη συ-
νοικία σου. "Ε, λοιπόν, φτωχέ μου
Μετρό, ή γυναίκα σου σέ άπατά έ-
δω και τρία χρόνια και ξέρεις μέ
ποιόν; Μένε το φίλο σου, τόν Νέστο-
ρα Μπουλνέγκρ, της δημοκρατικής
φρουράς!... όπως σέ βλέπω και μέ
θλέπεις, κατακαυμένη μου!...

Του Μετρό τοῦρθε σάν ταμπλάς.
Νόμιζε πώς έθλεπε όνειρο.

"Αλλ' ο άγαθος κ. Βερνάρδος του
χτύπησε χαϊδευτικά τά χέρια και
τοῦπε:

— "Ελα, έλα, μήν κάνης έτσι,
Μετρό. Είνε μόλις τέσσερις ή ώρα
άκόμη. "Η γυναίκα σου και ο Νέ-

ΠΙΚ - ΝΙΚ

"Ως γνωστόν, στόν ήλιο παρουσι-
άζοντα κάθε τόσο κηλίδες. Κατά
τό 1811, λοιπόν, δυό ήλιακές κηλί-
δες ήσαν ορατές στο άστρο της ή-
μέρας. Στά 1837 σημειωθήκανε
136 έν όλω. και οὔτω καθ' έξης.

"Η κηλίδες αυτές εμφανίζονται και
χάνονται κατόπιν.

Κατά την Μαυριτανική κατοχή
της 'Ισπανίας μόνον στην πόλη
Καρδούη υπήρχαν 4.000 τζαμιά.

* * *

"Από τόν Νοέμβριο του 1862 μέ-
χρι τόν Φεβρουάριο του 1864 δέν
έχιόνισε ούτε μιά φορά στο Λονδί-
νο.

* * *

"Η περίφημος Κάρμεν Σύλβα,
ή ώραιότατη και λαοφιλή βασίλισ-
σα της Ρουμανίας, λίγον καιρόν
πριν πεθάνη, είχε δημοσιεύσει σέ
κάποιο άγγλικό περιοδικό ένα άρ-
θρο, τό όποιο τελείωνε μέ την έξης
χαρακτηριστική φράσι:

«Π ο λ λ ά κ ι ς μ ε τ α ξ υ τ ω ν
τ ο ι χ ω ν έ ν ό ς ά ν α κ κ ό ρ ο υ
ζ ο υ έ σ τ ε μ έ ν ο ι κ α κ ο
ο ὀ ρ γ ο ι » ! ...

* * *

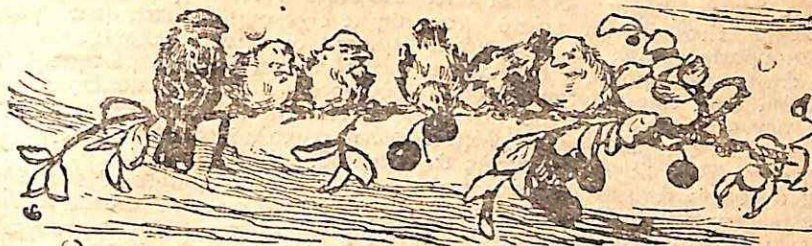
Κάποιος άνθοκόμος της Μασσα-
χουσέτης κατάρθωσε νά επιτύχη μιά
ποικιλία γαρυφάλων, τών όποιων
τά φύλλα έχουν μήκος ένδεκα ως
δώδεκα εκατοστομέτρων....

Στήν Καλλιφάρνια, πάλι, υπάρ-
χει μιά γιγαντιαία τριανταφυλιά,
ή όποία παράγει ετησίως 10 χιλιά-
δες ευώδιστα τριαντάφυλλα.

* * *

Πρό εβδομάδος έγινε ένας παρά-
ξενος γάμος στο Λονδίνο. Γαμπρός
και νύφη ήσαν κωφάλαλοι, καθώς
κι' οι κουμπάροι κι' ο παπάς!

στωρ Μπουλνέγκερ δέν συναντώνται
στό σπίτι σου, παρά μόνον στή
πέντε και μισή. "Αν φύγης λοιπόν
από δώ στις πέντε έχεις μέ τό πα-
ραπάνω καιρό για νά είδοποιήσης
τόν άστυνόμο!...

ΒΡΑΖΙΛΙΑΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΟΕΛΛΙΟ ΝΕΤΟ

ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

"Όταν ή Ζοάννα φάνηκε στην πόρ-
τα κουρασμένη από την άγρύπνια
μιας ολόκληρης νύχτας πού πέρασε
στό προσκέφαλο του άρρωστου
παιδιού της, ο Τιθούρτσιο, όρθιος
στην ταράτσα, κύτταξε τόν ξυπνημέ-
νο περιστερέωνα. "Ο ήλιος άνάτελλε
και χρύσωνε τά ύγρα φύλλα. Τά
πουλιά, κάτω στα δέντρα του ποτα-
μού, τερέτιζαν, όλα μαζί, χαρούμε-
να.

"Ο 'Ινδός δέν άποτραβούσε τά
μάτια του από τόν περιστερέωνα. "Η
ρυτίδες του ήλιοκαμένου μετώπου
του έδειχναν πώς ήταν πολυάσχο-
λος. Τά περιστέρια πηγαίνουσιν
στην έμπαιναν κι' έβγαίνουν άήσυχα,
πετοῦσαν γύρω από τό σπίτι, έκά-
θονταν στα δέντρα ή ύψωνόντουσαν
ψηλά σάν νά έπισκοπούσαν τόν ο-
ρίζοντα. "Αλλα άπομακρύνονταν
και ξαναγύριζαν στόν περιστερέωνα.
Μερικά, άναποφάσιστα, άνοιγαν τά
φτερά τους για νά πετάξουν, μά τά
ξανάκλειναν πάλι. Κι' όλα μαζί
γουργούριζαν δυνατά σάν νά συζη-
τούσαν για την άναχώρησή τους.

"Ο 'Ινδός κρατούσε στυλωμένα τά
μάτια του στο πηγαιν'— έλα τους.
"Ηξερε πώς παιζότανε ή ζωή του παι-
διού του, πώς θά κρινότανε από την
άπόφασι πού θά έπαιρναν τόν περιστέ-
ρια. Στή φυλή του έλεγαν : «"Όταν
τά περιστέρια αφήνουν ένα σπίτι, έρ-
χεται ή δυστυχία».

"Η Ζοάννα τόν είδε πού κύτταζε
και ρώτησε:

— Τί είνε;

— Τά περιστέρια μου φαίνονται
σάν παράξενα σήμερα, Ζοάννα, ά-

πάντησε άργά και σοβαρά ο Τιθουρ-
τσιο.

— Τώρα τό είδες; Έκανε εκείνη.
"Εγώ τό παρατήρησα από χτές. μά
δέν θέλησα νά σου πώ τίποτα.

"Ο 'Ινδός χωρίς νά πη τίποτα,
πήρε από μιάν άκρη τό τσαπί του
και ξεκίνησε άργά για τή φυτεία
τους από ένα μονοπάτι πού αύριζε,
δυνατά θερισμένο χόρτο. Πήγαν
μέ τό κεφάλι σκυμμένο, μέ τή σκέψη
παρμένη από την άξαφνη αυτή άπο-
δημία τών περιστεριών. "Ηταν μιά
μια μοιραία ένδειξι. Είχε άκούσει
έπί νύχτες ολόκληρες την κουκου-
βάγια μά δέν είχε δώσει προσοχή,
γιατί όλοι στο σπίτι ήσαν καλά. Μά
νά πού ο κακός οίωνός έπιθεσάιν-
νότανε. Τά περιστέρια πού είχε ά-
ναθρέψει έφευγαν, προαισθανόμενα
την έπίσκεψι του θανάτου.

Γύρισε και κύτταξε. Τά περιστέ-
ρια χτυπούσαν τά φτερά τους στόν
άέρα, διέγραφαν κύκλους, κι' ή Ζο-
άννα στεκότανε ακόμα στο κατώφλι,
μέ τά χέρια σταυρωμένα, και τό κε-
φάλι σκυμμένο. Θά έκλάιγε ίσως ή
φτωχή. "Ενα αίσθημα μίσους την
πλημμύρισε άξαφνα για τ' άχάριστα
αυτά πουλιά. Ποτέ δέν είχε σκοτώ-
σει κανένα τους. Πάντοτε τά
έπεριποιέιτο μεγάλωνε τόν περιστέ-
ρέωνα για τά νέα ζευγάρια, πρόσχε
νά μη μένη καμμία χαραμάδα απ'
όπου νά μπαίνει ή βροχή. Γιατί φεύ-
γανε λοιπόν;

"Ανασήκωσε τούς ώμους κι' εξα-
κολούθησε τό δρόμο του. "Όταν έ-
φτασε στη φυτεία, πέταξε τό τσαπί
πού τόν έβάρυνε κι' έκάθησε σταυ-

ροπόδι χάμω, χωρίς διάθεσι νά ἔργασθῃ. "Ενοιῶθε τὸν ἑαυτοῦ του κατακουρασμένο σὰ νὰ εἶχε κάνει ἕνα ἀτέλειωτο δρόμο. Κι' ἔμεινε ἐκεῖ ἐπὶ ὥρα ἀκούγοντας τὸ θρόισμα τῶν φύλλων στὸν ἀέρα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν ἐντόμων ἢ τὸν θόρυβο τῶν ἡλίων. "Ενας διαφανὴς αἰτμός ἀνέβαινε ἀπὸ τὸ ἔδαφος ποὺ τὸ εἶχε ζεστάνει ὁ ἥλιος. "Ἡ σιωπὴ γύρω, μολοντὶ ἀπόλυτη, ἦταν παλμώδης.

"Αἶσθνα ἕνα περισσότερὶ διέσχισε τὸν ἀέρα, ἔπειτα ἄλλο ἀκόμα. "Εφευγαν, ἔφευγαν. "Ο Τιβούρτσιο πετάχθηκε ὀρθίως, μὲ τὰ μάτια ψηλά. "Εφευγαν!.. "Εφευγαν! "Ἦταν πειὰ βέβαιον. "Εφευγαν τρομαγμένα ἀπὸ τὸ θάνατον ποὺ ἐρχότανε.

Γεμάτος ἀνησυχία, γύρισε γρήγορα στὸ σπῆτι.

— Πῶς πάει; ρώτησε τὴ Ζοάννα ποὺ τὸν ὑποδέχθηκε στὴν ταρατάσα.

— Τὰ ἴδια, ἔκανε ἐκείνη μὲ ἀποθάρρυνσι στὴ φωνὴ της.

Κύτταξε τὸν περιστρεφόμενον καὶ τὸν εἶδε ἔρρημο, γεμάτον σιωπὴ. Καθῆσε στὸν τοῖχον τῆς ταρατάσας ἐπὶ ᾧ ἦσαν ὀλόκληρες, καπνίζοντας καὶ περριμένοντας τὴν ἐπιστροφὴ τῶν περιστεριῶν. "Ο οὐρανὸς ἐχλώμαζε. Τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος σκεπάζονταν ἀπὸ μιά ἐλαφρὴ ἄχνη. "Ἡ ἐσπερινὴ αὔρα διασκόρπιζε τὰ ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν. Κατὰ διαστήματα οὐρλιζε ἕνα σκυλί. Καὶ κάποτε ἕνας μηκυθὸς βωδίου μελαγχολοῦσε τὴ σιγὴ. "Ο Τιβούρτσιο κύτταζε πάντα μὲ ἀγωνία τὸν περιστρεφόμενον καὶ τὸν ὀρίζοντα μήπως κι' ἐβλεπε τὰ περισσότερὰ νὰ γυρίζουν. Γιατί, ποὺ θάβρισκαν καλύτερον καταφύγιον; Τὸ δάσος εἶνε γεμάτον κινδύνους: ἴσως νὰ γυρίζαν.

"Αρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ. "Ἡ Ζοάννα ἔβλεπε τὸ λινάρι. Τὰ βατράχια ἄρχισαν νὰ κοάζουν στὰ τέλματα. "Ενα ἄστρο ἔλαμψε στὸν οὐρανόν. "Ο Τιβούρτσιο στύλωσε τὰ μάτια του κι' εἶπε ἀπὸ μέσα του μιά προσευχή. "Ἡ σιγὴ μόλις διακοπτότανε ἀπὸ τὸ μουρμουριτὸ τοῦ ποταμοῦ...

"Αἶσθνα, ἡ Ζοάννα ποὺ στεκότανε στὸ κατῶφλι ἀναταράχθηκε. Γύρισε τὸ κεφάλι πρὸς τὸ δωμάτιον, περιέφερε μιά σιγμὴ ἕνα κατάπληκτον βλέμμα καὶ ὥρμησε μέσα. "Ο Τι-

βούρτσιο κύτταξε χωρὶς νὰ καταλάβῃ τί εἶχε συμβῇ, ὅταν μιά γοερὴ κραυγὴ διέσχισε τὴ σιωπὴ.

— Τί τρέχει Ζοάννα, ρώτησε ὁ Ἰνδὸς δρασκελώνοντας τὸ κατῶφλι.

— Πέθανε! ἔκανε ἐκείνη μὲ μιά φωνή, ἀγκυλιάζοντας τὸ πτώμα τοῦ παιδιοῦ.

"Ο Ἰνδὸς ἐπλησίασε μ' ἕνα θῆμα βαρὺ, ἔβλεπε σιγὰ κι' ἀπαλὰ τὴν παλάμη του κάτω ἀπὸ τὰ ρουχαλὰκια τοῦ παιδιοῦ, ἔφαξε τὸ ζεστό ἀκόμα καὶ κοκκαλιάρικο στήθος του κι' ἀφοῦ θρῆκε τὴ θέσι τῆς καρδιάς, ἐπρόφερε μὲ μιά φωνὴ σθεσμένη:

— Νά, πέθανε...

"Ἡ μητέρα ἀνατινάχθηκε, παραμορφωμένη, μὲ τὰ μαλλιά λυμένα, τὰ μάτια λαμπερά. Θέλησε κάτι νὰ πῇ μὰ ξανάπεσε βαρεὶα καὶ ξέσπασε σὲ κλάματα, φωνάζοντας πονεμένα τ' ὄνομα τοῦ παιδιοῦ της. "Ο Τιβούρτσιο ἀφοῦ ἔμεινε λίγο ἀκίνητος καὶ ἀμίλητος, κυττάζοντας τὸ φῶς τοῦ ἱκανηλοῦ ποὺ ἔτρεπε στὸν ἀέρα, θύγηκε μ' ἕνα θαυτὸ ἀναστέναγμα ἴσα μὲ τὴν πόρτα, κάθησε στὸ κατῶφλι καὶ ἀνάθοντας τὴν πίπα του, ἀτόμεινε κυττάζοντας τὸ κενόν. "Αἶσθνα τοῦ φάνηκε πῶς ἄκουσε γουργουρίσματα περιστριφέντων. "Ακίνητος συγκέντρωσε τὴν προσοχή του κι' ἔτεινε τὴν ἀκοή του. Τὰ γουργουρίσματα ἐξακολουθοῦσαν. Σηκώθηκε καὶ πλησίασε σιγὰ νὰ τὸν περιστρεφόμενον. "Ενα θρόισμα φτερῶν καὶ τρυφερὰ γουργουρίσματα ἐρχόντουσαν ἀπ' ἐκεῖ. "Ἦταν τὰ περισσότερὰ ποὺ ξαναγύριζαν μετὰ τὸ πέρασμα τοῦ θανάτου; Δὲν ἔμεινε καμμιά ἀμφιβολία. Μιά ἄεσφνη καὶ λυσσασμένη ὄργη τὸν ἔκανε νὰ σφίξῃ τὴς γροθιές του. Μ' ἕνα νευρικὸ βηματισμό, σὰ νὰ εἶχε πάρει μιά ἀμετάβλητη ἀπόφασι, μπῆκε στὴν καλύβα, πῆρε ἀπὸ μιά γωνία τὴν ἀξίνα του καὶ μουρμουρίζοντας ἀπειλές, ἔφτασε ἴσα μὲ τὸν στύλον ποὺ ὑπεστήριζε τὸν περιστρεφόμενον. Ἐκεῖ, ἀνασῆκωσε τὰ μανίκια του, ἔφτυσε μέσα στὶς παλάμες του καὶ σηκώοντας μὲ δύναμι τὴν ἀξίνα, κατέφερε ἕνα βαρὺ χτύπημα στὸ στύλον. Στὸ χτύπημα αὐτὸ τὰ περισσότερὰ σταμάτησαν νὰ γουργουρίζουν. "Ο Τιβούρτσιο ἐπανέλαβε τὰ χτυπήμα-

τα, ἀλλὰ ὁ στύλος ἦταν γερὸς καὶ ἀντεῖχε. "Ο Ἰνδὸς πέταξε τότε τὴν ἀξίνα καὶ σκαρφαλώνοντας σ' ἕνα δέντρο ἔφτασε ἴσα μὲ τὸν περιστρεφόμενον καὶ μὲ δυὸ γερὰ κλωτσιὰς τὸν πέταξε κάτω. Δυὸ περισσότερὰ ἔφευγαν τρομαγμένα καὶ μὴ ξεύροντας ποιοὺ δρόμο ν' ἀκολουθήσουν μέσα στὴ νύχτα ἐκάρησαν πάνω στὴ στέγη τοῦ καλυβιοῦ.

"Ο Ἰνδὸς κατέβηκε ἀπ' τὸ δέντρο καὶ πλησιάζοντας τὸν πεσμένον περιστρεφόμενον εἶδε δυὸ μικρὰ περιστρεφάκια ποὺ σερνόντουσαν στὸ χῶμα μὲ μικρὰς κραυγὰς. Τὰ πῆρε στὰ χέρια του—καὶ στάθηκε νὰ τὰ κυττάξῃ. "Ἦταν ἀπαίσιο, χωρὶς φτερά ἀκόμα. "Ο Ἰνδὸς τὰ κύτταξε στριφογυρίζοντας τα μέσα στὰ χέρια του, ψάχνοντας τὰ εὐθραυστά κόκκαλά τους ἐνῶ ἐκεῖνα πάλευαν σὰν γὰ νὰ τοῦ ξεφύγουν.

Τρίζοντας τὰ δόντια, τὰ ἔσφιξε δυνατὰ καὶ τὰ συνέθλιψε. Τὸ αἷμα τους, ζεστό, ἀναπῆδησε μέσα ἀπὸ τὰ σφιγμένα δάχτυλά του. "Επειτα, μὲ τὴν ἴδια λύσσα, τὰ πέταξε στὸ χῶμα, ὅπου ἔπεσαν λωμένα σὰν χαλασμένη καρποὶ, καὶ τὰ πάτησε μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῶν πελμάτων του. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα οἱ γονεῖς τῶν μικρῶν περιστριφέντων πηγαίνοντες στὴ στέγη, γουργουρίζοντας λυπητερά.

— Θέλατε νὰ φύγετε, ἔ; μονολογοῦσε ὁ Ἰνδὸς σὰν ν' ἀποτεινότανε στὰ δύο ἐκεῖνα περισσότερὰ ποὺ ἔκλαιγαν πάνω στὴ στέγη. Θέλατε νὰ φύγετε; Νὰ λοιπόν:

Καί, μαζεύοντας ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ λωμένα περιστρεφάκια ἀπὸ τὸ χῶμα, τὰ πέταξε μὲ παραφθορὰ πρὸς τὴ διεύθυνσί τους. "Επειτα ξανάσκυψε ἐπαναλαμβάνοντας:

— Νὰ λοιπόν:

"Ἡ λύσσα του εἶχε πειὰ πέσει. Μὲ μιά ἄπειρη κούρασι στὸ σῶμα του ὅλο, ἀπομακρύνθηκε καὶ σταμάτησε στὸ κατῶφλι τοῦ καλυβιοῦ του, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του στὸ πλευρὸ τῆς πόρτας—κι' ἔμεινε ἔτσι κυττάζοντας μέσα τὴ γυναικα του ποὺ δερνότανε μπρὸς τὸ πτώμα τοῦ πεθαμένου παιδιοῦ των. Καὶ στὴ θέσι ἐκείνη, τὸν πῆραν ἀργὰ κλάματα, ποὺ κυλοῦσαν καυτερά στὸ πρόσωπό του,—ἐνῶ πάνω στὴ στέγη τοῦ

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

"Ο Σάχης τῆς Περσίας εἶνε κάτοχος τῆς πιὸ ἀκριβοῦς πίπας τοῦ κόσμου. "Ἡ πίπα αὕτη στοιχίσε 60 χιλιάδες λίρες χρυσὲς καὶ εἶνε ἀπὸ ἄμβαρι. "Εχει δὲ δεμένα ἐπάνω μεγάλα διαμάντια, ρουμπίνια καὶ μαργαριτάρια.

"Ο θόρυβος, κάθε θόρυβος, ἐπιδρά θλαθερῶς ἀπάνω στὸ νευρικὸ σύστημα τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὴς παρατηρήσεις ἐνὸς Σουηδοῦ παιδαγωγοῦ, οἱ μαθηταὶ τῶν πόλεων ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ πονοκέφαλον, εἶνε πενταπλάσιοι—ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ των—ἀπὸ τοὺς ὁμοιοπαθεῖς μαθητάς των χωριῶν. Προτείνει, λοιπόν, ὁ Σουηδὸς ἐπιστήμων τὴν κατεδάφισι τῶν σχολικῶν κτιρίων, ποὺ εἶνε σὲ κεντρικοὺς πολυθρόνους δρόμους, καὶ τὴν ἀνέγερσι νέων, σὲ μέρη στὰ ὁποῖα νὰ μὴ ὑπάρχουν οὔτε ἐργοστάσια, οὔτε καὶ ὁρόμοι μὲ μεγάλη κίνησι.

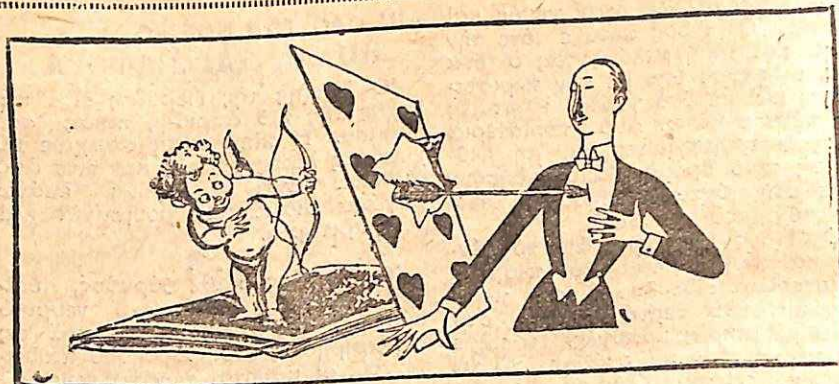
"Ἡ καλλιγραφία εἶνε ἀσφαλῶς μεγάλο προσόν. "Ο Σαρδοῦ σ' αὐτὴν ὀφείλει τὴν ζηλευτὴν σταδιοδρομίαν του. Κάποτε, στὴν ἀρχὴ τῆς σταδιοδρομίας του, ὑπέβαλε μιά κωμωδία του στὸ θέατρο «'Οντεόν». Τὰ χειρόγραφα τῆς κωμωδίας αὐτῆς τὰ ἔρριξε ἀπάνω σ' ἕνα τραπέζι ὁ διευθυντὴς τοῦ «'Οντεόν», μαζὺ μὲ τὰ χειρόγραφα ἄλλων 50 κωμωδιῶν νέων συγγραφέων. Μιά μέρα ἡ πρωταγωνίστρια τοῦ «'Οντεόν», ἡ δεσποινὴς Μπερανζέ, εἶδε τὰ χειρόγραφα τοῦ Σαρδοῦ καὶ φώναξε:

— Τί ὠραῖο γράψιμο!...

Κι' ἄρχισε νὰ τὰ διαβάξῃ δυνατὰ. "Ο διευθυντὴς τοῦ «'Οντεόν» τὴν ἔκουγε μὲ προσοχή, καὶ σὲ λίγο συμφώνησε μαζὺ τῆς ὅτι ἡ κωμωδία τοῦ νεαροῦ συγγραφέως ἀξίζε νὰ παιχθῇ.

"Ἐτσι ἄρχισε τὸ στάδιόν του ὁ Σαρδοῦ, χάρις τὸν ὠραῖον του γραφικὸν χαρακτήρα.

καλυβιοῦ, οἱ γονεῖς τῶν μικρῶν περιστριφέντων γουργουρίζαν λυπητερά μέσα στὴ νύχτα...

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΘΑ ΜΑΡΑΘΗ

Μελαχροινούλα μου, άλλος μαγνήτης
ή τύχη αγώριστους θά μ'ας κρατή,
μά τόσο σκιάζομαι τη δύναμί της
δεν ξέρω ό δύστυχος κι' εγώ γιατί,

Κι' όμως τὰ χεῖλη μας ποτέ ἄς μὴν ποῦνε
πόσα τὸ στήθος μας θαθεῖ' ἀγροικᾶ,
μόνο τὰ μάτια μας κρυφ' ἄς μιλοῦνε
μὲ λόγια ἀμίλητα καὶ μυστικά.

Σὲ πλάννα ὀνειράτα ποτέ ἄς μὴ ρίξη
ἐλπίδα ἢ σκέψις μας καὶ μαγευθῇ.
Μπουμποῦκι ἡ ἀγάπη μας ἄς μὴν ἀνοίξη
δυὸ μέρες κι' ἔπειτα νὰ μαραθῇ.

ΛΟΓΙΑ ΧΑΜΕΝΑ

Λυγνή φεγγαροπρόσωπη, τῆς γειτονιάς καμάρη,
ζαφεῖρια εἶνε τὰ μάτια σου, ἀτίμητο ζευγάρι.
Εἶνε τὰ δυὸ σου μάγουλα τριαντάφυλλο τ' Ἀπρίλη,
κ' εἶνε κοράλλι διαλεχτὸ τὰ κόκκινά σου χεῖλη.
Τὰ ξέπλεκά σου τὰ μαλλιά, ποτάμι χρυσομένο,
ποῦ τῶχουν, φῶς μου, οἱ ζέφυροι στίς πλάτες σου χυμένο.
Τὰ δόντια σου τὰ δλόπυκνα, κλωνιά μαργαριτάρη,
τὰ δυὸ σου γαῖτονόφρυδα τοῦ χρυσαφιοῦ λιγάρη.
Στοὺς δρόμους μέσα σάν περνᾶς, ψηλό μου κυπαρίσσι,
ἔχεις μιά χάρι πού μπορεῖ νεκροὺς νὰ περιορίση.
Κι' ὅπου κι' ἂν πᾶς κι' ὅπου σταθῆς, χύνεις μαγεῖα μεγάλη.
ἔχεις μιά χάρι ἀλλοιώτικη πού δὲν τὴν ἔχει ἄλλη.
Σ' εἶδα νά, σ' εἶδα νὰ περνᾶς πολλές φορὲς σιμά μου,

χωρίς νὰ θέλω ἀπόκρυφα γοργοκυτᾶ ἡ καρδιά μου.
Σ' εἶδα καὶ μέσ' στὴν Ἐκκλησιά, χρυσό μου περιστέρι,
κ' εἶπα: χαρὰ στὸ σπῖτι ποῦχει παρόμοιο ἀστέρι !
Οὔτε δικιά, οὔτε γνώριμη, οὔτ' ἄλλο τι σὲ ἔχω,
μὰ ὅθε μοῦ ποῦν πῶς εἶσαι σύ, χωρίς νὰ ξέρω, τρέχω...

† ΔΙΟΝ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

Ο ΠΑΛΗΟΣ ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

Βαθειὰ σὲ ἀνύργωτο χωράφι
πρασινοσμένος θρέθηκε ἀπ' τὴ σκουριά
ὁ χάλκινος παλῆς καθρέφτης.
"Αστραφτε ἄλλοτε ὡς χρυσάφι,
μὰ καὶ τὴ γυαλισμένη του χρυσῇ θωρειὰ
ὁ Χρόνος τοῦ ἄρπαξεν ὁ κλέφτης.

Πόσον σ' αὐτὸν ἐκυτταχθῆκαν !
καὶ πόσες εἶδες πλούσιες ὠμορφιές
στὰ χρόνια του τὰ περασμένα !
Σάν ἴσκιος ὅλες ἐδιαβῆκαν
καὶ στὴ σκουριά του ἡ παλιές του συν-
(τροφιές,
ἔχουν τὰ κάλλη τους σάβανωμένα.

Ι. ΖΕΡΒΟΣ

ΧΑΡΑΥΓΗ

Τρέχει χλωμή στὴν ὄψι της ἡ Ἐκάτη
μὲ μόνο τὸ πουκάμισο στὸ σῶμα·
ἀφ' τὴν ἀγρύπνια ἐθόλωσε τὸ μάτι,
καὶ τὰ φιλιὰ τῆς στέγνωσαν τὸ στόμα.

Ἀγρύπνησε τὴ νύχτα στὸ κρεβάτι
κι' ἀπὸ φωτιά πλημμύρισε τὸ στῶμα·
τὰ σημάδια, στὸ πρόσωπο, στὴν πλάτη,
τοῦ φλογεροῦ θνητοῦ θωρεῖς ἀκόμα.

Τὸ βλέμμα ἐδῶ κ' ἐκεῖ μὲ δειλία στρέφει,
τὸν ἀδελφὸ θυμᾶται χλωμιασμένη
καὶ κάπου κάπου κρύβεται στὰ νέφη.

Ἄλλ' ὁ ξανθὸς ὁ Φοῖβος, μέσ' στὰ ὕψη,
ἀπ' τὸ θυμὸ του κόκκινος προβαίνει
τῆς ἀδελφῆς του τὴν τροπὴ νὰ κρύψη.

† ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

ΟΛΙΒΕΡΙΑ ΚΑΙ ΛΙΜΠΕΡΕΤΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Πώς ο άγιος κύριος Μπερτώλ, παιδί του Θεοφίλου, βασιλιά της Σκωτίας, πήγε στις Άρδεννες για να ευαγγελισθή τους κατοίκους της χώρας Πορσέν.

Το δάσος των Άρδεννων άπλωνότανε εκείνο τον καιρό ως το ποτάμι του Αϊν και σκέπαζε τη χώρα Πορσέν, όπου βρίσκεται σήμερα η πολιτεία του Ρετέλ. Χιλιάδες αγριογούρουνα κατοικούσαν στα φαράγγια του· έλάφια με ψηλό μπόι, που ή ράτσα τους έχει χαθή σήμερα, μαζευόντουσαν μέσ' στους άπροσπεράστους θάτους του και λύνοντουσαν τον χειμώνα στο σύνορο των δασών. Ο βασιλικός και το θροῦμπι είχαν το καταφύγιό τους μέσ' σ' αυτό το δάσος, καθώς κι ένας τρομερός δράκος, που έξωλοθρεύτηκε αργότερα με τη χάρι του Θεού που άκουσε τις προσευχές ενός έρημίτη. Κι έπειδή τότε τα μυστήρια της φύσεως ήταν φανερωμένα στους ανθρώπους και τ' άόρατα πράγματα τά έβλεπαν όλα προς δόξα του Δημιουργού, γι' αυτό συναντούσε κανείς συχνά μέσ' στ' άδεντρα του δάσους, νύμφες, σατύρους, κενταύρους κ' αϊγυπάνες.

Και δέν υπάρχει καμμία άμφιβολία ότι τά κακοποιά αυτά όντα δέν παρουσιαζόντουσαν τέτοια, όπως περιγράφονται στους μύθους των ειδωλολατρών. Μά πρέπει να ξέρετε πως ήταν διάβολοι, όπως φαινότανε από το ποδάρι τους, που ήταν διχαλωτό. Δυστυχώς, ήταν λιγώτερο εύ-

κολο να καταλάβη κανείς τις νεράιδες· αυτές μοιάζουν με κυρίες και, κάποτε, ή όμοιότης των είχε τέτοια που πρέπει νάχη κανείς όλη τη φρόνησι ενός έρημίτη για να μη γελαστή. Κ' ή νεράιδες είχε κι αυτές διαβόλοι και θρискόντουσαν πολλές από δαύτες μέσα στο δάσος των Άρδεννων. Γι' αυτό και το δάσος εκείνο ήταν γεμάτο μυστήριο και τρόμο.

Οι Ρωμαίοι, στην εποχή του Καίσαρος, τ' είχαν αφιερώσει στην Άρτεμη, και οι κάτοικοι της χώρας Πορσέν ελάτρευαν στους όχτους του Αϊν, ένα είδωλο, μια μορφή γυναικας. Τοῦ πρόσφεραν γλυκίσματα, γάλα και μέλι και του έβαλλαν ύμνους.

Τότε ο Μπερτώλ, παιδί του Θεοδούλου, βασιλιά της Σκωτίας, άφου δέχτηκε το άγιο βάπτισμα, ζούσε μέσ' στο παλάτι του πατέρα του, πιο πολύ σαν έρημίτης παρά σαν πρίγκηπας. Κλεισμένος μέσα στην κάμαρή του, περνούσε όλη την ήμερα του άποστηθίζοντας προσευχές και μελετώντας τις ιερές γραφές και καιγόταν από την έπιθυμία να μιμηθί τά έργα των άποστόλων. Μ' ένα θαυματουργό μέσο, πληροφορήθηκε τις θδελυγμίες που γινόντουσαν στην χώρα των Πορσέν, τις άποτροπιάστηκε κι' αποφάσισε να τις κάνει να σταματήσουν.

Πέρασε τη θάλασσα μέσα σε μια θάρκα χωρίς πανιά και τιμόνι, που την ώδηγοῦσε ένας κύκνος. Όταν έφτασε με το καλό στη χώρα Πορσέν άρχισε να γυρνά τα χωριά, τά προάστεια και τους πύργους, φέρνοντας την καλή είδησι.

— Ο Θεός που σας διδάσκω, έλεγε, είναι ο μόνος άληθινός. Είνε ένας και τρισυπόστατος και ο γυιός του γεννήθηκε από μια παρθένο.

Μά αυτοί οι χυδαίοι άνθρωποι του άπαντούσαν :

— Νέε ξένε, μεγάλη σου ή άφέλεια να πιστεύης ότι δέν υπάρχει παρά ένας Θεός. Γιατί οι Θεοί είναι άναρίθμητοι. Κατοικούν στα δάση, στα βουνά και στους ποταμούς. Υπάρχουν άκόμα και Θεοί πιο φίλοι μας που έχουν την θέσι τους στην έστία των εῤσεβών ανθρώπων. Άλλοι, άκόμα, κατοικούν στους σταύλους και τ' άχούρια, και ή γενεά των Θεών γεμίζει την οικουμένη όλόκληρη. Μά αυτό που λες για μια θεία παρθένα δέν είν' όλοτελα ψέμμα. Ξέρουμε μια παρθένα με τρεις μορφές, και της τραγουδάμε ύμνους και της λέμε : «Χαίρε, γλυκειά ! Χαίρε τρομερή !» Την λένε Άρτεμη και το άσημένο ποδάρι της άγγίζει, τη νύχτα κατ' άπ' τις χλωμές άνταύγειες του φεγγαριού, το θυμάρι των βουνών. Κι' εκείνη καταδέχεται να παίρνη μέσ' στο κρεβάτι της που είν' από ύακινθους άνθισμένους, βοσκούς και κυνηγούς σαν κι' έμάς. «Ως τόσο είναι πάντοτε παρθένος.

Έτσι έμίλησαν αυτοί οι άνήξεροι άνθρωποι κι' έδιώξαν τον άπόστολο έξω από το χωριό και τον έκυνήγησαν με περιπαιχτικά λόγια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Η συνάντησι του άγίου κυρίου Μπερτώλ με τις δυο άδερφές Ολιβερία και Λιμπερέττα.

Λοιπόν, μια μέρα, καθώς ο Μπερτώλ πήγαινε, γυρμένος από την κόυρασι και τον κόπο, συνάντησε δυο κοπέλλες που έβγαιναν από τον πύργο τους για να πάνε στο δάσος. Άφου έκανε μερικά βήματα προς αυτές, στάθηκε σε άπόσταση, από φόβο μήν τις τρομάξη και τους είπε :

— Νέες παρθένες, άκούστε : είμαι ο Μπερτώλ, το παιδί του Θεοδούλου του βασιλιά της Σκωτίας. Μά περιφρόνησα τά φθαρτά σέμματα για να γίνω άξιος να δεχτώ

από τά χέρια των άγγέλων το ούρανιο στέμμα. Και ήρθα, μέσα σε μια θάρκα που την ώδηγοῦσε ένας κύκνος για να σας φέρω την καλή είδησι.

— Ύψηλότατε Μπερτώλ, άπάντησε ή πρεσβύτερη. Λέγομαι Ολιβερία κ' ή άδερφή μου λέγεται Λιμπερέττα. Ο πατέρας μας, ο Τιερρύ, που τον λένε και Πορφυροδίμη, είναι ο πιο πλούσιος άρχοντας της χώρας. Θ' ακούσουμε μ' ευχάριστησι τά καλά σου λόγια. Μά φαίνεται πως ή κούρασι σ' έχει τσακίσει. Σε συμβουλεύω να πας να μάς περιμένης στον πύργο του πατέρα μας, που, αυτή την στιγμή, πίνει μύρα με τους φίλους του. Θά σου δώση χωρίς άλλο θέσι στο τραπέζι του, όταν μάθη ότι είσαι ένας πρίγκηπας της Σκωτίας. Ώρεβούαρ, ύψηλότατε Μπερτώλ. Πηγαίνουμε ή άδελφή μου κι' εγώ, για να μεζέψουμε λουλούδια που θα τά προσφέρουμε στην Άρτεμη.

Μά ο άπόστολος Μπερτώλ άπάντησε :

— Δε θα πάω να καθίσω στο τραπέζι ενός ειδωλολάτρη. Αυτή ή Άρτεμη, που έσείς την πιστεύετε για μια παρθένα τ' ούρανού, είναι στ' άλήθεια ένασδαίμονας της κολάσεως. Ο άληθινός Θεός είναι ένας και τρισυπόστατος και ο Ίησους Χριστός, ο γυιός του, έγινε άνθρωπος και πέθανε άπάνω στο σταυρό για τη σωτηρία των ανθρώπων. Και σας το λέω σωστά, Ολιβερία και Λιμπερέττα, ότι μια οτάλα του αίματός του χύθηκε για τη σωτηρία και των δυο-νών σας.

Και τους μίλησε με τόση θερμότητα για τ' άγια μυστήρια, ώστε ή καρδιά των δυο άδερφών συγκινήθηκαν πολύ. Τότε ή μεγαλύτερη ξαναμίλησε πάλι :

— Ύψηλότατε Μπερτώλ, είτε, μάς φανερώνετε μυστήρια πρωτόκουστα. Μά δέν είναι πάντοτε εύκολο να ξεχωρίξη κανείς την άλήθεια από την πλάνη. Θά μάς στοίχιζε πολύ ν' άφήσουμε την λατρεία της Άρτεμης. Όστόσο, κάντε να φανή ένε σημάδι της άλήθειας των λόγων σας και θά πιστέψουμε στον Ίησοῦ τον Έσταυρωμένο.

Μά ή μικρότερη είπε κι' αυτή :
— 'Η αδερφή μου ή 'Ολιβερία ζητάει ένα σημάδι γιατί είνε φρόνιμη και γεμάτη σύνεσι. Μά, αν ο Θεός σας είνε αληθινός, ύψηλότατε Μπερτώλ, θά μπορούσα νά τόν γνωρίσω και νά τόν αγαπήσω χωρίς νά μ' εξαναγκάσω γι' αυτό κανένα σημάδι.

Ο άνθρωπος του Θεού κατάλαβε απ' αυτά τά λόγια ότι ή Λιμπερέττα ήταν γεννημένη γιά νά γίνη μιά μεγάλη άγία. Γι' αυτό απάντησε :

— 'Αδερφή Λιμπερέττα, και αδερφή 'Ολιβερία, είμαι αποφασισμένος ν' αποτραβήχτώ μέσα σ' αυτό τό δάσος και νά ζήσω τή ζωή του έρημίτη που είνε ωραία και ξεχωριστή. Θά ζήσω μέσα σέ μιά καλύβα από κλαδιά και θά τρέφωμαι με ρίζες, 'Αδιάκοπα θά ζητάω από τό Θεό ν' αλλάξη τήν καρδιά τών ανθρώπων αυτών της χώρας και θ' αγιάσω τις πηγές γιά νά μη μπορούν πειά νάρχωνται ή κυρές νεράιδες. 'Ωστόσο ή αδερφή μου 'Ολιβερία θά έχη τό σημάδι που ζήτησε. Και ένας οδηγός σταλμένος από τόν Κύριο θά οδηγήση και τις δυό σας στό έρημητήριό μου, γιά νά σας διδάξω τήν πίστη του 'Ιησού Χριστού.

'Αφού μίλησε έτσι, ο άγιος Μπερτώλ ευλόγησε τις δυό αδερφές βαζοντας τά χέρια του άπάνω τους. 'Επειτα μπήκε μέσα στό δάσος γιά νά μη ξανάβγη ποτέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'.

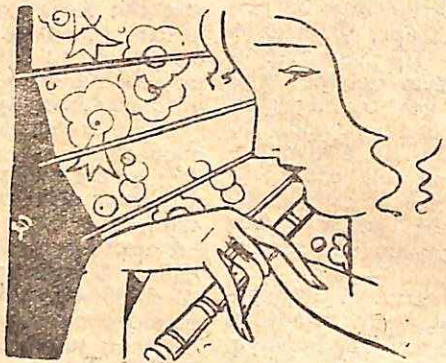
Πώς ο Μονοκέρατος πήγε στό σπίτι του Τιερρύ, που λεγόταν κι' άλλοιως Πορφυροδίμης, και ώδήγησε στόν κύριο Μπερτώλ τις δυό αδερφές 'Ολιβερία και Λιμπερέττα και τ' άλλα θάματα που έπληκλούθησαν.

Λοιπόν, μιά μέρα που, μόνη της μέσα στην κουζίνα, ή 'Ολιβερία έ-

γνεθε μαλλι δίπλα στό τζάκι, είδε νά πηγαίνη ένα ζωο δόλοεικο προς αυτήν που είχε κορμί κατσίκας και κεφάλι αλόγου και που είχε στό μέτωπο ένα κέρατο άστραφτερό. 'Η 'Ολιβερία αναγνώρισε άμέσως τί ζωο ήταν αυτό, και, επειδή είχε φυλάξει τήν άγνότητά της, ή παρουσία του δέν τήν τρόμαξε, γιατί ήξερε ότι ο Μονοκέρατος δέν κάνει ποτέ κακό στις φρόνιμες δεσποινίδες. Και στ' αλήθεια, ο Μονοκέρατος ακούμπησε σιγά τό κεφάλι του στό γόνατο της 'Ολιβερίας. 'Επειτα στρέφοντας προς τήν πόρτα, προσκάλεσε με τό μάτι τή νέα κόρη νά τόν ακολουθήση έξω.

'Η 'Ολιβερία φώναξε άμέσως τήν αδερφή της. Μά όταν ή Λιμπερέττα μπήκε στην κάμαρή, ο Μονοκέρατος είχ' εξαφανισθή, και έτσι ή Λιμπερέττα, σύμφωνα με τήν έπιθυμία της γνώρισε τόν αληθινό Θεό χωρίς νά τήν πείση γι' αυτόν κανένα σημάδι.

Τράβηξαν κι' ή δυό προς τή μεριά του δάσους, και ο Μονοκέρατος που παρουσιάσθηκε πάλι, έπήγαγε μπροστά. 'Ακολουθούσαν γιά δρόμο τά περάσματα που είχ'άν άνοιξει τ' άγρια ζώα. 'Όταν έφτασαν πολύ βαθειά μέσα στό δάσος είδαν έξαφνα τό Μονοκέρατο νά περνά ήνα ρέμα κολυμπώντας. Και όταν έφτασαν κι' αυτές στό ρέμα είδαν ότι ήταν βαθύ και πλατύ. 'Εσκυψαν γιά νά δουν μήπως θρискόντουσαν τίποτε πέτρες άπάνω στις όποιες νά μπορέσουν νά περάσουν, μά δέν βρήκαν καμιά. 'Αλλά ενώ είχ'αν στήριχθή σέ μιά λιτά και κυττούσαν τ' άφρισμένα νερά, τό δέντρο έκλινε έξαφνα και μέσα στά κλαδιά του τις πήρε και τις πήγε στην άλλη όχθη. 'Ετσι έφτασαν στό έρημητήριό του όπου ο άγιος Μπερτώλ τις έκανε ν'

ακούσουν τά λόγια της αληθινής ζωής. Στο γυρισμό, ή λιτά άνασηκώνοντας τά κλαδιά της τις έφερε στην άλλη όχθη.

Κάθε μέρα πηγαιναν στόν άγιο άνθρωπο και όταν έγυρίζαν στό σπίτι, έβρισκαν ότι ένα άόρατο χέρι είχε γνέσει όλο τό νήμα της ρόκας τους. Γι' αυτό, άφού πρώτα θαφτίστηκαν, πίστεψαν στόν αληθινό Θεό.

Περισσότερο από ένα χρόνο έπαιρναν μαθήματα από τόν άγιο Μπερτώλ, όταν ο Τιερρύ, ο πατέρας τους, που τόν έλεγαν κι' άλλοιως Πορφυροδίμη, έπεσε κάτω από μιά βαρεία άρρώστεια. Ξέροντας ότι τό τέλος του πατέρα τους ήταν γρήγορο, ή κόρες του τόν έμύησαν στην χριστιανική πίστη. Γνώρισε τήν αλήθεια. Γι' αυτό κι' ο θάνατός του ήταν γεμάτος άρετές. Θάφτηκε κοντά στό έπίγειο σπίτι του, σ' έναν τόπο που τόν έλεγαν «Βουνό του Γιγαντα» κι' ο τάφος του έγινε σεβαστός έπειτα σ' όλη τή χώρα.

'Ωστόσο ή δυό αδελφές εξακολουθούσαν νά πηγαίνουν κάθε μέρα στόν άγιο έρημίτη Μπερτώλ και έπαιρναν απ' τά χείλη του τά θεία λόγια. Μά κάποια μέρα, που τό λυώσιμο τών χιονιών είχε παραφουσκώσει τά ποτάμια, ή 'Ολιβερία, καθώς περνούσαν τ' άμπέλια, πήρε έναν άμπελόφυτο γιά νά περάση μ' αυτόν πιό σίγουρα τό ρέμα που τά ξεχειλισμένα νερά του κυλούσαν με μανία.

'Η Λιμπερέττα περιφρονώντας κάθε ανθρώπινη βοήθεια, δέν θελήσε νά τή μιμηθή. Πλησίασε τόν χειμάρρο πρώτη, με μόνο έφόδιο στά χέρια της τό σημείο του Σταυρού. Και ή λιτά έγυρε και τήν έπέρασε όπως πάντα. 'Επειτα ή λιτά στηλώθηκε και όταν ή 'Ολιβερία θέλησε νά περάση με τή σειρά της, εξακολούθησε νά μένη όρθή και τό ρέμα συντρίψε τόν άμπελόφυτο σαν άχυρο και τόν πήρε μαζί του. Και ή 'Ολιβερία παράμεινε στην όχθη. Καθώς ήτανε σοφή, κατάλαβε άμέσως ότι δίκαια είχε τιμωρηθή, γιατί άμφέβαλλε γιά τήν ούράνια δύναμι και δέν άφέθηκε στη χάρι του Θεού, ο-

πως έκανε ή αδελφή της Λιμπερέττα. Και δέν σκέφθηκε πειά άλλο παρά πώς νά γίνη άξια της συγγνώμης του, υποβάλλοντας τόν εαυτόν της σέ στερήσεις και σέ άσκητισμό. 'Αποφασισμένη νά ζήση, κατά τό παράδειγμα του άγίου Μπερτώλ τήν έρημική ζωή που είνε ωραία και ξεχωριστή, παράμεινε δώδε άπό τό ρέμα, μέσα στό δάσος και έχτισε μιά καλύβα από κλαδιά σ' ένα μέρος όπου άνάβρυσε μιά πηγή, που τήν δώνασαν κατόπιν. «'Η πηγή της 'Αγίας 'Ολιθής».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Πώς ο κύριος άγιος Μπερτώλ και ή κυρία άγία Λιμπερέττα και άγία 'Ολιβερία έφθασαν στό μακαρισμένο τους τέλος.

'Η Λιμπερέττα, όταν έφθασε μόνη στην καλύβα του τρισμακαρίστου Μπερτώλ, τόν βρήκε νεκρό σέ μιά στάσι έξάρσεως. Τό κορμί του, έξασθενημένο από τις νηστείες, σκόρπιζε μιά γλυκειά ευωδιά. Τόν έθαψε με τά χέρια της. 'Από εκείνη τήν ήμέρα ή παρθένος Λιμπερέττα άπαρνήθηκε τόν κόσμο και έζησε τήν έρημική ζωή κείθε από τό ρέμα, σέ μιά καλύβα, πλάι σέ μιά πηγή που άνομάστηκε από τότε ή πηγή της άγίας Λιβερίας ή Λιμπερέττας, και της όποιας τά θαυματουργά νερά θεραπεύουν τόν πυρετό, καθώς και διάφορες άρρώστειες τών ζώων.

'Η δυό αδερφές δέν ξαναϊδώθηκαν ποτέ πειά σ' αυτόν τόν κόσμο. 'Ότε, χάρις στη μεσέτευσι του τρισμακαρίστου Μπερτώλ, ο Θεός έστειλε από τή χώρα τών Λομπάρδων στις 'Αρβένες τόν διάκονο Βολφά ή Βαλφροά, που γκρέμισε τό άγαλμα της 'Αρτέμιδος και προσηλύτισε στην χριστιανική θρησκεία τους κατόικους της χώρας Πορσέν. 'Όταν έγινε αυτό ή 'Ολιβερία και ή Λιμπερέττα πλημύρισαν από χαρά.

Σέ λίγον καιρό μετά, ο Κύριος έκάλεσε κοντά του τή δούλη του Λιμπερέττα και έστειλε τό Μονοκέρατο γιά νά άνοίξη έναν τάφο και νά θάψη τό σώμα της άγίας.

'Η 'Ολιβερία έμαθε με θείο μήνυμα τόν μακαρισμένο θάνατο της ά-

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΖΑΝ ΝΤΙΕΡΟΜΠΕΡ Η ΔΙΑΙΤΑ

‘Αποσπάσματα του ‘Ημερολογίου της Σουζέττας ντ’ ‘Αφαντί.

ΠΑΡΙΣΙ, 12 ‘Ιουλίου. — Δέκα φορές την ημέρα ρωτώ τον εαυτό μου:

— Σουζέττα, μικρή μου ξανθή Σουζέττα, πρέπει τάχα ν’ ανταποκριθής στο φλέττ του Γιώργου ντε Κάτς ;

Και κάθε φορά διστάζω ώρα πολλή, πριν απαντήσω.

Είνε πιθανόν ότι η τελική μου απάντησις θα είναι :

— ‘Οχι Σουζέττα, όχι ! Κάμε πώς ξέν καταλαβαίνεις ότι άρέσεις πολύ, τόσο πολύ σ’ αυτόν τον κύριο !... Και μείνε πιστή στον Πρόσπερο, τον σύζυγό σου !...

Μά έλα πάλι πού ο Πρόσπερος ό σ’ ζυγός μου. μου φέρεται σαν τον άβελιότερο των συζύγων. Δέν μ’ αφήνει ήσυχη ούτε στιγμή, κάθε τόσο

δελφής της Λιμπερέττας και μία φωνή της είπε :

— ‘Επειδή εξήγησες ένα σημάδι για νά πιστέψης και πήρες ένα ξύλο για νά στηριχθής και νά περάσης τό ποτάμι, ή ώρα του θανάτου σου θ’ άργήση ακόμα και ή ημέρα του δοξασμού σου δέν έφθασε.

Και ή ‘Ολιβερία άπάντησε στη φωνή :

— Γεννηθήτω τό θέλημα του Κυρίου ως έν ούρανόν και επί της γής.

Και επέζησε θέα χρονία ακόμα περιμένοντας τη θεία μακαριότητα, ή όποία άρχισε γι’ αυτήν στις 9 ‘Οκτωβρίου του σωτηρίου έτους 364.

ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

μπαινει στην κάμαρά μου, και άκριβώς την στιγμή που σκέπτομαι τον άλλον !

Χωρίς νά féλω τον παραβάλλω, αυτόν τον τόσο χοντρό, τον τόσο δυσκίνητο, με τον Γιώργο ντε Κάτς, που είναι τόσο συμμετρικός, ούτε πολύ παχύς, ούτε πολύ αδύνατος, άκριβώς ό,τι φέρει !... Και τότε λέω πάλι στην εαυτό μου :

— Στο κάτω-κάτω, Σουζέττα μου ξανθή, μικρή μου Σουζέττα, γιατί ν’ αποβαρυνής τον Γιώργο ντε Κάτς και γιατί άπ’ εναντίας νά μην τον συνηθίσης στην ιδέα ότι... μία μέρα... ίσως ;

ΠΑΡΙΣΙ, 16 ‘Ιουλίου. — Σήμερα τό πρωί ό χοντρός ό άντρας μου πήγε και έπεσκέφθηκε τον γι�τρό του. Στόν γυρισμό, μου είπε :

— Δέν θά τόχης προσέξει έσύ θέβαια, άγάπη μου, αλλά έμένα μου φαίνεται ότι αρχίζω νά παραχοντραίνω. Είναι ανάγκη νά πάμε στα λουτρά του Νταριέμπατ, γιατί μόνο μία κούρα λουτρών μπορεί νά με κάνη νά πάψω νά χοντραίνω. ‘Αν δέν σέ πειράξη, φεύγουμε την έρχομένη έβδομάδα για τό Νταριέμπατ, έ, τί λές ;...

‘Εκείνο τό θράδυ, μās είχαν καλέσει σέ γεύμα κάποιοι γνωστοί του Γιώργου. Στα επιδόρπια έγινε λόγος για λουτροπόλεις και ό Πρόσπερος είπε :

— Και μείς, ξέρετε, αποφασίσαμε νά φύγουμε πολύ σύντομα για τό Νταριέμπατ, όπου θά μείνουμε είκοσι μία μέρες.

— Μπα, είναι αλήθεια; ρώτησαν οι συνδαιτημόνες, προσποιούμενοι ενδιαφέρον από ευγένεια.

Τότε ό έξ άριστερας χειρός μου υποψήφιος μνηστήρ, Γιώργος ντε Κάτς, γύρισε πρός έμένα και είπε με όλη του την ψυχραιμία :

— ‘Ωστε πηγαίνετε στο Νταριέμπατ ;... Τί σύμπτωσις, Θεέ μου, τί σύμπτωσις ! Χθές άκριβώς με συνεβούλευσε και μένα ό γιατρός μου νά κάνω λουτρά στο Νταριέμπατ !...

‘Απόσπασμα του ‘Ημερολογίου του Γιώργου ντε Κάτς

ΝΤΑΡΙΕΜΠΑΤ, 20 ‘Ιουλίου. — Ευτυχώς που από τον τρόπο, με τον όποιον με κυττάζει ή κ. ντ’ ‘Αφαντί παρ’ όλίγον νά γράψω «ή Σουζέττα μου» καταλαβαίνω, ότι την συνεκίνησε πολύ τό ότι προθυμοποιήθηκα νά έλθω στα λουτρά μαζί της ! Λέγω ευτυχώς, γιατί αν δέν είχα αυτή τουλάχιστον την παρηγοριά ό Θεός ξέρει πόσο θά βλαστημούσα την ώρα και τη στιγμή που είπα στο προχθεσινό γεύμα τη φράσι : «‘Ωστε πηγαίνετε και σεις στο Νταριέμπατ ;... Τί σύμπτωσις, τί σύμπτωσις !»

Είνε τρομερή, άφόρητη, άπερίγραπτη ή ζωή που κάνω εδώ και τρεις μέρες !

‘Η ζωή που κάνω εδώ ; Νά την :

Τό θράδυ άκόμη που φθάσαμε στον καταραμένο αυτόν τόπο, ό ντ’ ‘Αφαντί μου είπε :

— ‘Αφού πρόκειται νά κάνετε και σεις την ίδια κούρα με μένα θά την ακολουθήσουμε μαζί, δέν είναι έτσι ; Θά είναι και για τους δυό λιγώτερο άνιαρό.

‘Εγώ ούτε ήξερα φυσικά σέ τί συνέκειτο ή περίφημη αυτή κούρα.

Και άπερίσκεπτος, καθώς πάντα, έσπευσα ν’ απαντήσω :

— Μαζύ και οι δυό ;... μά... θέβαια... μαζύ.

Την άλλη μέρα πρωί-πρωί ό ντ’ ‘Αφαντί χτυπούσε την πόρτα μου με την χερούκλα του.

— ‘Εμπρός, σηκωθείτε ! Μά τί τεμπελιά είναι αυτή ή δική σας ; ‘Ετσι λοιπόν νομίζετε ότι θ’ άδυνατίσετε ;

Δέν μ’ άφησε νά πιώ την συνηθισμένη μου σοκολάτα. ‘Αντί για σοκολάτα μ’ άνάγκασε νά πάω νά πιώ μαζύ του νηστικός ένα ποτήρι παγωμένο νερό !

Φρίκη !

‘Αφού ήπια τέλος πάντων, ως είδος καθάριστο, τό νερό, σκέφθηκα : «Σέ λίγο θά γυρίσουμε. Νωχελώς σε μία πολυθρόνα θά

μπορέσω νά καπνίσω μερικά αίγυπτιακά τσιγάρα !»

Τώπες κι’ έγινε, δέ βλέπεις !...

Μόλις έστρέψαμε την πλάτη μας στην πηγή, με τό φυσικώτερο ύφος του κόσμου, ό ντ’ ‘Αφαντί με ρώτησε :

— Μήπως σās στενεύουν τά παπούτσια σας ;

— ‘Οχι, μά γιατί ρωτάτε ;

— ‘Ολ ράιτ ! ‘Εμπρός, δρόμο ! Πρέπει νά κάνουμε δεκαπέντε χιλιόμετρα πεζοί. ‘Ο δρόμος είναι τό άλφα

και τό ωμέγα της κούρας μας.

Θεέ μου, κεραμίδα ! Δεκαπέντε χιλιόμετρα πεζοί ! Μά πού άκούστηκε τέτοιο πράγμα ; Νά κάνης τον γύρο του κόσμου με τά πόδια, ενώ υπάρχουν τρέινα, άμαξία, αυτοκίνητα, κάρρα, άλογα, γαϊδούρια, μουλάρια και βωιδάμαξα !...

Σπασμένος, σακατεμένος, πεθαμένος από την κούρασι, γύρισα τό μεσημέρι στο ξενοδοχείο την στιγμή που έσήμαινε τό κουδοῦνι για τό φαγητό. Είχα δέν είχα άρχισει νά τρώω, όταν άφνης έπιτακτικώς, ό ντ’ ‘Αφαντί έτράβηξε από μπρός μου, τό πιάτο μου :

— Μή νομίζετε ότι θά σās αφήσω

νά φάτε, μου είπε. Είνε τρέλλα. Ξέρω ότι πεινάτε. Μά κι' εγώ πεινώ. Αλλά δεν ξεχνώ την κούρα, ναι φίλε μου την κούρα!... Τί όφελος νά περπατήσουμε δεκαπέντε χιλιόμετρα και νά χάσουμε... είκοσι, τριάντα, σαράντα δράμια κι' εγώ δεν ξέρω πόσα, αν ύστερα από μιά ώρα έρχεσθε και μου τρώτε έδω δεκαπέντε σαρδέλλες του κουτιού και θάζετε επάνω σας σαράντα, πενήντα, εξήντα και γώ δεν ξέρω πόσα δράμια ;

Όταν απόφαγα, άνέβηκα και κλείστηκε στην κάμαρά μου, και έκεϊ έμασσούλησα ένα κομμάτι ξερό ψωμί πού είχα καταφέρει νά τό θάλω κρυφά στην τσέπη μου.

...Κι' όλα αυτά γίνονται ίδια και απaráλλαχτα, τρεις μέρες τώρα.

...Ός τόσο μ'ήν τό παίρνεις και τόσο κατακαρδία, φιλαράκο μου Γιώργο... Κάτι καλό θά βγ'η κι' απ' τή θάσσανά σου... "Η δέ νοιώθεις τίποτε από ψυχολογία τών γυναικών ή είνε πιθανότατο ότι μόλις γυρίσουμε στό Παρίσι ό Πρόσπερος ντ' Άφαντί θά μου πληρώση μέ τόκο τά όσα μέ έκανε νά υποφέρω έδω.

'Απόσπασμα του 'Ημερολογίου του Προσπερου ντ' Άφαντί

ΝΤΑΡΙΕΜΠΑΤ, 6 Αύγουστου. — Πέντε κιλά! Σοφ φαίνονται πράγμα τιποτένιο, πέντε κιλά τό θάρος ενός ταχυδρομικού δέματος. Καί όμως δεν μπορεί νά φαντασθή κανείς σέ πόσο βαθμό αλλάζει ό άνθρωπος, όταν άδυνατήση πέντε κιλά. Δεν είναι έξη μέρες πού φαινόμουν τριανταπεντάρης. Σήμερα, αισθάνομαι ότι είμαι τουλάχιστον δέκα χρόνια νεώτερος.

Ένα πράγμα όμως δεν καταλαβαίνω: γιατί ό φίλτατός μου Γιώργος ντ'έ Κάτς, τό χαριτωμένο αυτό παλληκάρι, πού δεν ήταν ούτε παχύς, ούτε αδύνατος, ήλθε νά κάνει λουτρά στο Νταριέμπατ. Καί αν έκανε τουλάχιστον τακτική κούρα! Μ'έ χιλια στανιά κατορθώνω νά τον θάζω νά κάνει ποδαρόδρομο : νά τον έμποδίζω νά κάθεται, νά τρώη νά πίνη, νά κοιμάται! Παρ' όλ' αύ-

τά αδυνάτισε περισσότερο από μένα. Έχασε τέσσερα κιλά και έκατό δράμια κιάλας !

'Απόσπασμα του 'Ημερολογίου της Σουζέττας ντ' Άφαντί

ΠΑΡΙΣΙ, 17 Αύγουστου. — Γυρίσαμε απ' τ'α λουτρά προχθές. Θά μείνουμε λίγες μέρες έδω και ύστερα θά πάμε έξοχη στην Νορμανδία. Χθές, έδεινούσαμε σ' ένα ρεστοράν του Δάσους της Βουλώνης. Φυσικά — δηθεν τυχαίως — σ' ένα γειτονικό τραπέζι έρσιόταν ό Γιώργος ντ'έ Κάτς. Μετά τό γεύμα έπωφελούμενος μιάς στιγμιαίας άπουσίας του άνδρός μου, σηκώθηκε, μ' έπλησίασε και λιγώνοντας τά μάτια του μου είπε:

— Τί ωμορφη πού είσθε... ωμορφη -ωμόρφη - ωμορφη... αγαπητή κυρία. Πήτε μου, αγαπητή κυρία και φίλη, ότι δεν σ'ας είμαι όλος διόλου αντίπαθητικός, ότι μιά μέρα, ίσως...

'Αρκετή ώρα έδίστασα. Έλεγα και ξανάλεγα ένδομύχως:

«Πρέπει άρά γε, μικρή μου Σουζέττα, νά ένθαρρύνης τόν Γιώργο ντ'έ Κάτς; Πρέπει νά τόν άφήγης νά έλπίση ότι μιά μέρα, ίσως...» Τήν στιγμή εκείνη έπέστρεψε ό άνδρας μου. Χωρίς νά θέλω παρέβαλα τόν Γιώργο, τόν τόσο αδύνατο, τόν τόσο κοκκαλιάρη, μέ τόν αγαπητό μου Πρόσπερο, τόν τόσο κομψό, τόν τόσο συμμετρικό... ούτε πολύ παχύ, ούτε πολύ αδύνατον... άκριβώς ό,τι πρέπει ! "Α, όχι, όχι ! δεν πρέπει τίποτε νά έπιτρέψω, δεν πρέπει τίποτε νά άφήσω νά έλπίση, σ' αυτήν τη στέκκα, σ' αυτό τό σπαγέτο, σ' αυτόν τόν τσίρο, τόν Γιώργο. Καί άς τολμήση νά μου κάνη νέα έρωτική έξομολόγησι! Δίχως νά διατάσω, θά του άπαντήσω νέτα-σκέτα: «Μιά μέρα ίσως;... Ποτέ, αγαπητέ μου, άκούτε, ποτέ !» "Α, όχι Θεός φυλάξοι ! "Ενας άνθρωπος τόσο αδύνατος, τόσο κοκκαλιάρης! Θά τρέμω νά τόν άγγίσω, μ'ήν σπάση, θά τρέμω νά μ' άγγίση, μ'ή μ' άγγυλώση !...

ZAN NTIEROMPIER.

ΧΙΟΥΜΟΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Α. ΚΙΣΤΕΜΑΡΚΕΡΣ

ΑΔΕΛΦΟΣ ΜΙΑ ΦΟΡΑ!...

Μόλις αποβιβάστηκε στή Μαρσίλια, ό Βίκτωρ Σεγκάρντ άναγνώρισεν άμέσως τό μικρότερό του άδελφό, τόν Άνδρέα, πού τά δέκα χρόνια πού περάσανε, δεν τόν είχανε καθόλου άλλαχμένο. Ήταν πάντα τό νόστιμο παιδί μέ τά ειρωνικά μάτια, τό κάπως λεπτοκαμωμένο, σά ζωαράκι από ράτσα έκλεκτή. Τά γλέντια-είχαν μαράνει μόνο λίγο τό χρώμα τών μαλλιών του, αυτό ήταν όλο.

Ό Βίκτωρ τόν άγκάλιασε θερμά, μέ τρυφερότητα:

— "Α! μικρούλη μου Άντρέα! Πόσο χαίρομαι πού σ'έ ξαναβρίσκω! Καί ξέρεις, τούτη τη φορά, είνε γιά καλά!... Έγκαθίσταμαι στο Παρίσι, και δεν τό κουνάω πειά. Ή τελευταία έπιχείρησις μου, σ'τά μεπαλλεία της Χουάιτ-Κώτ, μούφκιασε μιά λαμπρή περιουσία. Στό λέω νά χαρής!

— Μπράβο σου, απκρίθηκε ό Άνδρέας, μέ την ήσυχη φωνή του, τη συμπαθητικά συννεφιασμένη. Μπράβο, γιατί νά σοφ π'ών τ'ήν αλήθεια; Θάφευγες ! θά ταξίδευες !... Λες κουταμάρες τώρα, άδερφούλη μου, μεγάλες κουταμάρες ! Δεν ξέρεις τί θά π'ή αγάπη... Δεν έλαβες καιρό νά τη γνωρίσης, έχεις δική, δεν είδες παρά Γισπωνέζες, Μαδαγασκαρηγές και Όπτεντότισσες ! Δεν έχεις ιδεί τά μάτια της Μαγκκαλί, ούτ' έχεις και ψυχή ποιητική. Νά φύγω ! Νόστιμο και τούτο!... Όχι, ήθελα σάνει και καλά τη Μαγκκαλί ! Ρίξε μου δίκη, σέ παρακαλώ, έχεις καθήκον, αυτά τά πράγματα τά ξέρω π'ό καλά. "Α ! τό καυχώμαι, όλ' αυτά τά πράγματα, ξέρεις τά παίζω έγώ σ'τά δάχτυλά μου. Δέ

και παντού.

Τό αγαθό γέλιο του Βίκτωρος άντήχησε πλατεία:

— "Εννοιά σου, πουλάκι μου! Θά τά πληρώσουμε όλα!... Έξω απ' αυτά, τί άλλα νέα ;...

— "Α! ναι! Κόντεψα νά ξεχάσω κάτι άρκετά σπουδαίο. Πρέπει άμέσως νά σ'έ προειδοποιήσω... Ξέρεις, άδερφούλη μου, είμαι παντρεμένος.

— Τι... τί είπες; ρώτησε ό Βίκτωρ άνάθοντας την πίπα του.

— Λέω π'ώς είμαι παντρεμένος, Μ'ή με κυττάς έτσι, σά χαζός... Τό πράγμα είν' άπλουστατό. Τόν περασμένο χρόνο είχα έρωτευθή τρελλά, μέ μιά χαριτωμένη μικρούλα... Γνωριστήκαμε μέσ' στο φουαγιέ. Εκείνη τη θραδιά έπικίζαν «φάουστ». Ή Μαγκκαλί έτσι την έλεγαν, μ' αγαπήσε κι' αυτή, αλλά θά προτιμούσε νά πεθάνη, παρά νά μου άνήκη παράνομως. Έπρεπε πρώτα νά περάσουμε στεφάνι. Γιά π'ες μου εσύ, τί θά έκανες σ'τη θέσι μου ;

— Έγώ... έγώ... τί νά σοφ π'ό κι' έγώ... Θάφευγα; θά ταξίδευα !...

— Θάφευγες ! θά ταξίδευες !... Λες κουταμάρες τώρα, άδερφούλη μου, μεγάλες κουταμάρες ! Δεν ξέρεις τί θά π'ή αγάπη... Δεν έλαβες καιρό νά τη γνωρίσης, έχεις δική, δεν είδες παρά Γισπωνέζες, Μαδαγασκαρηγές και Όπτεντότισσες ! Δεν έχεις ιδεί τά μάτια της Μαγκκαλί, ούτ' έχεις και ψυχή ποιητική. Νά φύγω ! Νόστιμο και τούτο!... Όχι, ήθελα σάνει και καλά τη Μαγκκαλί ! Ρίξε μου δίκη, σέ παρακαλώ, έχεις καθήκον, αυτά τά πράγματα τά ξέρω π'ό καλά. "Α ! τό καυχώμαι, όλ' αυτά τά πράγματα, ξέρεις τά παίζω έγώ σ'τά δάχτυλά μου. Δέ

λέω υπερβολές, ξέρω πολύ καλά πως είμαι ευμετάβλητος, άψίκορος, καί ξενύχτης, φοβερά ξενύχτης. Δεν έχω τίποτε του παντρεμένου ανθρώπου. Η γυναίκα μου θά ήτανε το πιό δυστυχισμένο πλασματάκι... Καί για μένα, τι ζωή θάταν εκείνη!.. Νά βάλω τέτοια άλυσίδα στο λαιμό!

Ευτυχώς μου ήρθε μιά μεγαλοφυής ιδέα! Είπα μέσα μου: «Εσύ έχεις ένα μεγαλύτερο αδελφό, που είναι από πάστα στερεώτερη και πού τρέχει μεσ' τόν κόσμο να πλουτίσει και πού σε γλύτωσε, ως τώρα απ' όλους τους σκοπέλους, απ' όλα τὰ παραστρατήματα. Ο αδελφός αυτός πού σου στάθηκε σαν πατέρας, καί τολμώ νά πω, καί σά μητέρα, θά μπορούσε ίσως νά προσθέσει, σ' όλες αυτές τις παραπάνω ιδιότητες, ακόμα μίαν; τοῦ ἀνδρός τῆς γυναικός σου! Τι κακό μπορούσε νάβλεπα σ' αυτό;» Πρέπει νά ὁμολογήσουμε ὅτι ἤσουν πολλοὺ μακρυὰ, γιὰ νά μπορέσουμε νά συνεννοηθοῦμε. Θάταν ἀστείο πράγμα, ἀληθινὰ νά σου στείλω τηλεγράφημα, πρὸς εἰκοσιπέντε φράγκα κάθε λέξι, γιὰ νά σου ἐξηγήσω τὴν ὑπόθεσι. Σκέψου τὰ μούτρα πού θάκανε ὁ ὑπάλληλος, πίσω απ' τὴ θυρίδα τοῦ! Κι' ἔπειτα ἤμουν θέβαιος πὼς θά μου ἀπαντοῦσε: «Ἀμε στο καλό, Ἀντρέα μου, τί με νοιάζουν ὅλα' αὐτὰ ἐμένα!» Γι' αὐτὸ κι' ἐγώ, ἡσυχά-ἡσυχά, μάζεψα τὰ χαρτιά σου... καλὸς μπελᾶς κι' αὐτός, ἐν παρρησίᾳ!... καί στὰς 12 Δεκεμβρίου τοῦ 1903, κατὰ τὶς τέσσερες τ' ἀπογευμα ἐν στενωτάτῳ οἰκογενειακῷ κύκλῳ, ἐνώπιον τοῦ κ. Δημάρχου τοῦ ἐνάτου διαμερίσματος, ἡ Ἐλίζα - Καρλόττα - Μαρία - Μαγκαλι Βερτυκά ἐγίνε γυναίκα σου, νομίζοντας πὼς ἐγίνε δική μου. Μάρτυρες ἦσαν, γιὰ τὴ νύφη ἕνας φωτογράφος τοῦ Νεῖγλ καὶ κάποιος μηχανικός τῆς Ὀπερας κι' ἕνας ὑπάλληλος ἀπ' τὸ Ντυράν. Σοῦ προσθέτω, ὅτι δὲν ἀπόχτησε διάδοχον.

— Μὰ αὐτὸ εἶν' ἀνήκουστο!... Ἐ-
χεις ἀλήθεια μιά ἀσυνειδησία! φώ-

νάξε ὁ Βίκτωρ ἀγανακτισμένος.
Ὁ Ἀνδρέας τὸν κύτταζε ἐμβρόν-
τητος.

— Τί; μήπως σοῦ κακοφάνηκε αὐ-
τό;.....

— Μὰ εἶμαι ἀγανακτισμένος, εἶ-
μαι ἐξω - φρενῶν! Μὰ, δυστυχισμέ-
νε, δὲν καταλαβαίνεις, ὅτι μ' αὐτὸ
πού ἔκανες...

— Ἐ! καλὰ, καλὰ! τὸν διέκοψε ὁ
Ἀνδρέας, μὲ ὕφος πειστωμένο. Δὲν
ἦταν ὁ σκοπὸς μου νά σε δυσαρεστή-
σω, ἀλλὰ θλέπω πού ἐγίνες ἀληθι-
νὰ περήγος!...

— Μὰ, γιὰ στάσου, σκέψου το
καλὰ...

— Νὰ τὸ σκεφθῶ! Νόστιμο καὶ
τοῦτο! Λὲς πὼς ἕνα χρόνο τώρα, δὲν
τὸ σκέφθηκα καλὰ αὐτὸ τὸ πράγμα;
Ἐσύ, δὲν τὸ σκέφτεσαι καλὰ. Ἀμέ-

σως μὴνεις τίς φωνές,
μουγκρίζεις, κάνεις φα-
σαρία τρομερή, χωρὶς
νά λάβῃς τὸν καιρὸ νά ἐ-
ξετάσῃς!... Τί; Τί φαν-
τάζεσαι;... Ἀ αὐτὸ δὲ
βάσταξε πολὺ!... Τρεῖς
μῆνες μοναχά!... Μέσα
σὲ τρεῖς μῆνες, ἀπόκαμα
ἀπὸ τίς καθημερινές σκι-
νές! Λιγὰκι νά γυρίζω

στὶς τέσσερες τὸ πρωῒ, ἄρχιζαν εὐ-
θὺς κλάματα, τριξίματα δοντιῶν, χω-
ρὶς τελειωμό!... Ἕνας ἄλλος, θά τὰ-
στελνε στὸ διάβολο ὅλα, θά προκα-
λοῦσε σκάνδαλο, ξέρω καί γώ;... Καί
ἡ ἱστορία θά τελείωνε ἀσφαλῶς στὰ
δικαστήρια. Ἐνῶ ἐγώ, ἴσα - ἴσα, πού
εἶμαι μυαλωμένος καί τὰ ζυγίζω ὁ-
λα μὲ τὸ δράμι, τὰ μπάλωσα θαυμά-
σια τὰ πράγματα: μόλις ἦλθε ἡ κα-
τάλληλη στιγμή, κ' ἡ μικρούλα ἦταν
ἐντελὴς ἀηδιασμένη απ' τὰ ἀντισυ-
ζυγικά μου τὰ φερσίματα, τῆς ἀπο-
κάλυπα τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου μας,
ἀλλὰ συγχρόνως ἔκανα νά λάμψῃ
μπρὸς στὰ μάτια της, ἡ θαυμαστὴ
ἀνταμοιβὴ πού τῆς προσέφερα... Ἀ-
νήγγειλα τὴν προσεχὴ ἐπάνοδό σου,
σὲ περιέγραψα, σὲ φούσκωσα, σὲ θε-
οποίησα... Τὴν ἔκανα νά καταλάβῃ,
τί ἐξαισιοῦς ἄνθρωπος πού εἶσαι...
Σκύσαμε μαζὺ ὄρες ὁλόκληρες, σὲ
κείνη τὴ φωτογραφία, πού σε κολα-
κεῖ πιὸ πολὺ... ἔξερεις, ἐκείνη απ'
τὸ Σουδάν, πού εἶνε μιά τίγρις

σκοτωμένη μπρὸς στὰ πόδια σου, καί
δυὸ ἀραπίνες σὲ κυττᾶν μὲ θαυμα-
σμὸ ἀπὸ δίπλα.. Συντομεύω: ἡ Μα-
γκαλι εἶν' ἐρωτευμένη μαζὺ σου... τί
λέω, σὲ λατρεύει καί σὲ σέβεται γιὰ
τὴ καταλαβαίνει, πὼς ὁ ἀληθινὸς της
ἀντρας εἶσαι σύ, ὁ ὄνειρώδης σύζυ-
γος νά ποῦμε, ἐκείνος πού μπορεῖ
κανέναν οἶγουρα νά στηριχθῇ γιὰ ὁ-
λὴ τὴ ζωὴ του. Ἐνῶ ἐγώ, νά ποῦμε
καθαρό, ἐμ' ἕνας ρεμπεσκές, ἕνα χα-
μένο πράγμα... Μὲ καταλαβαίνεις;
Ἡ Μαγκαλι σὲ περιμένει, ἡ καλὴ
σου γυναικούλα περιμένει!... Αὐριο
θὰ πάμε στὸ Παρίσι, θὰ σοῦ δώσω
τὰ κλειδιά, καί δὲν ἔχεις παρὰ νά
μπῇς στὸ σπίτι σου. Γιατί, ξέρεις, ἔ-
χεις τώρα σπίτι, ἔχεις νοικοκυριό, ἔ-
χεις μιά χαριτωμένη γυναικούλα, ἔ-
χεις κι' ἕνα μαλλιάρὸ σκυλάκι... Θὰ
μπορέσεις ἐπὶ τέλους ν' ἀναπαυθῇς
ἐν πλήρει ἡσυχίᾳ, μέσ' στὴ ζεστὴ καί
στοργικὴ ἀγκαλιά μιᾶς πραγματι-
κῆς οἰκογενείας. Θαρρῶ τ' ἀξίζεις
ἐνα τέτοιο πράγμα, αὐτὴν τὴν ἀνα-
κούφισι ἀδελφούλη μου! Κι' ἐλπί-
ζω μάλιστα πὼς θά μου δώσης κι' ἄ-
νεψιούς γιὰ νά τοὺς ἐξοκολίσω, ἀρ-
γότερα, ἅμα θὰ ῥθοῦν σὲ ἡλικία νά
πίνουνε κοκτέιλ... Νά... Νὰ τί ἔκαμα
ἐγὼ γιὰ σένα!

Ὁ Βίκτωρ διέκρινε ἐκείνη τὴν στιγ-
μὴ, τὰ μάτια τοῦ ἀδελφοῦ του μου-
σκεμένα. Αὐτὸ τὸ πράγμα κάπως
τὸν συνεκίνησε, κι' ἔπνιξε κάθε δια-
μαρτυρία μέσ' στὰ χεῖλη του. Ἐπει-
ρα ἀπὸ κάμποση σιωπὴ, σκέφτηκε
τώρα μέσα του, πὼς εἶχε τὸ καθή-
κον νά ρωτήσῃ:

— Καί πὼς εἶνε... ἐννοῶ στὸ φυσι-

κό;

— Ποιός; ἡ γυναίκα σου;

— Ἀμ' ποιὸς ἡ πεθερά μου;

— Μετρίου ἀναστήματος, λεπτὴ,
χωρὶς γωνίες. Μάτια ὄμοια! Εἶσαι
ταυχερός!.. ἕνα μικρούλι στο-
ματάκι δόντια σὰν μαργαριτάρια,
μιὰ μυτίτσα πεταχτή, διαβολεμένη...

— Ἐ, καλὰ, σ' εὐχαριστῶ.

Ὁ Βίκτωρ, πού ἄρχιζε νά θρίσκει
τώρα πὼς ἡ βαλίτσα του τὸν θάρχι-
νε λιγὰκι, φώναξε ἕνα ἀμάξι, γιὰ νά
τὸν πάῃ στὸ ξενοδοχεῖο. Ἀλλ' ὁ Ἀν-
δρέας ἐπέμεινε, νά περάσουν πρῶτα

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΤΣ ΓΓΑΝΑΣ

Ὅταν ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας
Ἐδουάρδος ἐπισκέφθηκε κατὰ τὸ
1906 τὰς Ἀθήνας, γιὰ νά τιμῇ με-
τὴν παρουσίᾳ του τοὺς Ὀλυμπια-
κοὺς ἀγῶνες, μιὰ μέρα σὰν ἀστὸς,
πῆρε μαζὺ του ἕναν διερμηνέα καί
βγήκε περίπατο.

Περπατῶντας, ἔφτασε στοὺς πρό-
ποδες τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου, ὅπου
τὸν σταμάτησε μιὰ τσιγὰνα, γιὰ νά
τοῦ πῇ τὴν μοῖρα του.

Ὁ Ἐδουάρδος ἀπὸ περιέργεια,
τῆς ἔδωσε τὸ χεῖρ του κ' ἡ τσιγὰνα
τοῦ εἶπε:

— Καλὸς ἄνθρωπος! Χρυσὴ καο-
διά! Πολὰ χρόνια θά ζήσης! Βασι-
ληᾶς μεγάλος καί τρανὸς εἶσαι!

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Ὁ Ἰταλὸς ἐφημέριος Ἀρλάτος
Πιοθάνο, γνωστὸς γιὰ τοὺς σαρκα-
σμούς του, εἶπε κάποτε σ' ἕνα φίλο
του:

— Θέλεις νά εὐτυχῇς στὴ ζωὴ;
Μόλις πῇς τὸ «Πάτερ ἡμῶν» καί τὸ
«Θεοτόκε Παρθέने», νά τελειώσης ὁ-
στερα μὲ τὴν ἐξῆς προσευχή: «Θεέ
μου, φύλαξέ με ἀπὸ τοὺς νεοπλού-
τους, τοὺς τοκογλύφους, τοὺς κα-
κοὺς κηδεμόνες, ἀπ' τὰ λάθη τῶν
φαρμακοποιῶν, ἀπὸ τοὺς πολὺ τα-
κτικούς στὴν ἐκκλησία κι' ἀπὸ κεί-
νους πού ὀρκίζονται κάθε λίγο καί
λιγὰκι στὴν τιμὴ καί στὴν συνειδησί-
τους!...»

ἀπ' τὸ τηλεγραφεῖο!

— Πρέπει πρῶτα νά τὴν εἰδοποιή-
σουμε. Γιατί, στὰ τελευταῖα γυρίζεις
ἀπὸ μακρυνὸ ταξίδι... Καί ξέρεις, ἀ-
δελφούλη μου, ὅταν κανεὶς γυρίσῃ
ἀπὸ ταξίδι, δὲν κάνει, ἔτσι, τὸ κατα-
λαβαίνει, ἀνὰ πηγαίνῃ στὴ γυναίκα
του ἀπρόοπτα.

A. ΚΙΣΤΕΜΑΡΚΕΡΣ

τα : ο σέρ "Εδρικ είχε αφήσει τη λάμπα έξω, και μέσα ήταν σκοτάδι.

"Άκουσε τότε τον σέρ "Εδρικ νά λή με βουνυτή φωνή.

— Ποιός είσαι ; τί θέλεις εδώ ;
"Επειτα άκουσε ένα παράξενο, βαρύ και παρατεταμένο μουγκρητό, μιά πνιγμένη φωνή, ένα θόρυβο, μιά άπεγνωσμένη πάλη, μιά φασαρία...

"Επειτα έγινε ήσυχία και δεν άκουγόταν τίποτα...

Ο Γκέρτον δεν μπόρεσε νά σταθή πειά. "Επεσε μ' όλη του τη δύναμι άπάνω στην πόρτα, και την άρchiσε στις κλωτσιές, ή κλειδαριά όμως ήταν γερή και δεν ύποχωρούσε.

Τέλος έπυροβόλησε άπάνω στην κλειδαριά και την έσπασε. "Ανοιξε την πόρτα και μπήκε στην τραπεζαρία.

Η κάμαρα ήταν άδειανή, δεν ήταν κανένας μέσα. "Εκείνη την στιγμή άκουσε θήματα από το άπάνω πάτωμα του σπιτιού.

Θά είχε άνησυχήσει φαίνεται άπο το θόρυβο ή ύπηρεσία...

Το παράθυρο όμως είχε μείνει άνοιχτό, και ο Γκέρτον, πού κατάλαβε άμέσως τί είχε συμβή, δεν έχασε στιγμή. Σκέφτηκε άμέσως πως δεν έπρεπε νά χάση δευτερόλεπτο, και γι' αυτό δεν φώναξε γιά βοήθεια, άλλ' έτρεξε μόνος του στο παράθυρο και πήδηξε έξω στο περιβόλι. "Επρεπε νά κάνει γρήγορα' αυτό ήταν το πλάν. Και ήξερε καλά πού έπρεπε νά πάη γιά νά βρή το φίλο του... "Ηξερε καλά πως θά τον εύρισκε—ζωντανό ή νεκρό, θά τον εύρισκε μιά φορά—στο δάσος του Μάνστεθ...

Βγήκε λοιπόν στο περιβόλι κι' άρχισε νά τρέχη όσο πιο γρήγορα μπορούσε προς το δάσος...

"Αξαφνα όμως, εκεί πού έτρεχε, ενώ δεν άπείχε πειά παρά λίγα μέτρα από το δάσος, στην έκτυφωτική λάμψη μιās άστραψής, είδε τά δέντρα νά χάνονται από μπροστά του.

"Επειτα άκουσε ένα κρότο φοβε-

ρό, πού σαν κι' αυτόν δεν είχε άκούσει ποτέ του. Συγχρόνως ή γή πού πατούσε σείστηκε φοβερά' ο Γκέρτον έχασε την ισορροπία του κι' έπεσε χάμω...

"Αμα σηκώθηκε, είδε ότι το δάσος του Μάνστεθ δεν ύπήρχε πειά. Προχώρησε λίγο ακόμα, και τότε κατάλαβε ότι είχε γίνει ή μεγάλη καθίζησης πού είχαν πη οι γεολόγοι πού εξέτασαν το μέρος.

Ο Γκέρτον είχε σωθή ως εκ θαύματος....

"Αλλά ο σέρ "Εδρικ Βάνκρεστ πού θά θριασκόταν τώρα; Γι' αυτόν δεν ύπήρχε καμμία έλπίς. "Όλο το δάσος τώρα άποτελούσε ένα σωρό από χώματα, πέτρες και ξεριζωμένα δέντρα, κάτω στο βάθος της χαράδρας.

Την άλλη μέρα, πήγανε και σκάψανε γιά νά θρουνε το πτώμα του σέρ "Εδρικ Βάνκρεστ. Ψάχνανε παντού, μά δεν το βρήκανε πουθενά. Βρήκαν όμως κάτι άλλο πού δεν το περίμεναν.

"Ανάμεσα σ' ένα σωρό από χώματα και ξεριζωμένα δέντρα, βρήκανε ψόφιο ένα παράξενο, άγνωστο ζώο, ένα τέρας, κάτι σαν άρκουδα και σαν λύκος... Και έλύθη έτσι το μυστήριο του δάσους του Μάνστεθ' την προέλευσι όμως του τέρατος δεν την έμαθε κανείς, γιατί εκείνοι πού την ήξεραν δεν είχαν τίποτα κανενός.

"Αλλά δεν βρήκανε μόνο αυτό. μέσα στον ίδιο σωρό, βρήκανε ένα κεφάλι ανθρώπινο' ήταν το κεφάλι του σέρ "Εδρικ, χτυπημένο, άκρωτηριασμένο, καταματωμένο, άγνωστο...

Φαίνεται ότι το σώμα του τώχε φάη το τέρας...

ΜΠΑΡΡΥ ΠΑΙΝ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

"Όταν επαναλαμβάνω μιά πλάση, γίνεται σφάλμα.

Πόπλιος Σύρος

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΣΟΠΕΝ

Ο βίος του Σοπέν είχε γεμάτος μουσική, ποιήσι και αγάπη: άγαπούσε τόσο πολύ την τέχνη και τον έρωτα, ώστε έγινε άπ' αυτό δυστυχής και πέθανε νέος.

Υπήρχε ποιητής. Και την ποιήσι πού γέμιζε την ψυχή του την εξέδελαν με αρμονικούς ήχους, καθώς επίσης ζωγράφιζε με την μουσική τη φύσι πού έβλεπε γύρω του.

Κανείς δεν ένοστάλησε τόσο το ιδεώδες και το ώραιον όσον αυτός. "Όταν ο Σοπέν νοσταλγή το ώραιον πού είχε ή πατρίδα των μεγάλων ψυχών, όταν τον κατέχη ή έπιθυμία της τελειότητας του αίσθηματος, τότε γίνεται θεός και συνθέτει τά ώραιότερα τραγούδια του.

Μιά σύγλη συγκινητικής ποιήσεως περιβάλλει τον Σοπέν όπως τον Μόζαρτ, τον Σίλλερ, τον Μυσέ... Με τον τελευταίον αυτόν ο Σοπέν έχει τόσες ομοιότητες, τόσες ψυχικές αναλογίες, ώστε μπορεί νά ονομασθή ο Μυσέ της Μουσικής: ή ίδια ψυχή, το ίδιο πάθος: ο ένας γράφει στίχους και ο άλλος μουσικήν. Τι ομοιότης μεταξύ των ! Αισθάνονται και νοσταλγούν με τον ίδιο τρόπο. Είναι σαν νά πούμε ή ίδια ψυχή. Η «Νύχτες» του ποιητού έχουν την αρμονία της Σονάτας εις Ντο έλασσον του συνθέτου, όπως ή «Νυκτώδιες» του μουσικού περικλείουν όλη την ποιήσι της «Λουκίας» και της «Αναμνήσεως».

Η ίδια μουσα δονεί την λύρα τους: ο ίδιος ένθουσιασμός τους καταλαμβάνει, την ίδια συγκίνησι αισθανό-

μαστε, όταν άκούμε τις στροφές του Μυσέ ή τις μελωδίες του Σοπέν.

"Αλλά και ή ζωή των δύο μεγάλων άνδρων έχει μεγάλες ομοιότητες' τόσο μεγάλες μάλιστα πού κάνουν έντύπωσι. Και πρό πάντων οι ίδιοι χαρακτήρες, ή ίδια αρχή του σταδίου τους, ή ίδιες έλπίδες, ο ίδιος ήρωισμός, το ίδιο αίσθημα, ή ίδια καρδιά... Η καρδιά τους συγκινείται από την χαρά της ζωής, πού πνίγεται από τά κύματα της αρμονίας πού βγαίνουν από το στήθος τους.

Και οι δυο πέθαναν πληγωμένοι, αφήνοντας νιά κληρονομιά τά παράπονα και τά τραγούδια τους, την μουσική και την ποιήσι τους: νά ο Μυσέ και ο Σοπέν, ή δυο δίδυμες ψυχές !

Ο Σοπέν γεννήθηκε στη Βαρσοβία, στο 1809 από πατέρα Γάλλο και μητέρα Πολωνέζα. Αδύνατος και άρρωστιάς, έδειξε γρήγορα μεγάλη έξυπνάδα και πολλή κλίσι γιά τη μουσική. Μιά μελαγχολία, πού τον παρακολούθησε σ'όλο του το βίο, ήταν χυμένη στις πρώτες συνθέσεις του. Κατόπιν ή μουσική του έπηρε την ήχώ της ζωής, της θιοπάλης και των στερήσεων.

Η «Νυκτώδιες» του όμως τον έκαμαν διάσημον, δεν λείπει ούτε άπ' αυτές ή μελαγχολία. Ήταν ή εποχή πού στην καρδιά του μουσικού έμούγκριζε ή τρικυμία των παθών. Ο Σοπέν, 21 έτών τότε, έφυγε κλαίοντας από την Βαρσοβία, αφήνοντας πίσω τους γονείς και τους φί-

λους του. Μιά μυστηριώδης δύναμις τόν έσπρωχνε έμπρός. Πηγαίνει στο Μπρεσλάου, στη Δρέσδη και δίνει συναυλίες. Στη Βιέννη όμως συναντά δυσκολίες, σαν άγνωστος καλλιτέχνης που ήταν. Τέλος μετά ένα έτος φθάνει στο Παρίσι. Στην αρχή δοκιμάζει τρομερές δυσκολίες, γίνεται πιανίστας για να ζήσει και αφήνει τις συνθέσεις του. Λίγο άκόμη και η βιοπάλη θά τον καταπιή μέσα στη δίνη της...

Τέλος κατορθώνει να διοργανώσει ένα πρώτο κονσέρτο, χωρίς όμως να καλύψει τα έξοδά του. Ένας κριτικός έφιστά την προσοχή του κοινού για τόν νεαρό καλλιτέχνη. Η δυστυχία όμως δεν παύει. Τότε ο Σοπέν παίρνει την απόφαση να επιστρέψει στην πατρίδα του.

Εδώ όμως η τύχη βάζει το θαυματουργό της χέρι και ο Σοπέν, που ήταν έτοιμος για άναχώρησι, συναντά τόν πρίγκηπα Ράδζιβιλλ, ο οποίος τόν παρακαλεί να μείνει μία μέρα άκόμη για να παίξει στο κ. Ρότσιλντ. Ο Σοπέν δέχεται, και τó ίδιο θράδυ, στά σαλόνια του τραπεζίτου, μία ευγενική κοινωνία τόν χειροκροτεί και τόν θαυμάζει. Τό πρωί ο Σοπέν ξύπνησε διάσημος τó σχέδιο της άναχώρησής του έγκαταλείφθηκε.

Ακολούθησαν πέντε χρόνια εδυσχερμένης ζωής τόν έδεχθηκαν στά καλλίτερα σαλόνια, είχε μαθητάς τά καλλίτερα παιδιά της άριστοκρατίας. Έμεινε όμως πάντα μελαγχολικός. Τά θράδυα, όταν σκοτείναιζε, ή ψυχή του γέμιζε ποιήσι και έπαιζε τότε βγάζοντας τούς παθητικώτερους φθόγγους από τó πιάνο του.

Ένα θράδυ, στής κόμησας Μερλιόνι, συνάντησε τή Γεωργία Σάνδη... Έπαιξε υπεράνθρωπα, αυτοσχεδίασε με μπρίο θαυμάσια κομμάτια επάνω σέ πολωνικά μοτίβα, που συγκλόνισαν όλων τίς ψυχές. Η Σάνδη τόν εκύτταζε, κοντά στο πι-

άνο και άκουγε μαγεμένη...

Έγιναν φίλοι, ο Σοπέν ήταν τότε 28 ετών και ή Γεωργία 34... Ο έρωας όμως εκείνος μετεβλήθη γρήγορα σέ μία μεγάλη απογοήτευσι.

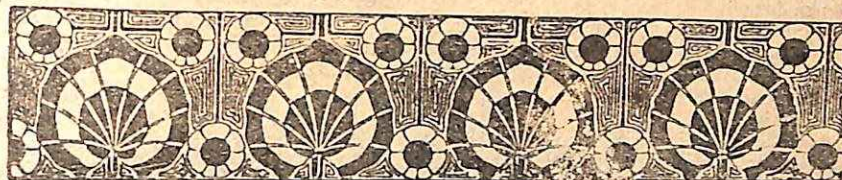
Τήν άνοιξι του 1839 έφυγαν για τήν Μαγιόρκα, όπου έζησαν εύτερεις όλον τόν χειμώνα και επέστρεφαν πάλι στο Παρίσι. Ο Σοπέν έγραψε τήν έποχή εκείνη τά ωραιότερα έργα του και έφθασε στη μεγαλύτερη του δόξα.

Τυρανισμένος από τή γυναίκα, που τόν υποδούλωνε και που κατά θάθος δέν άγαπούσε, ο Σοπέν έγινε μελαγχολικώτερος και ή ύγεια του κλονίστηκε σέ βαθμό επικίνδυνον. Ένας τρομερός βήχας τόν έβασάνιζε. Ανίκανος να σπάση τά δεσμά του, χωρίς θέλησι, δέν έπιστευε πειά

στών έρωτα και έθαψε όλα τά όνειρά του. Κανείς δέν έγνώρισε τί ύπέφερε τότε: τó μυστικό του πόνου του τó πήρε μαζί του στόν τάφο... Στά έργα του όμως έφάνηκε όλος ο μυστικός πόνος που τόν κατέτρωγε, όλες ή πληγές της καρδιάς του, όλες ή περιπέτειες της τυρανισμένης εκείνης ψυχής.

Στά 1847 ή Γεωργία Σάνδη έδημοσίευσε ένα βιβλίον, τή «Λουκρητία Φλοριάν», που έθεσε τέρμα στάς σχέσεις της με τόν μουσουργό. Ο ήρωας του μυθιστορήματος εκείνου ένας πρίγκηψ Κάρολος, άσθενικός και ζηλιάρης, άναγνωρίστηκε άμέσως ως ο ίδιος Σοπέν. Η πληγή, γι' αυτόν υπήρξε άγίατρευτη. Άφησε τήν Σάνδη και ώρκισθηκε να μη τήν ξαναϊδή ποτέ. Τό χτύπημα ήταν πολύ δυνατό γι' αυτόν τόν κατέλαβε ένας πυρετός που δυό μήνες τόν κράτησε μεταξύ ζωής και θανάτου.

Μετά ένα χρόνο, ή Σάνδη τόν συνάντησε και του έδωσε τó χέρι ως σημείο συμφιλίωσης. Ο Σοπέν έτρόμαξε, χλώμιασε, έγύρισε τó πρόσωπό του για να μη συναντήσει τά βλέμματα εκείνα και έφυγε. Αυτή τή φορά είχαν χωρίσει για πάντα.

ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΑΠ' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

Κάθε κάτοικος του Αθηνάιου, λαμβάνει κατά μέσον όρον τρείς επιστολές τήν εβδομάδα.

— Στο Σικάγο υπάρχουν 600 000 ποδηλάται. Πληρώνει δέ στήν Κυβέρνησι φόρο ο καθένας ένα δολάριο τó έτος. Τό ποσόν αυτό χρησιμεύει για να επισκευάζονται οί δρόμοι του Σικάγου.

— Η Βουλή τών Κοινοτήτων φωτίζεται από 40.000 ηλεκτρικούς λαμπτήρες Πέντε ηλεκτρικοί μηχανικοί, είνε πάντοτε εκεί για κάθε ένδεχάμενον.

— Τρία έκατομμύρια, εξακόσιες

χιλιάδες άνθρωποι εργάζονται στά μεταλλεία όλου του κόσμου.

— Η Μεγάλη Βρετανία έχει δρόμους 189 χιλιάδων μιλίων.

— Η Σάρα Μπερνάρ, όταν ρωτήθηκε ποιά θεωρούσε ως τήν μεγαλύτερη ήθοποιό στήν Άγγλία, απάντησε :

«Τήν Έλλιν Τίρφου και τήν Ρεζάν, σ' όλο τόν κόσμο όμως είμαι εγώ!»

— Στήν Άγγλία μία στίς έξι γυναίκες, κερδίζει τó ψωμί της από τήν ίδια τήν εργασία της.

— Ο Βασίλειος του Σιάμ έχει 120

Ποιός έπαιε : Ίσως ή τύχη που έφρόντισε να ένωση δυό πλάσματα που άλληλοθυμαζόντουσαν πολύ, άλλα που δέν μπορούσαν να έννοηθούν και να νοιώσουν τήν άληθινή αγάπη.

Τό τέλος του Σοπέν υπήρξε τόσο συγκινητικό, όσο ανήσυχη υπήρξε και όλη ή ζωή του. Άπέθανε όπως έζησε, σαν άληθινός καλλιτέχνης, σαν μεγάλος άνθρωπος. Άφού διέκοψε τίς σχέσεις με τή Σάνδη, πήγε στο Λονδίνο, όπου έδρασε τας τελευταίας του δάφνας. Έπέστρεψε στο Παρίσι τόν Ιανουάριον του 1849 και έζησε όκτώ μήνες ακόμα, απέθανε στάς 15 Οκτωβρίου του ίδιου έτους.

Τίς τελευταίες στιγμές της ζωής του εύρέθη κοντά του ή κόμησσα Ποτόνια, που είχε έλθει επίτηδες από τή Νίκαια, μόλις έμαθε ότι ο μέγας μουσουργός έπνεε τά λοισθια.

Ο Σοπέν της είπε με ήρεμη φω-

νή:

— «Ήθελα ν' ακούσω για τελευταία φορά τή φωνή σας, κόμησσα, άφού ο Θεός μου έπεφύλαξε τήν ευχαρίστησι να σας έχω κοντά μου στήν τελευταία ώρα του βίου μου.

Η κόμησσα σιωπηλή, κάθησε στο πιάνο. Ο Σοπέν άκουσε τή φωνή της μέσα στο ήσυχο νεκρό δωμάτιό του.

— Τι ώραία ! Τι ώραία !... έλεγε.

Σέ λίγες στιγμές ξεψύχησε.

Η κηδεία έγινε στόν ναό της Αγίας Μαγδαληνής. Ο μουσουργός είχε ζητήσει να ψάλουν τó Ρέκβιεμ του Μόζαρτ. Τήν όρχήστρα διηύθυνε ο Μέγερμπερ. Όλοι έκλαιαν όταν έπαιχθησαν τά Πρελούδια του Σοπέν. Έτάφη στο Περ Λασέζ, κοντά στόν Μπελλίνι.

Στόν τάφο του έρριξαν χόμα της Πολωνίας, που είχε φέρει μαζί του πρό δεκαοχτώ ετών, μέσα σ' ένα άργυρο κύπελλο.

υπηρέτες!

— Η πρώτη γυναίκα που έγινε γιατρός στην Κίνα, ονομάζετο Ου-Κίνγκ. Ένδ. Σπούδασε ιατρική στην Αμερική έφτά χρόνια. Διακρίθηκε δὲ στὴ χειρουργική.

— Στην Ελλάδα ἡ πρώτη Ἑλληνίδες πού ἀναδείχθηκαν γιάτρισσες ἦσαν ἡ ἀδελφαί Παναγιωτόπου.

— Καὶ ἡ δεσποινὶς Καλαποθάκη.

— Σήμερα εἶνε ἀρκετὲς, ἀλλὰ χωρὶς ἐξαίρετικὲς ἐπιτυχίες ὥστε ν' ἀκουσθῶν.

— Ἡ Βοστώνη ἔχει τοὺς πιὸ καλὰ λιθοστρωμένους δρόμους.

— Ἐνας ἀπὸ τοὺς δρόμους αὐτοὺς, ἡ δὲ δὸς «Βάσιγκτων», ἔχει 17 1/2 μιλίων μῆκος.

— Τὸ βάρος τῆς φάλαινας τῆς Γροιλανδίας εἶνε 100 τόννοι ἢ 224.000 λίτρες.

— Τὸ βάρος αὐτὸ ἀναλογεῖ μὲ 88 ἐλέφαντας ἢ 440 ἄρκουδες.

— Μία φιλανθρωπικὴ ἐταιρία στὴν Πετρούπολι κερδίζει 400 λίρες στερλίνες τὸν μῆνα ἀπὸ τὰ... ἀποτίσιμα, τὰ ὁποῖα ξανασυσκευάζει σὲ καπνὸ.

— Στὸ Λονδίνον ἰδρυθῆκαν ἀσφαλιστικὲς ἐταιρίες γιὰ τὰ μῆτρα.

— Ὅσοι ἔχουν ἡλικία 10-45 ἐτῶν μποροῦν ν' ἀσφαλίζωνται μὲ 3 σελίνια κάθε ἔτος.

— Ἐὰν δὲ τυφλωθοῦν, παίρνουν 52 λίρες στερλίνες κάθε ἔτος, ἕως γίνουνη καλὰ.

— Τὸ Μουσεῖο τοῦ Ἀμβούργου εἶχε στὴν κατοχὴ τοῦ ἐδῶ καὶ διακόσια χρόνια, ἕνα κανονάκι κατασκευασμένο ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι.

— Τότε πού ἐγίνε εἶχε κοστίζει 5.000 λίρες στερλίνες.

— Ἡ μεγαλύτερη καὶ ὠραιότερη πινακοθήκη τοῦ κόσμου εἶνε ἡ τῶν Βερσαλλίων τῶν Παρισίων.

— Ἐχει παραπάνω ἀπὸ 3000 εἰκόνες.

— Τὸ Λοῦβρο τῶν Παρισίων ἔχει 1.800.

— Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Δρέσδης ἔχει 2.

200 εἰκόνες.

— Οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ πού εἶνε σ' ὅλη τὴν Ἀγγλία ἀριθμοῦνται σὲ 6.320.

— Τὴν πὶο μεγάλη φωτογραφικὴ συλλογὴ ἔχει μιὰ Ἀγγλίδα ἀριστοκράτις, ἡ Βεατρίκη Ντρόουν.

— Ἐχει ὀκτακόσιες φωτογραφίες μὲ σὰ στὰ διάφορα δωμάτια τοῦ μεγάρου τῆς καὶ χιλιάδες μέσα στὰ σεντούκια τῆς.

— Μάζευε δὲ φωτογραφίες ἀπὸ μικρὸ παιδί.

— Ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας, εἶχε δωρήσει στὸν Οὐέλλικτων, τὸν νικητὴ τοῦ Ναπολέοντος, ἕνα σερβίτσιο τοῦ φαγητοῦ, πού ὅλα τὰ πιάτα κλπ. εἶχαν ζωγραφισμένες μάχες ἐπάνω.

— Ἡ μακαρίτισσα βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία, δυὸ ἄνδρες ἀγαποῦσε καὶ ἐσέβετο πολὺ : τὸν Βικωσφιλδ καὶ τὸν Γλάδστων.

— Γιὰ τὸν Γλάδστων, μάλιστα, κάποτε εἶχε πεῖ :

«Ὁ Γλάδστων εἶνε ἕνας βασιλεὺς». — Στὴν Ἀγγλία οἱ δικηγόροι κερδίζουν τρία ἑκατομμύρια λίρες στερλίνες τὸ ἔτος.

— Ἡ φάλαινα ζῇ, λένε, τετρακόσια χρόνια.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΑΜΕΣΩΣ ΤΩΡΑ

Στὸν τρομερὸ σατυρικὸ Σκαρρὸν ἕνας ταῖγγουνης φίλος του τοῦκαμε ἕνα πενιχρὸ τραπέζι.

— Πότε θέλεις νὰ ξαναφᾶς στὸ στίτι μου; τὸν ρώτησε στὸ τέλος, σὺν ἀπόφαγαν.

— Ἀμέσως τώρα! ἀποκρίθηκε σαρκαστικὰ ὁ πεινασμένος ἀκόμη ποιητής.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ "ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ,

Τῆς Μαρσελίνας Ντεμπόρντ Βαλμόρ

Η ΣΥΓΓΝΩΜΗ

Πεθαίνω, ὑποτάσσομαι στὸ πεπρωμένο πού μὲ θλίβει. Τῆς τελευταίας μου στιγμῆς δὲ θάρρης νὰ γοητεύσης τὴ φρίκη; "Ελα ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸ ἔνοχο χέρι σου νὰ βάλῃς ἀπάνω στὴν καρδιά μου. "Ὁταν αὐτὴ θάχῃ πάψει πιά νὰ καίῃ καὶ νὰ περιμένῃ, ἐσὺ δὲ θὰ νοιώθῃς καμμιὰ ἐξαιρετικὴ τύχη; μὰ θὰ πῇς: «Αὐτὴ ἡ καρδιά πού ἦταν γιὰ μένα τόσο τρυφερὴ δὲν ἀγαπάει πιά».

Δὲς τὴν ἀγάπη πού φεύγει ἀπὸ τὴν πληγωμένη μου ψυχὴ! κοίταξε τὸ ἔργο σου χωρὶς νὰ νοιώθῃς κανέναν τρόμο: ὁ θάνατος εἶνε μέσα στὸ στήθος μου καὶ ὅμως εἶμαι λιγώτερο ψυχρὴ ἀπὸ σένα. Πάρε αὐτὴ τὴν καρδιά, πάρε τὸ δῶρο σου! ἡ ἐρωμένη πού σὲ λατρεύει δὲν εἶχε— ἀλλοίμονο!— ποτὲ νὰ σοῦ προσφέρῃ ἕν' ἄλλο δῶρο! μὰ, ξεσκίζοντάς την, μπορεῖς νὰ διαβάσῃς ἀκόμα μέσα σ' αὐτὴ τὴ συγγνώμη σου.

ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

Μὲ περιμένει! δὲν ξέρω πιά μελαγχολία μπερδεύεται αὐτὴ τὴ στιγμὴ μὲ τὴν ταραχὴ τῆς ἀγάπης. Ἡ καρδιά μου ἔπαψε πιά νὰ χτυπᾷ κατ' ἀπ' τὸ ἀδύναμο χέρι μου. Ἡ ὥρα σημαίνει μακρὰ. Τὴν ἀκούω... καὶ ὅμως μὲ περιμένει.

Μὲ περιμένει! Γιατὶ λοιπὸν δὲ τὸ χέρι του θρέχοντάς σε μὲ δάμπαρ νὰ στηρίξω στὰ μαλλιά μου τὰ λουλούδια πού ἐκεῖνος τόσο τ' ἀγαπάει; Ἀρχισα δυὸ φορὲς νὰ τάνοιά του εἶν' χαραγμένη μὲ φλό-

στολίζομαι χωρὶς νὰ τελειώσω, δὲν ἀκοιτάχθηκα διόλου μὲς' στὸν καθρέφτη... καὶ ὅμως μὲ περιμένει!

Μὲ περιμένει! ἡ εὐτυχία κρύβει δάκρυα; Τί πρέπει νὰ μηχανευτῶ γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω; Τὰ μπουκέτα μου, τὰ λόγια μου ἔχασαν πιά τὴ γοητεία τους; Εἶνε θλιμμένος, στενάχει, σωπαίνει... καὶ ὅμως μὲ περιμένει!

Μὲ περιμένει! Σὰ θὰ γυρίσω θάμαι πὶο εὐτυχισμένη; Ποιὸς φόβος φουσκώνει τὸ στήθος μου πού τρέμει; "Α! θὰ μὲ θρῇ φοβισμένη κι' ὅχι τρυφερή. "Αχ! θὰ κλάψω, ἔλα, μητέρα μου... καὶ ὅμως μὲ περιμένει...

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

"Αγγελμα ἀναπάντεχο, κρύψου μὲς' τὴν καρδιά μου! Κρύψου! νὰ σὲ διαβάσω δὲν τολμῶ. Μοῦ φέρνεις τὴν ἐλπίδα; ἂν κ' εἶν' μιὰ τρέλλα, σοῦ χρωστῶ τῆς εὐτυχίας μου τὸν ἴσκιό! Μάκρυνε μὲς' στὸ στήθος μου τὴν τρυφερὴ μου ἀνησυχία! θέλω νὰ μάθω μὰ μαζὺ φοβᾶμαι τὴν ἀλήθεια: ἂν ἡ ἀβεβαιότητα νὰ πάσχομε μᾶς κάνει, τὸ θάνατο μᾶς φέρνει ἡ ἀλήθεια!

"Ενα μπιλλιέτο ἀπ' τὸν ἄπιστο εἶνε σχεδὸν τὸ ἴδιο σὰ νὰ βλέπω. Σφίγγοντάς σε, νόμισα πὼς σφίγγω τὸ χέρι του θρέχοντάς σε μὲ δάκρυα ἔκλαψα ἀπάνω στὸ στήθος του, κι' ἂν στίς γραμμὲς σου ἡ μελαγχολία νὰ τάνοιά του εἶν' χαραγμένη μὲ φλό-

γες, διαβάζοντας τη γραφή του έ-
διαβάσα μέσ' στην ψυχή του, άκου-
σα τόν όρκο που τόσες φορές μου
έχει κάνει κι' ανανώνισα τόν ήχο
της φωνής του.

Κάτω άπ' αυτό τό λεπτό φάκελ-
λο ή αγάπη έκλεισε την τύχη μου!
"Αχ! τό θάρρος είνε δύσκολο όταν
κινείς άπό μία λέξι περιμένη ή τή
ζωή ή τό θάνατο. Μυστηριώδη φά-
κελλε, που τή γνώμη του μου φέρι-
νεις, άνοίγοντάς σε ήσύχασέ με.
"Όχι, δέ μπορεί νάνα κλεισμένο σέ
σένα κανένα κακό.

Στόν καιρό τών έρώτων μας σέ
είχα διαλέξει εγώ ή ίδια μ' άν πρό-
κειται τώρα νά καταστρέψης μιάν
έλπίδα που λατρεύω, αγάπη, σκέ-
πασε τά μάτια μου μ' ένα μαντή-
λι κι' άσε ν' άμφιβάλλω λίγα λεπτά
έκόμε.

**

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Θεέ τών παιδιών! ή καρδιά μιάς
μικρής κόρης γεμάτη ήκεσία (ά-
κου!) είνε κάτω από τά χέρια μου.
μου μιλούν πάντοτε γιά όρφανά
χωρίς σπίτι στό μέλλον, Θεέ μου,
μήν κάνεις πιά όρφανά.

"Αφησε νά κατέβη το βράδυ ένας
άγγελος που συγχωρεί νιά ν' άπαν-
τήση στις φωνές που όλόγυρ' στε-
νάζουν. Βάλε κατ' άπ' τό χαμένο
παιδί που ή μητέρα του τό έγκα-
ταλείπει ένα μαξιλαράκι που θα τό
κάνη νά κοιμηθί.

**

ΟΙ ΧΩΡΙΣΜΕΝΟΙ

Μή γράφεις πιά είμαι θλιμμένη
και θα ήθελα νά σβύσω τά ωραία
καλοκαίρια, χωρίς εσένα, είν' ή
αγάπη χωρίς τή φλόγα. Τήν άγκα-
λιά μου έκλεισα που δέ μπορεί πιά
νά σέ φτάση καί, χτυπώντας στην
καρδιά μου, χτυπάς σ' έναν τάφο.
Μή γράφεις πιά. Μή γράφεις πιά!
Σέ φοβάμαι φοβάμαι τήν άνάμνη-
σή μου, που έχει κρατήσει τόν ήχο
της φωνής σου που με προσκαλεί
συχνά. Μή δείχνεις νερό σ' αυτόν
που δέ μπορεί νά τό πιή. "Ενα άγα-

πημένο γράψιμο, είνε μία ζωντανή
είκόνα. Μή γράφεις πιά αυτές τις
δυο λέξεις που δέν τολμώ νά τις
διαβάσω: Μου φαίνεται πώς ή φω-
νή σου μου τις ξαναλέει στην καρ-
διά μου, πώς τις βλέπω νά λάμ-
πουν μέσ' άπ' τό χαμόγελό σου, μου
φαίνεται πώς ένα φίλημα τις σφρα-
γίζει μέσ' στην ψυχή μου. Μή γρά-
φεις πιά.

**

ΠΟΘΟΣ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ξανάρθα πάλι κοντά στη θάλασ-
σα.. κοντά στην ρευστή, στην αδιά-
φορη θάλασσα..

Σάν θα πεθάνω, έδω θέλω νά με
θάψουν...

"Εδω.. μαζί με τόν πατέρα μου
και τήν μητέρα μου θαμμένος δέν
θα ύποφέρω.. δέν θα ύποφέρω.
Τώρα πιά όλα χαθήκαν...

Μάταια ζητάω νά θρώ γύρω μου
με τά μάτια του νού μου, τά μέρη
που έζησα και που αγάπησα...

Τώρα πιά όλα χαθήκαν..
"Ο ούρανός και ή έκτασι της θά-
λασσας δέν είνε τίποτ' άλλο γιά μέ-
να τώρα, παρ'ά ένα μηδέν.. ένα τί-
ποτ'...

— Θα πεθάνω.. έδω θα πεθάνω..
κοντά στη θάλασσα, κοντά στη ρε-
υστή, στην αδιάφορη θάλασσα...

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΤΑ ΕΣΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

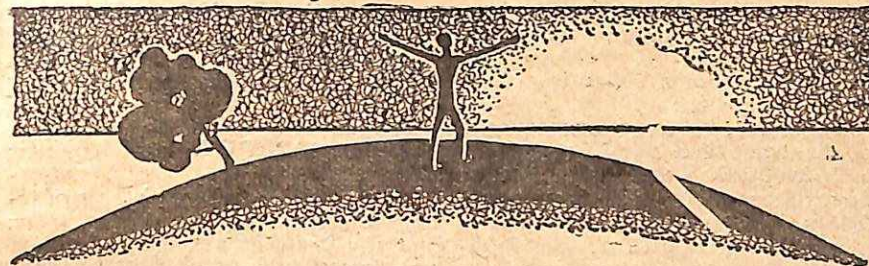
— Μοι είπατε, κυρία μου, ότι τό
δωμάτιο που ένοικιάζεται, έχει ω-
ραία θέα.. Μά εγώ άπ' τό παράθυ-
ρο βλέπω μονάχα έναν τοίχο και
μιά ταράτσα!

Κ' ή όικόδεσποινα με τσαχπινιά :
— Στην ταράτσα όμως αυτή, κά-
νει συχνά τόν περιπάτό της μιά...
ώραιοτάτη δεσποινίς!...

**

— Κύριε ιδικηγόρε, θέλω νά χω-
ρίσω τή γυναίκα μου... Μά μετα-
χειρίζεται σάν σκύλο, κι' έχει τήν
άξισή νά δουλεύω σάν όλογο... Τι
μέ συμβουλευέτε νά κάνω;

— Σ'ας συμβουλεύω ν' άποταθίτε
στην "Εταιρεία τών Ζωοφίλων!

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,,

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΒΕΜΠΕΡ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

(Έσωτερικό ενός μετρίου σπι-
τιού στο έκτο πάτωμα. Η κυρία Μα-
ζερού καθαρίζει λάχανα. Άκούγε-
ται ή πόρτα, ή κυρία Μαζερού ά-
νοίγει και μπαίνει μέσα ό Σωτέλ).
ΣΩΤΕΛ.— Καλημέρα, κυρία Μα-
ζερού. "Ο σύζυγός σας δέ θγήκε
έξω;

"Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— "Όχι, κύριε
Σωτέλ. Είνε μέσα στην κάμαρή
μας εσπλωμένος... "Έχει μιά ήμι-
κρανία και είν' όλο γκρίνιες.

ΣΩΤΕΛ.— "Ω, άν τό ήξερα...

"Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— Τώρα τε-
λευταία έχει αλλάξει πολύ. Είν' ό-
λο νεύρα, πράγμα που τόν έκανε
νά χάση όλους τούς φίλους του.

Δέν του μένετε παρ'ά έσεις μόνο..
"Αχ! κύριε Σωτέλ, έσεις που έχε-
τε ακόμα κάποια επίδρασι, σ' αυ-
τόν, προσπαθήστε νά τόν συνεφέ-
ρετε... Συμβουλευέτε τον... Βγάλτε
άπό τό μυαλό του τις κακές ιδέες...

Πάω νά σ'ας τόν στείλω. (Βγαίνει).
(Σέ λίγο μπαίνει ό Μαζερού, έ-
νας ψηλός άντρας, αδύνατος, γε-
ρασμένος).

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Γειά σου Σωτέλ...
Συχώρα με που σ' έκανα νά περι-
μένης... Κοιμώμουν...

ΣΩΤΕΛ.— Σέ ξύπνησα, ύπνα-
ρά...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Κυριακή σήμερα,
τί νά κάνη κανείς;... Παίζουμε κα-
νένα ντόμινο;...

ΣΩΤΕΛ.— Γιατί όχι; ("Η κ. Μα-
ζερού φέρνει τό ντόμινο. "Ο Σω-

τέλ κυττάει με περιέργεια τόν Μα-
ζερού).

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Τί με κυττάς έτσι
περιέργα;...

ΣΩΤΕΛ.— Νόμιζα... Σου ζητώ
συγγνώμη... Μά ή γυναίκα σου
μου είπε...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— "Η γυναίκα μου θα
σοι είπε ότι δέν είμαι καλά...

"Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— Μά, φίλε
μου...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Μαντεύω... "Επια-
σες κι' είπες στο Σωτέλ πώς κον-
τεύω νά γίνω μανιακός. "Ετσι δέν
είνε Σωτέλ;...

"Η κυρία σου έ-
κανε έκμυστηρεύσεις. Θα σέ παρε-
κάλεσε νά με μαλώσης... "Ε, ναι!
κοντεύω νά τρελλαθώ, γιατί δέν
μπορώ πιά νά ύποφέρω τή ση-
μερινή μου κατάσταση. Είνε ζωή
αυτή με διακόσα φράγκα τό μήνα
και νά δουλεύς όλημερίς μέσα σ'
ένα ασφαλιστικό γραφείο;... Μ'
έξη δραχμές τήν ήμερα είσαι ύπο-
χρεωμένος νά ζήσης, νά φας και
νά ντυθής... Δέν μπορώ πιά νά
κάθωμαι σ' αυτό τό έκτο πάτωμα
και νά βλέπω όλόγυρα τις στέγες
τών άλλων σπιτιών...

ΣΩΤΕΛ.— Είσαι ίσως πιο εύτυ-
χισμένος στο έκτο πάτωμα από
τούς πλουσίους που κάθονται στο
πρώτο... Μά άλλοτε δέν είχες τέ-
τοιες ιδέες... δέ φανταζόμουν ότι
είσαι δυστυχής...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Τότε έλπίζα ακό-
μα... Μά σήμερα τέλειωσαν όλα.
Δέν έχω νά έλπίζω τίποτε.

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— Έφθον τον τού-
λάχιστον ό ξάδελφος Γκωσέρ δέν
άποφασίζει νά γυρίση στην πα-
τρίδα.

ΣΩΤΕΛ.— Ποιός είν’ αυτός ό έ-
ξάδερφος Γκωσέρ;

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Ένας κατεργάρης
πού ξεκίνησε ένα δ’ράϊν πρῶτῃ γιά
τό Τράνσβααλ· καί εκεί, καθώς
περπατούσε στους κάμπους, άνα-
κάλυψε ένα μεταλλείο, χρυσῶ...
(‘Ανοίγει ένα συρτάρι). Νά ή εί-
κόνα του!

ΣΩΤΕΛ.— Έχει έκφραστική φυ-
σιογνωμία.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Είνε ήλίθιος... μά
έχει είκοσι έκατόμμύρια.

ΣΩΤΕΛ.— Κι’ αυτός ό πολυεκα-
τομμυριούχος δέ σκέφτηκε ποτέ κ’
έσας;

ΜΑΖΕΡΟΥ.—
Βέβαια... όσο
ήτανε φτωχός.

ΣΩΤΕΛ.— Καί
έπειτα;...

ΜΑΖΕΡΟΥ.—
Μας έέχασε...
Δέκα χρόνια έ-
χουμε νά μά-
θουμε τά νέα
του.

‘Η κ. ΜΑΖΕ-
ΡΟΥ.— Ποιός
ξέρει... μπορεί
νά ξανάρθη έ-
ταν δέ θά τον
περιμέν-ο υ μ ε
πειά... Σας ά-
φήνω !... Πάω
νά δώ τό φαί. (Βγαίνει).

ΣΩΤΕΛ.— Δυστυχισμένη γυναι-
κά!... Δέν τής φέρεσαι διόλου
εὐγενικά.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Μά αυτή είν’ αίτία
της δυστυχίας μου. ‘Αν έμεινα ά-
πλός υπάλληλος είνε γιατί δέ μου
δωσε μία πεντάρα προίκα. (‘Ακού-
γεται θόρυβος πίσω από την πόρ-
τα).

ΣΩΤΕΛ.— Σούτ!... Μοῦ φαίνε-
ται πῶς είνε πίσω από την πόρτα.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Λές;... Μας ά-
κουσε τάχα;...

(Σέ λίγο ή κ. Μαζερου ξανα-
μπάνει μέσα· τά μάτια της είνε
κατακόκκινα).

ΣΩΤΕΛ, (θέλοντας νά ξεφύ-
γη).— Έγώ σας αφήνω νά φάτε...
Καληνύχτα.

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ (μόλις φεύγει
ό Σωτέλ, αναλύεται σέ δάκρυα).—

“Ω! Ρενέ!

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Τί... τί έχεις;...

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— Τ’ άκουσα
όλα...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Τόσο τό χειρότε-
ρο. Φυλάει κανείς κλεισμένη μέσα
του την άλήθεια όλόκληρα χρόνια,
καί έπειτα, μία φορά ξεφεύγει καί
δέ μπορεί πειά νά την πιάση.

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— ‘Αν δέ μέ
σέλης πειά φεύγω... Δέν θά μέ ξα-
ναδής πειά...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Αυτό είνε! Πέρασέ
με γιά δήμου... γιά έναν άθλιο πού

διώχνει τή γυ-
ναίκα του...ώχ!
φτάνουν πειά τά
κλάματα... Μή
μοῦ καταστρέ-
φης την Κυρια-
κή μου. Δόσε
μου τους «Τρεῖς
Σωματοφύλα-
κες». (Προση-
λώνεται στο διά-
θασμα, όταν,
ξαφνα, άκούγε-
ται χτύπος στην
πόρτα).

‘Η κ. ΜΑΖΕ-
ΡΟΥ, (πού πή-
γε ν’ ανοίξη κα-
ρουσιάζεται κα-
τακίτρινη). Μα-

ζερου! είν’ αυτός!.. αυτός!..

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Ποιός αυτός;

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— ‘Ο ξάδελ-
φος Γκωσέρ!

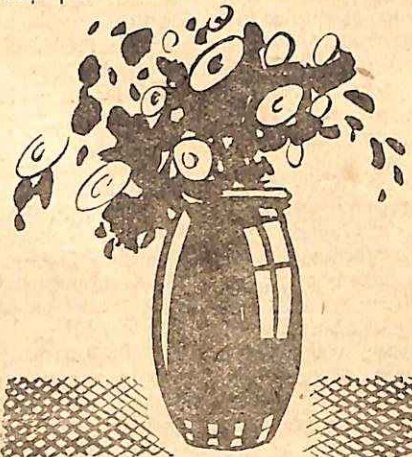
ΜΑΖΕΡΟΥ.— ‘Ο Γκωσέρ! Μεγά-
λε Θεέ! Είσαι βεβαία!

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— Μοῦ εῖπε
μπαινοντας: «Δέ μ’ αναγνωρίζετε;
Εῖμαι ό ξάδελφος Γκωσέρ.»

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Καί τον άφησες
στην είσοδο; (Πηγαίνοντας πρὸς
την είσοδο). ‘Εξάδελφέ μου!

ΓΚΩΣΕΡ, (φοράει ρούχα τζό-
κεῦ. Μπαίνοντας).— Μαζερου; Μ’
αναγνωρίζεις;

ΜΑΖΕΡΟΥ, (συγκινημένος).—
“Αν σ’ αναγνωρίζω!... Τί άπρόο-
πτο!... Καί πρό όλίγου άκόμη μι-

λούσαμε μέ τή γυναίκα μου γιά σέ
να. Καί καθώς φαίνεται ήρθες καί
τευθείαν από τό σταυρό σπίτι μας,
ΓΚΩΣΕΡ.— Εῖσθε οἱ μόνοι μου
συγγενεῖς.

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— ‘Εξάδελφέ
μου, έλάτε νά ξεπλύνετε τά χέρια
σας. (Παρασύρει τον Γκωσέν στην
άλλη κάμαρη).

ΜΑΖΕΡΟΥ, (μόνος).— ‘Ατζαμο-
σύνη !... ‘Ο ξάδελφος θά δη τώρα
τό ροσμπίφ μας, πράγμα πού θά
θά τον διαθέση πολύ άσχημα.

‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ, (έπιστρέφον-
τας μόνη).— Βλέπεις λοιπόν πού ά-
πελπιζόσαστε : ‘Η εὐτυχία μας πέ-
φτει από τον οὐρανόν.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Μά άφου καθόμα-
στε τόσο κοντά στον οὐρανόν! Εῖμαι
νέτε όρθιος.. Τι έχετε;
ΓΚΩΣΕΡ.— Η
συγκίνηση μέ συντρί-
βει!...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Γρή-
γορα... γρήγορα.. την
πολυθρόνα της κάμα-
ρης μας. (Οἱ Μαζερου
βγαίνουν).

ΓΚΩΣΕΡ, (μόνος).
— Φτωχοί άνθρωποι !

Πῶς νά τούς πῶ ότι
δέν έχω πιά πεντάρα.
‘Η κ. ΜΑΖΕΡΟΥ, (μέ
την πολυθρόνα).—
Καθήστε, είνε καλὰ έ-
δω!

ΓΚΩΣΕΡ.— Θά ήθε-
λα νά σας ευχαριστή-
σω, μά δέν τολμῶ...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Δέν έχεις νά μάς
ευχαριστήσεις γιά τίποτε! Εῖσαι ό
ξάδελφος μας Γκωσέρ, αυτό είνε
όλο. Κ’ έδ’ άλλου, άργότερα, θά
σοῦ δοθοῦν γίλιες ευκαίριες γιά νά
δείξης τό ενδιαφέρον σου γιά μας.

ΓΚΩΣΕΡ.— Κι’ αν ξαφνα έχω
καταστροφή.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Θεομπαίχη!... έ-
σύ!... έσύ νά καταστραφής;

ΓΚΩΣΕΡ.— “Αν έχω καταστρα-
φή όλότελα από μία συμφορά στο
χρηματιστήριο, όπως είν’ ή αλή-
θεια;

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Μά θά σοῦ μείνη
κάτι άκόμη. Δυό, τρία έκατομμύ-
ρια.

ΓΚΩΣΕΡ.— Μοῦ έκαναν έρανο
—“Αχ ικαλοί μου ξάδελφοι, εῖμαι

νά γυρίσω πίσω... Μὲ εὐσπλαχνίστη-
κον μερικοί πατριώτες... (Σιωπή).
ΛΑΪΚΗ ΣΟΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

ΜΑΖΕΡΟΥ, (ἀργά).— Αὐτὸ.. εἴ-
με τὸ τελευταῖο χτύπημα... κί ἐμεῖς
ποὺ κάναμε τόσα σχέδια...

ΓΚΩΞΕΡ.— Τώρα πιά θὰ μὲ μι-
σῆτε!... Ἀντίο. (Τραβάει πρὸς τὴν
πόρτα).

Ἦ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ, (στὸν ἄνδρα
της).— Ρενέ!

ΜΑΖΕΡΟΥ, (σφὸν Γκωξέρ).—
Μεῖνε!... Κ' ὕστερ' ἀπ' αὐτά, εἴ-
σαι ὁ ἐξαδέλφός μας Γκωξέρ. Δὲ
μποροῦμε νὰ σὲ διώξουμε ἔτσι.

ΓΚΩΞΕΡ.— Ἀλήθεια! Μὲ συγ-
χωρεῖς.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Δὲν φταῖς ἐσὺ ἂν
ἐμεῖς χτίσαμε πύργους στὸν ἄμμο
Κάθησε!

ΓΚΩΞΕΡ.— Στὴν πολυθρόνα ;
"Οχι.

Ἦ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— Ναί... ναί...
στὴν πολυθρόνα. Καὶ θὰ φάτε μα-
ζὺ μας.

ΓΚΩΞΕΡ.— Εἴστε πολὺ καλοί.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Καὶ θὰ μᾶς διηγη-
θῇς τίς περιπέτειές σου. Ἐγὼ θὰ
σοὺ πῶ πῶς πέρασα στὸ γρα-
φεῖο.

ΓΚΩΞΕΡ.— "Αχ ἐσὺ εἶσαι ἔξυ-
πνος! Δὲν πῆγες νὰ παίξεις μὲ τὰ
ἑκατομύρια... κί ἔτσι ἔχεις τὸ
σπίτι σου... τὸ μέλλον σου ἐξασφα-
λισμένο.. ἰκαὶ μιὰ ὑπέροχη γυναῖ-
κα...

ΜΑΖΕΡΟΥ.— (συγκινημένος). —
Ἀλήθεια... ἔχω καλὴ γυναῖκα...

ΓΚΩΞΕΡ.— Εἶσαι εὐτυχισμένος.

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Βέβαια... δὲ θὰ πα-
ραπονεθῶ ποτὲ πειά. (Ἡ γυναῖκα
τοῦ τὸν κυττάζει μὲ ἀφοσίωσι).

Ἦ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— "Ε, ξέρεις τώ-
ρα τί εἶναι ἡ εὐτυχία;

ΜΑΖΕΡΟΥ.— Ναί.. Νὰ βλέπης
ἄλλους πρὸ δυστυχισμένους ἀπὸ τὸν
ἐαυτό σου... Στὸ τραπέζι!...

Ἦ κ. ΜΑΖΕΡΟΥ.— "Ετοιμοι...
Καθῆστε, ἐξαδέλφέ μου..

ΓΚΩΞΕΡ, (ἱκανοποιημένος).—
Θὰ σᾶς πῶ πῶς κέρδισα τὸ πρῶτο
μου ἑκατομύριο!...

ΠΙΕΡ ΒΕΜΠΕΡ

ΛΑΪΚΗ ΣΟΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— "Αν δὲν τὰ καταφέρῃ ὁ Θεός,
ποιὸς θὰ τὰ καταφέρῃ;

— "Αν δὲν τὰ συχνοδεῖρῃς τ' αὐ-
γά, δὲν αὐγατίζουμε.

— "Αν δὲν τιμᾷς τὰ γένεια σου,
ποιὸς θὰ σοὺ τὰ τιμῇ;

— "Αν δὲν τὰ μετρήσουμε πῶς θὰ
τὰ ποῦμε χίλια !

— "Αν δὲν τ' ἀργάσης τὸ πετοῖ,
παπούτσι δὲν τὸ κάνεις.

— "Αν δὲν τὸ στίψῃς τὸ κερὶ, τὸ
μέλι δὲν τὸ θγάνει.

— "Αν δὲν τότε σουβλίσῃς τὸν
ἐχθρό σου, δὲν τὸν ψήνεις!

— "Αν δὲν ἐγονάτιζε ἡ γκαμήλα,
δὲν τὴν ἐφορτώνανε.

— "Αν δὲν κλωτσίῃς ὁ γαῖδαρος
δὲν τότε ξεφορτώνουν.

— "Αν δὲν ἦσαν θόδια τὰ καμα-
τερά μας, ποιὸς ἐμπόρῃε νὰ τὰ ζέ-
ψῃ;

— "Αν δὲν διαβοῦμε ἀνήφορο, κα-
τήφορο δὲν θρίσκουμε.

— "Αν δὲν δουλεύῃ τὸ μυαλό, τὰ
χέρια δὲν δικάνε.

— Ἀδελανὸς καλόγερος τὰ ράσ-
σα του ἔσπασε κί ἔρραψε.

— Ἀδελανὸς καλόγερος, ψύλλους
ἐμουνούχιζε.

— Ἀδελανὸς καλόγερος, μυῖγες
ἐκοντάρει.

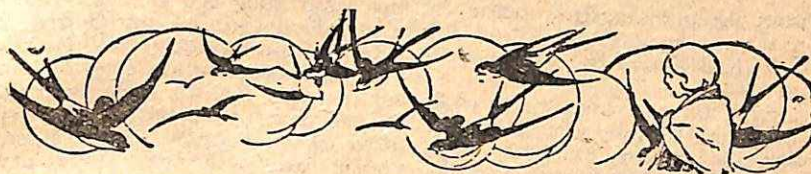
— Ἀδελανὴ κοιλιά, δὲν ξέρει νὰ
χορέψῃ.

— Ἀδελανὴ κοιλιά, μυαλὰ νερου-
λιασμένα.

— Ἀδελανὴ κοιλιά, νεφρὰ μισο-
κομμένα.

— Ἀδελανὴ κοιλιά, ξετσιπωμένα
μουτρυ.

— Ἀδελανὴ κοιλιά σαρακοστὲς
δὲν ξέρει.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΤΟΥ ΡΟΝΣΑΡ

Ὁ διάσημος Γάλλος ποιητὴς τοῦ
16 αἰῶνος Πέτρος Ρονσάρ, γνωστὸς
ἰδίως γιὰ τὰ ὠραῖα του «Σονέτα»,
ἀγάπησε καὶ συνεδέθη ἐρωτικῶς μὲ
πολλὰς γυναῖκες στὴ ζωὴ του. Ἀλ-
λὰ καμμιά ἄλλη ἀγάπη του δὲν
τὸν ἐνέπνευσε τόσο, ὅσο ἡ τελευταία
τοῦ μὲ τὴν Ἑλένη ντὲ Σιρζέρ, τὴν
ὁποία γνώρισε ὁ Ρονσάρ ὅταν ἦταν
κόρη ἀκόμη, ἐνῶ ὁ ποιητὴς ἦταν
ἄρκετὰ περασμένος στὰ χρόνια, ἀλ-
λὰ ἰκαὶ ἀπὸ καιρὸ ἔνδοξος. Δημο-
φιλὴ τὸν εἶχαν κάνει ἰδίως τὰ ἐρωτι-
κά του ποιήματα τὰ ὁποῖα ἀπηγ-
γέλλοντο σὲ ὅλη τὴ Γαλλία. Ἡ Ἑ-
λένη κατήγετο ἀπὸ μιὰ ἰσπανογαλ-
λικὴ οἰκογένεια εὐγενῶν ὁ πατέρας
της ἦταν θαρῶνος καὶ ἕνας θεῖος
της, στρατηγός. Εἶνε ἄγνωστο πό-
τε γεννήθηκε, φαίνεται ὅμως ὅτι
θὰ γεννήθηκε Ἀπρίλιο μῆνα, ἂν
κρίνωμε ἀπὸ ἕνα ποίημα ποὺ ἔγρα-
ψε γι' αὐτὴν ὁ Ρονσάρ:

«..Νὰ ὁ Ἀπρίλιος μῆνας, ὅπου γεν-
νῆθηκε τὸ θαῦμα,
Ποὺ κάνει νὰ βλέπουμε στὴ
γῆ τὰ κάλλη τοῦ οὐρανοῦ.

Τὰ παιδικὰ της χρόνια τὰ πέρα-
σε ἡ Ἑλένη στὴν θόρειο Ἰταλία ὁ-
που ὁ θεῖος της ἦταν ἀντιβασιλεὺς.

Κατὰ τὸ 1568 ἐπῆγε στὸ Παρίσι
ὅπου τὴν προσέλαβε ἡ Αἰκατερίνη
τῶν Μεδίκων στὴν αὐλὴ της. Στὴν
αὐλὴ ἡ Ἑλένη εὗρε δύο ἐξαδέλ-
φους της, κόρες τοῦ στρατηγοῦ, ἡ ὁ-
ποῖες ἔγιναν ἀχώριστες φίλες της.
Ἡ γαλλικὴ αὐλὴ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη
εἶχε ἐξαιρετικὴ λαμπρότητα.

Φθάνει νὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι ἡ

Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων εἶχε διακό-
σιες κυρίες τῆς τιμῆς «ὅλες ὠραῖο-
τατες καὶ ἔνδοξες, ἱκανὲς νὰ θά-
λουν φωτιά σ' ὅλο τὸν κόσμον», ὅ-
πως λέγει ἕνας χρονογράφος τῆς ἐ-
ποχῆς ἐκείνης. Ἡ διακόσιες αὐτὲς
κοπέλλες ἦσαν ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ
τῆς αὐλῆς.

Ὁ Ρονσάρ, ποιητὴς αὐλικός, ἐ-
σύχναζε στὸ παλάτι, γι' αὐτὸ καὶ
δὲν ἄργησε νὰ γνωρίσῃ καὶ ν' ἀγα-
πήσῃ τὴν Ἑλένη. Φαίνεται ὅτι τὰ με-
γαλύτερα θέλητρα τῆς Ἑλένης ἦ-
σαν ἡ μελαγχολία καὶ ἡ σύνεσις
της περισσότερο ἀπὸ τὴν ἐμορφιά
της, γιὰτὶ γι' αὐτὴν πολὺ ἀόριστα
ὁμιλοῦν οἱ σύγχρονοί της.

Ἡ Ἑλένη ἦταν μελαχροινὴ μὲ
γαλανά μάτια, τὰ ὁποῖα ἀνέδιδαν
ὅπως καὶ ὅλη της ἡ ὑπαρξὶς ἄλλω-
στε, μιὰ σπανίαν λεπτότητα γοη-
τεία.

Τὶ αἰσθήματα ἄρα γε τῆς ἐνέ-
πνευσε ὁ ποιητὴς, ὁ περασμένος
πια στὰ χρόνια, ἀλλ' ἔνδοξος; Ἀν-
κρίνουμε ἀπ' τὸ παρακάτω περιφρι-
μο συνέτο τοῦ Ρονσάρ, ὅπου γί-
νεται λόγος γιὰ τὴν «περήφανη πε-
ριφρόνηση» τῆς Ἑλένης, φαίνεται
ὅτι κατ' ἀρχὰς ἡ κοπέλλα ἔμεινε ἀ-
διάφορη στὸν ἐρωτὰ του:

«Ὅταν θὰ σ' ἔχουν πάρει ὅλους
διόλου πιά τὰ χρόνια, τὸ θράδυ, κα-
θισμένη κοντὰ στὴ φωτιά, κεντῶντας
στὸ φῶς τοῦ κεριοῦ, θὰ λὲς μὲ ἑκ-
πληξί τραγουδῶντας τοὺς στίχους
μου.— Ὁ Ρονσάρ μὲ ὕμνολογοῦσε
τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦμουν νέας.

»...Ἡ ὑπρέτριά σου ποὺ ἀπ' τὴν

κούρασι θά μισοκοιμάται, μόλις. Ακούη τέτοιο νέο, θά ξυπνά, και θά εύλογά με άθάνατο δουλόγημα, τ' όνομά σου.

«... Έγώ θαμαι τότε, μες στη γή, ένα φάντασμα δίχως κόκκαλα, και θ' αναπαύωμαι στη σκιά των μύρων. Θασαι μια γρηά, μαζεμένη δίπλα στη φωτιά, που θά νοσταλγίη τον έρωτά μου και θά μετανοήσ για την ύπεροπτική σου περιφρόνηση. «...» Ω, χαίρου τη ζωή σου, μίην περιμένης την αύριανή μέρα: μάζευσ από σήμερα τά ρόδα της ζωής!»

Ός τόσο φαίνεται ότι στο τέλος πην συνεκίνησε την Έλένη ή αγάπη του Ρονσάρ. Μιά μέρα του Μαΐου που βρισκόταν στον κήπο των άνακτόρων του Κεραμεικού, ο Ρονσάρ πήγε και κάθησε σιμά της.

Έκουθέντιασαν. Και από την ήμερα εκείνη, ό ποιητής έγινε ό άχώριστος σύντροφός της. Έπιγαίναν παντού μαζί. Δεν την αγαπούσε θέβαια με πάθος δυνατό ό Ρονσάρ, όπως είχε αγαπήσει άλλες γυναίκες. Του άρεσε όμως ή μελαγχολία και ή χάρη της, και μέσα στον κοσμικό θόρυβο της αύλης, εύρισκε κοντά της μίαν άνακούφισή και μίαν άνάπαυση. Και της Έλένης ή ψυχή ποθοüse τη γαλήνη, γι' αυτό και συχνά έλεγε στον Ρονσάρ ότι επιθυμούσε ν' άποσυρθί σε κανένα μοναστήρι. «Όταν άρρωστοüse καμμιά φορά ή Έλένη, ό Ρονσάρ, πήγαινε και της κρατούσε συντροφιά στην κάμαρά της, στο παλάτι. Τό ίδιο έκανε και ή Έλένη όταν άρρωστοüse ό Ρονσάρ. Συχνά όταν ή βασιλισσα ταξίδευε, ή Έλένη την άκολουθοüse και τότε «κουθέντιαζε έπιστολογραφικώς».

όπως έλεγε, με τό φίλο της. Άπ

την φιλία τους δεν έλειπαν φυσικά οι μικροθυμοί και τά κακιώματα. Η Έλένη παραπονιόταν στο Ρονσάρ ότι ήτανε έλαφρός και άπιστος. Και εκείνος πάλι ζήλευε κάθε φορά που έβλεπε να πέφτουν επάνω της βλέμματα άλλων άνδρων. Γιατί έξυπνη καθώς ήταν ή Έλένη, μορφωμένη και χαριτωμένη χορευτρια, την περιτοίχιζαν διαρκώς οι νέοι αύλικοί. Η Έλένη, παρά την συνήθη της μελαγχολία, ίσως και για να φανή εύχάριστη στους αύλικούς, συχνά εύθυμούσε. Τότε ό Ρονσάρ έφαντάζετο ότι δεν αισθανόταν γι' αυτόν καμμιάν αγάπη, αλλά μόνον έκτίμηση.

Ό άννός αυτός έρωσ θάσπηξε έφτά χρόνια. Μετά τον θάνατο του Καρόλου του 9ου, του προστάτου του, ό Ρονσάρ έγκατέλειψε την αύλή και πήγε και έγκατεστάθηκε στην μικρή γενέθλιά του πόλη. Έκει έφύτρεψε δένδρα προς τιμή της, και άφιέρωσε πηγές στην αγαπημένη του.

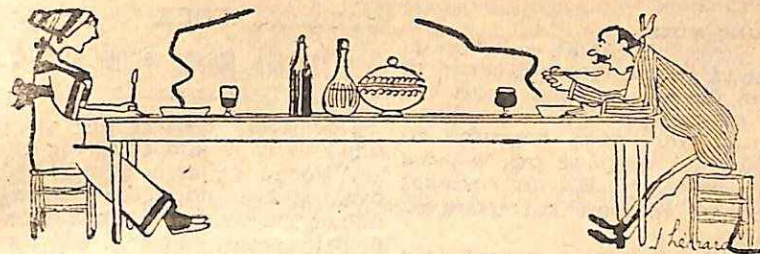
«Βάφτισα, της έγραφε, μία πηγή με τ' όνομά σου, για να πίνουν απ'

τό νερό της όσοι θέλουν να γίνουν ποιητάι!...»

Και σ' ένα σονέττο του της έλεγε:

«Για να κυλά άνάμεσα απ' την ώραία αυτή πεδιάδα τό λευκό σου όνομα όσο και για να ύψώνεται στον ούρανό χαραγμένο σ' ένα πεύκο, φύτρεα δέντρα προς τιμήν σου, και έδωκα τ' όνομά σου σ' αυτή την ώμορφη πηγούλα, επικαλούμενος όλους τούς θεούς και κάμνοντας σπονδές με κρασί.

»Βοσκοί, τ' άρνιά σας με τό άσπρα σγουρό μαλλί, άς μη βόσκουν στα

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

(Του Πολωνού συγγραφέως ΦΡΑΝΣ ΧΕΡΝΤΕΡ)

Η ΓΙΔΑ

Μιά φορά κι' έναν καιρό κατέθηκε από την Κόλασι στην Γή ό Διάβολος. Ήτανε καλοκαιρι και τό άπόγευμα που ήτανε ζέστη δεν ήξερε τι να κάνει...

— Άς φτιάξω λέει κι' έγώ κάτι. Πώς ό Θεός έφτιαξε τόσα πράγματα να στον κόσμο;

Παίρνει τότε κι' αυτός λίγο πηλό και σιγά-σιγά καταφέρνει να φτιάξη ένα ζωό με τέσσερα πόδια.

— Η γίδα είνε. Έτσι θα τη λέμε λέει στο βοηθό του.

Η γίδα όμως έστεκε όρθια και δεν μπορούσε να την καταφέρη να κάτση. Άπελπισμένος τρέχει στο Θεό.

— Έφτιαξα ένα πράγμα του λέει, τώνόμασα γίδα, μα δεν μπορώ να την καταφέρω να κάτση.

Τότε ό Θεός έβγαλε τη μεγάλη δόλχυση βούλα του, και βούλασε τη γίδα στα δυό γόνατα...

Η γίδα κάθησε άμέσως κι' ό Διάβολος τάχασε και κατέθηκε ντροπασμένος στην Κόλασι...

Γι' αυτό ή γίδες έχουνε, από τότε, στα δυό μπροστινά ποδάρια τους κι' από μία βούλα στο γόνατο.

ΣΚΥΛΙΑ, ΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΝΤΙΚΙΑ.

Μιά φορά κι' ένα καιρό, τά σκυλιά είχαμε μία δίκη μεταξύ τους, μα έπειδή είνε ρέμπελα πήραν τά χαρτιά της δίκης τους και τά φέρανε στις γάτες.

— Φυλάχτε τά μας, έσείς που ήσαστε νοικοκυράδες, λένε τά σκυ

μέρη αυτά: έδω άς φυτρώνη τό θυμάρι, έδω άς φυτρώνη ό νάρκισσος και άς λέγεται πάντα αυτή ή πηγή, πηγή της Έλένης!...

Ό κουρασμένος, ό κατάκοπος τό καλοκαίρι άς μορφή να ξεκουράζεται έδω πέρα, και ξεπλωμένος στη χλόη, άς μουρμουρίζη τά τραγούδια μου, ένθυμούμενος την Έλένη και μένα.

Όποιος πίνει τό νερό της άμέσως να έρωτεύεται, άμέσως ρουφώντας το, να γιομίζει από μία φλόγα, ζεστή σαν κι' αυτή που μου

καιει τά σπλάγχνα!

Η Έλένη ύστερα από λίγο άκούθηκε την Αικατερίνη των Μεδίκων σ' ένα ταξίδι που έκανε στα νότια της Γαλλίας. Οι δυό έραστές έξακολούθησαν ν' άλληλογραφούν ως την 17ην Δεκεμβρίου του 1585, ήμερα που πέθανε ό Ρονσάρ σ' ένα μοναστήρι κοντά στο Τούρ. Η Έλένη δεν επέζησε πολύ του φίλου της. Ύστερα από δυό χρόνια πέθανε και εκείνη σ' ένα έπαρχιακό παλάτι της Αικατερίνης των Μεδίκων.

λιά στις γάτες.

Ή γάτες τὰ πήρανε καὶ ἦταν ἐτοιμες νὰ τὰ φυλάξουν μὰ ἐκεῖνη τὴ στιγμή βλέπουν μαύρυνά κάτι ψάρια. Δὲν μπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὴ λαιμαργία τους, παρατᾶνε τὰ χαρτιά καὶ τρέχουνε στὰ ψάρια... Ἡ στιγμή αὐτὴ, θρῆκαν εὐκαιρία οἱ ποντικοὶ τρέχουνε καὶ τρῶνε τὰ χαρτιά.

Ἀπὸ τότε τὰ σκυλιὰ κυνηγᾶνε τὶς γάτες πού τοὺς χαλάσανε τὰ χαρτιά καὶ ἡ γάτες πάλι κυνηγᾶνε τὰ ποντίκια πού τοὺς φάγανε τὰ χαρτιά καὶ τοὺς φέρανε ἔτσι σὲ ἔχθρα μὲ τὰ σκυλιὰ...

ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ.

Μιά φορά κι' ἔνα καιρὸ, ὁ Θεὸς θέλησε νὰ δώσῃ μιὰ ἑορτὴ, στὸ οὐράνιο παλάτι του.

Ὅλες ἡ ἀρετὲς προσκλήθηκαν ἀπ' τὸ Θεὸ καὶ ἦρθαν ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Ἡ ἑορτὴ ἄρχισε καὶ ὁ Θεὸς εὐχαριστημένος γελοῦσε καθισμένος ἐπάνω στὸ χρυσοστολισμένο θρόνο του.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς γιορτῆς, ὅταν οἱ προσκεκλημένοι ἄρχισαν νὰ φεύγουν, φωνάζει ὁ Θεὸς στοὺς ἀγγέλους του.

— Φέρτε μου ἐδῶ αὐτὲς τὶς δυὸ ἀρετὲς πού κάθονται ἐκεῖ κάτω.

— Ποιὲς ; ρωτᾶνε οἱ ἄγγελοι ;

— Νά ! αὐτὲς πού στέκονται ἐκεῖ μόνες καὶ πού εἶνε ἡ ὠραιότερες ἐδῶ μέσα.

Οἱ ἄγγελοι τρέχουνε καὶ ξαναγυρίζουν μαζί μὲ δυὸ ὠραιότατες γυναῖκες, ἡ ὁποῖες ὑποκλήθηκαν ταπεινὰ μπροστὰ στὸ Θεὸ.

Ὁ Θεὸς ὅμως παρετήρησε σὲ λίγο πὼς ἡ δυὸ αὐτὲς γυναῖκες ἦταν ἀγνωστες ἡ μιὰ στὴν ἄλλη.

— Πὼς ; τοὺς λέει.... δὲν γνωρίζαστε ;

— Ὁχι, ἀπακρίνονται αὐτὲς, μὲ ἔφος ντροπαλὸ.

Τότε ὁ Θεὸς κατεβαίνει ἀπὸ τὸ θρόνο του, παίρνει τὸ χέρι τῆς μιᾶς καὶ τὸ φέρνει στὸ χέρι τῆς ἄλλης.

ΩΡΕΣ ΧΑΜΕΝΕΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΠΡΟΣ ΣΤὸν ΚΑΘΡΕΦΤΗ

Πόση ὥρα ξοδεύει μιὰ γυναῖκα μπροστὰ στὸν καθρέφτη της ;

Αὐτὸ τὸ ἐπίμαχο ζήτημα ἀπασχόλησε ἕναν παράξενο Γερμανὸ, ὁ ὁποῖος ἔπειτα ἀπὸ ἀνυρίθμυτες ἐμβριθεῖς παρατηρήσεις ἔβγαλε τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὅσο πιὸ νέα εἶνε μιὰ γυναῖκα, τόσο λιγώτερο κυττάζεται στὸν καθρέφτη.

Στὸν πίνακα πού καθήρτισε σχετικῶς, ἀναφέρει ὅτι ἡ γυναῖκα ὅταν εἶνε ἡλικίας 6-10 χρόνων, κυττάζεται στὸν καθρέφτη της 7 λεπτὰ τὴν ἡμέρα, ὅταν εἶνε ἡλικίας 10-15 χρόνων ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, 15-20, 22 λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ οὕτω καθεξῆς.

Καὶ ὑπελόγησε, ὁ ἀθεόφοβος, ὅτι μιὰ γυναῖκα 70 χρόνων ἔχει ξοδέψει 5.862 ὥρες τῆς ζωῆς της στὸ νὰ κυττάζεται στὸν καθρέφτη.

ΣΤΟ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟ

Ἕνας ἐπισκέπτης πρὸς τὸν διευθυντή:

— Λένε πὼς καμμιὰ φορά συμβαίνει νὰ κλείνουν ἐδῶ μέσα καὶ μερικοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε τρελλοί..

— Ναί, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία, γιατί μετὰ μιὰ ἐβδομάδα τρελλοὶ αἰνῶνται κι' αὐτοί!...

— Ἀπ' ἐδῶ εἶνε ἡ Εὐεργεσία, λέει στὴν πρώτη...

— Καὶ ἀπ' ἐδῶ ἡ Εὐγνωμοσύνη, προσθέτει ἀμέσως στὴ δεύτερη.

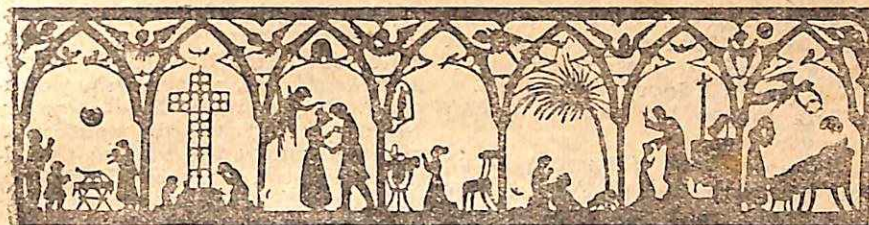
Ἡ δυὸ γυναῖκες κοκκίνισαν καὶ χαμήλωσαν τὰ μάτια τους.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ἕως σήμερα ἔχουνε περάσει χίλια ἐνηενάκοντα χρόνια... καὶ ἡ δυὸ γυναῖκες δὲν ξανασυναντήθηκαν πούθενά πειά...

Ἡ εὐεργεσία δὲν θέλει νὰ ἰδῇ καθόλου τὴν εὐγνωμοσύνη...

Πηγαίνει πάντα συντροφιά μὲ τὴν ἀχαριστία.

Αὐτὸς εἶν' ὁ κόσμος !

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΚΑΖΕΛΑ

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

Μόλις θύγχαν ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τοῦ ζωηροῦ φωτός πού ἔρριχνε ἡ μεγάλη λάμπα, ἀγκαλιαστήκανε γιατί θὰ χωρίζαν.

Τὴν αἰσθάνθηκε ὁλόκληρη νὰ πρέμῃ ἀπάνω στὸ στήθος του καὶ τὰ μεγάλα λυτὰ μαλλιά της ἔπεφταν ὡς τὴ ζώνη της.

Μιλούσανε σιγά, μέσα στὸ σκοτάδι, σὰν νὰ φοβόντουσαν νὰ μὴ τοὺς δῇ κανεὶς ἀγκαλιασμένους.

— Καλὴ ἀντάμωσι, Ζερμαίν, τῆς εἶπε καὶ αὐριὸ νὰ ἔχῃς θάρρος.

Ἐκεῖνη τὸν κύτταξε μ' ἕνα βλέμμα γιομάτο ἀπὸ ἀγάπη.

— Ἄν φοβοῦμαι, τοῦ ἀπήντησε, εἶνε γιατί ὁ σύζυγός μου θὰ ξαναγυρίσῃ. Σήμερα ἦταν διαφορετικὸς ἀπὸ ἄλλοτε. Ποτέ μου, δὲν τὸν εἶδα τέτοιο. Γιὰ πρώτη φορά σήμερα μὲ ρώτησε, πού πέρασα τίς ὥρες μου.

Στὴ λέσχη, φυσικά, θὰ βρίσκεται τώρα...

— Ναι, — Πηγαίνω ἐκεῖ κι' ἐγώ. Θὰ ἀπολαύσω τὴν χασοῦρα του.

Τὴν ἔσφιξε ἐπάνω του καὶ τὴν φίλησε στὸ στόμα καὶ ἔπειτα ἔφυγε καὶ χάθηκε στὸ σκοτάδι.

Σὰν ἔμεινε μόνη, ἔδωξε τὴ θαλαμπόλο της, μιὰ κόρη γεμάτη παπουργία.

Ἡ σιωπὴ ξανάπεσε θυρεῖα. Ἡ λάμπα ἄρχισε νὰ σβύνῃ καὶ ἡ Ζερμαίν μπήκε στὴν ἰδιαιτέρη τὴν κάμαρά της γιὰ νὰ κοιμηθῇ.

Μέσα στὴν ἀδειανὴ αἴθουσα, δὲν φαινόταν τίποτα ἄλλο παρὰ ἡ ἀτανάκλασις τοῦ φανarioῦ τοῦ δρόμου.

Ἀξαφνὰ ἕνα χέρι φάνηκε ν' ἀνασηκῶν ἀπ' ὄξω τίς κουρτίνες τοῦ παραθυριοῦ καὶ ἕνας ἄνθρωπος μπήκε ἀπ' ἐκεῖ καὶ πῆδησε ἀπάνω στὸ μαλακὸ χαλί, ὅπου στάθηκε λίγο, ἀναποφάσιτος.

Ἦταν ἕνας ἄνδρας παχύς, μὲ πλατεῖς ὠμους καὶ χονδρὰ χέρια. Τὰ μαλλιά του θγαίναν, ἀπὸ τὸ κασκέτο του, πού ἦταν κατεβασμένο ὡς τὰ μάτια. Στὸ λαϊμὸ του εἶχε ἕνα ἰσκόκινο μεταξωτὸ μαντήλι.

Ἐρριξε μιὰ ματία στὴν αἴθουσα, καὶ ἔπειτα μὲ τὸ κλεφτοφάναρό του ἔζητασε τοὺς πολυτελεῖς τάπητας καὶ τὰ διάφορα πολύτιμα κομψοτεχνήματα τῶν τοίχων.

Ἄνοιξε τὸ μικρὸ χρηματοκιβώτιο τοῦ σπιτιοῦ κι' ὕστερα ἔβγαλε μὲ προσοχὴ τὴ μπλοῦζα του, καὶ ἐξεδίπλωσε ἀπὸ τὴ μέση του ἕνα μακρὸ σχοινί. Τότε ἦσυχά, σὰ νοικοκύρης, ἄρχισε νὰ μαζεῦῃ ὅτι πολῦτιμο ἦταν ἐκεῖ μέσα. Τὸ πρόσωπό του ἦταν σοβαρό, ὅχι ὅμως καὶ ἀνήσυχο. Ἀμὰ τὸ πακέτο ἔγινε μεγάλο, μέτρησε μὲ τὸ σχοινί τὴν ἀπόστασι ἀπὸ τὸ παράθυρο ἕως τὸ δρόμο, καὶ κατόπιν ἄρχισε νὰ τὸ δένη.

Καθὼς ἔκανε τὸν πρῶτο κόμπο, ξαφνικά ἡ πόρτα τοῦ θαῦρος ἀνοίξε καὶ εὐρέθηκε ἀπέναντι ἑνὸς ἀνθρώπου μὲ ἐπίσημο ἔνδυμα ἑσπερίδος, πού τὸν ἔβλεπε κατὰπληκτος καὶ φοβισμένος, ἐνῶ ἕνα σπέρτο, πού εἶχεν ἀνάψει ἔσθυνεν, ἐπάνω στὸ λευκὸ του γάντι.

Δὲν εἰσάτασε διόλου. Ἀφῆσε τὸ κλεφτοφάναρό του κάτω ἀπὸ μιὰ πολυθρόνα, καὶ μέσα στὸ σκοτάδι, πού γέμισε πάλιν τὴν κάμαρη ρίχτη-

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Η ΠΥΓΟΛΑΜΠΙΔΕΣ

Τὸ ἱκαλοκαίρι καὶ τὸ φθινόπωρο ἡ χλόη καὶ ἔξοχή, παρουσιάζουν εἰκόνα ἐνάστρου οὐρανοῦ.

Εἶνε ἡ πυγολαμπίδες, τὰ θαύματα αὐτὰ τῆς φύσεως, ἡ ἐπιστημονικῶς λεγόμενες «Fulgore porté-lanterne».

Ἡ πειρὸν παράξενες ὅμως ἀπὸ αὐτὲς εἶνε ἐκείνες τῆς Ἀμερικῆς, ποὺ θγάζουν τόσο ἰσχυρὰ φῶς, ποὺ πολλές φορές περνάει τὴν λάμψη τοῦ κοινοῦ λυχναρίου.

Μιά κυρία, ἡ κυρία Sybille de Magiar διηγείται ὅτι στὸ Σούρναμ, ἐδιάβαζε εὐκόλα ἐφημερίδες καὶ ἔγραφε κάτω ἀπὸ ἕνα λυχνό, γεμάτο ἀπὸ τέτοια ἔντομα.

Στὶς Ἀντίλλες καὶ ἰδίως στὴν Κούβα, ἡ γυναῖκες τῶν χωριῶν, χρησιμοποιοῦν τὶς πυγολαμπίδες γιὰ νὰ φωτίζουν τὰ σπιτία τους τὴν νύχτα. Τὶς θάζουν μέσα σὲ μικρά

κλουβιά, γυάλινα ἢ πλεγμένα μὲ αἰσθητικὰ ξυλαράκια, τὰ ὁποῖα κρεμοῦν στὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ.

Κάτω ἀπὸ τὸ φῶς αὐτὸ κάνουν καὶ νυχτέρι.

Οἱ ξένοι, ποὺ θγαίνουν τὴν νύχτα ἔξω στὰ μέρη αὐτά, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν φανάρια στὸς δρόμους, κρεμοῦν δυὸ ἀπὸ τὶς πυγολαμπίδες αὐτὲς στὰ πόδια τους, καὶ τοὺς φωτίζουν ἐστὶ τὸ δρόμο.

Ἡ ἔμπορος κρεολὲς τῶν μερῶν αὐτῶν τὶς κρεμοῦν σάν σκουλαρίκια ἀπὸ τ' αὐτιά τους καὶ ἀστροβολοῦνε ὅλη τὴ νύχτα, σάν διαμαντὰ, ἢ τὶς τοποθετοῦν στὰ μαλλιά τους ὅπου λάμπουν σάν πολύτιμα πετράδια καὶ τοὺς δίνουν μιά ὄψιν πολὺ παράδοξη.

Στὰ χωριάτικα πανηγύρια τὰ κορίτσια καταστολίζουν τὰ λεπτὰ καὶ ἐλαφρά των φορέματα, μὲ τε-

κόμα ἀγάπη ἀπὸ τὴν ὡμορφιά ;

III

Μοῦ εἶχες πρὶν μιά τέτοια θραυδία, τόσο ὡραία λόγια, ποὺ χωρὶς ἄλλο τὰνθὴ ποὺ ἔγερναν πρὸς ἐμᾶς, μᾶς ἀγαπήσαν ἐκφονικὰ καὶ ἕνα μέ-
σα σ' ὅλα, γιὰ νὰ μᾶς ἀγγίξῃ καὶ τοὺς δυὸ, ἔπεσε στὰ γόνατά μας.
Μοῦ μίλαγες γιὰ τὰ χρόνια ποὺ θὰ ρθοῦν... Ἀκόμα μοῦλεγε πὼς ὅταν θ' ἀντηγήσῃ πένθιμα τὸ σήμαντρο τῆς μοίρας, δὲν ἔγωπιώμαστε ἀκόμα, ἀν καὶ νοιώθοντες πὼς γεννάμε...

Σάν μιά ἀγκαλιά ἀγαπημένη μ' ἐσφιγγεν ἡ φωνή σου καὶ ἡ καρδιά σου φλόγιζε τὴν καρδιά μου, ἐπὶ τοῦ ποῦ θὰ μπορούσα ἀφοβα νὰ ἰδῶ ν' ἀνοίγουν μπρὸς μου οἱ δρόμοι οἱ πολύπλοκοι ποὺ πᾶνε μπρὸς τὸν τάφο...

τοῖες πυγολαμπίδες καὶ χορεύοντας, φαίνονται σάν νὰ εἶνε ντυμένες μὲ φωτιά, σάν νὰ φλέγονται!...

Ἡ ἐπιστήμη ἀκόμα δὲν μῆκε καλὰ στὰ μυστήρια αὐτά, τοῦ φωτὸς τῆς πυγολαμπίδος καὶ ὅχι μόνον δὲν ἐξηγήσε καλὰ—καλὰ ποῦθε προέρχεται τὸ φῶς τῆς, ἀλλὰ οὔτε καὶ ποῦθε προέρχονται τὰ λαμπρὰ χρώματα καὶ ἡ ἰδιαίτερη ὁσμὴ, ποὺ θγάζουν μερικὰ ἀπὸ τὰ ἔντομα αὐτά.

Πὼς π.χ. τὸ ἔντομο τῆς Κοχενίλης (κρεμέζι) μπορεῖ καὶ θρίσκει στὸν πράσινο χυμὸ τῆς κάκτου, ἀπὸ τὴν ὁποία τρέφεται, τὸ λαμπρὸ ἐκεῖνο πορφυρὸ χρῶμα ποὺ γεμίζει ὅλο του τὸ σῶμα;

Ἐνα ἄλλο εἶδος πάλιν ποὺ ὀνομάζεται «Κεράμβυξ», ἔχει μιά μωχοδολιά τριανταφύλλου, ποὺ γεμίζει ὅλο τὸν τόπο, γύρω ἀπὸ τὶς ἱτιές, ποὺ τὸ ἔντομο αὐτὸ ζῇ καὶ ἐνδιαιτᾶται.

Ἡ εὐωδία αὐτὴ εἶνε καὶ ἡ καταστροφή του.

Ἀπὸ τὴν μυρουδιά τους ὁδηγοῦνται οἱ ἱθαγενεῖς καὶ τὰ πιάνουν γιὰ νὰ κοσμοβολήσουν τὸ σπιτί τους καὶ τὰ κιβώτιά τους.

Τὸ περίεργον δὲ εἶνε ὅτι ἀπὸ τὶς ἱτιές αὐτὲς ἱτιές θγαίνει καὶ ἕνα ἄλλο δυσωδέστατον εἶδος ἐντόμων, ἕνα εἶδος κορέων, ποὺ βρωμοῦν ἀνυπόφορα.

Πὼς τώρα ἀπὸ τὴν ἴδια τροφή, τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ἔντομα ἀπομυζᾷ τὴν εὐωδέστατη τῶν ὁσμῶν, τὸ δὲ ἄλλο τὴν βρωμερώτατη αὐτὴ εἶνε μυστήριο...

Ἡ καθαρίδες τέλος μεταβάλλουν σὲ φριχτὰ δηλητήρια, τοὺς ἀβλαβεῖς χυμοὺς τῆς μελίας καὶ τὴν χλόη τῶν λειμῶνων, ἀπὸ τὴν ὁποία τρέφονται.

Ἡ τροφή δὲ τῶν κολεοπτέρων αὐτῶν, ποὺ τόσο τὰ τρέφει καὶ τὰ δυναμώνει, ἐθανάτωσε πολλοὺς ἀνθρώπους ὡς τώρα.

Στὴν ἱατρικὴ ἡ καθαρίδες δίδουν τὴν ὕλη ποὺ γίνονται τὰ ἐκδόρια, εἶνε δὲ ἀπὸ τὰ σφοδρότερα δηλητήρια τῆς φύσεως, γιὰτὶ μικρὴ

δόσις ἀπὸ αὐτὴ, ἐπιφέρει ταχὺν τὸ θάνατον, ἢ δὲ ἐξωτερικῶς τοὺς χρήσις ἀκόμη, εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνον.

Ὁ Πλίνιος ἀναφέρει ὅτι ὁ ἀγαπητὸς καὶ στενὸς φίλος τοῦ Νέρωνος, Κόσσινος, ἀπέθανε, γιὰτὶ ἔπινε κάποιον ἀπόσταγμα ἀπὸ καθαρί-
δες.

Ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Διοσκουρίδης ὅπου τοὺς ἀρχαίους καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς νέους, ὅπως ὁ Ὀρφίλας καὶ ὁ Κλοκέτ ἀναφέρουν πολλοὺς τέτοιους θανάτους.

Τέλος ἕνα ἀκόμη φυσικὸ περίεργον: Μέσα στὴν κόπρο ζῇ ἕνα ἔντομο ποὺ λέγεται «Σταφυλίνος».

Λοιπὸν τὸ ἔντομο αὐτὸ ποὺ ζῇ μέσα στὶς ἀκαθαρσίες, ἀπορροφᾷ ἀπὸ αὐτὲς καὶ ἀναδίδει, τὸ πειρὸν γλυκὺ, τὸ πειρὸν ὡραῖον ἄρωμα, τὸ ὁποῖο μεταδίδεται καὶ μένει ὡραῖον ἀρκετῇ, στὰ δάκτυλα ἐκείνου ποὺ θὰ τὸ ἀγγίξῃ!..

Ὅπως βλέπετε, λοιπὸν τὰ μυστήρια τῆς φύσεως εἶνε μεγάλα καὶ πολλὰ καὶ ἡ γνώσις τῶν ἀνθρώπων, μικρὴς ἀπέναντι τῆς, παρὰ τὶς τελευταῖες προόδους τῆς ἐπιστήμης.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

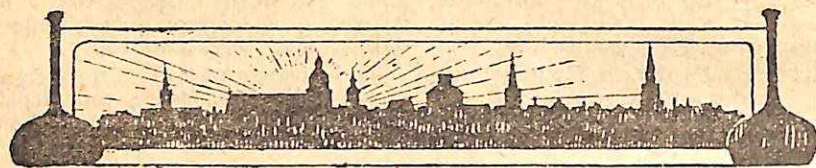
Ἄν εἴσθε ἐρωτευμένοι καὶ θέλετε νὰ γιατρευθῆτε, προσπαθήστε νὰ φεύγετε μακριὰ ἀπὸ τοὺς ἐρωτευμένους.

Ὅταν ἡ ὡμορφιά μᾶς γυναῖκας μαραθῇ, δὲν μπορεῖ νὰ περὶσσοῦ σίγουρη γιὰ τὴ σταθερότητα τῶν αἰσθημάτων τοῦ ἀγαπημένου τῆς ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ ἔχασε τὴν παρουσίαν του καὶ βασίζεται στὰ αἰσθήματα τῶν φίλων του.

Βολταίρος

Τὸ Παρίσι εἶνε τὸ καθαρότερον τῶν ἀνδρῶν καὶ ὁ παράδεισος τῶν γυναικῶν.

Γαλλικὴ Παροιμία

ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΣΑΣ

Κυρίες μου, θέλετε ένα πρωτό-τυπο γύμνασμα;

“Ε, τότε τραγουδάτε!

Το τραγουδί είναι το αληθινό σπορ, που αναπτύσσει τοις μύς του θώρακος και αυξάνει την εύκολία της αναπνοής.

Σάν περάσετε τα πενήντα χρόνια προσέξτε τις τροφές πολύ. Είναι το μυστικό, της ζωής σας πλέον.

Αποφεύγετε όσα έχουνε τοξίνες. Μή κουράζετε τα όργανα του σώματός σας, με υπηρεσίες στις οποίες είναι αδύνατο ν' ανθέξουν.

Η καρδιά σας, τα νεφρά σας, το σπλάχνι σας είναι όπως και έσεϊς. Εργάζονται πολύ, όταν είναι νέα, μά θέλουν να ήσυχάσουν, σάν γεράσουνε.

Το παχύ ζουμί δεν είναι θρεπτικό. Αλλά βοηθά την χώνευση των άλλων τροφών, που έρχονται, ως δευτερεύουσες.

Τα μύδια είναι επικίνδυνα, κλείνουν μέσα στη νόστιμη την σάρκα τους, ένα αλκαλοειδές, την «Μυτιλοτοξίνη». Προσέχτε λοιπόν να είναι φρέσκα...

Πηγαίνετε να σάς εξετάση ο γιατρός, όταν είστε υγιείς.

Κάθε χρόνο, να υποβάλλεσθε σε μια εξέταση.

Σε κάτι μικρο-τίποτε, σε κάτι ελαφρά και ανεπαίσθητα συμπτώματα, ο έπιστήμων, ο ανακαλύψης το κακό που ένεδρεύει στο δρόμο της ζωής σας, και θα σάς κάμη να

πάρτε έναν άλλον δρόμο.

Αυτές είναι ή μεγαλύτερες υπηρεσίες του γιατρού.

Ξέρετε τα μεγάλα θεραπευτικά αποτελέσματα των λουτρών;

Διευκολύνουν την διουρητικότητα, με άλλους λόγους την εξαγωγή των τοξινών, χαλαρώνουν την θερμοκρασία, φέρνουν ύπνο γλυκό, και δίνουν το μέσον στο δέρμα να ξαναγεννηθί, να ξανανειώση.

Νεαρές μητέρες που θυζαίνετε τα παιδιά σας, μην τρώτε ποτέ σπαράγγια.

Στειρεύουν το γάλα.

Μή φοβείσθε ποτέ τις νευρικές κρίσεις, όσο όξείες και απότομες και αν είναι.

Χτυπήσατε το πρόσωπο του ασθενοῦς, με μια πετοέτα βρεγμένη με κρύο νερό, διώξτε από τριγύρω του, τους περιέργους και πρό παντός, μην μεταχειρίζεσθε αιθέρα.

Η πεζοπορία είναι ένα σπόρ, για τους ώριμους άνδρας.

Όταν θέλετε να θαδίσετε χωρίς effort και χωρίς να κουρασθήτε, μην πηγαίνετε ποτέ, όσο σιγά και αν περιπατάτε, έναντιον του ανέμου που φυσά.

Μην ανοίγετε το στόμα σας, όταν περπατάτε.

Η... «αεροφαγία», να την ποῦμε έτσι, κάνει το στομάχι άσθετικό.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΕΝΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΞΙΧΝΙΑΣΤΟ ΔΡΑΜΑ

“Η φαντασία των μυθιστοριογράφων που άρέσκονται στα αίματη-ρά μυστήρια, δεν θα μπορούσε να πλάση έπεισόδιο τραγικότερο και μυστηριώδεςτερο από το δράμα που συνέθε προ έτών σ' ένα σπίτι στη διασταύρωσι των οδών Μεγάλου Αλεξάνδρου και Κολοκυθούς. Στο σπίτι αυτό κατοικούσε ο Ίταλός Αντώνιος Αρίκο με τη σύζυγό του, τη μητέρα του και τη νεαρά κόρη του. Ήταν μια οικογένεια πλανοδίων μουσικών, ή κόρη ιδίως ήταν πολύ γνωστή στην Αθήνα, έπειδή περιήρχετο καθημερινώς τους θρόνους με μια μεγάλη, λατέρνα την οποία έπαιζε. Ήτανε μόλις δεκαεπτά χρόνων και είχε άρρα-

“Ενα φυσικό θρέφος πρέπει να κάμη τα πρώτα του θήματα, μεταξύ του δωδεκάτου και δεκάτου τετάρτου μηνός της ηλικίας του. Αυτό είναι ένα αξίωμα, που όλος ο κόσμος πρέπει να το γνωρίζει. Κάθε άργοπορία, από την άνω χρονολογία δείχνει ότι το παιδί αυτό, φυσιολογικώς, δεν είναι και πολύ καλά.

Το φως του ήλιου είναι μέγας πα-ραγωγός της υγείας. Η ακτίνες του σκοτώνουν τα μικρόβια.

Μια παροιμία λέγει:

— “Όπου μπαίνει ο ήλος, δεν μπαίνει ο γιατρός.

Κάθε ηλικία έχει ιδιαίτερα υγιεινή.

“Εκείνο που είναι καλό για τον νέο, είναι ολέθριο για ένα γέρο. Ένας νέος βαστιέται πειδ καλά εάν υπερσιτίζεται, ένας γέρος μάς αποχαιρετά, όταν παραφάγη.

Μάθετε να καθαρίζετε τη μύτη σας.

Καθαρίζετε κάθε ρώθωνα χωριστά. Έτσι δεν διατρέχετε τον κίνδυνο, ξαφνικά και χωρίς να το φαντάζε-σθε, να κουφαθήτε.

θωνιαστή με κάποιον Ίταλόν Σέρ-κερ, που εργαζόταν στις γραμμές του σιδηροδρόμου Πειραιώς-Λαρί-σης. Την προηγούμενη ημέρα του έγκλήματος ο μνηστήρ είχε έλθει από τας Θήβας με τον εξαδέλφα της μνηστής του Λουκαρέλι. Και οι δύο έφιλοξενήθησαν στο σπίτι του Αρίκο. Το οικογενειακό δείπνον στο όποιον παρεκάθησαν έκτος των άνω προσώπων και ή μεγαλύτερη κόρη του Ίταλου μετά του συζύγου της, υπήρξεν ευθυμότατο. “Υστερα άφου έφαγαν ή μεγάλη κόρη με τον άνδρα της πήγαν να κοιμηθούν, σ' ένα απόμερο δωμάτιο του σπι-τιού οι δύο φιλοξενούμενοι, σέ άλ-λο ή μάμμη και ή έγγονη και στη

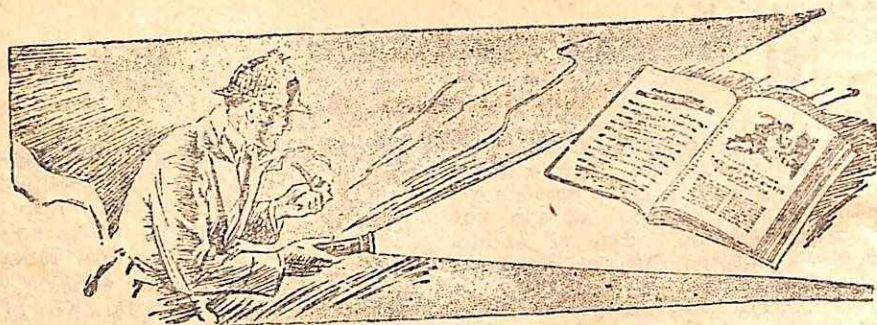
συνθησιμένη κρεβατοκάμαρη οι δύο σύζυγοι. Ήταν νωρίς, αλλά ά-ποκοιμήθηκαν άμέσως ύλοι. Κατά τις έντεκα ή σύζυγος του Ίταλου έυπνησε και παρατήρησε ότι ή πόρ-τα που έφερε προς τη σκάλα και την αυλή ήταν άνοιχτή. Τρομαγμέ-νη τότε θέλησε να έυπνηση τον σύ-ζυγό της. Καθώς άκούμπησε όμως

το χέρι της άπάνω του είδε ότι ή-ταν παγωμένος και τρόμαξε. Τον σπρώχνει, του φωνάζει, αλλά του κάκου!... “Ο άτυχής Ίταλός ήταν νεκρός, μ' ένα τραύμα σιλήτου στην καρδιά.

“Η άρχής έπελήφθησαν άμέσως ανακρίσεων, μά τίποτε δεν μόρε-σαν να έξιχνιάσουν από το σκοτεινό αυτό δράμα. “Η ύπόνοιες έπεσαν δι-αδοχικώς σέ όλους τους προσκε-σκλημένους και κατόπιν σ' ένα έρ-μανό έχθρό της οικογενείας και σ' ένα άποτυχόντα μνηστήρα της κόρης Ίταλόν. Πολλοί συνέληφθησαν.

“Αλλ' ή ύπόνοιες έμειναν ύπόνοιες και ή συλληψεις έγιναν ματαιώς.

“Ετσι το δράμα αυτό έμεινε μυ-στηριώδες και ανεξιχνίαστο ως σή-μερα.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟ'ΥΛ.

ΕΝΑΣ ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου και τέλος)

— Τί θέλεις εδώ, Χάρρυ; Τί σ' ανάγκασε να κάνης αυτόν το διαβολοπερίπατο στο Ουέστ Ινδία;

— Ο νεαρός αστυνομικός, πρὶν γυρίσει ἀκόμη νὰ ἰδῇ τὸ μικρὸ ἀλήτη, ποὺ τοῦ μιλοῦσε, τὸν κατάλαβε ἀπ' τὴ φωνή του ποῖος ἦταν.

— Οὐίλλυ, τοῦ εἶπε, πιάνοντάς τον ἀπ' τὸ χέρι, ἤρθε τὴν ὥρα ποὺ εἶχα ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπὸ ἓναν καλὸ σύντροφο. Θὰ μοῦ κάνης μιὰ χάρι; Θὰ σταθῇς νὰ πατήσω στοὺς ὠμούς σου, γιὰ ν' ἀνεβῶ ἀπάνω σ' αὐτὴ τὴ στέγη;

— Εὐχαρίστως! ἀπάντησε ὁ μικρὸς γαβριάς, ὁ ὁποῖος ἦταν ἓνας γεροδεμένος ἐφηβὸς δεκάξι χρόνων. "Ἔννοια σου κι' οἱ ὦμοι μου θὰ στᾶν καλά, κ. Χάρρυ...

— Ἐμπρός, λοιπόν! Νὰ μὲν περιμένῃς ὥσπου νὰ κατεβῶ... Κι' ἂν συμβῇ τίποτε, ξέρεις!... Θὰ πεταχθῇς ἐκεῖ πού...

— Ἔννοια σου, ἀπάντησε ὁ μικρὸς. Ξερῶ ἐπὶ ἄλλες φορές... Ἐτοιμος! Ἐμπρός... ἀνέβᾳ...

Σὲ λίγο ὁ Χάρρυ βρισκόταν ἀπάνω στὴν σαραβαλιασμένη ξύλινη στέγη τῆς ἀποθήκης. Μιὰ μεγάλη χαραμάδα τοῦ ἐπέτρεπε νὰ βλέπῃ θανμάσια κάτω, μέσα στὴν ἀποθήκη, τὴν ὁποία ἐφώτιζαν δυὸ μεγάλα φανάρια.

Στὴ μέση λοιπὸν μιᾶς συντροφιάς κακοποιῶν, διέκρινε τὴν Μπέτση νὰ στέκῃ ὀρθὴ καὶ νὰ διηγῇ τοὺς κακούργους, πῶς ἓνας ναύτης τοῦ «Καναδά» τσακώθηκε στὴν ταβέρνα τοῦ «Μηήφστηκ-Γζών», μετὰ τὸν Μπώμπ, πῶς τὸν συγύρισε γιὰ καλὰ καὶ πῶς κατόπιν ὁ παρὰξενὸς ἐκεῖνος ναύτης τὴν πήρε καὶ τὴν κουβέντιασε ἰδιαίτερος στο δρόμο.

— Μὲ ρώτησε γιὰ ἓνα σωρὸ πράγματα, ποὺ ἀφοροῦν τὴ ζωὴ τοῦ Μπώμπ, καὶ φοβᾶμαι πῶς τοῦ εἶπα περισσότερα ἀπ' ὅσα ἔπρεπε... εἶπε ἡ Μπέτση ἀνήσυχτα. Φοβᾶμαι ἀκόμα μήπως ὁ ναύτης αὐτὸς εἶνε ἄνθρωπος τῆς ἀστυνομίας!...

Οἱ κακοῦργοι τὴν κύτταζαν θαμπωμένοι. Τέλος, ὕστερα ἀπὸ μιὰ λιγὸςτιμὴ σιωπῇ, ἡ Μπέτση τοὺς ρώτησε ἀνήσυχτα:

— Ἀλλὰ ποῦ εἶνε ὁ Μπώμπ; Δὲν ἦρθε καθόλου ἀπὸ δῶ;
— Τὸν περιμένουμε! τῆς ἀποκρίθηκε ἓνας ἀπ' τοὺς κακοποιούς, ὁ ποῖος σωματώδης. "Ἐχουμε νὰ μιλήσουμε γιὰ σπουδαία πράγματα!... Μᾶς ἐπρότειναν μιὰ δουλειά!... Ἀπ' τὴν ἐπιχείρησι αὐτῇ...

Ἀλλὰ ὁ κακοποιὸς δὲν πρόφτασε ν' ἀποτελειώσῃ τὴν φράσι του. Ἀκούστηκε ἄξοφνα, τὴ στιγμὴ αὐτῇ, ἓνας παράξενος ἤχος, ἀπαράλλαχτος μὲ γουργούρισμα ἀγριοπεριστεριοῦ κι' ἡ Μπέτση φώναξε ἀμέσως:

— Εἶνε ὁ Μπώμπ! "Ἐρχεται!...

Πράγματι, σὲ λίγο, ὁ Χάρρυ εἶδε ἓναν νέο μὲ ξυρισμένο κεφάλι νὰ προχωρῇ ἀνάμεσα στοὺς κακοποιούς, οἱ ὁποῖοι τὸν δεχόντουσαν ἐγκάρδια.

— Διάβολε! φώναξε αὐστηρὰ ὁ Μπώμπ, μόλις εἶδε τὴ φίλη του. Πῶς ἐδῶ; Ξέρεις καλὰ ὅτι τελείωσαν πειὰ ὅλα μαζί μας;

Καὶ στάθηκε ἀπειλητικὸς μπροστὰ τῆς.

— Ἦρθα νὰ με συγχωρήσης! φώναξε στὸ φίλο τῆς ἡ ξανθομάλλα ἀμαρτωλῇ, μὲ τόνο ἱκεσίας καὶ συντριβῆς. Μπώμπ, σοῦ ζητῶ συγγνώμη!...

Καὶ βγαζόντας ἓνα σκουλαρῆκι ἀπὸ τὴν τσάντα τῆς, ἐξακολούθησε:

— Μοῦ πήρες τὸ ἓνα... Νά, λοιπόν, πάρε κι' αὐτὸ καὶ κάνε το ὅ,τι θέλεις!... Ὁμολογῶ, πῶς ἔκανα ἄσχημα νὰ μὴ στὰ δῶσω ἀμέσως μόλις μοῦ τὰ ζήτησες!...

Ὁ Μπώμπ πλησίασε πρὸς κοντὰ τῆς, τὴν ἀγκάλιασε μὲ τὸ ἓνα χέρι καὶ χαϊδεύοντάς τὴν μὲ τ' ἄλλο, τῆς εἶπε:

— Ὅλοι πέφτουν σὲ σφάλματα! Τὸ κακὸ εἶνε τὸ ὅτι δὲν θέλουν νὰ τὰ παραδεχτοῦν!... Νά, πάρε καὶ τ' ἄλλο σκουλαρῆκι σου!... Δὲν ἔχουμε πειὰ ἀνάγκη νὰ τὰ ἐνεχυριάσουμε. "Ἐμαθα ὅτι παρουσιάστηκε μιὰ πρώτης τάξεως δουλειὰ γιὰ τοὺς «Σανδμπάγμεν».

Κι' ἀποτεινόμενος στοὺς συντρόφους του, ρώτησε:

— Ποιὸς ἀπὸ σὰς ξέρει λεπτομερῶς τὴν ὑπόθεσι;

— Ἐγώ! ἀποκρίθηκε ἀμέσως μιὰ ἀπαισιῶς βραχνὴ φωνή.

Εἶχε μιλήσει ἓνας νεαρὸς κακοποιός, σκελετώδης, ὡς δεκαοχτὼ χρόνων, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ προχώρησε δυὸ βήματα, στάθηκε στὴ μέση καὶ συνέχισε:

— Ξέρεις, Μπώμπ, ἓναν κύριο, ποὺ μᾶς εἶνε γνωστὸς μὲ τ' ὄνομα Καπετὰν Μίλλερ;

Ὁ Μπώμπ, μόλις ἀκουσε τὰ λόγια αὐτά, ἀνατρίχιασε.

— Ὁ Καπετὰν Μίλλερ! ἐπανελάβε κατὰπληκτος. Πῶς!... "Ὡστε σοῦ μίλησε, Τίτο, ὁ Καπετὰν Μίλλερ; Καὶ μὲ ζήτησε;... Πότε;

— Σὲ ζήτησε στὴν κινεζικὴ ταβέρνα κι' ἐπειδὴ δὲν σὲ ὤρθη, μίλησε μὲ μένα. "Ὅταν τοῦ εἶπα, πῶς θὰ σ' ἐβλεπα ὀρισμένως σήμερα, μὲ πήρε παράμερα καὶ μοῦπε ἐμπιστευτικῶς: «Εἰδοποίησε τὸν Μπώμπ, ὅτι ὑπάρχει μιὰ φῖνα δουλειὰ. "Ἀν τὴν ἀναλάβῃ, θὰ κερδίσῃ 200 λίρες»!

— Καὶ σοῦ εἶπε ποιὰ εἶνε ἡ δουλειὰ; ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ ξυρισμένο κεφάλι.

— Βέβαια!... ἀπάντησε περήφανα ὁ ὠχρὸς νέος. Μοῦ εἶπε ὅτι πρόκειται νὰ «βάλουμε μιὰ σανίδαν ἀνὰ κολὺμπ ἡ σὴ»!...

— Καὶ πότε θὰ γίνῃ αὐτό;

— Ἀπόψε. Θὰ σὲ περιμένῃ στὶς ἔντεκα, κοντὰ στὸ νοσοκομεῖο τοῦ Γκρήνθιτς, ὅπου πρέπει νὰ πᾶς μαζί μὲ ἄλλους ἔξ. "Εκεῖ θὰ σοῦ πῇ ποῦ θὰ πᾶς νὰ ζητήσης τὴ «σανίδα».

— Καί... σου έκανε, μήπως, λόγο για πληρωμή, Τίτο;
 — Ναί... Τò κέρδος μας θά'ναι 200 λίρες!
 — Περιφάρμα! φώναξε ό άνθρωπος με τò ξυρισμένο κεφάλι. Με ένα τέτοιο ποσό μπορούμε νά κάνουμε νά κολυμπήσουν όχι μιά, αλλά πολλές «σανίδες»!

Καί άποτεινόμενος σ' όλους τούς συμμορίτες, άρχισε νά τούς λέη:

— Φίλοι, καθώς καταλαβαίνετε καί μόνοι σας, ή τύχη μās θρῆκε... Άλλά τῇ στιγμή αὐτῇ ἀκούστηκε ἀξαφνα ἀπό πάνω τούς ένα δυαντό «κράκ». Τί εἶχε συμβῆ; Τά σαπισμένα δοκάρια τῆς τσέγης ἔσπασαν, ἀπό τò βάρος τοῦ Χάρρου Ταξόν, ποῦχε σκαλώσει κει πάνω, καί πρὶν προφτάσουν οἱ συμμορίτες ν' ἀποτραπῇχτοῦν, δέχτηκαν κατακέφαλα ένα σωρὸ παληοσανίδα καί μαζί μ' αὐτά καί τò Χάρρου, ποῦ ἦταν, ὅπως εἶπαμε, μεταμφιεσμένος σ' ἐφημεριδοπώλη!

— Διάβολε!... Μωρὲ τί ἔπεσε ἀπάνω μας! φώναξε πρῶτος ὁ Μπῶμπ, καταζαλισμένος ἀπ' τò τρομερὸ βάρος ποῦ δέχτηκε τò ξυρισμένο του κεφάλι.

Ὁ Χάρρου δὲν εἶχε πάθει ἀπολύτως τίποτε πέφτοντας. Ἐμεινε ὁμῶς ξάπλωμένος ἀνάσκελα, προσποιούμενος τò λιπόθυμο.

— Ἀ! Ἐνας ἐφημεριδοπώλης! φώναξε ένας ἀπ' τούς συμμορίτες. Καί συγχρόνως τίναξε μιά γερὴ κλωτσιά στὸν «οὐρανοκατέβατο» νέο.

— Εἶνε σπιῶνος! φώναξε κάποιος ἄλλος, ἀρπάζοντας τò Χάρρου ἀπὸ τò σῆρκο.

Μόλις εἶδε τò μεταμφιεσμένο σὲ ἐφημεριδοπώλη ἐρασιτέχνη ἀστυνομικό, ἡ Μπέτση φώναξε:

— Σύντροφοι, αὐτὸς εἶνε ἐκεῖνος ποῦ με παρακολουθοῦσε! Σπάστε τὸν στὸ ξύλο! Θυμάμαι καλὰ, ὅτι τὸν εἶδα στὴ γωνία τοῦ σταθμοῦ Μπλάκουαλλ!

Στὰ λόγια αὐτὰ τῆς ὥραίας τοῦ Οὐάϊτελσάπελ, δέκα Σανδμπάγμεν ρίχτηκαν ἐπάνω στὸ Χάρρου. Ἡ γροθιὰς κι' ἡ κλωτσιὰς ἔπεφταν σὰν χαλαζὶ σ' ὅλο τò σῶμα τοῦ ἀτυχοῦ νέου, ὁ ὁποῖος γιὰ τίποτε ἄλλο δὲν ἐφρόντιζε, παρὰ πῶς νά προφυλάξῃ τὸ πρόσωπό του.

— Σταθῆτε! φώναξε στοὺς αἰμοδόρους συντρόφους τοῦ ὁ Μπῶμπ, ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμές. Πρέπει νά τὸν ἀνακρίνουμε.

Κι' ἀποτεινόμενος στὸν ξυλοφορτωμένο αἰχμάλωτό τους, τὸν ρώτησε με ἀπειλητικὸ τόνο:

— Πές μας γρήγορα, ποῖος εἶσαι!... Γιατί εἰμαι σίγουρος, ὅτι δὲν εἶσαι ἐκεῖνος ποῦ προσπαθεῖς νά φαίνεσαι!...

— Ποῖος εἶνε ὁ ναύτης τοῦ «Καναδά»; τοῦ φώναξε κι' ἡ Μπέτση. Πές το μας. Μὴ κάνης πῶς δὲν τὸν ξέρεις!...

Ὁ νεαρὸς ἀστυνομικὸς ὅμως δὲν ἐβγαζε τσιμουδιά. Τότε ὁ Τίτος ὁ φθισικός, τὸν πλησίασε καί τοῦ εἶπε:

— Πές μας ποῖος εἶσαι καί τί ἤθελες ἐκεῖ πάνω!... Μίλησε πρὶν τὸ μετανοιώσης!

— Θὰ τὸ πληρώσης αὐτὸ ποῦ ἔκανες! φώναξε στὸ Χάρρου ένας κοκκινотρίχης. Ὅποιος δὲν εἶνε δικὸς μας καί μπαίνει ἐδῶ, μέσα, δὲν ἔγανει πειὰ ζωντανός.

— Ἀς τε τὰ λόγια, παιδιά! φώναξε ὁ Μπῶμπ. Γιὰ νά μὴ μιλάη, θὰ πῇ πῶς εἶνε ἄνθρωπος τῆς ἀστυνομίας. Λοιπὸν, ἀρπάξτε τὸν καί ρίξτε τὸν στὸ ὑπόγειο. Ἄν κάνουμε νά κολυμπήσῃ μιά «σ α ν ἰ δ α» παραπάνω, δὲν χάθηκε ὁ κόσμος!... Ἐμπρός!...

Ὁ Χάρρου, μόλις ἀκουσε τῇ διαταγῇ αὐτῇ, ἔκανε νά τρέξῃ πρὸς τὴν πόρτα, ἀλλά πρὶν κάνῃ ένα βῆμα, τὸν ἀρπάξαν τρεῖς κτηνώδεις.

«Σανδμπάγμεν» καί τὸν ἔσυραν μπροστὰ στὸ ἀνοιγμά μιὰς καταπακτῆς, τὴν μυστικὴ πόρτα τῆς ὁποίας εἶχε ἀνοίξει ἐν τῷ μεταξύ ένας ἀπ' τούς συντρόφους τους.

— Κατεβάστε τὸν! οὐρλιαξε ἀφρίζοντας ἀπ' τὴ λύσσα τοῦ ὁ Μπῶμπ. Κατεβάστε τὸν! Δὲν ἔχουμε καιρὸ νά πολυσκοτιζώμαστε γιὰ ἕνα παληοσπιῶνο!

Οἱ τρεῖς κακοῦργοι, μόλις ἀκουσαν τὴν τρομερὴ αὐτὴ διαταγὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τους, ἀνάγκασαν, με σπρωξές καί χτυπήματα, τὸν Χάρρου νά κατεβῇ τὴν σαρβαλιασμένη καί μουχλιασμένη ξύλινη σκάλα τῆς καταπακτῆς καί κατόπιν ἀφήσαν νά πέσῃ ἀπὸ πάνω του με κρότο τὸ σκέπασμά της.

Ὁ Χάρρου Ταξόν, ἀφοῦ ἔμεινε κάμποσιν ὥρα ὀρθὸς στὸ τελευταῖο σκαλοπάτι τῆς ὀρωμερῆς καί ὑγρῆς ἐκείνης σκάλας, συνήλθε κάπως ἀπὸ τὴ μεγάλη του ζάλη κι' ἀρχισε νά ἐρευνᾷ τὸ μέρος στὸ ὁποῖο τὸν εἶχαν ρίξει οἱ ἀπαίσιοι «Σανδμπάγμεν».

Βρισκόταν σ' ἕνα κατασκότεινο, ὑγρὸ καί ὀρωμερὸ ὑπόγειο, τὸ ὁποῖο ἔφτανε ὡς τὴν ὄχθη τοῦ Ταμέσεως. Ἡ πλευρὰ αὐτῇ τοῦ υπογείου πρὸς τὸν ποταμὸ ἦταν καγκελλόφρακτη πρὸς τὸ ἐπάνω μέρος καί ἀπὸ τὰ σίδερὰ τῆς φυλακῆς τοῦ ὁ νεαρὸς ἀστυνομικὸς μπόρεσε νά ἰδῇ, κάτω ἀπὸ τὸ ὄχρὸ κι' ἀδύναμο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, τὰ θολὰ νερά τοῦ μεγάλου ποταμοῦ. Στὸ θέαμα αὐτό, ἡ καρδιά τοῦ σφίχτηκε ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ θανάτου καί δοκίμασε νά λυγίσῃ ἕνα-δυὸ κάγκελλα, ἀλλά μάταια ἀγωνίστηκε. Τὰ σιδερένια κάγκελλα ἦσαν χοντρά καί καλὰ στηριγμένα στὴ θέσι τους.

Τότε ὁ Χάρρου σκέφτηκε τὸν φίλο τοῦ ἐφημεριδοπώλη καί σφύριξε συνθηματικὰ.

Πέρασαν λίγες στιγμές ἡσυχίας καί μετὰ ἀκούστηκε τὸ ἴδιο συνθηματικὸ σφύριγμα.

— Ἀ!... ἀφῆσε ένα στεναγμὸ χαρούμενο ὁ Χάρρου. Ὁ Οὐίλλυ δὲν ἔφυγε! Ὑπάρχει ἐλπίδα νά σωθῶ!...

Κι' ὅταν σὲ λίγο εἶδε τὸν μικρὸ τοῦ φίλου ἀντίκρου στὸν Τάμεσι, τοῦ ἐγενεψε:

— Οὐίλλυ, πέσε μπρούμυτα καί ἔλα δῶ!

Ὁ καγκελλόφρακτος τοῖχος τοῦ υπογείου, στὸ ὁποῖο βρισκόταν ὁ Χάρρου, ἦταν ένα μικρὸ τμήμα ἐνὸς μεγάλου ὕδατοφρακτῆ. Κι' ὁ Οὐίλλυ, γιὰ νά φτάσῃ στὰ κάγκελλα τῆς φυλακῆς τοῦ φίλου του, ἔπρεπε νά περάσῃ πάνω σ' ἕνα στενὸ τοῖχο. Αὐτὸ ἦταν ὄχι μόνο δύσκολο, ἀλλὰ καί ἐπικίνδυνο, γιατί ὁ τοῖχος ἦταν χαλασμένος σὲ πολλές μεριές καί τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ πλήθαιναν ὀλοένα καί δὲν θέλανε παρὰ μόνο δυὸ-τρεῖς σπιθαμὲς γιὰ νά τὸν ξεπεράσουν. Ἀρχίσε λοιπὸν, ὁ τολμηρὸς μικρός, νά σέρνεται σιγά-σιγά καί με μεγάλη προσοχή, ὥπου, τέλος, χάρις στὴν τόλμη του καί τὴν σθελτάδα του, κατάρθωσε νά φτάσῃ μπροστὰ στὰ κάγκελλα.

— Μπράβο, Οὐίλλυ! Ἀξίζεις ὅτι καί νά πῇ κανεὶς! τοῦ εἶπε τότε ὁ Χάρρου, χαϊδεύοντάς τὸν. Ἡ ζωὴ μου ἐξαράται ἀπὸ σένα. Κότταξε νά μὴν πέσης στὰ χέρια τῶν «Σανδμπάγμεν»!... Χρειάζεται μεγάλη καπατωσύνη!

— Ὡστε κινδυνεύεις, Χάρρου;

— Βέβαια! Καθὼς βλέπεις καί μόνος σου, ἂν δὲν προφτάσῃς θὰ μὲ πνίσουν τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ, τὰ ὁποῖα διαρκῶς ἀνεβαίνουν καί θὰ γεμίσουν τὸ ὑπόγειο. Λοιπὸν, θὰ σοῦ δώσω ένα γράμμα. Θὰ τὸ πᾶς στὸ ποτοπωλεῖο τοῦ Μπόστον... Ἄν τὸ πᾶς γρήγορα, θὰ μὲ σώσης...

— Θα κάνω φτερά, Χάρρυ! έδεβαίωσε τον νεαρό αστυνομικό ο μικρός γαβριάς. Ούτε ο διάβολος δεν θα μπορέση να μ' εμποδίση! Δός μου το γράμμα.

— Μιά στιγμή... Περιμένε... είπε ο Χάρρυ.

Κι' άμέσως έβγαλε το σημειωματάριό του, έγραψε λίγα λόγια σ' ένα φύλλο, τ' έκοψε, τ' έδίπλωσε και τ' έδωσε στο φίλο του.

— Βάλτο έσύ μέσα σ' ένα φάκελλο, Ουίλλυ, τού είπε. Και πρόσεξε! Βάλε όλα τ' αδυνατά σου και καλή αντάμωσι!...

Ο μικρός έχωσε μέσα στον κόρφο του τ' γραμματάκι τού φίλου του και μετά άρχισε να σέρνεται πάλι επάνω στον τοίχο.

Όταν ο Χάρρυ έχασε απ' τ' μάτια του τ' φίλο του, κάθισε κατάχαμα, με τις πλάτες στον τοίχο, και περίμενε την άπελευθέρωσή του. Ήταν ήσυχος πειά, γιατί ήξερε πως ή ζωή του κρεμώταν από τον πιό επιδέξιο και τολμηρό άνθρωπο τού κόσμου: τον Σέρλοκ Χόλμς.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΣΕΩΣ

ΑΓΑΠΗΤΕ μου λοχαγέ Φλωμπέρ, φώναξε ο Σέρλοκ Χόλμς, μόλις μπήκε μέσα στο γραφείο τού αστυνομικού σταθμού τού Τόουερ, έχετε την καλωσύνη να με συνωδέσετε, παίρνοντας μαζί σας και δέκα από τούς ανθρώπους σας;... Ό,τι θα γίνη όμως, πρέπει να γίνη άστραπιαίως, γιατί κινδυνεύει ή ζωή ενός ανθρώπου!

— Ω!... Ο κ. Χόλμς! φώναξε ο αστυνομικός σταθμάρχης, βλέποντας τον διάσημο αστυνομικό. Σε δυο λεπτά όλα θ' αναι έτοιμα, κ. Χόλμς.

Και προσφέροντας ένα κάθισμα στο Χόλμς, πρόσθεσε με σεβασμό και ευγένεια:

— Καθήστε, σ'ας παρακαλώ.

— Ευχαριστώ, Φλωμπέρ, μά δεν μπορώ να καθήσω, τού είπε ο Χόλμς. Πατώ επάνω σ' άναμμένα κάρθουνα. Δεν πρέπει ούτε στιγμή να βραδύνουμε! Κάνε γρήγορα, όσο μπορείς πιό γρήγορα, σ'ε παρακαλώ...

Ο λοχαγός έτρεξε άμέσως στο διπλανό δωμάτιο, όπου άναπαύοντουσαν δυο δωδεκάδες άνδρων, κι' άφου έδωσε τις άναγκαίες διαταγές, ξαναγύρισε στο γραφείο του.

— Λοιπόν... Τί τρέχει, φίλε μου;... ρώτησε μόλις ξανάδε τ'ό διάσημο αστυνομικό. Διέταξα να έτοιμαστούν δέκα άνδρες, χωρίς να τ'ό ξέρω τ'ό γιατί... Πάντως ξέρω, πως κάτι τ'ό έξαιρετικά σοβαρό συμβαίνει, άφου άνησυχεί τόσο πολύ ο πάντα γαλήνιος Σέρλοκ Χόλμς!

— Ναί! Κάτι σοβαρό, πολύ σοβαρό συμβαίνει. Κινδυνεύει μι'ά ανθρώπινη ύπαρξις!... άπάντησε άήσυχος και νευρικός ο διάσημος αστυνομικός. Ξέρετε τ'ό νεαρό βοηθό μου, τ'ό φίλο μου Χάρρυ Ταξόν;

— Ναί, τ'όν ξέρω! Είναι ένας λαμπρότατος νέος, πού θα γίνη πού λυ γρήγορα ένας δεύτερος Χόλμς!... Τί έπαθε;

— Έπεσε στα χέρια τ'ων «Σανδμπάγμεν»! Είναι έξυπνότερος, μά αυτό, καθώς φαίνεται, δεν τ'όν έμπόδισε να κάνει κάποιο λάθος... Τ'όν έστειλα να κατασκοπεύση κάποιον απ' τις άμαρτωλές γυναίκες τού Ουάιτ-Τσάπελ... Μ'ε ένδιέφερε πολύ αύτή ή Εύα κι' ήθελα να ξέρω τις πράξεις της και τις κινήσεις της και... Άς είναι όμως! Νομίζω πως βρίσκομαι άπάνω σ'ε καλ'ά ίχνη!

— Καλ'ά ίχνη! είπε κατάπληκτος ο αστυνόμος. Και πού θα σ'ας όδηγήσουν τ'ά ίχνη αύτά;

— Πώς!... Μά δεν άκούσατε ότι άνέλαιβα μπροστά στο Άνώτατο

Δικαστήριο να άποδείξω την άθωότητα τού λόρδου Ρότσεστερ;

— Τ'ό ξέρω. Τ'ό διάβασα στις έφημερίδες και μού προξένησε κατ'άπληξι, γιατί τ'ό βρήκα ύπερβολικά τολμηρό κι' επικίνδυνο! Μά γρήγορα έγκατέλειψα αύτή τή γνώμη. Σκέφτηκα, ότι για να έκτεθ' ήται ένας άνθρωπος μετρημένος σ' όλα του και θετικός σ'άν τ'όν Σέρλοκ Χόλμς, θα π'ή πως κάτι σπουδαίο μυρίστηκε...

— Πολύ σωστές, σωστότατες ήσαν ή δεύτερες αύτές σκέψεις σου, κ. λοχαγέ! φώναξε ο διάσημος αστυνομικός. Γιατί ή προαισθήσεις μου ήσαν όρθές. Σε λίγο θα τ'όν κρατώ έτσι...

Και συγχρόνως έκανε μι'ά χαρακτηριστική χειρονομία.

— Τ'όν άπαγωγέα της μίς Άμπερδ'ην, μήπως; ρώτησε ο αστυνομικός.

— Βέβαια! Βαδίζω πειά επάνω σ'ά ίχνη του!... Άλλά να όί άνδρες σας!... Έτοιμάστηκαν. Άς φύγουμε!

— Πού θα βρούμε, κ. Χόλμς, τ'ους «Σανδμπάγμεν»;

— Μέσα σ' ένα παλιό σταύλο, πού βρίσκεται στο Ουέστ Ίνδια! Είναι ακριβ'ως έξήντα θήματα μακριά από την άποθήκη Χάρριμαν.

— Ά! Τ'ό ξέρω καλ'ά τ'ό μέρος αύτό. Πάντοτε έλεγα, ότι εκεί γύρω ύπάρχει κάτι τ'ό ύποπτο, μά ως τώρα δεν κατάφερα να έξακριβώσω τίποτε τ'ό συγκεκριμένο. Άς είναι, όμως.. Είμαι έτοιμος, κ. Χόλμς, εμπρός!...

Μόλις θγήκαν στο δρόμο, ο Σέρλοκ Χόλμς άνοιξε τ'ό θήμα τού τόσο, πού όί αστυνομικοί τ'όν άκολουθούσαν μισοτρέχοντας.

— Η σύλληψις τ'ων κακούργων έξαρτάται από την ταχύτητα της έπεμβάσεώς μας! έδήλωσεν ο Χόλμς στο λοχαγ'ό Φλωμπέρ, όταν έφτασαν στο Ουέστ Ίνδια.

Ύστερα από λίγο, σταμάτησαν μπροστά στη γνωστή μας παλι'ά άποθήκη.

— Λοχαγέ, είπε ο Χόλμς, αύτός ο παλιός σταύλος είναι τ'ό κρησφύγετο τ'ων «Σανδμπάγμεν»... Μείνετε έδω μαζί με τ'ους άνδρες σας. Εγώ θα πάω μόνος μου να έρευνήσω τ'ό μέρος. Κρυφθήτε καλ'ά κι' όταν άκούσετε τ'ό σφύριγμά μου, τρέχετε και με βοηθάτε.

— Σύμφωνοι, κ. Χόλμς! είπε ο Φλωμπέρ.

Κι' άμέσως πήρε τ'ους άνδρες του και κρύφτηκε πίσω από ένα χαλασμένο τοίχο της άποθήκης.

Έν τ'ω μεταξύ ο διάσημος αστυνομικός προχώρησε έρποντας π'ός τ'όν παλιό σταύλο και σταμάτησε δυο-τρία θήματα μακριά απ' αύτόν.

Τ'ό φεγγάρι είχε κρυφτ'ή τώρα πίσω από βαρειά σύννεφα κι' ό-λούθε γύρω άπλωνόταν μι'ά πυκνή μαυρίλα.

— Φαίνεται πως δεν είναι κανείς μέσα! άρχισε να μονολογ'ή ο Σέρλοκ Χόλμς, άφου άφουγκράστηκε καλ'ά μερικές στιγμές. Ούτε ψιθύρο, ούτε κανένα θόρυβο άκούω. Ίσως να τ'ά μυρίστηκαν και να έφυγαν... Μά δεν αποκλείεται να μού στήσανε καμμι'ά παγίδα! Βέβαια, είναι πιθανώτατο αύτό. Χρειάζεται λοιπόν μεγάλη φρονιμάδα και προσοχή.

Κι' άρχισε πάλι να σέρνεται σιγά-σιγά, τελει'ως άθόρυβα. Όταν έφτασε κοντά στο σταύλο, σηκώθηκε, άκούμπησε τ'ό αύτί του στον τοίχο κι' άφουγκράστηκε.

Ήσυχία άπόλυτη έπικρατούσε εκεί μέσα.

Ο Σέρλοκ Χόλμς δεν άκουσε τίποτ' άλλο, παρά μόνο ένα παρατεταμένο και μονότονο ψιθύρισμα, τ'ό όποιο απέδωσε σ'ά κύματα τού Ταμέσεως πού σπούσαν πάνω στην προκυμιά.

— Πρέπει να μπώ μέσα, σκέφτηκε σ'ε λίγο. Όχι όμως από την πόρτα... Μά δεν έχει, δυστυχ'ως, ούτ' ένα παράθυρο... Ωραίο μά

την αλήθεια, κρησφύγετο! Λες και χτίστηκε επί τούτω!
Κι' άρχισε νά σέρνεται γύρω-γύρω στὸν τοίχο.
— "Α! Τί βλέπω! ψιθύρισε ὅταν προχώρησε μερικά μέτρα. "Ένα πορτόνι! 'Απ' ἐδῶ πρέπει νά τρυπῶσω μέσα... "Ας τὸ παραβιάσω. Σὲ λίγες στιγμές ὁ Σέρλοκ Χόλμς παραβίασε τὴ μικρὴ πιστόπορτα μ' ἕνα μικρὸ κατσαβίδι, τὴν μισάνοιξε κι' ἔρριξε μέσα στὸ σταῦλο ἕνα ἐρευνητικὸ βλέμμα. 'Επειδὴ ὅμως δὲν ἀντελήφθη τίποτε τὸ ὑποπτό, ἀποφάσισε νά μπη μέσα.
"Αναψε λοιπὸν τὸ κλεφτόφανάρο του, τὸ κρέμασε ἐπάνω στὸ στήθος του καὶ μὲ προτεταμένο τὸ περιστροφὸ του, μπήκε μέσα.
"Ὅλες ἡ ἔρευνες τοῦ Σέρλοκ Χόλμς στὸ σταῦλο, στάθηκαν ἄκαρπες. Δὲν ἦταν κανεὶς ἐκεῖ. Κι' ὁ Χάρρυ Ταξόν;
— Οἱ σκύλοι! ἄφησε τέλος μιὰ φωνὴ γεμάτη μῖσος καὶ θλίψη ὁ Σέρλοκ Χόλμς. Τὸν πήραν μαζὺ τους!... Δὲν βλέπω παρὰ μόνον τέσσερες τοίχους... 'Ὁ σταῦλος ἔχει ἕνα μόνον διαμέρισμα. "Ας φωνάξω, ὥστόσο...

Κι' ἄρχισε νά φωνάζει μ' ὅλη τὴ δύναμὶ του:
— Χάρρυ!... Χάρρυ!... Χάρρυ!...
Μὰ καμμιά ἀπόκρισι δὲν τοῦ ἐδόθηκε.
— Τὸ καυμένο τὸ παιδί!... ξανάρχισε νά μονολογῇ, συντριμμένος ἀπ' τὸν πόνο του, ὁ Χόλμς. "Εχασα τὰ ἴχνη του!... Θὰ τὸν ξαναδῶ, ἄραγε;

Κι, ἔμεινε σιωπηλὸς κι' ἀκίνητος, σὰν νά μαρμάρωσε!
— "Α! τί ἀκούω! ψιθύρισε ἄξαφνα. Δὲν εἰν' αὐτὰ σὰν πατήματα ἀνθρώπου;... Ναι, ναι... 'Ακούω συγχρόνως καὶ φλοῖσθο νεροῦ!...

Αὐτὸ τὸν ἔκαμε νά ξανάρη τὸ κουράγιο του. "Αρχισε νά ἐρευνᾷ τῶρα τὸ δάπεδο τοῦ σταῦλου.

— "ὦ!... φώναξε ὑστερα ἀπὸ κάμποσα λεπτά ὁ Σέρλοκ Χόλμς, τρελλὸς ἀπὸ χαρά. "Ένας σιδερένιος κρίκος!... "ὦ, μὰ τὸν "Αγιο Πατρίκι, δὲν μὲ γελοῦν τὰ μάτια μου! Βρίσκομαι μπροστὰ στὸ σκέπασμα μιᾶς καταπακτῆς!

Ὁ μεγάλος σιδερένιος κρίκος τῆς καταπακτῆς ἦταν τελειῶς ἰσοπεδωμένος μὲ τὸ δάπεδο καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸν εἶχε δῆ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὁ Σέρλοκ Χόλμς.

— Φαίνεται βαρὺ τὸ σκέπασμα αὐτό, ἀλλ' ἄς δοκιμᾶσω... ψιθύρισε ὁ ἀστυνομικός.

Κι' ἀρπάζοντας μὲ τὰ δύο του χέρια τὸν κρίκο, τὸν τράβηξε μ' ὅλη του τὴ δύναμι. Μὰ τὸ σκέπασμα ἦταν βαρύτερο.

— Δὲν μπορῶ μόνος! ψιθύρισε, ἀφήνοντας τὸν κρίκο ὁ Χόλμς. Πρέπει νά καλέσω τὸν Φλωμπέρ.

"Εβγαλε λοιπὸν τὴ σφυρίχτρα του κι' ἀφοῦ βγήκε στὸ πορτόνι, σφύριξε τρεῖς φορές.

"Αμέσως ἔφτασε κοντά του ὁ ἀστυνομικός, λαχανιασμένος ἀπὸ τὴν πολλὴ τρεχάλα.

— Τί συμβαίνει; ρώτησε μὲ μισοπνιγμένη φωνὴ τὸν Σέρλοκ Χόλμς.

— "Ελάτε! Βοηθήστε με! τοῦ φώναξε ὁ διάσημος ἀστυνομικός, ἀρπάζοντας γερά τὸν κρίκο τῆς καταπακτῆς.

Ὁ λοχαγὸς Φλωμπέρ ἄρπαξε κι' αὐτὸς τὸν κρίκο κι' οἱ δύο μαζὺ, καταβάλλοντες ὅλη τὴ δύναμὶ τους, σήκωσαν τὴ βαρεῖα πλάκα, ἡ ὁποία στὸ κάτω μέρος ἦταν σιδερένια.

Καὶ τότε, μπροστὰ στὰ μάτια ὄλων, γιατί εἶχαν φτάσει ἐν τῷ μεταξὺ κι' οἱ ἄλλοι ἀστυνομικοί, παρουσιάστηκε ἕνα φριχτὸ θέαμα: Στὸ ἄπάνω μέρος τῆς σκάλας τῆς καταπακτῆς ἦταν καθισμένος, ἄλ-

λὰ τελειῶς ἀναίσθητος, ὁ Χάρρυ Ταξόν. Τὰ θολὰ νερά τοῦ ποταμοῦ, ποῦ ἀνέβαιναν διαρκῶς τῶρα, φτάνανε ὡς τὸ πρόσωπό του. Ἦταν φανερό ὅτι πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ὁ Χάρρυ εἶχε ἀκόμα τὶς αἰσθήσεις του. "Αλλοῶς θὰ τὸν εἶχε παρασύρει ἡ ὀρμὴ τῶν κυμάτων, ποῦ ἔσπαζαν ἀπάνω στοὺς τοίχους τοῦ ὑπογείου. Ὁ Σέρλοκ Χόλμς κατέβηκε ἀμέσως στὰ σκαλιά, ἔσκυψε κι' ἄρπαξε τὸν Χάρρυ ἀπὸ τὰ ροῦχα.

— Λοχαγέ! φώναξε τότε. Τραβάτε με ἄπάνω. Ἡ σκάλα δὲν βαστάει.

Οἱ ἀστυνομικοὶ πιάστηκαν ἀμέσως ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον κι' ὅλοι μαζὺ τράβηξαν ἐπάνω τὸν Χόλμς καὶ τὸν Χάρρυ.

"Αμέσως κατόπιν οἱ δύο ἀστυνομικοὶ ξάπλωσαν τὸν ἀναίσθητο νεὸ ἀνάνκελα, πάνω στὸ δάπεδο.

Ὁ λοχαγὸς Φλωμπέρ, ἀφοῦ τοῦ ἔσταξε στὰ χεῖλη μερικὲς σταγόνες ἐνὸς ἀναζωογονητικοῦ φαρμάκου καὶ τοῦ ἔκανε μερικὲς κινήσεις τεχνητῆς ἀναπνοῆς, διέταξε τοὺς ἄνδρες του νά τὸν γδύσουν. Μετὰ τὸν τοποθέτησαν μπρούμυτα, μὲ τὴν κοιλιά ἐπάνω στὴ ράχη ἐνὸς ἀστυνομικοῦ, ποῦ εἶχε ξαπλωθῇ στὸ δάπεδο, κι' ἄρχισαν νά τὸν τρίβουν δυνατὰ μὲ τὰ ροῦχα του.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρώτων αὐτῶν βοηθειῶν ἦταν ἄμεσο καὶ εὐεργετικώτατο. Ὁ Χάρρυ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν κοιλιά του ἄφθονο νερό κι' ἄρχισε ν' ἀναπνέει κανονικά. Ὁ λοχαγὸς Φλωμπέρ ἐδήλωσε τότε ὅτι ὁ νέος ἦταν πειὰ γλυτωμένος ἀπὸ κάθε κίνδυνο...

— Φωνάξτε ἕνα ἄμαξι. Θὰ τὸν ὀδηγήσω στὸ σπίτι μου!... εἶπε ἀμέσως τότε ὁ Σέρλοκ Χόλμς.

Μετὰ δέκα λεπτά ὁ Χόλμς κι' ὁ λοχαγὸς Φλωμπέρ τοποθετήσανε μέσα σ' ἕνα κλειστὸ ἄμαξι τὸν μισολιπόθυμο νεό, ποῦ διαρκῶς παραληροῦσε...

— Διὰβόλε!... Τί λέει; ψιθύρισε ὁ διάσημος ἀστυνομικός, σκύβοντας πάνω ἀπὸ τὸν Χάρρυ, μόλις ξεκίνησε τὸ ἄμαξι.

— Μιὰ σανίδα πλέει!... Μιὰ σανίδα!... μουρμούριζε μέσα στὸ παραμιλητό του ὁ Χάρρυ. Στὸ νοσοκομεῖο Γκρήνβιτς!... Σανδμπάγμεν!...

— Θέλει ἴσως νά τὸν μεταφέρουμε στὸ νοσοκομεῖο! ψιθύρισε ὁ Σέρλοκ Χόλμς, ἀφοῦ ἀφουγκράστηκε λίγες στιγμές. Μὰ ὄχι! Δὲν θὰ τὸν πάω. Πουθενὰ δὲν θὰ ἐρῇ τὴν περιποίησι ποῦ θάχῃ στὸ σπίτι μου.

Καὶ μὲ μιὰ τρυφερότητα ἀπίστευτὴ γιὰ ἕναν ἄνθρωπο, ποῦ συνήθως φαινόταν τόσο ἀπαθὴς καὶ σκληρὸς, τῶλιξε τὸν Χάρρυ μὲ τὴν κουβέρτα, ποῦ τοῦ εἶχε δώσει ὁ ἄμαξας.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ὁ γιατρός, ποῦ ἐξέτασε κατόπιν τὸν Χάρρυ Ταξόν, ἐδήλωσε ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ νέου ἦταν σοβαρὴ. Ὁ δυστυχισμένος ἐρασιτέχνης ἀστυνομικός εἶχε πάθει σοβαρώτατο νευρικὸ κλονισμό. "Επίσης ὑπῆρχε κίνδυνος νά τοῦ ἐκδηλωθῇ τυφοειδὴς πυρετός.

Ὁ Σέρλοκ Χόλμς, μολονότι ἦταν θεατιώτατος πὼς ἐβάδιζε πάνω στὰ πραγματικὰ ἴχνη τοῦ ἀπαγωγέως τῆς μίς "Αμπερδῆν, ὥστόσο ἔπαψε ν' ἀσχολῆται μὲ τὴν περίφημη αὐτὴ ὑπόθεσι. Ὁ φόβος μήπως ὁ πιστὸς μαθητὴς καὶ βοηθὸς του πάθῃ τίποτε, παρέλκε ὅλη τὴ δραστηριότητά του. Ὅλη τὴ νύχτα, ὡς τὰ χαράματα, ἔαγρυπνοῦσε πλάι στὸν ἄρρωστο καὶ μόνον τὸ πρωὶ τὸν ἐμπιστεύθηκε στὴ φροντίδα τῆς οἰκονόμου του, τῆς κυρά-Μποννέ, γιὰ νά πάῃ στὸν κεντρικὸ σταθμὸ τῆς ἀστυνομίας, ὅπου ἐπρόκειτο νά συναντήσῃ ἕναν ἀπὸ τοὺς ἀνωτάτους δικαστικούς τῆς "Αγγλίας.

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

Ο Σερλοκ Χόλμς, αφού συλλυπήθηκε τη χήρα Άμπερδην, έφυγε από το μέγαρο της πλατείας Κανόν και τράβηξε κατευθείαν για το σπίτι του.

Στο δρόμο ο διάσημος αστυνομικός άρχισε να σκέπτεται τον άγαπημένο του, βοηθό. Όταν προχώρησε αρκετά, στάθηκε απότομα καταμεσής του δρόμου και χτύπησε το μέτωπό του.

— "Α!... Τώρα, επιτέλους, καταλαβαίνω τη σημασία των λόγων του Χάρρυ! φώναξε. Τά παραμιλητά του είχαν τη σημασία τους, διάβολε!... Πώς δεν το πρόσεξα αυτό;...

Και ξεκινώντας πάλι, συνέχισε:

— "Η φράσις: «Μιά σανίδα πλέει», πού την λέει και την ξαναλέει κάθε τόσο, στο παραμιλητό του ο Χάρρυ, όταν συμπληρωθή και γίνη: «Νά κάνουμε να κολυμπάει μιά σανίδα», τότε σημαίνει, κατά το λεξιλόγιο των Λονδρέζων απάχηδων, «να ρίξουμε ένα άνθρωπο, δεμένον και φιωμένον καλά, μέσα στον Τάμεσι!»... Το νοσοκομείο Γκρήνβιτς πάλι βρίσκεται κοντά στον Τάμεσι. Κι' έτσι, μιά και τὰ ανάφέρει όλα αυτά τόσο συχνά το καυμένο το παιδί, θά πη ότι εκεί κοντά θά γίνη το έγκλημά. Βέβαια! Δεν πρέπει ν' αμφιβάλλω γι' αυτό. Είπε σίγουρο ότι ο Χάρρυ άκουσε τους Σανδμπάγκεν, να συζητούν για το έγκλημα και απέτυπωσε στο μυαλό του τις φράσεις που επαναλαμβάνει τώρα, μέσα στον πυρετό του. Είπε ανάγκη, λοιπόν, να ενεργήσω άμέσως...

Μονολογώντας έτσι ο Χόλμς, μπήκε σ' έναν τηλεγραφικό σταθμό. Κι' αφού έστειλε στον λοχαγό Φλωμπέρ ένα τηλεγράφημα, με το οποίο τον παρακαλούσε να βρίσκεται μαζί με μερικούς αστυνομικούς, πολιτικά ντυμένους, στις 8 το βράδυ, κοντά στο νοσοκομείο του Γκρήνβιτς, έφυγε και πήγε κατευθείαν στο σπίτι του.

Ο Σέρλοκ Χόλμς βρήκε εκεί, πλάι στο προσκέφαλο του νέου, που παραληρούσε άκομη, τον γιατρό Χόμπσον.

— Πώς πάει, γιατρέ μου; τον ρώτησε ο διάσημος αστυνομικός.

— "Η κατάστασις του έκαλυτέρεψε, άπαντησε ο γιατρός. Σε λίγες ώρες έλπιώ, ή μάλλον είμαι βέβαιος, ότι θά πάψη να παραμιλή! Θά συνέλθη τελείως!...

Και πραγματικά, ή διάγνωσι του γιατρού άποδείχτηκε αλάνθαστη. Κατά το απόγευμα ο Χάρρυ άρχισε να δείχνει καταφανή σημεία καλύτερεψως. Μά ο Σέρλοκ Χόλμς ήταν πάντα ανήσυχος, σ' αφάνταστο μάλιστα βαθμό. Η άγωνία του όχι μόνον δεν λιγόστευε, μά μεγάλωνε διαρκώς. "Αν κάθε κίνδυνος είχε φύγει πειά για τον Χάρρυ, μιά άλλη ανθρώπινη ζωή, μιά άλλη δυστυχισμένη ύπαρξις, κινδύνευε, από ώρα σε ώρα, από στιγμή σε στιγμή. Οι Σανδμπάγκεν έπρόκειτο να «κάνουν να κολυμπήση μιά σανίδα»! "Η σκέψις αυτή θασάνιζε διαρκώς το νοῦ και την καρδιά του άτσαλένιου άστυνομικού, ο όποιος ήταν συγχρόνως υπερβολικά πονόψυχος.

Κατά τις έφτά ή ώρα ο Σέρλοκ Χόλμς παρατήρησε ότι ο άρρωστος μαθητής του άρχισε να κουνάη τὰ βλέφαρά του και ν' ανοιγοκλείνη τὰ χείλη του. Πήγε τότε άμέσως κόντ' αὐτοῦ και τοῦπιασε τὸ χέρι, για να δῇ τὸ σφυγμό του. Μά τὴν ἴδια στιγμή ο Χάρρυ άνασηκώθηκε άποτόμως και φώναξε:

— Ποῦ βρίσκουμαι;

— Κοντά μου, άγαπητό μου παιδί!... τοῦ άπάντησε τὸ τρεμάμενη

φωνή ο Σέρλοκ Χόλμς, χαιδεύοντάς τον. "Εσώθηκες, Χάρρυ!...

— "Εσώθηκα;... "Εσώθηκα;... "Α, βέβαια!... Τώρα τὰ θυμά-

μαι όλα! ψιθύρισε ο Χάρρυ, άναστενάζοντας.

Κι' αφού έμεινε για μιά στιγμή σκεπτικός, ρώτησε τον διδάσκαλό του:

— Πόσον καιρό έμεινα άναίσθητος, κ. Χόλμς;

— "Αρκετόν, παιδί μου. Σε βρήκα μισοπνιγμένον χθές τὴ νύχτα, στις 2 ή ώρα, και τώρα εἶνε 7 και είκοσι, βράδυ πειά!...

— Δόξα σοι ο Θεός!... άναστενάξε μ' άνακούφισι ο νεαρός άστυνομικός. Τότε έχουμε καιρό!...

— Και βέβαια! εἶπε ο Σέρλοκ Χόλμς, χαμογελώντας.

"Ο Χάρρυ τον κύτταξε περίεργα.

— Τά ξέρω όλα!... τοῦ εἶπε ο Σέρλοκ Χόλμς. "Ετοιμάζομαι, μάλιστα, να πάω στο νοσοκομείο του Γκρήνβιτς.

— "Ω! Για όνομα του Θεού!... Πώς τὸ ξέρετε;... ρώτησε κατὰ πλῆκτος ο Χάρρυ.

— Τὸ έμαθα από σένα, φίλε μου!... Στον πυρετό σου παραμιλούσες... "Ωστε στο νοσοκομείο του Γκρήνβιτς θά πάνε οί Σανδμπάγκεν;...

— Μάλιστα! Πληρώθηκαν, οί άθλιοι, για να κάνουν ένα έγκλημα. Θά ρίξουν κάποιον μέσα στον Τάμεσι!...

— Ποιὸς τοὺς πλήρωσε;

— Δεν τὸ ξέρω. Δεν άκουσα τ' όνομά του. "Ακουσα μόνον ότι έ-

δωσε και κάποια άλλη φορά στον Μπώμπ 100 λίρες, για να ξεκάνη

— Μπράβο, Χάρρυ! Αυτό που λες εἶνε αρκετό για μένα! φώναξε χαρούμενος ο Σέρλοκ Χόλμς. Αὐτός ο χρηματοδότης εἶνε άσφαλῶς ο Ζάκ Δελωνύ, ο όποιος χωρίς άλλο θά περιμένη άπόψε τοὺς Σανδμπάγκεν στο νοσοκομείο του Γκρήνβιτς!... "Α, είμαι σίγουρος ότι μπάγκεν θά πάνε γι' αὐτὴ τὴ δουλειά;

— "Εξ!... Και μαζί με τον άρχηγό τους, τον Μπώμπ, έφτά.

— Και ποιὰ ώρα θά μαζεθοῦν εκεί;

— Στις δέκα. Δεν είμαι βέβαιος όμως. Είμαι ζαλισμένος ακόμη...

κάμποσες μέρες θάσαι έντελῶς καλά. "Η κυρά Μποννέ θά σοῦ φέρη άμέσως να κοιμηθῇς... Προσπάθησε κυρίως να ξεχάσης αὐτοὺς τοὺς καταραμένους Σανδμπάγκεν!...

Κατά τις 8 ο Σέρλοκ Χόλμς εἶχε τελειώσει τὸ γεῦμα του και, καθώς σηκωνόταν από τὸ τραπέζι, εἶπε σὴ γρηά οίκονόμο του:

— Κυρά Μποννέ, τὸ νοῦ σου στο Χάρρυ! Θά λείψω ὅλη τὴ νύχτα ἴσως...

"Αμέσως κατόπιν φόρεσε ένα μεγάλο πανῶφορι κι' έφυγε.

Στις έννηά ακριβῶς ο διάσημος άστυνομικός έφτασε στο νοσοκομείο του Γκρήνβιτς, όπου συνάντησε τον λοχαγό Φλωμπέρ.

— Πάλι για τοὺς Σανδμπάγκεν; Τὸν ρώτησε περιεργός ο λοχαγός Φλωμπέρ.

— Φυσικά!... άπάντησε ο διάσημος άστυνομικός.

Κι' άμέσως κατόπιν πρόσθεσε:

— Μά τί καθόμαστε έκτεθειμένοι!... "Ας κρυφτοῦμε καλά, γιατί σε λίγο οί επικίνδυνοί αὐτοί κακοῦργοι θά εἶνε ἐδῶ!...

Τὸ νοσοκομείο του Γκρήνβιτς εἶνε προῶρισμένο άποκλειστικά για τοὺς ναυτικούς και βρίσκεται κοντά στο πάρκο του Γκρήνβιτς, από τὸ όποιο χωρίζεται μ' ένα στενὸ δρόμο, τὴν ὁδὸν Γκρήνβιτς.

"Ο Σέρλοκ Χόλμς, λοιπόν, για νάναι σίγουρος πῶς δεν θά τοῦ ξεφύγουν οί Σανδμπάγκεν κι' οί μυστηριώδης καπετάνιος, διέταξε τέσσερες από τοὺς μυστικούς άστυνομικούς να βολτάρουν, σάν διαβά-

τες, πάνω-κάτω στην οδό Γκρήνβιτς, έτοποθέτησε άλλους τέσσερες μέσες, πάνω-κάτω και στους δυο που έμεναν ακόμη, τους είπε να σταθούν στο πάρκο και στους δυο που έμεναν ακόμη, τους είπε να σταθούν πίσω από το νοσοκομείο. Ο ίδιος, μαζί με τον Φλωμπέρ, κρύφτηκε μέσα στο πάρκο κι' άκριβως απέναντι από την είσοδο του νοσοκομείου.

Στις δέκα ή ώρα έκαναν την εμφάνισή τους εκεί δυο-τρείς άλλες, ο ένας κατόπιν του άλλου. Πέρασαν όμως βιαστικοί και χάνθηκαν. Αυτοί ασφαλώς αποτελούσαν το ανίχνευτικό σώμα των Σανδμπάγμεν. Στις 10 και 5' έφτασε μπροστά στην πόρτα του νοσοκομείου ο Μπώμπ.

— Αυτός είναι ο άρχηγός των Σανδμπάγμεν! ψιθύρισε στο αυτί του Φλωμπέρ ο Σέρλοκ Χόλμς.

— Δεν είναι καλύτερα να τους συλλάβουμε τώρα άμέσως; ρώτησε με σιγανή φωνή ο λοχαγός Φλωμπέρ.

— Όχι! αποκρίθηκε ο Σέρλοκ Χόλμς. Καί δείχνοντας στο λοχαγό ένα κλειστό άμάξι, το οποίο εκείνη μόλις τη στιγμή έμπαινε στην οδό Γκρήνβιτς, του είπε:

— Ξέρετε ποιά όρίσκεται εκεί μέσα;... 'Η Έλισσάβετ Άμπερδην! Σε πέντε λεπτά θα ήδητέ μόνος σας την κοπέλλα αυτή, που ή άπαγωγή της κρατεί σε συγκίνηση τόσο καιρό τώρα όλόκληρο το Λονδίνο...

— Και ο λόρδος Ρότσεστερ;
— Μά έδεν είπα πως είναι εθ' ός;... Άλλά τώρα, Φλωμπέρ, προσοχή! Το άμάξι σταματάει... Νά!... Κατεβαίνει κάποιος... Κλείνει την πόρτα... Κύτταξε με πόση προσοχή την κλείνει... Ψυχραιμία όμως!... Άς τους αφήσουμε να προχωρήσουν στην πράξη. Πρέπει να επέμβουμε την κατάλληλη στιγμή, την πιο κρίσιμη, όταν... ώριμάσει ο καρπός του έγκλήματος!...

Ο άνθρωπος που βγήκε από το άμάξι, φορούσε ένα πανωφόρι μακρύ. Το πλατύγυρο καπέλλο του τοίκρυβε το πρόσωπο ως το μέτωπο.

Μόλις είδαν τον άνθρωπο αυτόν, ο Μπώμπ κι' οι σύντροφοί του τον πλησίασαν γρήγορα-γρήγορα. Έκείνος έπιασε άμέσως τον άρχηγό των Σανδμπάγμεν από τον ώμο και του είπε:

— Όστε αποφασίσατε να κερδίσετε τις 200 λίρες, παλληκάρι μου;

— Μάλιστα, κύριε! του άπάντησε ο Μπώμπ. Διακόσιες λίρες δεν είναι λίγες... Ο Τίτος μάς είπε ότι πρόκειται να κάνουμε να κολυμπήση μια σανίδα!... 'Ημαστε λοιπόν έτοιμοι!...

— Ναι! έπεβεβαίωσε με μια υποκωφή φωνή ο μυστηριώδης άνθρωπος. Έχω μια κοπέλλα μέσα στο άμάξι... Προσέξτε καλά όμως! Θέλω να βουλιάξη για καλά. Δεν πρέπει ν' άνεβή στην επιφάνεια!...

— Έννοια σας, κύριε. Θα δέσουμε στο λαιμό της ένα τσουβάλι γεμάτο με πέτρες. Είναι καλά φιμωμένη;

— Βέβαια!...

— Έμπρός τότε!...

— Έμπρός!...

Στο σημείο αυτό ο λοχαγός Φλωμπέρ θέλησε να τιναχτή και νόημα έδωσε πάνω στους κακούργους, μά ο Σέρλοκ Χόλμς τον συγκράτησε, σφίγγοντάς του το μπράτσο, και του ψιθύρισε:

— Είναι μεγάλη γκάφα αυτό που πάτε να κάνετε, λοχαγέ... Χρειάζεται ύπομονη για μερικά λεπτά ακόμη... Άς τους αφήσουμε να φτάσουν ως την άρχή του τέλους!...

Έν τώ μεταξύ ο Μπώμπ είχε άνοίξει την πόρτα του άμαξίου και τραβούσε έξω με κόπο και πολύ θάρρ. Σε λίγα δευτερόλεπτα έβγαλε έξω μια κοπέλλα, δεμένη χειροπόδαρα και φιμωμένη. Άμέσως την άρπαξαν οι σύντροφοί του, την σκεπασαν άστραπιαίως με μια κουβέρτα και πήραν άμέσως το δρόμο προς τον ποταμό.

Ο Μπώμπ έμεινε μαζί με τον μυστηριώδη άνθρωπο. Μά σε λίγο, αφού έρευνήσαν με το βλέμμα γύρω τους, πήραν ξοπίσω τους έκτελεστάς του φρικτού κακούργηματος.

Ο Σέρλοκ Χόλμς τότε σηκώθηκε και μαζί με τον λοχαγό Φλωμπέρ και τους άνδρες του, που ήσαν κρυμμένοι μέσα στο πάρκο, άρχισε να παρακολουθώ τους κακούργους.

Ο Μπώμπ και ο μυστηριώδης άνθρωπος βάδιζαν γρηγορώτερα από τους συντρόφους των και σε λίγο ένώθηκαν μαζί τους.

Τότε ο Σέρλοκ Χόλμς και ο Λοχαγός Φλωμπέρ άποσπάστηκαν από τους άλλους άστυνομικούς κι' άρχισαν να τρέχουν προς τα άριστερά. Έτσι, σε λίγο, βρέθηκαν στο άλλο άκρον του πάρκου, απέναντι στον ποταμό, πριν φτάσουν οι κακούργοι.

— Όπως είπαμε, Φλωμπέρ! είπε τότε ο διάσημος άστυνομικός στο λοχαγό.

— Ναι, ναι!... αποκρίθηκε ο λοχαγός.

Και γονάτισε άμέσως πίσω από ένα δένδρο.

Ο Σέρλοκ Χόλμς βγήκε τότε έξω από το πάρκο κι' έπεσε μπρούμυτα μέσα στο μεγάλο χαντάκι, που υπήρχε σ' όλο το μάκρος της πλευράς αυτής του πάρκου.

Σχεδόν την ίδια στιγμή φάνηκαν κι' οι Σανδμπάγμεν. Μπροστά προχωρούσαν τέσσερες απ' αυτούς, από τους οποίους οι δυο σηκώναν το θύμα. Τελευταίοι έβιάδιζαν ο Μπώμπ κι' ο άγνωστος κύριος.

Ο Σέρλοκ Χόλμς τους άφησε να προχωρήσουν καμμία δεκαριά βήματα και σηκώθηκε στα γόνατα.

Οι Σανδμπάγμεν είχαν να κάνουν είκοσι βήματα ακόμη, για να φθάσουν στην όχθη του Ταμέσως. Άξαφνα όμως, τη στιγμή αυτή, άκούστηκαν τέσσερες άλλεπάλληλοι πυροβολισμοί κι' άμέσως οι τέσσερες κακούρκοι, μαζί με το θύμα τους, σωριάστηκαν καταγής. Ο Σέρλοκ Χόλμς είχε πετύχει εκείνο που ήθελε. Είχε πληγώσει και τους τέσσερες κακούργους στα πόδια.

— Προδοσία!... Κατάρρα!... έβγαλε τότε μια άγρια φωνή ο Μπώμπ, τραβώντας από τη ζώνη του ένα τεράστιο Καταλανικό στυλέτο.

Άλλά πριν προφτάση να κάνει δυο βήματα, σωριάστηκε κι' αυτός κάτω άναίσθητος, από μια τρομερή γροθιά, που του κατάφερε ο λοχαγός Φλωμπέρ στον τράχηλο.

Έν τώ μεταξύ ο Σέρλοκ Χόλμς είχε έπιπέσει έναντίον του άγνωστου κυρίου με το μακρύ παλτό και κρατώντας τον σφιχτά άγκαλιασμένον, του φώναξε:

— Έ, Ζάκ Δελωνύ!... Αυτή τη φορά σε κρατάω καλά!... Δεν κρατώ ένα ψεύτικο χέρι μονάχα!...

Ο άλλος ευγενής Σκωτσέζος — γιατί αυτός ήταν — έγωνιζόταν με λύσσα να ξεφύγη από την τανάλια που τον έσφιγγε, άλλα ματαιά. Είς ένίσχυσιν του διασήμου άστυνομικού είχαν φτάσει κιόλας δυο άστυνομικοί, οι όποιοι τον βοήθησαν να περάση τις χειροπέδες στον κακούργο.

Τότε ο Σέρλοκ Χόλμς διέταξε τους άστυνομικούς:

— Πάρτε αυτά τα βρωμόσκυλα και πηγαίνέ τα κατευθείαν στον

Πύργο του Λονδίνου.

Κατόπιν έτρεξε και με τη βοήθεια του λοχαγού φλωμπέρ ξεφίωσε κι' ελευθέρωσε από τα δεσμά της την ταλαίπωρη κόρη του τοκογλύφου, η οποία όμως ητο τελείως αναισθητη.

— Πρέπει να την πάμε στο νοσοκομείο, κύριε Χόλμς! Είπε ο λοχαγός Φλωμπέρ.

— Βέβαια!... Φωνάξετε δυο από τους άνδρες σας!... Είπε ο διάσημος αστυνομικός.

Στις 9 το πρωί της επομένης επισκέφθηκε τον Σέρλοκ Χόλμς ο λόρδος Ρότσεστερ και κατασυγκινημένος, με δάκρυα στα μάτια, τον ευχαρίστησε για όσα έκανε γι' αυτόν.

— Φίλε μου, του είπε ο Χόλμς, δεν έκανα παρά το καθήκον μου. Και τώρα θέλετε να δήτε την δεσποινίδα Άμπερδην;

— Δηλαδή; Τι θέλετε να πείτε, κύριε Χόλμς; ρώτησε ο νέος.

— Είμαι εξουσιοδοτημένος να σας μεταβιβάσω τη θέλησι της δεσποινίδος Έλισσάβετ, η οποία επιθυμεί να σας ιδη!...

— "Ω! κ. Χόλμς!... Δεν μπορείτε να φαντασθήτε την εύτυχία μου, τη χαρά μου!... φώναξε ο νεαρός λόρδος. Την αγαπώ!...

— Κι' εκείνη σας εξετίμησε και σας αγαπά! Σε λίγη ώρα θα την μεταφέρουμε μαζί, αν θέλετε, στο σπίτι της. Τι λέτε;

— Σε λίγη ώρα; Θαμαι σε λίγο κοντά της!... Τι εύτυχία!...

Πηγαίνουμε από τώρα, κ. Χόλμς;

Κι' αμέσως βγήκαν από το σπίτι και τράβηξαν προς το νοσοκομείο, ο Χόλμς ευχαριστημένος κι' ικανοποιημένος, κι' ο νεαρός λόρδος πλέον σε πελάγη έρωτικής εύτυχίας..

Τ Ε Λ Ο Σ

Στον τόμο της προσεχούς εβδομάδος: "Ένα νέο αστυνομικό αριστούργημα του ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΥΓΛΑ :

“ Ζ Α Ϊ Ρ Α , ,

Περίτετειώδες και δραματικό μυθιστόρημα στο οποίο θριαμβεύει πάλιν ο δαιμόνιος Σέρλοκ Χόλμς.

Τὸ Μυστικὸ τῆς Κομψῆς Κυρίας

«Ποιὸ εἶνε τὸ πραγματικὸ μυστικὸ τῆς χάριτος καὶ τῆς κομψότητος ποὺ ἔκασταν τὴν Παριζιάνα περίφημον εἰς τὸν κόσμον ὁλόκληρον;» ἠρώτησα τὸν πλέον ειδικὸν τῆς κομψότη-

τος τοῦ κοσμικοῦ Παρισιοῦ. «Παρευρισκόμεθα εἰς ἓνα ἀριστοκρατικὸ ξενοδοχεῖον, εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ κοσμικώτερα χορευτικὰ τσάγια τοῦ Παρισιοῦ. Παρατηρήσατε τὰς Μις λέγει. Τί παρατηρεῖτε ἐν πρώτοις; Οὐτε τὸ φόρεμα, οὐτε τὸ καπέλλο, ἀλλὰ τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος εἶνε τὸ ἀντικείμενον ὧλων τῶν φροντίδων. Ὅλες ἡ γυναῖκες ἔχουν ἐπιδερμίδα πολὺ μάττι καὶ βελουτὲ, ἀκόμη καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἀποπνικτικὴ καὶ γεμάτῃ κόσμῳ σάλα. Παρατηρήσατέ τας τὸ πρωὶ στὸν περιπατὸ τοὺς στὸ «Δάσος» ἢ τὸ ἀπόγευμα στὶς κούρσες, πάντοτε εἶνε τὸ ἴδιον. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ ΤΟΚΑΛΟΝ εἶνε ἡ τελευταία λέξις τῆς μοντέρνας Γαλλίδος. Διδει εἰς τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος ἓνα βελουτὲ πετάλου ρόδου, ποὺ οὐτε ὁ ἀνεμος οὐτε ἡ βροχὴ οὐτε ἡ ἐφίδρωσις δὲν μποροῦν νὰ ἀλλοιώσουν. Διδει μαγευτικὴ χάρι νέας καὶ ἡς κάθε ἡμέρα καὶ ὥρα. Δοκίμασατε ἡ ἴδια τὴν πούδρα ΤΟΚΑΛΟΝ. Τὰ ἀποτελέσματα οὗ ποὺ θὰ σᾶς ἀποκαλύψῃ ὁ καθρέπτης σας θὰ σᾶς ἐκπλήξουν καὶ θὰ σᾶς ἐνθουσιάσουν».

